

Pietisten

Tidskrift för kristlig uppbyggelse

62:dra Årgången.

AF

P. WALDENSTRÖM

Häft. 6.

Stockholm
Pietistens Expedition.

Nov. 1903.

Till Pietistens läsare och vänner.

Då nu åter fista häftet af en årgång utgifves, vill jag af hjärtat tacka Gud, som hjälpt mig så långt, och sedan alla Pietistens vänner, synnerligen dem som varit verkamma för dess spridning.

Vi hafwa, mig weterligen, ingen swenskt utläggning öfwer Psaltaren. En sådan önskar jag uti Pietisten lämna, en utläggning, hwilken, på samma gång den troget återgifwer ordaförståndet, äfwen söker att i nya testamentets ljus därur draga fram de lärdomar, den innehåller, till uppbyggelse i tro och i sann gudaktighet. Käre vänner, tröttnen icke att bedja för mig. Tröttnen icke heller att verka för Pietistens spridning. Nya medarbetare i den delen hjälpa wi mycket wälkomna.

Till sist: låt oss förblifwa wid Herrens ord, orubbligt förblifwa därwid. De krafter äro förfärliga, hwilka i den närvarande tiden, mer eller mindre medwetet, arbeta på att undergräfwä tilliten till den heliga Skrifts gudomliga auktoritet. Och de äro så mycket farligare, som de ofta framträda under rubriken wetenskap, ja, kristlig wetenskap, som en kristen är pliktig att lyfna till och lyda, såwidt han icke vill synda mot sanningen. Gud, Gud, bewara din församling i ditt ord och i tron. Amen.

Stockholm den 27 okt. 1903.

P. W.

Observera.

Till svar på en under många år ofta framställd begäran, att jag måtte i en färdig upplaga utgifwa min öfversättning af Nya Testamentet, endast texten utan anmärkningar, får jag meddela, att en sådan upplaga nu är under tryckning. Därwid har dock texten reviderats för att i språkligt afseende blifwa mer swenskt, hwilket är nödwändigt, då de belysande anmärkningarna icke följa med. Till denna öfversättning kommer att fogas en ny öfversättning af Psaltaren, hwilken jag haft färdig i tre år.

P. W.

Om rätt förhållande till kristna, som fallit i synd.

Sålänge det blott är fråga om att uttala allmänna kristliga grundsatser, har man så eller inga swårigheter i sin väg. Men när det gäller att tillämpa samma grundsatser på enskilda fall, då uppstå ofta owäntadt stora swårigheter.

Swad jag nu närmast tänker uppå, är den kristna församlingens förhållande till medlemmar, som "fallit i synd". Det är en alltjämt återkommande fråga. Att församlingen skall följa Herrens Jesu exempel i allt — det är en allmän grundsats, som alla erkänna. Men nu kommer tillämpningen. Om den fallne framhärdat i sin synd, då äro inga swårigheter i fråga om, huru man bör handla. Man måste wara, förmana, utsluta. Men om han belänner sin synd och söker nåd, då wet hwar och en, att Herren Jesus genast upptager honom och förlåter alla hans synder. Men huru skall församlingen göra? Ja, om synden är af det slag, att den i allmänhet icke anses så farlig — låt oss t. ex. säga swaller, förtal eller dyligt — då går det lätt. Men om det är fråga om, att han t. ex. har druckit sig drucken, begått ättensbrott, eller gjort sig skyldig till något annat dyligt "groft", fordrar icke församlingens anseende och ära då, att han utslutes, åtminstone för en tid, äfwen om han belänner sin synd och ropar efter nåd? Där stå wi då i en swårighet. Men där gäller det att följa Herrens exempel. Stöter Herren ut för en tid? Nej. Upptager han genast? Ja. Glömmet och utstryker han allt? Ja. Nuväl. Det är alltså den regel, efter hwilken församlingen skall handla. "Men världen smädar oss då". Ja, låt henne smäda. Hon smädade äfwen Kristus för det, att han mottog publikaner och syndare och åt med dem. "Men måste wi icke wara måna om församlingens anseende inför världen?" Jo. Men om man förlorar sitt anseende därför, att man handlar såsom Herren Jesus, så skall man frimodigt låta det fara. Församlingens ära och anseende skall wara att handla såsom Herren, utan hänsyn till hwad de ogudaktiga tänka och säga. Det är rätt, när världen af Guds barn wäntar större sed-

Hos Normans Förlag, Stockholm, rekvireras bl. a. följande arbeten af

P. WALDENSTRÖM.

Nya Testamentet, ny öfversättning med förklarande anmärkningar. Två delar. Första delen innehåller evangelierna och apostlagärningarna, andra delen de apostoliska brefven och uppenbarelseboken. Hvarje del säljes särskildt och kostar i godt och vackert band 4 kronor.

Guds eviga frälsningsråd. Tre delar. Hvarje del säljes särskildt och kostar bunden 3 kronor.

Davids Psalmer med utläggning. Första delen, bunden, 6 kronor.

Se, Guds Lamm. Betraktelser öfver Kristi lidandes och uppståndelses historia. Fint praktverk med 10 utmärkta planscher. Pris bund. 8 kronor.

Smärtornas man, ny öfversättning och utläggning af det härliga Es. 53 kap. Pris häft. 1 kr. 40 öre, bunden 1 kr. 75 öre.

Kristi afskedstal till sina lärjungar. Pris inb. 2: 75, häft. 2 kronor.

Herren är from — ny, fin, delvis omarbetad upplaga med författarens porträtt. Pris häftad 1 kr. 50 öre, fint bunden 2 kr. 50 öre.

Gud är min tröst. Pris häft. 1: 25, i klotb. 2 kr.

Stycken af lifvets ord. Ett bibelord med utläggning för hvar dag i året. Pris v. b. 1 kr. 25 öre, klotb. 2 kr.

Dop och barndop. Samtal mellan Natanael och Timoteus. Pris 1 krona.

Till Österland. Ny godtköpsupplaga. Pris bunden i fint klotband 9 kronor.

Genom Norra Amerikas Förenta stater. Pris i fint klotband 5 kronor.

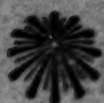
Nya Färder i Amerikas Förenta stater. Pris i fint klotband 7 kronor.

Osminkade sanningar om ett kristligt lefverne. Pris häft. 3 kr., inb. i fint klotband 4: 50. Ur innehållsförteckningen anföras några få rubriker: »Misskända Guds barn», »Den som sitter snedt, ser allting snedt», »Mitt intresse», »Förbönens makt», »Evig ungdom», »Kvinnopredikan», »Hvarför är människan i världen?»

Det viktigaste först. Utmärkta föredrag för unge män af Pastor George Jackson. Efter engelskan. Pris 1: 75.

På spaning efter en gammal urkund, en mycket lärorik och af O. Funcke varmt rekommenderad bok af August Sperl. Efter tyskan. Pris 1: 75.

Från Normans
förlag rekvireras:

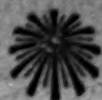
Brefkort
med bibliska bil-
der, flera olika slag.
Prof af två bilder
synes här brevid.

Pris för 10 st.
50 öre.

Vid rekvisition
å större antal lem-
nas rabatt.

När jag sjunker ned forkrossad,
Låt mig bönhörd bli,
Och när andra du förlossar,
Så förekljut ej mig.

Rädda de döende,
Fräls dem, som sjunka.
Drag dem till korset,
Till Jesus, till Gud.

Nyss utkommet:

Frälsning för all världen. Några Guds ord med utläggning af P. WALDENSTRÖM. Andra upplagan. 108 sidor, bunden i fint klotband, pris 1 kr. Synnerligen lämplig att utdela till väckelse och uppbyggelse. Priset är satt så lågt för att bereda boken en stor spridning.

Nya färder i Amerikas Förenta Stater af P. WALDENSTRÖM. Pris bunden i vackert klotband 7 kronor.

Pietisten

börjar med år 1903 sin **sextioandra årgång**. Till format och utstyrsel blir den lika med hvad den varit år 1902. Dess innehåll är uteslutande uppbyggelseartiklar öfver

Davids Psalmer.

På omslaget intagas svar på frågor och utredningar i andliga ämnen m. m. d.

Priset är 1 kr. 25 öre, postarivodet inberäknadt. Hvert femte exemplar lämnas gratis. Den, som alltså vill hafva Pietisten för intet, behöfver endast jämte sig skaffa fyra prenumeranter.

För prenumeranter i Amerika är priset å Pietisten 1 krona 60 öre pr exemplar, postarivodet inberäknadt.

Nya prenumerantsamlare och kommissionärer mottagas med tacksamhet, och vi hoppas, att de, som hittills varit, icke skola tröttna. Kommissionärer, som taga större antal exemplar, erhålla särskilda rabattvillkor.

Då många klaga, att Pietistens lösa häften under prenumerationstiden förkomma, så hafva vi med en bokbindare öfverenskommit om tillverkning af **treffliga och synnerligen praktiska kartonger** att lägga in häftenä uti. Hvarje kartong rymmer fyra årgångar och kostar 1 krona. När minst fem exemplar tagas på en hand, sändas de fraktfritt till närmaste järnvägsstation.

Prenumeration å Pietisten kan ske på alla postanstalter; men prenumerantsamlare och kommissionärer måste, för att erhålla friexemplar och rabatt, vända sig direkt till

Pietistens Expedition,
Stockholm.

is
er.
st-
att
lla
vi
ka
na.
om.

David's Psalmer

med utläggning

af

P. Waldenström

Andra delen

Stockholm

Aktiebolaget Normans förlag.

Storia degli

Ingen är såsom du bland gudarna.

Ps. 86: 8—10.

8. Ingen är såsom du bland gudarna, Herre, och ingenting är såsom dina verk. 9. Hedningarna, som du har gjort, skola alla komma och tillbedja inför ditt ansikte, Herre, och skola ära ditt namn. 10. Ty du — du är stor och gör under; du allena är Gud.

På många ställen i gamla testamentet talas om "gudarna." Många lärda hafwa därför menat, att det är gamla testamentets lära, att hednafolkens gudar verkligen woro gudar, men att Jehowah, Israels Gud, war större och mäktigare än alla dessa. Huru falskt denna tanke är, synes emellertid här. Ty sedan David i v. 8 talat om gudarna, såsom om det finnes flere, så säger han i v. 10 bestämdt ifrån, att Herren allena är Gud. Men att han talar om gudarna, det gör han alldeles såsom wi, när wi tala om "hedningarnas gudar." Därmed mena wi ju alldeles icke, att några sådana gudar finnas i verkligheten. Men eftersom hedningarna inbilla sig, att de finnas, så tala wi om dem, såsom om de finnes. Sammalunda talar aposteln Paulus om afgudar och det som är offradt åt dem. Men så tillägger han strax, att ingen afgud finnes (1 Kor. 8: 4). Dessa afgudar äro allenast foster af hedningarnas inbillning.

Möjligt må dock wara, att uttrycket gudar här syftar på de himmelska änglamakterna. Aposteln Paulus säger, att det finnes sådana, som kallas gudar, ware sig i himmel eller på jord, såsom det ju också finnes många gudar och många herrar (1 Kor. 8: 5). Och han tänker därvid dels på de nämnda himmelska änglamakterna, hvilka i oegentlig bemärkelse äfwen annorstädes kallas gudar (se t. ex. Ps. 136: 2 f., 5 Mos. 10: 17), dels på jordiska öfwerhetspersoner, som också stundom benämnas gudar, emedan de äro Guds representanter samt handla med gudomlig myndighet (se Ps. 82: 6, 2 Mos. 21: 6, 22: 8, 28). Men han tillägger genast, att om man än kan tala om gudar i denna bemärkelse, så finnes dock för oss blott en enda Gud, nämligen Fadern, och en enda Herre, nämligen Jesus Kristus (1 Kor. 8: 6).

Men ehvad nu David med ordet gudar här menar det ena eller det andra, hedningarnas afgudar eller de himmelska änglamakterna, så är det riktigt, när han säger: **Ingen är såsom du, Herre, bland gudarna.** Att afgudarna icke äro det, är klart. Men icke ens de heliga änglarna äro på något sätt att förlikna wid Gud, huru höga, starka, goda och härliga de för öfrigt än må vara. Kunde Paulus om det gamla testamentet säga, att huru härligt det än var, så hade det ingen härlighet alls i jämförelse med nya testamentet (2 Kor. 3) och kan man med sanning säga om planeterna, som swänga omkring jorden, att huru stora de än må vara, så hafwa de ingen storhet alls i jämförelse med solen, så kan man ännu mer säga om änglarna, att huru härliga och heliga de än må vara, så hafwa de ingen härlighet alls i jämförelse med Gud. Allt hwad godt och heligt och stort och härligt en människtänke än kan fatta, är dock ingenting i jämförelse med, hwad Gud i verkligheten är. Lika omöjligt som det är att med mänskligt förstånd fatta innehållet af ett tal, som består af en million siffror, lika och ännu mer omöjligt är det för en människa, ändlig och instränkt som hon är, att fatta Gud och hans egenskaper fullkomligt. Men hwad wi nu fatta, är så mycket som wi till frälsning behöfwa. I himmelen finns ingen ängel och på jorden ingen fader eller moder så god, som vår Gud är. Han är icke bara en Gud, utan han är Guden — den ende. Wet alltså och lägg det på hjärtat, säger Moses, att han är den sanne Guden i himlarna ofwantill och på jorden nedantill och ingen annan (5 Mos. 4: 39). Därför kan den människa aldrig bli bedragen, som sätter en fullkomlig tillit till honom. Låt oss göra det. Det behagar Gud, och det är godt för oss. Det är ewigt lif för oss.

Men såsom hans godhet är, så äro också alla hans egenskaper. Det finnes ingen warelse i himmel eller på jord, som i något afseende kan jämföras med Gud. Därför säger Moses: Herre, hwem är såsom du, härlig i sin helighet, wärd att dyrkas med lofsånger, undergörande? (2 Mos. 15: 11). Och David tillägger här: **Ingenting är såsom dina verk.** Såsom hans egenskaper äro, så äro äfwen hans verk. De äro allesammans idel underverk. Det finnes ingenting af det, som Gud har gjort, som icke är ett underverk, det ware stort eller litet. Hwarenda blomma, hwarje det minsta djur, som han har skapat, är ett underverk. Ingen människa, ingen ängel kan göra det samma efter, ingen kan heller förklara det. Ju mer man med hjälp af förstoringsglas betraktar det, desto mer måste man beundra det. Ja, man måste säga, att alla Guds verk äro lika underbara. Solen, månen och stjärnorna äro ju öfwer-

wäldigande under. Men i själfwa werket äro blommorna på marken lika underbara. Att Kristus uppväckte Lasarus från de döda, war ett stort under, ja, så stort, att de lärda icke wilja tro det. Men i själfwa werket är det ett lika stort under, att ur det sädeskorn, som dörr och multnar i jorden, väger upp ett strå med ar, som bär nya korn. Skulle man tala om större eller mindre underverk, då månne man säga, att det största undret är, att han fräljar syndare. Allt hwad han har **skapat**, det har han frambragt genom ett ord. Han sade warde, och det wardt. Men när det gällde att frälja syndare, då måste han gifwa ut sin enfödde Son. Därför kan man med skäl kalla detta för "under öfwer under." Och när du står en gång frälst och salig och härlig inför Lammet's tron, då skall du i oändligt högre grad än nu inse och bekänna, att ingen är såsom Gud, intet är såsom hans verk.

Hedningarna, som du har gjort, skola alla komma och tillbedja inför ditt ansikte, Herre, och skola ära ditt namn. Detta är en märk-wärdig profetia. Gud har skapat hednafolken till en egendom åt sig. De hafwa wikit bort i asguderi. De hafwa utbytt Guds sanning (d. w. s. den sanne Guden) mot lögnen (d. w. s. de falska gudarna) samt ärat och dyrkat det skapade framför skaparen (Rom. 1: 25). Därför har Gud öfwerlämnat dem till ett owärdigt sinnelag (v. 28). Hednawärlden företter nu en anblick af den allra djupaste förnedring. Men det har för gamla testamentets såwäl som för nya testamentets heliga stått klart, att detta tillstånd är öfwergående. Så säger Esaias: Det skall ske i dagar, som komma, att det berg, där Herrens hus är, skall warda ställdt upp-öfwer andra berg och upphöjdt öfwer andra höjder, och alla hednafolk skola strömma dit. Och många folk skola gå och säga: Kommen och låtom oss gå upp till Herrens berg, till Jakobs Guds hus, att han må lära oss sina vägar, och wi må wandra på hans stigar (Es. 2: 2 f.). Och åter: Landet skall wara fullt af Herrens kunskap, likasom watten täcker hafwet. Och det skall ske på den dagen, att hednafolken skola söla Isais rot, som skall stå till ett baner för folken, och dess rum skall warda äradt (Es. 11: 9 f.). När Herren Jesus sände ut sina apostlar, så befallde han dem att göra alla folk till lärjungar (Matt. 28), och därhän skall det en gång komma. Den dag skall en gång gry öfwer jorden, då alla folk skola i Jesu namn tillbedja Gud och Fadern. Däröfver hörde Johannes de saliga i himmelen sjunga: Hvem skulle icke frukta dig, Herre, och prisa ditt namn? Ty du allena är helig, ty alla folk skola komma och tillbedja inför dig, ty dina domar hafwa blifwit uppenbara (Upp. 15: 4).

Detta härliga tillstånd synes ännu vara långt aflägsset. Men det närmar sig för hvarje dag. Evangelium predikas redan på flera hundra språk, och bland alla folk bewisar det sig vara en kraft till frälsning. Dock — det må gå fort eller sakta, det skall, det måste komma till målet en gång, så sant som Herrens ord icke kan warda om intet. Och alla, som tro på Kristus, äro kallade att hvar i sin mån samverka till detta måls uppnående. Ingen får här vara neutral. Höga och låga, rika och fattiga, stora och små — alla måste med i verket. O, må ingen bli tillbaka! Här är ingen tid att förlora, inget bidrag att förakta. Den som kan göra mycket, må göra mycket, den som kan göra litet, må göra litet. Hvar och en må äfwen sträfwä efter och bedja Gud om nåd att kunna göra mer och mer.

Aposteln Paulus säger: Vi äro Guds medhjälpare (1 Kor. 3: 9). Verket är Guds och alla, som deltaga däri, äro Guds medhjälpare. Säg: vill du vara med? Det gäller Guds ära, det gäller Jesu namns förhållande, det gäller själars frälsning. Vill du vara med? Men det gäller också en annan sak, nämligen den om du själf skall såsom en god och trogen tjänare få gå med in i din Herres glädje eller såsom en onyttig tjänare blifwa wisad bort (Matt. 25: 14 f.) Vill du vara med? Ja, säger du, men hwad skall jag göra? Svar: Bed Herren gifwa dig **riktigt hjärta för saken**. Sedan skall du aldrig behöfwa fråga, hwad du skall göra. Nej, då skall du genast finna, att här är för dig så mycket att göra, att du icke kan hinna med mer än en liten del däraf. Men där sitter felet: **brist på hjärta för saken**. Bed Gud främför allt ändra ditt hjärta. Ett domnande intresse för missionen är tecken på ett domnande andligt lif. O, du som tror på Jesus, rannsaka dig inför Gud. Den som icke församlar med Herren, han förskingrar. Det säger Jesus själf. Och du — vill du vara med att samla eller att skingra? Kom ihåg, hwad det gäller.

Ly du är stor. I v. 5 sade David: Du är god och förlåtande. Här säger han: Du är stor. Och då tänker han icke därpå, att Gud är stor i nåd, såsom han säger i v. 5, utan att han är stor i makt och majestät. Om Gud wore stor i nåd, men icke i makt, så kunde wi icke vara trygga. Men nu är han god som den bästa moder och tusen gånger till samt mäktig så, att han kan göra allt, hwad han vill. "För hans wilja måste alla fiender till jorden falla." Sen nu, säger Herren, att jag, jag är den rätte Guden, och att ingen Gud är jämte mig. Jag gifwer döb och jag gifwer lif, jag slår och jag helar, och ingen är, som kan rädda ur min hand (5 Mos. 32: 39). När han wille förlossa Is-

raels barn ur Egypten, då hjälpte Faraos frigshärrar ingenting. Gud krossade dem och förde med hög arm sitt folk ut ur trälldomens hus. När den hedniste konungen Darius lät kasta Daniel i lejonkulan, då tänkte ingen på räddning, och Babels alla wisa skulle hafwa utsträttat hwar och en, som dristat säga: "Gud skall nog rädda honom." Men Gud wistade sin makt, och dagen därefter måste konungen skrifwa till alla folk, slätter och tungomål, som bodde i hela landet: "Stor ware eder frid! Från mig är en befallning gifwen, att öfwer mitt rikets hela wälde skall man darra och frukta för Daniels Gud, emedan han är lefwande Gud och är den, som blifwer ewinnerligen, och hans rike är oföränderligt, och hans herradöme har ingen ände. Han räddar och hjälper och gör tecken och under i himmelen och på jorden" (Dan. 6: 25 f.). Ja, stor är vår Gud. Den som hör honom till, behöfwer icke frukta någonting. Han kan med David säga: På Gud förströstar jag och skall icke frukta; hwad kunna människor göra? (Ps. 56: 12.) Allenast en släkt äro människors barn, lättare än en släkt äro de allesammans (Ps. 62: 10). Och Paulus frågar. Är Gud för oss, hwem kan då wara emot oss? (Rom. 8: 31.) Skulle den, som sitter på en elefant, wara rädd för, att en mast rör sig i stoftet framför elefantens fot? Bort det. Vår Gud är stor. Hans makt är obegriplig, och hans godhet är utan gräns. Behöfwa wi mer? O, huru salig är icke vår lott!

Du allena är Gud. Ja, här hafwa wi nu orden. Fastän det tallas om "gudar", så är dock Herren allena Gud. Alla andra gudar äro bara titulärgudar, om wi så må säga. Så säger Esaias: Herre Sebaot, Israels Gud, du är allena Gud för alla riken på jorden (Es. 37: 16). Och åter: Så säger Herren, Israels konung och hans förlossare, Herren Sebaot: jag är den förste, och jag blifwer den sist, och utom mig är ingen Gud (Es. 44: 6). Låt oss därför trösta på honom, lyda honom, älska honom och wandra i ljuset inför hans ansikte. Herren är sol och stöld, Herren gifwer nåd och ära, de fromma skall intet godt fattas. Herre Sebaot, säll är den människa, som förtröstar på dig (Ps. 84: 12). O, Herre, vår Gud, gif oss din helige Ande att wi må lära känna dig!

Wisa mig din väg.

Ps. 86: 11—17.

11. Wisa mig, Herre, din väg att jag må wandra i din sanning. Samla mitt hjärta, att jag må frukta ditt namn. 12. Jag skall tåda dig, Herre, min Gud, med hela mitt hjärta och ära ditt namn till ewig tid; 13. ty din nåd är stor öfwer mig, och du har räddat min själ ur dödsrikets djup. 14. Gud, fräcka människor hafwa rest sig upp mot mig, och wåldswerklarnas hop söker efter min själ; och de hafwa icke dig för ögonen. 15. Men du, Herre, är en barmhärtig och nådig Gud, långsam till wrede och stor i nåd och sanning. 16. Vänd dig till mig och war mig nådig, gif åt din tjänare din makt, och fräls din tjänarinna son. 17. Gör ett tecken med mig, att det må gå mig wäl; och må de, som hata mig, se och blygas, att du, Herre, hjälper mig och tröstar mig.

David beder, att Gud må wisa honom sin väg. Med Guds väg kan antingen menas den väg eller det sätt, som Gud begagnar, när han gör något, eller också det sätt hwarpå han vill, att wi skola wandra inför honom. I den förra bemärkelsen står det till exempel, när det heter: Alla Herrens vägar äro godhet och sanning (Ps. 25) d. w. s. allt hwad Gud gör med oss, är idel godhet. Likaså när Herren säger: Mina tankar äro icke edra tankar och edra vägar äro icke mina vägar (Es. 55: 8). I den senare bemärkelsen står det här. David vill säga: Herre, wisa mig, huru du vill, att jag skall wandra inför dig. På samma sätt säger han i Ps. 119: 33: Wisa mig, Herre, dina stadgars väg. Och åter i Ps. 143: 8: Rungör mig den väg, som jag skall wandra. Och han vill icke blott weta Guds wilja, utan han vill göra den, såsom han här tillägger: att jag må wandra i din sanning.

Det är många, som weta Guds wilja, men som icke wilja göra den. Ad, huru många tusen äro icke de, som weta, att i Jesus allena är frälsning, men som ändå aldrig för egen del komma till honom. De kunna också mycket wäl skilja mellan sanning och willfarelse i läran. Ja, de kunna

gansta tappert förswara sanningen. Men att göra sanningen, det wilja de icke. Man måste om dem säga, att det wore dem bättre, att de icke wiste sanningen. Den åt hwilken mycket är gifwet, af honom skall också mycket warda utkraft. Den som wiste sin Herres wilja och icke beredde sig och icke gjorde därefter, han skall lida många hugg. Tänk därpå du, som gång efter annan hör Guds ord, ja, som tyder om att höra Guds ord, men som aldrig will lyda det.

Men du som tror på Kristus, winnlägg dig om och bed Gud om nåd att få weta och kunna göra hans wilja i allt. Låt hans sanning, sådan den är uppenbarad i hans ord, wara det ljus, som du följer. Hvad ställning du än må intaga i lifwet, hög eller låg, bed Gud för hwarje dag, att han må wisa dig, huru du bör wandra, samt leda dig med sina ögon och sin Ande. Du är fader eller moder. Det är en wiktig kallelse. Du behöfwer stor Guds nåd för att rätt kunna umgås med dina barn och uppfostra dem. Åh, huru wiktigt är det då icke, att du beder: "Gud, Gud hjälp mig att bland dessa mina barn wandra i din sanning, att jag må kunna uppfostra dem för dig och ditt rike." Tänk, om de skulle dragas bort från Herren ut i världen genom ditt förwållande, därigenom att du själf icke wandrade i sanningen! Huru försträcktligt wore det icke både för dem och för dig! Men om du icke är fader eller moder, så är du kanske en troende son eller dotter eller tjänare i ett hus. Tänk, huru wiktigt det då är, att du låter ditt lif ledas och regeras af Guds ord, så att du wandrar i ljuset inför Gud och med alla dina gärningar ärar honom! Ja, på alla punkter i lifwet är det af synnerlig wikt, att du beder: "Gud, hjälp mig att wandra i din sanning. Led mig med dina ögon på den rätta vägen för ditt namns skull."

Tänk, hwilken wanära det är för Guds namn och hwilket hinder för människors frälsning, om den, som bekänner Kristi namn, befinnes wara en försumlig fader eller moder, ett olydigt barn, en tyrannisk husbonde, en lat och trotsig tjänare, en slarfwig och opålitlig arbetare, en mindre samwetsgraun köpman o. s. w. Säg: huru är det med dig? Tag denna fråga på fullt allwar. Hvad tror du följdén skall blifwa för dig på den yttersta dagen, om det befinnes, att du under bekännelsen af kristen tro dock genom ditt lefwerne wanärat din frälsare och warit till hinder för människors frälsning? Tror du wäl, att det då skall hjälpa dig, att du har mycket sjungit, bedit, läst och hört? Nej, för wisso icke. Tänk på det, tänk allwarligt därpå och ändra ditt sinne och lif, ifall du nu känner, att du icke riktigt har wandrat i sanningen. Tron utan gärningar är död, och en död tro har inget löfte om ewigt lif.

Samla mitt hjärta, att jag må frukta ditt namn. Det är ett mycket skönt uttryck detta ord: samla mitt hjärta. Hvar och en vet, huru lätt det är att bli förstörd. Ja, t. o. m. när man sitter och hör Guds ord eller ligger på sina knän och beder, vilja tankarna flyga omkring på allt möjligt. Men i synnerhet i det dagliga lifwets mångahanda bestyr är det swårt att hålla hjärtat riktadt på Herren. Därför behöfwa wi bedja: Herre, **samla vårt hjärta.** "Våra själar, säger Spurgeon, äro benägna för att dela sig mellan en mängd olika föremål, liksom en ström, som förslösar sin kraft i en mängd rännilar. Vårt enda sträf- wande borde wara att utgjuta alla våra lifskrafter i en enda strömfåra, och att denna strömfåra må wara riktad på Herren allena. En man med ett beladt hjärta är swag, en man med ett enda mål är stark. Gud, som skapade vår naturs olika krafter, kan förena, styrka, befästa dem, och så skola wi, inwärtens sammanhållna och upplifwade af hans förenande nåd, blifwa mäktiga i det godas tjänst, men icke annars."

Detta är förträffliga ord. En ström, hwars watten delar sig i flere rännilar, kan icke utweckla någon kraft till att drifwa stora maskiner. Men får man genom dammar samla watten i en enda fåra, då kan där af ut- wecklas en wäldig kraft, som drifwer många olika maskiner. Nuwäl, så har du kanske många olika ting att göra. Will du nu kunna med riktig kraft utföra dem, så samla ditt hjärta på en enda punkt, på Herren. Låt hans namns ära blifwa det enda målet, den samlade drifwande kraften i allt, hwad du gör. **Bed Gud om denna nåd.** Han allena kan göra det, och han kan; bed i tro, och du skall själf så erfara det. Ja, vår Gud är en bönhörande Gud.

Att frukta Guds namn är att wörda det, att wara rädd att på något sätt wanhedra det samma. Hos profeten klagas Herren öfwer Is- rael's barn och säger: Hwarhållst de kommo ibland hednasollen, där wan- helgade de mitt heliga namn, under det man sade om dem: Herrens folk äro dessa, och ifrån hans land hafwa de kommit (Hes. 36: 20). Det finnes ingen kallelse, ja, ingen gärning, som en Kristen icke kan göra så, att han därmed antingen hedrar eller wanhedrar Herrens namn. Låt oss tänka oss en kallelse, som i wärlden anses ringa, t. eg. en kroppsarbe- tares eller tjänares kallelse. Han är trogen, ödmjuk, flitig, pålitlig i sitt arbete, emedan han vet, att Herren will det och ser därpå. Eller han är opålitlig, lat, slarfwig o. s. w., emedan han icke tänker på, att Herren är omkring honom och känner alla hans vägar. Nuwäl, hwem är, som icke ser, att han i förra fallet hedrar, i senare fallet wanärar sin Guds och Frälsares namn? Så prisen nu Gud i eder kropp och eder

ande, som tillhöra Gud (1 Kor. 6: 20). Hvad helst I gören, gören allt till Guds ära (1 Kor. 10: 31). O, Herre Gud, gör denna sak rätt viktig för våra hjärtan. I ären dyrt köpta, säger aposteln.

Jag skall tacka dig, Herre min Gud, med hela mitt hjärta och ära ditt namn till ewig tid. Icke blott med munnen utan med hjärtat och icke med en del af hjärtat utan med hela hjärtat vill han tacka Gud. Därom säger han i Ps. 103: 1: **Wälsigna Herren, min själ, och allt det i mig är, wälsigne hans heliga namn.** Wälsigna, Herren, min själ, och glöm icke allt, hvad godt han har gjort. Ja, låt oss tacka Gud. Det är godt att tacka Herren och att lofsjunga ditt namn, du den högste (Ps. 92: 2). Därför uppmanar Skriften oss att vara flitiga däri. Det tjänar till Guds ära, det är nyttigt för oss själfwa, ja, för både själ och kropp, och det länder andra till uppbyggelse och frälsning, såsom David annorstädes säger: **Min själ skall berömma sig af Herren, de saktmodiga skola höra det och glädja sig** (Ps. 34: 3). Tacka därför Gud, när du börjar din dag. Det är stor nåd, att du under natten fått sofwa i ro. Den nya dagen kommer också med den alltid härliga predikan, att Herrens nåd är hwarje morgon ny. Tacka Gud, när du börjar ditt arbete, tacka honom, att du har arbete, och att du kan arbeta. Ty det är stor nåd. Tacka honom, när du äter ditt bröd. Är det än hårdt och knappt, så är det dock, hvad du behöfwer. Det är en gåfwa af din Gud och Fader, som wet alla dina behof och har omsorg om dig. Tacka Gud, när du kan köpa en ny rock eller klädnad åt dig själf, din hustru eller ditt barn. Det är allt en Guds nåd utan all din förtjänst eller wärdighet. Tacka Gud, när du slutar din dag och får gå till hwila. Det är en stor nåd af Gud, att du har en säng att lägga dig i, och att du kan sofwa. Ja, tacka Herren, ty han är god, och hans nåd warar ewinnerligen. Om han stundom slår och agar, så är han ändå god, och om wi icke för tillfället förstå, hvad han gör, så äro dock alla hans vägar — alla utan undantag — godhet och sanning. Ja, låt oss tacka honom och upphöja hans namn, såsom David annorstädes säger: **Jag will sjunga åt Herren, så länge jag lefwer, jag will lofsjunga min Gud, så länge jag är till** (Ps. 104: 33).

Ty din nåd är stor öfwer mig. Tacksägelse har alltid sin källa i wälgärningar, som man har erfarit. Men då måste man också akta på dessa. Hela vårt lif är fullt af Guds wälgärningar. Och i dem alla lyser hans nåd fram. Denna nåd är såsom lusten som omsweper oss på alla sidor. Att Gud, såsom Luther säger i den lilla katekesen, har gifwit mig kropp och själ, ögon, öron och alla lemmar, och att han ännu håller det

allt wid makt, tänk hwilken nåd! Att han, såsom det vidare heter, försörjer mig rikligen och dagligen med kläder, föda, hus och hem och allt, hwad jag till timlig näring behöfwer, tänk hwilken nåd! Att han beskyddar och bewarar mig för skada, farlighet och allt ondt — tänk hwilken nåd! Att han också dagligen och mildeligen förlåter mig alla mina synder, renar mig i Jesu blod från all orättfärdighet, hjälper mig i alla strider, så att icke själasfienden får uppsluka mig, och detta år efter år, årtionde efter årtionde — o hwilken nåd! Ja, så hög som himmelen är öfwer jorden, låter han sin uåd wara wäldig öfwer dem, som frukta honom (Ps. 103: 11).

David hade just nu erfärit Guds nåd på ett särstildt sätt, hwarom han säger: Du har räddat min själ ur dödsrikets djup. Han hade varit i den största dödsfara, och hwaraf det kom, visa de följande orden: Gud, frädda människor hafwa rest sig upp mot mig och wäldswerklarnas hop söler efter min själ, och de hafwa icke dig för ögonen (v. 14). Det war kommet därhän, att David redan ansåg sig till spillo gifwen, alldeles som låge han redan i dödsrikets djup. Men så kom Gud och räddade honom. Ja, wid sådana tillfällen ser man riktigt Guds närvaro och nåd. Men när han bewarar oss ända därhän, att han icke ens låter oss komma i fara, då är det, som om wi wore blinda. Om någon reser öfwer hafwet, och det blir storm, och fartyget lider skeppsbrott, och han blir med nöd räddad från att förgås, då prisar han Gud för sin "underbara räddning". Men om han reser öfwer hafwet, och allt går wäl, och han kommer efter en lugn och angenäm resa in i den efterlängttade hamnen, då ser han däri ingen underbar räddning. "Wädet war wädet", säger han, "fartyget war stadig" — "resan war treflig" o. s. w. Men att det war Gud, som i sin stora nåd förde honom öfwer hafwet och räddade honom icke blott från skeppsbrott utan också från all försträckelse, det tänker han icke på. Och dock borde wi då allramest tacka honom. Om någon har varit mycket sjuk men såsom genom ett under blifwit friskt, då alla trodde, att han skulle dö — tänk, hwilken tackägelse det då blir, och huru länge och ofta man talar därom. Men att någon får wara friskt år efter år, så att han kanske icke behöfwer ligga en enda dag, det synes honom wara så, som det borde. Och om han än tackar Gud därför, så sker det dock icke med den glädje och ifwer, och han ser icke Guds nåd och makt så stor däri, som om han har blifwit friskt från en swår och farlig sjukdom, som hållit honom kanske i flere månader bunden wid sängen. Det är ju försträcktligt, att wi äro så försoffade. O Gud, wäck oss upp och gif oss ögon till att se!

Wäldswerkarna, som förfölja Guds barn, hafwa icke Gud för ögonen, säger David. Och så är det. Ty hade de Gud för ögonen, så skulle de akta sig att röra "hans ögonstenar". Hade Farao haft Gud för ögonen, så hade han icke vågat att förfölja Israel. Men nu sade han trotsigt: "Hvem är Herren, hwars röst jag skall höra?" Och så slog han till. Men det skedde till hans egen undergång. Han slog en kruka af ler mot ett hälleberg och tänkte krossa berget. Åh, att alla de, som nu förgräpa sig på Guds folk, wille besinna sådant! De kämpa en farlig strid.

Men du, Herre, är en barmhärtig och nådig Gud. Såsom wille David säga: "Wäldswerkarna tänkte att fördärfa mig. Och de hade så när lyckats. Men du war barmhärtig. Du såg min nöd, och ditt hjärta rördes till medlidande. Du tänkte icke på mina synder, du handlade icke med mig efter min förtjänst. Ty då hade du lämnat mig i wäldswerkarnas hand. Utan du war nådig, din nåd öfwerflödade, och du räddade mig". Ja, sådan är Gud, vår Gud. Därför, hör det äfwen du, som genom dina synder har råkat i nöd. Djäfwulen hwiskar i ditt hjärta: "För dig finnes ingen hjälp hos Gud. Du har själf wållat din nöd. Hade du handlat annorlunda, så hade du sluppit denna nöd. Nu har du det så, som du själf har ställt det åt dig. Du har syndat och får nu äta syndens lön." Detta är en swår frestelse. Du måste gifwa dig skyldig. Ja, gör det. **Men låt icke skrämma dig från Herren.** Ty han är en barmhärtig Gud. Han är nådig. Han är en förlåtelsens Gud, nådig och barmhärtig, långmodig och stor i förbarmande och öfwergifwer icke de sina (Neh. 9: 17). Du har t. ex. förbjudit din son att gå ut. Men sonen war olydig. Han gick ut. Då kom din fiende. Han öfwerföll din son. Gossen började ropa på hjälp. Du hörde det, men du tänkte: "Det är hans egen skuld, han skulle ha lydt mig, nu må han ha det som han har det. Jag warnade honom, men han wille icke höra sin faders råd". Och så satt du där i ditt fönster och såg på, huru din fiende slog ihjäl din son. "Nej, ropar du, det är lögn. Du skymfar mig med sådant tal. Jag rusade ut och räddade min son, ty fastän han hade varit olydig, så war han ändå min son. Och mitt hjärta war väl icke af sten." Nuwäl, så gjorde du. Jag tror det wist. Men om Gud tror du det icke, han som är en fader öfwer allt hwad fader heter i himlar och på jord. Kan det wara rätt? Tänk efter det.

Men David säger vidare, att Gud är långsam till wrede. Det är ett härligt ord: hastig till nåd, långsam till wrede. När han kom för att drifwa ut våra första föräldrar ur paradiset, då gick han. När han kom för att taga emot den förlorade sonen, då lopp han. När den forntida wärl-

den hade förfallit i synd och gudlöshet så, att den genom en syndaflojd måste utrotas, då gaf Gud de gudlösa ännu 120 år till sinnesändring. Han war långsam till wrede. När domen öfwer Nineve redan war fälld, men både konung och folk ändrade sitt sinne, då förbarmade Gud sig strax och tog domen tillbaka. Han war hastig i nåd. Och du som nu tror på Kristus, det war en gång, då du lefde i synd. Du förspillde många år i otro. Du hade väl förtjänat, att Herren kastat dig bort. Men han war långsam till wrede. Så kom en dag, då du vaknade till besinning öfwer din synd. Du kastade dig i din nöd ned wid Jesu kors. Strax ströf han ut dina synder och renade dig i Jesu blod. Han war hastig till nåd. Om du tänker efter, huru han sedan den dagen har handlat med dig, så skall du säkert få swårt att räkna alla de gånger, då han har bewisat sig långsam till wrede, men hastig till nåd. Men då wet du också, hurudan han är i dag och alla dagar.

Ja, vår Gud är stor, oändligt stor. Han är stor i nåd och sanning, såsom David här widare säger. Hos Herren är nåd, och mycken förlofning är hos honom (Ps. 130: 7). Där synden öfwerflödar, där öfwerflödar nåden ändå mycket mer (Rom. 5: 20). Ingen synd på jorden har varit så stor och förfärlig, att icke Guds nåd har varit mycket större. Babels torn war högt, men det war ändå mycket högre upp till himmelen. Om man i en enda person kunde förena alla de himmelsfiriande synder, som någonsin begått på jorden, så wore dock den mannen icke i sin synd så stor, som Gud är stor i sin nåd, icke så stor syndare, som Jesus är stor frälsare. Afwen för honom skulle det ordet gälla, att Jesu Kristi, Guds Söns, blod renar från alla synder, om han blott wille komma till nådastolen. Ty så säger Guds ord, och Gud kan icke ljuga. Han är stor i sanning, såsom här står. Himlar och jord kunna bäfwa. De kunna förgås. Men af Herrens ord kan icke en pridd ändras, än mindre falla bort.

Ja, ja, i Jesu blod — där hafwa wi den rätta lifwets källa. Allt är bundet wid honom. Han är nådastolen. Liksom Gud har samlat ljuset i solen och låter det från solen stråla ut öfwer jorden, så är all Guds nåd samlad i Jesus. Genom honom och från honom strålar den ut öfwer människowärlden. Och såsom solens ljus icke gör skillnad mellan onda och goda, så gör nåden ingen skillnad mellan den ene och den andre. Såsom Gud själf är Gud för alla, så är Jesus frälsare för alla. Det finnes icke en enda undantagen. Och såsom solens ljus är för alla, så är nåden för alla, den Guds nåd, som har kommit genom Jesus Kristus. Och hon är frälsande för alla. Ingen ställning är så förtwiflad, att han icke kan blifwa frälst, om han bara will komma till Jesus.

Till slut beder David: **Vänd dig till mig och var mig nådig.** Han beder om den nåd, som han för hvarje dag och stund behöfver. Och han begär ingenting annat än nåd, ty han känner sin öwärdighet. Men Guds nåd är också nog till att fylla alla våra behof, såsom Gud sade till Paulus: Min nåd är dig nog. **Gif åt din tjänare din makt.** Det bästa swaret på denna bön läsa wi i Ef. 40: 29 följ.: Herren gifwer kraft åt den trötta och stor styrka åt den maktlöse. Och ynglingar blifwa trötta och uppgifwas, och unga män snafwa och stappla. Men de som wänta efter Herren, de få en ny kraft, de fara upp med wingar såsom örnar, de löpa och uppgifwas icke, de wandra och warda icke trötta. Därför säger också Petrus: Med Guds makt bewarens I genom tron till frälsning (1 Petr. 1: 5).

Vår egen kraft ej hjälpa kan,
 Vi wore snart förströdda,
 Men med oss står den rätte man,
 Vi stå af honom stödda.
 Frågar du, hwad namn han bär,
 Jesus Krist det är.
 Han är den Herren Gud,
 Som, klädd i segerstrud,
 Sin tron för ewigt grundat.

Och Guds kraft är mächtig i de swagaste lika wäl som i de starkaste. I himmelen skall ingen heller sjunga om sin egen kraft utan alla om den Guds och Kristi kraft, som fullkomnades i deras swaghet, så att de nu efter alla strider, nederlag och segrar stå där frälsta för ewigt.

Att David kallar sig icke blott Guds tjänare utan äfwen hans tjänarinna^s son, därmed framställer han sig såsom hemfödd träl. En köpt träl hörde wäl också husbonden till. Men en hemfödd träl war närmare förbunden med huset. Och därpå återoppar David sig, när han beder om frälsning. Men om han hade ägt det sanningens ljus, som lyser i Kristi evangelium, då hade han gått vidare och sagt: ditt eget barn. Ty barnet står ändå närmare fadern än den hemfödde trälen.

Till slut säger han: **Gör ett tecken med mig, att det må gå mig wäl, och må de, som hata mig, se och blygas, att du, Herre, hjälper mig och tröstar mig.** Ja, alla Guds och hans folks fiender skola komma på skam. Om de än stundom här synas triumfera, så är dock segern vår Guds och Lammets i ewighet. Låt oss bara tro och wara wid godt mod och sjunga hallelujah. Amen.

Alla mina källor äro i dig.

Ps. 87: 1—7.

1. Af Koras söner; en psalm, en sång. 2. Den stad, som han har grundat, står på de heliga bergen; Herren älskar Sions portar mer än alla Jakobs boningar. 3. Härliga ting äro talade om dig, du Guds stad. Sela. 4. Jag skall nämna Nahab och Babel, såsom de där känna mig; se, Filisteer och Tyrus, så och Kus; denne är född där. 5. Och till Sion skall det sägas: Den ene som den andre är född därinne, och han den Högste själf skall hålla det wid makt. 6. När Herren tecknar upp folken, skall han räkna så: Denne är född där. Sela. 7. Och under sång och dans skall man säga: Alla mina källor äro i dig.

Detta är en härlig missionspsalm, skriven af någon medlem af den sångarefamilj, som är känd under namnet Koras söner. De voro afkomlingar af den olycklige Kora, en levit, som gjorde uppror i Sinai öken emot Moise och Aron (4 Mos. 16). Vi hafwa 12 sköna psalmer af dem. Ja, så kan det gå. Af en ogudaktig stamfader kunna komma fromma barn och barnbarn i många led. Å andra sidan händer ofta, att barn af en from fader blifwa ogudaktiga. Davids familjs historia är därpå ett belysande exempel.

Den stad, han grundat, står på de heliga bergen. Denna stad är Jerusalem. Gud har grundat den. På de heliga bergen, d. w. s. de berg, som Gud har utvalt och bestämt, står den. Men Jerusalem är endast en bild af det Guds egendomsfolk, hwars hufvudstad det war, och detta folk är en förebild till den kristna församlingen. Från denna synpunkt är det vår psalm bör betraktas.

Den kristna församlingen liknas af Herren Jesus själf wid en stad, som ligger på ett berg (Matt. 5: 14). Den ligger högt, så att den är synlig rundt omkring. Den kristna församlingen är intet hemligt sällskap. Om henne gäller i sin mån, hwad Herren Jesus säger om sig till Kaifas: Jag har öppet talat för världen; jag har alltid lärt i synagogan

och i templet, där alla judar komma tillsammans, och hemligen har jag ingenting talat (Joh. 18: 20). Hon har måst genomgå förfärliga blodsdop. Men hon har ändå aldrig gömt sig undan. Hon har följt Daniels exempel, som trots konungens förbud fortsatte att bedja till sin Gud. Daniel visste nog, hvad straff han hade att vänta, nämligen att fastas i lejonkulan. Men det frågade han icke efter. Han tänkte icke heller, att han under de 30 dagar, som förbudet gällde, skulle stänga in sig och bedja till Gud i hemlighet. Nej, han var så rädd att någon skulle tro, att han lydde konungen, att han tre gånger om dagen gick in i sitt hus, slog upp fönstren i sin sal och knäföll och bad och tackade inför sin Gud, såsom han tillsörerne hade plägat att göra (Dan. 6: 10).

Församlingen är grundad på berg, på klippan Kristus, lefwande Guds Son. En annan grund, säger Paulus, kan ingen lägga än den, som är lagd, hwilken är Jesus Kristus (1 Kor. 3: 11). Och denna Guds fasta grund förblifwer ståndande (2 Tim. 2: 19). Till de troende i Efesus säger och samme apostel: I ären uppbyggda på apostlarnas och profeternas grund, där hörnstenen är Jesus Kristus själf (Ef. 2: 20). På Kristus själf, icke på den eller den gärningen af honom utan på honom själf, den af Gud utgifne, af fienderna korsfäste, af Gud uppväckt och upphöjde Frälsaren är det församlingen hwilar. Och denne Kristus är känd allenast genom det evangelium, som profeterna och apostlarna hafwa predikat. Så länge nu denna grund står, så länge står församlingen. Icke ens dödsrikets portar skola wara henne öfvermåttiga (Matt. 16: 18). Därför sade också Herren Jesus till sina lärjungar: Frukta icke, du lilla hjord, ty det är din faders wälbehag, att han skall gifwa dig riket (Luk. 12: 32). Hvad löstena innehålla, det har äfwen historien bekräftat. För att utrota församlingen ha djäfwulen och världen uppjudit all sin kraft. Millioner af Herren Jesu wittnen och bekännare hafwa blifwit hängda, dränkta, brända, halshuggna, korsfästa. Men församlingen har ändå alltid förblifwit beståndande. Den har trotsat de mäktigaste kejseres alla wapen lika wäl som denna världens skriftlärares wisdom och wetenskap. Förr skall man med en kwarf kunna sopa bort solen från himlafästet, än man skall kunna tränga undan Kristus och utplåna den församling, som på honom är uppbyggd. Se, säger Herren, jag har i Sion lagt en grundsten, en pröfwosten, en kostelig hörnsten, som är wäl grundad (Ef. 28: 16). Och därwid blifwer det, huru mäktiga fienderna än må wara, och huru häftigt de än må larma. Därför frukta wi icke, om än jorden hwälfwes om, och bergen wackla och sjunka i hafwets djup (Ps. 46: 3).

Herren älskar Sions portar mer än alla Jakobs boningar. Herren älskar ju hela världen och har älskat henne så, att han för hennes frälsning har gifvit ut sin enfödde Son. Högre kan icke kärleken gå. Men ordet älska betyder här, liksom på många andra ställen, icke denna Guds allmänna kärlek utan det välbehag, som Gud har till de fina. Såsom det heter på ett annat ställe: Herren har utvalt Sion, han har lust till att där hafva sin boning. Detta är min hvilostad till ewig tid, här skall jag bo, ty till detta ställe har jag lust (Ps. 132: 13 f.). Gud hade bland alla Jakobs boningar eller städer utvalt Sion, d. ä. Jerusalem, till en helgedom åt sig. Därför woro Sions portar, eller den stad, som inom dem inneslöt, föremål för Guds särskilda omsorg och välbehag. Så har nu Gud i Kristus Jesus utvalt församlingen och i kärlek förutbestämt henne till barnskap hos sig genom Kristus Jesus efter sin wiljas välbehag, sin härliga nåd till pris (Ef. 1: 4 f.). Hon är hans hus, hans tempel, hans hjord, Jesu Kristi kropp, Jesu Kristi brud. Om henne har han en särskild omwårdnad, till henne ett särskildt välbehag. Hon är hans ögonsten. Såsom det står om Israel: Herren fann honom i öknen, han omhuldade honom, han wårdade sig om honom, han bewarade honom såsom sin ögonsten. Såsom en örn wäcker upp sitt bo, swäfwär öfwer sina ungar, breder ut sina fjädrar, tager dem, bär dem på sina wingar, så ledde Herren honom, han allena (5 Mos. 32: 10 f.).

Härliga ting äro talade om dig, du Guds stad. Ja, härliga äro de löften, som Gud gaf Jerusalem. Men ännu härligare är det, som Gud har talat om församlingen. Swad kan sägas härligare än det, att Gud har utvalt henne till sitt arf, sin egendom, sitt folk, sitt barn, sin brud o. s. w.? Swad härligare kan tänkas än det, att Gud har bestämt denna församling till att ärfwa ewig frälsning, att Jesus gått bort för att i de många boningarna i Faderns hus bereda henne rum, och att han en annan gång skall komma igen för att taga henne till sig, på det hon skall wara, där han är, och se och deltaga i den härlighet, som Fadern har gifvit honom? Om det icke wore han själf, som sagt detta, så skulle man betrakta det såsom en wild fantasi eller dikt. Men nu är det sanning. Ja, det är mer än sanning; ty orden, huru härliga de än må wara, förmå likwäl icke att gifwa annat än en dunkel och swag bild af verkligheten. Aposteln Paulus fick erfara det, när han i anden war uppryckt intill tredje himmelen (2 Kor. 12: 4).

Jag skall nämna Rahab och Babel, såsom de där lännat mig, Filisteer och Tyrus, så och Kus: denne är född där. Det är nästan obegripligt, att en sådan vers kan stå i gamla testamentet, där ju sanningens

fulla ljus ännu icke war uppgånget. Men nu står han där. Och det är Gud, som talar, han för hwilken alla hans verk äro kunniga från världens begynnelse. Rahab war det gamla Egypten, Guds folks utfiende. Babel war ett icke mindre plågoris för Guds folk. Filisteerna bekrigade också ständigt Guds folk. Men, säger Herren: dessa hednafolk skola känna mig en gång. Jag skall nämna dem, säger han, och därwid begagnar han ett ord, som wanligen användes för att uttrycka ett omnämmande med beröm. Herren will prisa omnämna Rahab och Babel bland sina bekanta, sina förtrogna. Men den lärdom, som däri ligger, är, att missionen skall sträcka sig ut till hwarje folk. Alla folk skola göras till Kristi lärjungar. Missionen skall nå dem alla, och evangelium skall bland alla wisa sig wara en kraft till frälsning. Inget folk står i bildning så högt, att icke evangeliets wisshet når ändå mycket högre, och inget folk står så lågt, att icke evangeliets enfald når ned ändå djupare. Inget folk är heller så djupt sjunket i synd och uselhet, att icke evangelium will och förmår draga det till korset, till Jesus, till Gud. Hela missionens historia i alla århundraden bekräftar det.

När man företager sig en annan verksamhet, då kan man ju icke på förhand säga, huru den må komma att lyckas. Men när man deltagar i missionen, då wet man, att det är ett verk, som skall, som måste lyckas. Det skall, säger Herren, det skall ske i dagar, som komma, att det berget, där Herrens hus är, skall warda ställdt uppöfwer andra berg och upphöjdt öfwer andra höjder, och alla hednafolk skola strömma dit (Es. 2: 2). Och åter: På den tiden skall man kalla Jerusalem Herrens tron, och alla folk skola församla sig dit, för Herrens namns skull, till Jerusalem, och icke mer wandra efter sitt onda hjärtas hårdhet (Jer. 3: 17). Och åter: Min boning skall wara hos dem (d. w. s. hos mitt folk), och jag skall wara deras Gud och de skola wara mitt folk. Och hednafolken skola erfara, att jag är Herren, som helgar Israel, då min helgedom förblifwer hos dem till ewig tid (Hes. 37: 27 f.). Ja, evangelium går och skall alltjämt gå segerrikt, oemotståndligt fram öfwer hela jorden.

Detta will wisserligen icke säga, att alla enstilda medlemmar af hwarje folk skola blifwa sanna kristna. Långt därifrån. Israels folk war, såsom folk betraktadt, Guds folk. Men det hindrade icke, att flertalet af dess medlemmar woro ogudaktiga. Så tala äfwen wi om swenska folket såsom ett kristet folk, hwarmed wi alls icke neta, att de flesta af dess medlemmar äro ogudaktiga. Men folket såsom sådant har antagit kristendomen. Och så skall ske hos alla folk på jorden. Annars skulle Herren Jesus aldrig hafwa sagt till sina apostlar, att de skulle göra alla

folk till hans lärjungar. När Johannes fick ståda in i himmelen, såg han också där stäror ur alla hedningar och slätter och folk och tungomål samlade i lofsång omkring Guds och Lammets tron.

Sämte Egypten, Babel och Filisteen nämner psalmisten Tyrus, det rika och stolta Feniciens hufvudstad, samt Rus eller Etiopien. Om Tyrus säger profeten Esaias, att dess köpmän woro furstar, och dess främare woro jordens herrar (Es. 23: 8). Om Etiopien profeterar Esaias: På den tiden skola stänker sändas till Herren Sebaot från det resliga och härdade folket, från det widt omkring fruktade folket, det kraftiga och starka folket, hwars land strömmar flyfwa, till rummet för Herren Sebaots namn, till Sions berg (Es. 18: 7). Märkligt är ju också, att de här nämnda folken woro de första, näst Palestina, hos hwilka evangelium blef predikadt. I Babel predikade t. o. m. aposteln Petrus. Det kan man se af 1 Petr. 5: 13, där han hälsar de troende från den utvalda församlingen i Babylon.

Gud skall en gång säga angående dessa folk: Denne är född där, d. w. s. i Sion. Detta kan naturligtvis icke vara sagdt om naturlig födelse. Nej, utan det är meningen: De skola genom en andlig födelse införlifwas med Guds folk, inträda i Guds församling. Och så skall man om det ena folket efter det andra säga: Detta har blifwit ett kristet folk. Guds församling har såsom en moder omfattat detsamma. Ett sådant verk kan icke ske genom mänsklig wetenskap, konst eller makt utan allenast genom det evangelium, som Herren har befallt sin församling att predika bland alla folk. Huru detta bekräftas, det visar den kristna kyrkans historia särskildt nu, då missionen är lifligare än någonsin förr. Det är i och genom den kristna församlingen, som enskilda folk — det ena efter det andra — födas till barn åt Gud.

Och till Sion skall det sägas: Den ene som den andre är född där inne. Guds folk är ett folk för sig. När någon blir född i Sion, d. w. s. genom tron på Jesus född ofwanifrån, så är han en medlem af detta folk, utan afseende på hwad nation han tillhör i wärldslig mening. Här är icke jude och grek, icke man och kvinna, icke träl och fri, säger Paulus, utan alla ären I en i Kristus Jesus (Gal. 3: 28). Detta är den enda väg, på hwilken det är tänkbart att till ett förena alla nationer. Man har bildat stora riken i wärlden. Det ena folket har underkufwat det andra. Så finnas riken, som bestå af en stor mängd olika folk. Det går till en tid. Det hela sammanhålls med wapenmakt. Men förr eller senare brister det. I den kristna församlingen däremot skall en sammanmältning ske, i hwilken alla åtskillnader af stånd eller nation skola

försvinna. Om det än går sakta, så går det likväl säkert. Och att här är icke blott en yttre förening utan en verklig sammansmältning, det kan man i en swag begynnelse se redan nu. Ty hwarhållst troende människor på jorden sammanträffa, så känna de hwarandra såsom bröder och systrar och känna sig dragna till hwarandra. Det är Guds kärlek i Kristus Jesus, som gör dem mjuka och smälter bort det, som förut höll dem fjärran ifrån hwarandra.

Detta må nu tillika vara en uppmaning för alla troende, som i denna världen intaga en förnämligare ställning, att icke vara höga och strama emot sådana troende, som stå lägre, utan tänka: "Denne är född i Sion han såväl som jag, han är i Kristus Jesus Guds barn såväl som jag; ja, det kan väl hända, att han i Guds ögon är mycket förmer än jag, och att han en gång skall i Guds rike intaga en plats långt framför mig." För dem, som äro ringa i denna världen, må det också vara en uppmuntran, så att de icke afundas de höga, utan tänka: "Nuväl, jag är född i Sion, jag likväl som de, vi höra bägge till Guds egendomsfolk, till samma konungsliga prästerskap. Vår lott här nere är olika, men där skola vi stråla i samma ewiga härlighet bägge två. Det kommer allt om en kort liten tid". Om denna enhet talar profeten Esaias följande sköna ord: En skall säga: jag är Herrens, och han skall kalla sig efter Jakobs namn; och en skall skrifa i sin hand: Herrens, och uppkalla sig efter Israels namn (Es. 44: 5). De troende äro alla en enda kropp, hwars hufvud är Kristus, säger Paulus. O Herre, vår Gud, gif oss din Ande, att vi må förstå denna härlighet.

Och han, den Högste själf, skall hålla det wid makt. Detta är Guds församlings trygghet. Gud är hennes stöd, hennes fäste, hennes borg, i hwilken hon kan känna sig trygg. Så säger profeten: Stadens namn skall härefter vara: Här är Herren (Hes. 48: 35). Gud bor i Sion, säger David i Ps. 9: 12, och då skall för wisso intet ondt omstörta den heliga staden, huru stort det än må vara. Gud bor där inne, han wacklar icke, Gud hjälper honom, när morgonen gryr (Ps. 46: 6). Och nu, så säger Herren, som har skapat dig, Jakob, och som har danat dig, Israel: Frukta icke, ty jag har förlossat dig, kallat dig wid namn. Du är min. Om du ginge igenom watten, är jag med dig, och igenom strömmar, skulle de icke dränka dig. Om du ginge genom eld, skulle du icke swedjas, och lågan icke bränna dig. Ty jag är Herren, din Gud, den Helige i Israel, din Frälsare (Es. 43: 1 f.). Hela den kristna kyrkans historia är också en årtusenden lång bekräftelse på sanningen och allwaret af detta löfte. Och har det hållit hittills, så lärer det icke brista hädan-

efter. Därför frukta icke, du lilla hjord. Drag ut i härnad för att lägga folk efter folk till Jesu fötter.

När Herren tecknar upp folken, skall han räkna så: Denne är född där. Herren har också, bildligt taladt, en bok, i hwilken alla hans folks medlemmar stå upptecknade. Det är Lammets lifs bok (Upp. 13: 8). Och grunden för uppteckningen är endast denna: Han är född i Sion. Den som icke är född där, andligen född af Gud genom tron på Jesus, hans namn finnes icke i den boken, om han än för öfrigt är aldrig så bra. Men den som är född där, han har sitt namn i boken, äfwen om han förut har warit den störste syndare. Nikodemus, som nog war en hederlig och naturfrom man, kunde icke gå in i Guds rike utan att födas på nytt. Hans namn stod icke i lifwets bok. Röswaren på korset, som hade ett så sorgligt lif bakom sig, wände sig till Jesus, trodde på honom och fick sitt namn inskrifwet. Ja, ja, därpå kommer din frälsning an, om du är född där. Det kan synas dig hårdt, att icke din egen fromhet skall något betyda. Fariseerna tyckte sammalunda. Men Herrens frälsningsråd kan icke ändras. En är wägen, en är dörren, en är medlareu. I ingen annan än Jesus är frälsning. Är du född af Gud genom tron på honom? Det är lifsfrågan.

Och under sång och dans skall man säga: Alla mina tällor äro i dig. De som äro födda där, skola glädjas. Ja, ingenting kan gifwa en sådan glädje som det, att en människa blir född till Guds barn. Och denna glädje skall gifwa sig uttryck i sång och dans. I den gammaltestamentliga gudstjänsten förekom både sång och dans såsom uttryck för glädje i Gud. Hos oss begagnas nu dansen icke så. Den har helt och hållet trädt i världswäsendets tjänst. Men wi sjunga och spela. I tider af stor andlig rörlighet blir också sången mycket liflig. Och sångens innehåll är detta: Alla mina tällor äro i dig. Detta gäller ju i wiß mening det gamla Jerusalem, emedan frälsningen är kommen från judafolket, såsom Jesus säger (Joh. 4). Från den staden war det ju Herren sände ut apostlarna, sedan han hade beklädt dem med kraft från höjden, ut i hela världen för att göra alla folk till hans lärjungar. Men i mycket högre mening gäller det den kristna församlingen. Ty i hennes hand har Gud nedlagt nådemedlen, genom hwilka lifwets watten från Herren strömmar ut öfwer världen. Icke i allehanda världsliga tillställningar eller föreningar, om än så goda, icke i mänskliga bemöbanden och lagstiftningsåtgärder, huru kraftiga och wäl beräknade de än må wara, icke i mänsklig konst och wetenskap, utan i den kristna församlingen är det, man har att söka tällorna till världens frälsning.

Sådant har alla tiders missionshistoria visat och allramest den närvarande tidens. De s. k. civiliserade folken hafwa en ofantligt liflig beröring med hednafolken i olika världsdelar. Men däraf tillflyter ingen välsignelse dessa hednafolk. Twärtom warda de genom denna beröring endast mer fördärfwade, än de förut woro. Hela folkstammar hafwa blifwit så när **utrotade** genom de laster, som de civiliserade folken utbredt bland dem. Men så kommer den kristna församlingen genom sina missionärer med evangelii predikan om frälsning i Jesus, och hednafolken blifwa troende; de kasta bort sina afgudar; de stå upp ur sina laster, de börja sjunga och lofwa Gud. De ösa watten med fröjd ur frälsningens brunnar, såsom profeten säger (Es. 12: 3). Det gamla förgår, allt blir nytt, Gud till ära och pris genom Jesus Kristus, hwars blod renar från alla synder.

Men innan wi lämna detta, må wi äfwen behjärta den plikt, som hwilar på oss, som nu äga frälsningens källor med lifwets watten. Wi hafwa icke fått detta watten för att behålla det åt oss själfwa, utan för att leda det ut till alla folk. Aposteln Paulus kallade sig en gäldenär åt både judar och greker, emedan han af Gud hade fått evangelium till att förkunna bland alla folk. Om någon har mottagit en summa penningar att dela ut bland fattiga, så är han dessa fattigas gäldenär, så länge han ännu har något kvar. På samma sätt är den kristna församlingen hednafolkens gäldenär, så länge det ännu finnes ett folk, dit evangelium icke har kommit. Låt oss betala vår skuld. Låt oss **skynda** att göra det. Annars kan det hända, att Gud en dag tager evangelium ifrån oss själfwa såsom otrogna förvaltare. Säkert är också — och det må wi särskildt lägga på hjärtat — att ju mer wi göra för att bringa lifwets watten till andra, desto mer skola wi själfwa få erfara af dess frälsande kraft. De som däremot i detta stycke äro försumliga, de hafwa wanligen för egen del sällan eller aldrig någon glädje eller uppbyggelse af Guds ord eller andra nådens medel. Den kristna missionen sprider välsignelse icke blott till de folk, där man missionerar, utan den återverkar lika mycket, ja, kanske ännu mer, på den missionerande församlingen. Gud har så ordnat det.

O Herre Gud, gif oss ett rätt missionsfinne. Förlåt oss allt, hwad wi hafwa brutit och försummat, och tag icke ditt ord ifrån oss. Hjälp oss att blifwa bättre och ifrigare för hwarje dag att verka ditt verk, genom Jesus Kristus, din Son, vår Herre. Amen.

Jag är öfvergifwen bland de döda.

Ps. 88: 1—19.

1. En sång, en psalm af Koras söner; för sångmästaren att sjunga till Mahalat; en sång af esraiten Heman. 2. Herre, min frälsnings Gud, dag och natt ropar jag inför dig. 3. Låt min bön komma inför ditt ansikte, böj ditt öra till mitt rop. 4. Ty min själ är mattad med lidanden, och mitt lif har kommit nära dödsriket. 5. Jag är räknad bland dem, som stiga ned i grafwen, jag är såsom en man utan lifskraft. 6. Jag är öfvergifwen bland de döda, såsom de slagna, som ligga i grafwen, som du icke mera tänker på och som äro afskilda från din hand. 7. Du har lagt mig ned i en afgrundsgrop ned i mörkret, ned i djupen. 8. Din wrede hwilar på mig, och alla dina böljor hwälfwer du ned [öfwer mig]. Sela. 9. Du har drifwit mina förtrogna långt bort ifrån mig; du har gjort mig till en styggelse för dem; jag ligger instängd och kan icke komma ut. 10. Mitt ansikte förtwinar af elände; Herre, jag ropar till dig dagligen, jag rädder ut mina händer till dig. 11. Gör du väl under för de döda eller skola fluggorna stå upp och tada dig? Sela. 12. Förtäljer man i grafwen om din nåd, i afgrunden om din trofasthet? 13. Känner man i mörkret dina under, och din rättfärdighet i glömskans land? 14. Men jag ropar till dig, Herre, och bittida kommer min bön fram för dig. 15. Hvarför förlästar du, Herre, min själ, [hvarför] döljer du ditt ansikte för mig? 16. Gländig är jag och döende allt ifrån min ungdom; jag bär dina försträdelser, så att jag förtwiflar. 17. Din wredes lågor gå öfwer mig, dina färor förgöra mig. 18. De omgifwa mig såsom watten hela dagen, de tringrätta mig allesammans. 19. Du har drifwit vän och frände långt bort ifrån mig; mina förtrogna — det är mörker.

Denna psalm är den jämmerligaste klagosång, som förekommer i Psaltaren. I andra psalmer läser man wisserligen också jämmerliga nödrop, men där uttalas alltid tillika något ord af hopp eller tillit till Gud. Här åter är klagan från början till slut. Det enda ord, som vittnar om tro,

är att sångaren i v. 2 kallar Gud för sin frälsnings Gud. Däraf förstå vi, att han måste vara en troende, om än tron yttrar sig mest i nödrop. Att i tider af ljus och medgång prisa Gud, är tro. Men att i tider af nöd och mörker ligga inför Gud och ropa på nåd, det är också tro.

Att psalmen skulle sjungas till Mahalat, det torde antyda, att den skulle sjungas på ett sorgset eller swärmodigt sätt. Samma uttryck förekommer i Ps. 53: 1, där mer kan läsas därom. När man sjunger sorgsång, så är naturligt, att det sker på ett sorgset sätt, på en klagande och wemodig melodi, liksom det å andra sidan bör vara en glad melodi, när sångens innehåll är gladt.

Herre, min frälsnings Gud, börjar psalmisten. Trots allt mörker vill han dock icke släppa Herren. Däri är han en god läromästare för oss. Alla troende måste nog komma i nöd. Wisserligen behöfva icke alla göra så grusliga erfarenheter, som denna psalm skildrar. Men rätt många äro de likväl, som ingenstädes kunna finna bättre och sannare uttryck för sin nöd än just här.

Det första vi alltså här lära, det är, att Guds barn kunna komma i mycket djup och långvarig nöd, där det ser ut, som om allt deras ropande till Gud wore alldeles förgäfwes. När alltså du får erfara det samma, så skall du icke tro, att det är något färskildt, som wedersfäres dig. Du är en af de många. Äfwen sådana män som Moses och profeterna ha måst gå igenom mycken nöd. Ja, Herren Jesus själf har varit i sådant mörker, att han måst ropa: Min Gud, min Gud, hvarför har du öfvergifwit mig? Men Gud har aldrig öfvergifwit någon af dem.

Men nu höra vi någon klaga: "Ja, det må vara, att alla troende stundom måste komma in i mörka dalar. Men det är dock stillnad. Somliga träffas alldeles oförskyllt af lidandet, andra ådraga sig det genom egna synder. Och så har jag gjort." Nuwäl, äfwen i denna klagan är du icke allena utan en af de många. Däröfwer klagar David själf, sägande: Min kraft wacklar (d. w. s. är bruten) genom min synd och benen i min kropp äro förtwinade (Ps. 31: 11). Men därför är det alls icke förtwifladt. Den lame man, som Jesus botade i Betesda, hade legat i 38 år, och att det war genom sin egen synd han hade ådragit sig sin sjukdom, det se vi af Frälsarens ord: Syndad icke härefter, att dig icke må wedersfäras något värre (Joh. 5: 14). Alltså: att det är genom egna synder, du har wållat ditt lidande, det är förfärligt — ad, att du icke hade gjort det! — men förtwifla skall du icke, ty hos Herren är nåd och mycken förlofning är hos honom.

Widare lära vi af denna psalm, huru det i djupaste mörker visar

fig, att den nödställde har tro. Psalmisten synes alldeles förtwifla, men ändå kan han icke släppa Herren. Han kan icke riktigt hålla, men han kan icke heller riktigt släppa. Han kallar ännu Gud för sin frälsnings Gud. Och han ropar till honom. Hade han helt och hållet förtwiflat, så hade han icke fortsatt att ropa. Bön kommer alltid af tro. Förtwiflan jämrar sig och knotar men beder aldrig. Heman ropar inför Gud, såsom han säger, natt och dag (v. 2). Han beder icke för att synas och höras inför människor, såsom fariseerna gjorde. Nej, han beder inför Gud. Och han ropar, emedan nöden är swår. Han ropar natt och dag. Bönen är för honom icke en gudstjänstgärning, som han skall göra wissa gånger om dagen, utan han ropar ständigt, emedan hans nöd är så ihållande. Han släpper icke Herren. Och det är tro. Ja, fastän denna tro synes swag, så är den ändå stark. Ty det är just i djupt mörker, som trons kraft pröfwes. Mången, som nu synes hafwa en stark och frimodig tro, emedan allt går honom wäl i händer, skulle säkert icke hålla ut, om han råfode i sådan nöd, som psalmisten här måste genomgå.

Låt mig komma inför ditt ansikte. Böj ditt öra till mitt rop. Psalmisten är angelägen om bönhörelse, och det är ett utmärkande kännetecken på trons bön. Däremot är det intet värde i den bön, som man beder bara af wana utan något hjärtats behof, utan någon angelägenhet om bönhörelse. Swad skulle wäl en jordiskt fader säga, ifall hans barn hade för sed att wissa gånger om dagen komma inför honom och läsa upp wissa böner, utan att det egentligen wore något, som barnet behöfde och verkligt åstundade? Bönen skulle ju då bli en tom och död ceremoni och ingenting annat. Och detsamma gäller, när man beder inför Gud.

Ty min själ är mättad med lidanden, ropar psalmisten, och däri stola många troende instämma. O, huru många lidanden af olika slag måste icke Guds folk uthärda! Man frestas att tycka, att Gud borde skona dem mer, än han gör. Här lider en af swår sjukdom, en annan af djup fattigdom, en tredje af bägge delarna. En fjärde plågas af husliga sorger, så att han icke har någon frid natt eller dag. Det är stundom så, att han icke ser sig någon utväg. Ett djup brusar här, ett annat där. Han känner sig gränslöst olycklig. Han är mättad af lidanden. Hans själ är bedröfwad intill döden. Han frågar Gud, hwarför han skall lida så outhärligt. Men han får intet annat swar än detta: "Min nåd är dig nog; hwad jag gör, wet du icke nu, men härefter skall du få weta det". Och därmed måste han låta nöja sig. Det är också bäst för honom själf, att han så gör. När man har ondt i lefamlig måtto, är det bäst, att man ligger så stilla som möjligt. Ju mer man

vrider och kastar sig hit och dit, desto mer förwärras det onda. Därför ordinerar läkaren ofta fullkomlig stillhet. Nuwäl, det är också en ordination, som Gud begagnar. Såsom han säger genom profeten: I stillhet och förtröstan skall eder styrka wara (Es. 30: 15).

Mitt lif har kommit nära dödsriket, jag är räknad bland dem, som stiga ned i grafwen. Af dessa ord tyckes framgå, att psalmisten war plågad af någon swår sjukdom. Han gick alldeles som på grafwens brädd. Hans närmaste och andra räknade honom icke mer såsom lefwande. Han war oduglig för lifwet. Ja, kanske önskade hans närmaste, att han snart måtte riktigt dö. Jag är såsom en man utan lifskraft. Jag lefwer, men jag har ingen kraft att lefwa. Jag är öfvergifwen bland de döda. Såsom en läkare lämnar den sjuke, när allt hopp är ute, emedan han icke mer kan göra för honom, så är också jag lämnad, olycklig, öfvergifwen såsom de slagna, som ligga i grafwen, som du icke mer tänker på, och som äro afskilda från din hand. Det war nu det värsta af allt, att det såg ut, som om äfwen Gud hade lämnat honom och icke mer tänkte på honom. Att han war afskild från Guds hand, det vill säga, att Gud icke vidare wille befatta sig med honom. Ja, så kändes det för Heman. Så kändes det för David, när han ropade: Min Gud, min Gud, hwarför har du öfvergifwit mig? (Ps. 22.) Så kändes det äfwen för Herren Jesus, när han hängde på korset. Att lida, när man känner Guds närhet, det är ingen swårighet. Men när Herren drager sig undan, såsom wille han icke vidare hafwa något att ställa med den lidande, då är det, som mörkret blir riktigt swårt. Och i denna bedröfwelsens ugn hafwa otaliga Guds barn wändats alldeles såsom Heman i denna psalm. Om du, som detta läser, icke har någon erfarenhet däraf, så war beredd på, att det kommer. Och när det kommer, så läs denna psalm. Här skall du finna ord för att utgjuta, hwad ditt hjärta känner. Och det skall bereda dig lindring. Du skall då se, att det allenast är en wilsfarelse i din känsla. när du tycker, att Herren alldeles har lämnat dig. David säger i Ps. 31: 23: Jag sade i min ångest: jag är bortdrifwen från dina ögon. Men strax tillägger han: Likwäl hörde du mina böners ljud, när jag ropade till dig. Detsamma skall äfwen du få erfara. Vänta bara en liten stund. Herrens tider äro icke våra tider. Han dröjer. Men han kommer aldrig för sent. Jobs exempel visar det allra bäst. Har någon gudfruktig människa någonsin varit förföljd af hopade och långvariga lidanden, så war det han. I det längsta höll han sig fast i tron. När hans hustru bad honom taga farwæl af Gud och dö, så tillrättawisade han henne såsom en dåraktig kwinna. Men slutligen stego

hans plågor till den höjd, att han förbannade sin födelsedag. Han alldeles förtwiflade. Gud hade tydligen öfvergifwit honom. Likväl höll Gud sin hand öfwer honom, och i sin tid wände han allt lidande i wälsignelse. Wår Guds trofasthet håller, äfwen när wår tro brister. Tro wi honom icke, så förblir han dock trofast; han kan icke förneka sig själf.

Du har lagt mig ned i en afgrundsgrop, ned i mörkret, ned i djupen. O, hwilka wäldiga uttryck af den djupaste nöd! Men just så kännes det. Dock står här ett trons ord, som wi särskildt må lägga märke till. Sångaren säger: Du, Gud, har gjort det. Och att se Gud, sin frälsnings Gud, äfwen i det djupaste lidande, det är tro. Den som ännu kan taga lidandet ur Herrens hand, såsom Job, när han sade: "Herren gaf och Herren tog", samt under allt ännu kalla Gud för sin frälsnings Gud, han har icke lidit steppsbrott på tron, äfwen om det för tillfället ser så ut. Därför må wi icke döma efter utseendet. Herren släpper icke så lätt. Äfwen när han doppar sina barn som allra djupast, så håller han alltid handen under dem, att de icke må drunkna.

Din wrede hwilar på mig. Han känner sitt lidande såsom ett uttryck af Guds wrede. Är detta en riktig känsla? Om lidandet träffar honom såsom en följd af synd, så är den riktig. Och det war kanske så med fångaren. Men Gud lägger också stundom lidande på de sina till pröfning för deras tro, såsom han gjorde med Job, och då kan man icke tala om någon Guds wrede, äfwen om det i swärmodets mörker kan för den lidande kännas så. Men ehwad det nu är det ena eller det andra, så har Gud ingenting vundt i sinnet. Om en fader låter sin wrede träffa barnet, så att han allwarligt agar detsamma, så är dock aldrig hans mening att fördärfwa det, utan endast att rätta, och det till barnets eget bästa.

Alltså må nu hwar och en, som lider, tänka efter, om han tilläfwentyras genom egen synd ådragit sig det. Om så är, ödmjuka dig då, bekänn din synd och böj dig stilla under Guds tukande hand, tills han åter hugswalar dig. Men har du ett i allo godt samwete, så tag lidandets kall med undergifwenhet i det medwetandet att Herren ser, att du behöfwer den af någon anledning, som du ännu icke förstår. Förklaringen kommer nog en gång. Och då skall du med glädje prija Gud för det, som nu pressar fram dina bittraste tårar.

Alla dina böljor hwälfwer du ned på mig. När en båt är ute i häftig storm och wågorna resa sig wid hans sida för att i nästa ögonblick störta ned öfwer honom, då har man en bild af, hwad fångaren här säger. Wåg efter wåg reser sig, höjer sin topp, fradgas och störtar ned, såsom täflade de om att så begrafwa farkosten. "Böljornas hwita

toppar likna dödens hungriga tänder" (Spurgeon). Skall båten gå igenom eller gå under? Så fråga med blek förfäran de, som äro om bord, och de som från stranden se på hans brottning. Nuväl, fångaren känner det här på samma sätt. Det är Gud, som sänder stormwinden, som häfwer böljorna. Skall han rädda den nödställde, eller skall han låta honom förgås? Han skall rädda honom. Ty så är hans löfte: Åkalla mig i nöden, så vill jag hjälpa dig och du skall prisa mig. Och hans löfte kan icke warda om intet. Den som ropar efter Herren, måste upp, låge han och redan på hafwets botten. Hwem trodde väl, att Jona någonsin skulle komma upp, sedan han under den förfärliga stormen hade blifwit fastad öfwer bord? Men Gud war mäktig att rädda honom. Och han gjorde det, ehuru Jona genom sin olydnad hade ådragit sig denna dom.

Du har drifwit mina förtrogna långt bort från mig; du har gjort mig till en styggelse för dem. Detta synes tyda på, att hans lidande bestod i någon widrig eller smittosam sjukdom, som gjorde, att hans annars förtrogna vänner stydde honom. Han skulle sålunda icke ha den hugnaden, att hans vänner wisade honom deltagande och hugswalade honom. Jag ligger instängd och kan icke komma ut. Jag är af alla öfvergifwen. Mitt ansikte förtwinar af elände, Herre, jag ropar till dig dagligen, jag råder ut mina händer till dig. Men äfwen du tyckes hafwa förgätit att wara nådig, äfwen du tyckes icke mer wilja hafwa något att göra! med mig. "Psalmisten bad med hela sin warelse: hans ögon gråto, hans röst ropade, hans händer woro utsträckt och hans hjärta brast. Detta war bön på fullt allwar". Och ehuru han icke strax förnam bönhörelse, så fortsatte han ändå att ropa. Det war tro.

Gör du väl under för de döda eller skola stuggorna stå upp och tacka dig? Sela. Förtäljer man i grafwen om din nåd, i afgrunden om din trofasthet? Känner man i mörkret dina under, och din rättfärdighet i glömskans land? Dessa verser wisa, hwilket dunkel, som i gamla testamentet hwilar öfwer tillståndet efter detta lifwet. I Ps. 6: 6 säger David: I döden tänker man icke på dig, hwem tackar dig i dödsriket? Och i Ps. 30: 10: Hwad winning har du däraf, att jag far ned i grafwen? Kan stoftet tacka dig, kan det förkunna din trofasthet? Ja, äfwen profeten Esaias säger: Dödsriket kan icke tacka dig, och döden kan icke prisa dig, och de som hafwa farit ned i grafwen, kunna icke hoppas på din trofasthet (Es. 38: 18). Wisserligen bryter sig stundom en stråle af ewighetens hopp fram genom detta dunkel. Men i det stora hela kan man säga, att ljus öfwer ewighetsfrågorna hör till den sanning, som har kommit först genom Jesus Kristus (Joh. 1: 17). Och, hwad som ännu icke

war uppenbaradt, därom kunde hwarken David eller någon annan hafwa någon kunskap. Men må vi tacka Gud, att vi genom evangelium nu weta, hwad de gammaltestamentliga helgonen icke wiste, nämligen den stora sanningen, att Jesus Kristus är uppståndelsen och lifwet, så att hwar och en, som tror på honom, skall lefwa, om han också blefwe dödd, och att hwar och en, som lefwer och tror på honom, icke skall dö ewinnerligen (Joh. 11: 25), att Jesus Kristus har gått bort för att i Faderns hus bereda rum för de sina, och att han sedan skall komma igen för att taga dem till sig, på det att de skola ewinnerligen wara, där han är (Joh. 14).

När därför somliga bibeltolkare wilja med sådana ord som dessa bewisa, att de aflidna troende ingen medweten tillwaro hafwa i dödsriket, så äro de icke bibeltolkare utan bibelvrängare. Ty det gamla testamentets dunkel skall man icke använda för att fördunkla det nya testamentets ljus. Utan twärtom skall man använda detta ljus till att stingra det förra dunklet. Till följd af detta dunkel hade de gammaltestamentliga helgonen en rädsla för döden, som vi icke behöfwa känna. Ty för oss är det ingenting obekant, som förestår oss på den andra sidan grafwen. Vi weta, att vi redan äro gångna från döden till lifwet, och att vi, när vi skiljas hädan, hamna i paradiset för att på den yttersta dagen stå upp till en ewig härlighet i himlarnas rike.

Sedan fortsätter psalmisten sin klagan. Han frågar, hvarför Herren förlastar hans själ och döljer sitt ansikte för honom (v. 15). Och så hafwa wäl alla troende tusende gånger frågat: hvarför? hvarför? Stundom kan swaret komma ganska snart, stundom kan det dröja länge. Ja, månet hvarför skall icke bliwa beswaradt förrän i himlarna. Men då "skall warda löst hwar jordens gåta, hwart ängsligt hvarför, som jag grubblat på". Må vi bara gifwa oss en smula till tåls. Det kommer, det kommer, och då skola vi prisa Herren därför, att han handlade just så, som han gjorde, och icke annorlunda.

Men att sångaren i v. 16 säger, att han är döende allt ifrån sin ungdom, det tyder på, att han allt ifrån ungdomen hade lidit af denna sjukdom, fastän den nu hade förwärrats. Jag bär dina försträckelser, så att jag förtwislar. Din vredes lågor gå öfwer mig, dina fälor förgöra mig o. s. w. Mina förtrogna äro mörker och ångest. Tänk, hwilka grusliga utgjutelser. Men han gjuter ut det, som han känner, och sedan gjuter Herren in sin frälsande nåd, fastän psalmisten icke ännu känner det utan slutar psalmen lika tröstlöst, som han hade börjat den.

Jag skall sjunga om Herrens nådegärningar.

Ps. 89: 1—3.

1. En sång af esraiten Etan. 2. Jag skall sjunga om Herrens nådegärningar ewinnerligen; från släkte till släkte skall jag med min mun förkunna din trofasthet. 3. Ty jag säger: För ewig tid bygges nåd upp. Himlarna — du befäster din trofasthet på dem.

I 2 Krön. 12: 2—9 berättas följande: I konung Rehabeams femte regeringsår drog Sisak, konungen i Egypten, upp mot Jerusalem, därför att de hade varit otrogna mot Herren. Och han intog de fasta städerna i Jerusalem och kom ända till Jerusalem. Då kom profeten Semaja till Rehabeam och till Juda furstar, som hade församlat sig till Jerusalem af fruktan för Sisak. Och han sade till dem: Så säger Herren: I hafwen öfvergifwit mig, därför har också jag öfvergifwit eder och gifwit eder i Sisaks hand. Då ödmjukade sig Israels furstar och konungen själf och sade: Herren är rättfärdig. När nu Herren såg, att de ödmjukade sig, kom Herrens ord till Semaja och han sade: Eftersom de hafwa ödmjukat sig, så vill jag icke fördärfwa dem; jag skall snart gifwa dem undsättning, och min vrede skall icke blifwa utgjuten öfwer Jerusalem genom Sisaks hand. Dock skola de nödgas blifwa hans tjänare, på det de må lära sig förstå, hwilken skillnad det är mellan att tjäna mig och att tjäna främmande konungadömen. — Så drog nu Sisak, konungen i Egypten, upp mot Jerusalem. Och han tog skatterna i Herrens hus och skatterna i konungshuset; alltsammans tog han. Det är högst sannolikt, att vår psalm är skrifwen med anledning af denna händelse. Författaren, som här kallas Etan, måste då vara den Etan, som i 1 Kon. 4: 31 omtalas såsom samtida med Salomo och såsom en vis man.

Psalmisten börjar med att tala om Guds löften och deras fasthet. Det bör också för oss vara utgångspunkten wid bedömandet af alla händelser. Utseendet bedrager ofta, men Guds ord är alltid rätt. Nu vill psalmisten icke blott tala utan äfwen sjunga om Herrens nådegärningar. Ja, låtom oss sjunga. I denna världen besjunger man ju stora mäns bedrifter. Då böra wi wäl ännu mer besjunga vår Guds nåd och alla de gärningar, som af densamma härflyta. En sådan lofsång behagar

Gud, och det må vara nog bewetelsegrund. Men därtill kommer, att lofsången skall uppmuntra oss själfwa. Och det är ju alltid godt. I en på Guds nåd grundad tro ser man alltid tingen klarare och bedömer dem sannare, än då man låter sorgen taga öfverhand. Ett hjärta, som blifwit uppmuntrad genom en sång om Guds nåd och trohet, har också alltid större kraft att bära äfwen de bittraste motgångar än ett af sorg nedslaget hjärta. Det går äfwen lättare att reda sig med swårigheterna, när hjärtat stilla hwilar wid Guds nåd och handlar i dess ljus, än då det oroligt jagas hit och dit i mörkret.

Om Herrens nådegärningar vill han sjunga, d. w. s. de gärningar, som Gud i sin nåd gör, och som därför bära vittne om, att han är en nådig Gud. Låt oss följa hans exempel. Låt oss icke tala om våra gärningar. Fariseen i templet talade om för Gud, att han icke war såsom andra människor, ingen tjuf, ingen äktenhetsbrytare, ingen lagföraktare, ingen publikan utan en gudfruktig och laglydig man. Men Herren berömde honom icke för det. Sina lärjungar lärde han ett helt annat sätt: När I hafwen gjort allt, som är eder befalldt, så sägen: wi äro onyttiga trälar; wi hafwa gjort, hwad wi woro skyldiga (Luk. 17: 10). För resten: när hafwa wi gjort allt? Ad, där fattas i hwarje vår gärning så oändligt mycket, och där inblandar sig så mycket orent, att wi borde vara glada att slippa att tala om eller höra talas om våra gärningar. All vår berömmelse är utesluten. Vi kunna ingenting godt göra, ja icke ens något godt tänka såsom af oss själfwa, utan äro wi till något dngliga, så är det af Gud (2 Kor. 3: 5). Därför må wi följa Davids exempel, då han säger: Min mun skall förtälja din rättfärdighet, hela dagen din frälsning, ty jag wet ingen räkning därpå. Jag skall komma med Herrens, Herrens wäldiga gärningar, jag skall prisa din rättfärdighet, ja din allena (Ps. 71: 15—16). Gud är rättfärdig och det är något att sjunga om. Vi äro syndiga, och det är ingenting att tala om. Gud frälsar. Han frälsar syndare. Han frälsar från både leamligt och andligt ondt. Han frälsar från alla synder, från döden och djäfwulens wäld. Han frälsar dag för dag, i det att han bewarar oss från skada, farlighet och allt ondt, dagligen och mildeligen förlåter oss våra synder, upprättar oss, när wi hafwa fallit, söker upp oss, när wi hafwa gått wilse o. s. w. Och det är något att tala om och att sjunga om. Därför låt oss sjunga därom, sjunga till Guds ära och vår egen uppmuntran, såsom wi redan hafwa sagt, men också till underwisning för andra, att äfwen de må dragas till Herren och tro och wara frälsta. Såsom David säger i Ps. 71: Öfvergif mig icke, Gud, intill ålderdomen, när jag warder

grå, till dess jag får förkunna din arm för ett annat släkte, din makt för alla dem, som skola komma (v. 18).

Gwinnerligen vill psalmisten sjunga. Därmed menar han väl egentligen endast, att han ständigt och jämt, hela sitt lif igenom, vill sjunga. Men ordet kan också tagas i sin allra mest widsträckt betydelse. Ty de troendes, de frälstas lof skall aldrig i ewighet upphöra. Ja, deras allra innerligaste och härligaste lofsånger här äro ingenting i jämförelse med den sång, som skall ljuda från deras hjärta omkring Lammets tron. Då skola vi kunna blicka in i Guds nådegärningar så som aldrig här, då skall ingen synd inblanda sig i våra tankar och känslor såsom nu, då skall icke något yttre bedrägligt ske såsom nu förwilla vårt omdöme. Ja, det blir en sång sådan, att vi för visso skola säga: Vi hafwa aldrig hört sång förut.

Från släkte till släkte skall jag förkunna din trofasthet, säger psalmisten vidare. Den som uppnår en hög ålder, kan ju bli i tillfälle att verka inom flere släktled, och för hwarje sådant släkte bör den troende förkunna Guds trofasthet, d. w. s. att Herren alldeles säkert handlar efter sitt ord. Människohjärtat är ett oroligt ting, mycket oroligt. Det behöfwer något att stödjja sig wid, något riktigt fast, något som är fast nog att bygga sin salighet på. Och då finnes ingenting sådant utom Guds ord och verk. Han har sagt, att han icke vill någon enda syndares död. Han har jändt Jesus för att taga bort världens synd och frälja alla människor, och han har sagt, att hwar och en, som tror på honom, skall warda frälst. Han har lofwat att bära, stöta, leda och bewara de sina så, att ingen fiende skall kunna fördärfwa dem, intet ondt omstörta dem, huru stort det än må wara. Herren Jesus har sagt, att han har Faderns bud att icke tappa bort något af allt, som Fadern har gifwit honom, utan gifwa det ewigt lif. Ja, hwem kan uppräknat alla härliga löften, hwarmed Gud i sitt ord öfwerhopat sitt folk? Och nu — hwad som gifwer alla dessa löften deras värde, det är, att Gud är trofast, så att vi icke ett ögonblick behöfwa frukta, att ett enda ord eller en enda pryd skall falla bort eller ändras. Det är icke lätt att få denna sak riktigt in i hjärtat. Därför behöfwer det ideligen omtalas. Du som nu hör det, tycker kanske, att du wet det så bra och tror det så säkert, att det icke behöfwer sägas om igen. Men så äro där andra, som ännu behöfwa höra det. Den dag kan också komma, då äfwen du skall få känna, huru litet du verkligen fattat däraf. O, vi äro ännu långt ifrån att känna Gud rätt.

Ty jag säger: För ewig tid bygges nåd upp. Nåden är icke wäg-

lande och tillfällig utan ewig såsom allt, som är i Gud. Och han liknar henne wid en byggnad. Detta syftar på de nådegärningar, som han i v. 2 har talat om. Dessa utgöra, så att säga, byggnadsstenarna. Deras sammanfattning bildar byggnaden, som är nåden i sin allsidiga fullhet. I detta hus skola nu alla nådebehöfswande bo. Det störstas aldrig omkull af några stormar eller anfall från fiender. I detta hus står, så att säga, nådestolen Jesus Kristus, till hwilken tillträdet är fritt för alla utan åtskillnad. Här är den källa, som i Sion är öppnad mot alla synder och all orenlighet (Saf. 13: 1), nämligen Jesu blod, som renar från alla synder (1 Joh. 1: 7). Här är fristaden, dit alla syndare hafwa rättighet att komma. Och såsom det war i Mose lag befalldt, att man skulle hålla vägen till fristäderna i det heliga landet i godt stånd (5 Mos. 19: 3), så att den som behöfde fly dit, icke skulle stöta på något hinder, så är vägen till denna fristad så slät och jämn, att äfwen de swagaste och eländigaste kunna komma fram därpå. Och det är verkligen något att både tala om och sjunga om.

Himlarna — du befäster din trofasthet på dem. När ett hus bygges, så måste man i första rummet se till, att grunden är säker. Någon sådan grund för den byggnad, som här är tal om, finnes icke på jorden, där allt stiger och sjunker, allt wäglar och förändras. Därför säger psalmisten, att Gud befäster sin trofasthet på himlarna. Detta är naturligtvis en bild och en ofullkomlig bild, ty äfwen himlarnas krafter kunna bäfwa. Men himlarna äro i naturen det stadigaste, som finns, och därför den bästa bild, som war att få för att uttrycka, huru fullkomligt orubblig Guds trofasthet är. Detta böra nu wi begagna till vår tröst och frid under sådana tider, då allt synes os wackla, då twiswel bestorma hjärtat, då synden will taga öfwerwäldet, då wi stupat och ligga där slagna, då det inom os ropar: "För dig finnes ingen hjälp hos Gud; om Gud är för dig, hwarför wedersares dig då detta?" När jorden wiker undan, då finnes, bildligt taladt, ingenting annat än himmelen att taga fast uti, d. w. s. när allt vårt går i tras, då finnes ingenting annat att hålla uti än Guds trofasthet. Ja, låt os taga fast i den, hålla os i den, fasta os på den, ligga stilla på den — så stilla som möjligt. Ewinnerligen står ditt ord fast i himlarna, heter det i Ps. 119: 89. Låt os därför tro — tro, när det är ljusst, och tro, när det är mörkt, när allt, hwad för ögonen är, ser hopplöst och förtwisladt ut. Ja, Gud, Gud, gif os tro.

Är löftet säkert?

Ps. 89: 4—5.

4. Jag har slutit ett förbund med min utvalde, med ed har jag lofwat min tjänare David: 5. för ewig tid skall jag befästa din säd och bygga din tron från släkte till släkte. Sela.

Sångaren hade i det föregående prisat Gud för hans trofasthet. För ewig tid bygges nåd upp, sade han i v. 3. Och hwad hade han för grund att stödjja sig på? Jo, han hade ett ord af Gud själf. Och det lyder så: Jag har slutit ett förbund med min utvalde, med ed har jag lofwat min tjänare David: för ewig tid skall jag befästa din säd och bygga din tron från släkte till släkte. Dessa ord syfta på Guds förbund med David, hwari han lofwade att uppehålla Davids tron i ewighet, såsom orden lyda: Ditt hus och ditt rike skall bestå för dig ewinnerligen, och din tron skall blifwa stadig till ewig tid (2 Sam. 7: 16). När människor ingå förbund med hwarandra, så åtaga de sig å ömse sidor förpliktelse samt tillförsäkra sig motsvarande fördelar. Men när Gud ingår förbund med människor, då falla alla fördelarna på människornas sida; och hwad förpliktelse angår, så förpliktat Gud sig till att gifwa och människorna till att taga emot samt efter hans wilja använda, det han gifwer. Sådant må man kalla ett rätt gudomligt förbund, wärdigt en sådan Gud, som vår Gud är. Tänk dig en stidlig läkare, som inginge ett förbund med en skara sjuka människor, att han skulle åtaga sig att sköta dem samt förse dem med mat och rum och läkemedel — allt utan penningar och för intet. Däremot skulle de förbinda sig att söka honom allena, så snart något fattades dem, att taga emot allt, hwad han gäfwet dem, samt använda det efter hans wilja och förestift. Wore icke det ett märkwärdigt förbund och adord? Något sådant har man wäl aldrig hört talas om. Men just så är Guds förbund bestaffadt.

Nu kallar Gud sin tjänare David för sin utvalde. Det war genom sin egen fria nåd, efter sin egen wiljas wälbehag, som Gud hade utwalt

honom för att göra ett förbund med honom. David war en helt simpel fårarherde i Betlehem. Han tänkte wäl aldrig heller på att bli något annat, åtminstone icke något högt eller stort. Ingen annan tänkte heller därpå. När profeten Samuel kom för att smörja en af Isais söner till konung, så trodde han strax, att Gud menade den äldste, som war en stor och ståtlig man. Men Gud sade: Skåda icke på hans utseende och på hans högwärta gestalt, ty jag har förkastat honom. Ty det är icke, såsom människan ser. Människan ser på det, som är för ögonen, men Herren ser på hjärtat (1 Sam. 16: 7). Gud hade utwalt den, som ingen annan tänkte på. Människor se på sitt wis, Gud ser på sitt wis. Och det är icke så, som människor se. Deras ögon bedraga dem. Men Gud ser rätt. Gud tar därför aldrig miste.

Psalmisten säger vidare, att Gud hade med en ed lofwat honom ett ewigt rike. Att Gud bekräftade sitt löfte med en ed, det skedde wisseligen icke för att göra löftet wissare men för att göra oss wissare på löftet, såsom wi i Ebr. 6 läsa om Guds förbund med Abraham: Då Gud wille fullständigare wisa löftets arfwingar oföränderligheten af sitt beslut, trädde han med en ed emellan, på det att wi, som hafwa flytt undan, skulle genom två oföränderliga ting (d. w. s. löftet och eden), i hwilka det är omöjligt, att Gud skulle hafwa ljugit, hafwa en stark uppmuntran att hålla oss wid det förelagda hoppet (v. 17 f.). Tänk, huru Gud gör allt för att förmå oss att stadigt lita på honom. Skola wi icke göra det då? Jo, Herre, wi tro, hjälp vår otro!

Emellertid måste man wäl erkänna, att Davids tron, trots löftet och eden, är fullstörtad — eller hur? Ja, om det gällde det jordiska rike, öfwer hwilket David regerade. Men här se wi, huru gamla testamentet under skalet af jordiska och närwarande ting framställer tillkommande och himmelska ting. Därför wäntade också de gammaltestamentliga helgonen, just på grund af detta löfte, att Davids fullstörtade tron skulle i tidens fullbordan upprättas genom Messias eller Kristus. Med anknytning till detta hopp sade ängeln till jungfru Maria om den son, hon skulle föda: Han skall wara stor och kallas den Högstes son, och Herren Gud skall gifwa honom hans fader Davids tron. Och han skall wara en konung öfwer Jakobs hus till ewig tid, och på hans rike skall ingen ände wara (Luk. 1: 32, 33). Ja, när Davids tron och rike i Palestina störtades, då tros sades endast skalet af profetian. Så kom kärnan fram, och den war wida förmer, än hwad man förstod, medan skalet ännu war helt. Jesus Kristus, han är mannen. Han är Davids son med det ewiga herrawäldet. Honom har Gud upphöjt och gifwit ett namn, som är öfwer alla namn,

på det att i det namnet skola böja sig alla knän i himlarna, på jorden och under jorden och alla tungor bekänna, att Jesus Kristus är Herre, Gud Fader till ära (Fil. 2: 9).

Man skall ingalunda säga, att Guds löften hafwa blifwit om intet därför, att de hafwa gått i fullbordan på mycket härligare sätt, än hwad själfwa orden från början tycktes lofwa. Twärtom. Den som lofwar mig fem kronor och räcker mig dem men uti dem wecklar in hundra kronor, som jag icke strax ser, han har för wisso icke brutit sitt löfte utan twärtom. Ja, Gud ware lof och ära. Hans ord är fast, och om han någon gång handlar annorlunda, än han lofwat, så gör han det för att gifwa mer, än löftet innehöll. Han är mer än trofast.

Otroliga äro de ansträngningar, som fienderna gjort för att störta Kristi tron. Strömmar af blod hafwa flutit. Hundratals millioner äro de martyrer, som blifwit halshuggna, brända, hängda, dränkta, korsfästa blott därför, att de welat höra Herren Jesus till. Men Herrens tron har, såsom det här war lofwadt, stått orubblig från släkte till släkte. Konungatroner och kejsaretroner hafwa blifwit störtade, de wäldigaste riket hafwa fallit sönder, inga försvarsåtgärder hafwa hjälpt. Men Herrens tron har icke ett ögonblick wacklat eller darrat. Den är befäst till ewig tid.

Tänk, hwilken trygghet detta är för Guds församling. Afwen nu rasar själasfienden på alla wis. Men låt honom rasa. Det sker till hans eget fördärf. Gud är vår tillflykt, triumferar Afas; Gud är vår starkhet, som hjälp i nödens tider låter han sig säkert finna. Därför frukta wi icke, om än jorden hwälfwes om och bergen wackla och sjunka i hafwets djup. Må deß watten bullra och swalla, må bergen darra wid deß uppror. En ström det finns, hvars flöden glädja Guds stad, helgedomen bland den Högstes boningar. Gud bor där inne; han wacklar icke. Gud hjälper honom, när morgonen gryr (Ps. 46: 1 f.).

Ofta ser det wäl mörkt ut, så att Guds församling kan med bäfwan fråga: "Huru skall det nu gå? Hwar är nu vår Gud?" Men det är i själfwa werket ingen fara. Aldrig — aldrig har det sett mörkare ut än den dag, då det mörknade för Herren Jesu egna ögon, så att han på korset ropade: Min Gud, min Gud, hwarför har du öfvergifwit mig? Men då, just då wanns den största seger, som någonsin wunnits på jorden, just då war det ormens hufwud blef krossadt, just då war det den grund lades, på hwilken Guds församling är så säkert byggd, att icke ens dödsrikets portar skola wara henne öfvermåttiga. Men hwad som sålunda säges om Guds församling i deß helhet, det gäller också hwarje

enskild lem däraf, stora och små, starka och svaga, de eländigaste lika väl som de bästa och förnämsta.

Ja, så säger Guds ord. Och när vi hafva ett ord af Gud, af honom som icke kan ljuga, emedan han är rättfärdig, af honom som är ewig och allsmäktig, då hafva vi något, som är säkert. Alla människor sträfwä ju efter något, som är säkert att lita på. Den ene griper efter ett, den andre efter ett annat. Men hwad hälst man tager i, så befinnes det snart wara opålitligt. Där är en: han griper efter makt, han winner makt och väger alltjämt i makt. Andra afundas honom. Men själf är han ganska olycklig. Hans makt är en såpbubbla, som ett ögonblick glänser i många färger men brister. Kejsar Napoleon war på sin tid den mäktigaste människa på jorden. Alla världens riken darade för honom. Hans krigshärar woro oöfwerwinneliga. Allt motstånd syntes förgäwes. Men Guds hand nådde honom. Han blef besegrad och tillfångatagen och såsom fånge förb bort till en liten ö i hafwet, där han dog, öfwergifwen och glömd, enslig och olycklig. Där är en annan. Han griper efter rikedom. Han winner rikedom. Han fröjdas en tid. Han säger: Själ, du har mycket godt förwaradt intill många år, gör dig goda dagar, ät, drick och war glad (Luk. 12). Men så komma motgångar, sorger af alla slag. Han har ingen frid. Han är olycklig. Till slut kommer döden och tager ifrån honom allt, som han icke förut har förlorat. Och hwad har han sedan? Utan Gud har han lefwat, utan Gud har han dött och gått bort — bort — bort. O, det är förfärligt att tänka därpå.

Men den som har och hwilar på Guds ord, han är trygg. Han har ett stöd, som aldrig swiker, en stätt, som ingen kan taga ifrån honom. Genom mörker och ljus, genom godt rykte och ondt rykte, genom hälsa och sjukdom, genom rikedom och fattigdom, genom alla strider och frestelser och anfäktningar går hans wäg framåt till ära och ljus och lif och ewig salighet hos Gud och Jesus i himlarnas rike. War bara icke rädd. Tro du på Jesus, om än i stor swaghet, så är du utwäld till frälsning. Gud har utwäld dig i Kristus Jesus. Gud har gjort ett förbund med dig. Du skall hafwa ewigt lif. Intet ondt skall omstörta dig, huru stort det än är. Ingen makt i himmelen eller på jorden skall kunna beröfwa dig det ewiga arf, som Gud har bestämt åt dig. War wiss på det. Tro, tro. Och när din tro swiker, så bed Gud hjälpa din otro. Ad, saliga folk, som hör Jesus till. Amen.

Hvem är stark såsom du, Herre?

Ps. 89: 6—15.

6. Himlarna prisa dina under, Herre, och i de heligas församling prisar man din trofasthet. 7. Ty hwilken i styn skall man jämföra med Herren, hwilken bland Guds söner är lik Herren? 8. En Gud, försträdlig i de heligas stora råd och fruktansvärd öfwer alla dem, som äro omkring honom! 9. Herre Gud Sebaot, hwem är stark såsom du, Herre? Och din trofasthet är rundt omkring dig. 10. Du är den, som råder öfwer hafwets uppror; när deß böljor resa sig, stillar du dem. 11. Du krossade Rahab, så att han låg lik en slagen; med din starka arm förströdde du dina fiender. 12. Dig tillhöra himlarna, dig tillhör också jorden; jordens trets och allt, hwad som är därpå, har du grundat. 13. Norr och söder har du skapat; Tabor och Hermon jubla i ditt namn. 14. Du har en arm med hjältekraft, stark är din hand, hög är din högra hand. 15. Rättfärdighet och rätt äro din trons fäste, nåd och sanning stå inför ditt ansikte.

I denna afdelning af psalmen framhåller sångaren Guds majestät och trofasthet på ett storartadt sätt. Himlarna prisa dina under, säger han. Alla Guds gärningar äro under, idel under. Solen, månen och stjärnorna äro under. Ordningen för deras rörelser i rymden är ett under. Ju mer wetenskapen lyckas tränga in i stjärnewärlden, desto mer underbara ting upptäcker den. Jorden med allt, hwad därpå finnes, är ett under. Ju mer det mänskliga wetandet lyckas genomskåda naturens hemligheter, desto flere under upptäcker det. Alltjämt, ja, dagligen upptäckas nya under. Ett under öfwer alla under i detta afseende är människan själf. Hwarje lem, hwarje åder, hwarje nerv, hwarje blodsdroppe, hwarje hårstrå är ett under. Och lifwet med alla deß yttringar, förmågan att höra och se och röra sig, att tänka, tala, glädjas o. s. w. — hwilka under! Och hwadan äro dessa under? Af naturen, svarar den gudlöse. Men hwad är då naturen och hwadan är hon? Åh, dessa alla under äro vår Guds, vår egen himmelske Faders werk. Alla försök att för-

klara dem på annat sätt, äro idel dårskap. Gud sade och det wardt. Hans ords kraft frambragte allt, då ingenting fanns.

Himlarna, säger psalmisten, prisa dessa Guds under. Med himlarna menas himlawärldens inbyggare, de heliga änglarna. På samma sätt säga också vi i vårt språk t. ex.: hela landet prisar konungen, hela staden älskar läkaren o. s. w. Då mena vi alla inbyggare i landet eller staden. När Jesus var född, uppenbarade sig en ängel för några fromma herdar nära Betlehem för att för dem förkunna den saliga nyheten. Och strax wardt med ängeln en mängd af den himmelska härskaran, hvilka lofwade Gud och sade: Ära ware Gud i höjden (Luk. 2: 13 f.). Änglarnas skara är otalig. Jag hörde, säger Johannes i Uppb. 5: 11, en röst af många änglar rundt omkring tronen och deras antal war tio tusen gånger tio tusen och tusen gånger tusen. De äro af olika grader eller rangklasser. Aposteln Paulus delar de högsta bland dem i troner eller tronänglar, herradömen eller änglafurstar, wälden, myndigheter och makter (Ef. 1: 21, Kol. 1: 16). Sedan står under dem den oräkneliga skaran af de lägre.

Änglarnas skara kallas här **de heligas församling**. I 5 Mos. 33: 2 kallar Moise dem "de heligas tallösa skaror". Aposteln Paulus kallar dem för Guds heliga i 1 Tes. 3: 13, 2 Tes. 1: 10. Änglarna utgöra också en församling, icke blott ett antal utan en till ett förenad församling af änglar. O hwilken värld! Hwilken församling! Och alla dessa prisa Guds under. De ståda dessa under bättre än vi. Deras förstånd är icke genom synden förmörkadt såsom vårt, och deras hjärta är rent, så att de kunna se Gud. Hvilken lofsång! Hvilken ära och härlighet! Vi hafwa för wisso intet begrepp därom. Allt det härligaste, som vi förmå att föreställa oss, är dock så långt under verkligheten, som jorden är under himmelen. Men det kommer en dag, då Guds återlösta barn skola fullkomnade stå i änglarnas skara kring Sammets tron och se allt fullkomligt såsom de och blanda sin röst med deras. Det kommer allt för den, som funnit Jesus.

Men änglarna prisa icke blott Guds under utan också sårstildt hans **trofasthet**. Det är märkwärdigt att se, huru mycket och ofta de troende i bibeln tala om och prisa Guds trofasthet. Men här står det, att också änglarna prisa den samma. De äro intresserade för oss, för vår frälsning. De hafwa reda på Guds löften till oss. De se, huru trofast Gud håller dessa löften, och när de det se, så brista de ut i lofsång. I vår frälsnings angelägenheter deltaga de så, som wore det deras egen sak. Hvilken upplysande tanke! Och ämnet för deras lofsång är Guds nåd

mot oss. O hwilken lofsång! Låt oss stämma in med dem. När Johannes fick blicka in i himmelen och där så den oräkneliga skaran af frälsta inför Lammets tron, klädda i vida hwhita kläder, då fick han tillika höra dem med hög röst sjunga och prisa Gud och Lammets för frälsningen. Och så fick han se, huru alla änglar, som stodo rundt omkring tronen, föllo ned på sina ansikten och tillbådo Gud, sägande: Amen; lofvet och härligheten och wissheten och tackägelsen och äran och makten och kraften ware åt vår Gud till ewigheternas ewigheter. Amen. (Uppb. 7: 9 f.) O hwilken lofsång! Ja, ja, Gud är wärd alla skapade warelser lofsång för sin trohet mot oss. Men främst i den lofsjungande skaran böra wi själfwa stå. Det är oss det gäller.

En hwilken i styn, d. w. s. i himmelen, kan liknas wid Herren, hwilken bland Guds söner kan attas lik Herren? Med Guds söner menas här såsom i Ps. 29: 1 Guds änglar. De kallas Guds söner, emedan de äro omedelbart skapade af Gud. De äro höga, härliga andewäsen. Men ingen bland dem kan liknas wid Gud. Jorden och de öfriga planeterna, som swänga omkring solen, äro stora. Men icke kunna de jämföras med solen. Bredwid henne blifwa de små. Ett elektriskt ljus lyser bra, det lyser skarpt. Men icke kan det jämföras med solens ljus. Och så äro änglarna, om man betraktar dem för sig, stora, höga, härliga, heliga wäsen. Men ställer man dem wid sidan af Gud, då blir all deras storhet och härlighet såsom till intet emot hans.

En Gud, försträdlig i de heligas stora råd och fruktanswärd öfwer alla dem, som äro omkring honom. Hans majestät är så oändligt, att t. o. m. de himmelska änglarna känna en helig bäsman inför honom. Denna fruktan är icke lik den rädsla, som man känner inför en mäktig fiende, utan det är en känsla af egen oändlig litenhet wid sidan af Guds oändliga majestät. En människa kan icke riktigt betrakta Guds storhet i skapelsen utan att känna en wiß häpnad. Det är, som tryckte denna storhet ned henne själf i hennes litenhet. Nuwäl, något likartadt känna änglarna, när de betrakta Guds majestät. Det ser man särstildt i Uppenbarelsebooken, där de i helig bäsman gång på gång falla ned på sina ansikten och tillbedja och utropa hans lof.

Herre Gud Sebaot, hwem är stark såsom du, Herre? Det kan ju icke bli tal om styrket hos någon skapad warelse i jämförelse med Gud. Om jag skulle jämföra styrkan af ett berg med styrkan af en såpbubbla, så wore den jämförelsen orimlig. Och sammalunda orimlig är hwarje jämförelse mellan Guds makt och skapade warelser kraft. Men när wi det weta, så må wi med skäl besinna, huru farligt det är att

hafwa Gud emot sig, — det kan icke leda till annat än undergång och förtappelse — men å andra sidan, huru outsjägligt tryggt det är att hafwa Gud med sig. Det må wara, att djäfwulen liknas wid ett lejon och världen wid en stora ulfwar. Men hwad äro alla dessa emot honom, som har all makt i himlar och på jord? Endast lätta dammkorn i jämförelse med ett hälleberg. Därför må wi icke frukta, om än jorden hwälfwes om och bergen wackla och sjunka i hafwets djup, om än hafwens watten bullra och swalla, så att bergen darra wid deras uppror. Guds stad wacklar icke, Gud bor där inne (Pj. 46). I känslan häraf skref aposteln Paulus sin härliga triumfsång i Rom. 8: 38: Jag är wiß därpå, att hwarken död eller lif eller änglar eller världen eller närwarande ting eller tillkommande ting eller krafter eller höghet eller djuphet eller något annat skapadt ting skall kunna skilja oss från Guds kärlek som är i Kristus Jesus, vår Herre. Det är omöjligt, alldeles omöjligt, ja, det är den största galenskap att tänka annat, än att wi måste öfwerwinna i allt, då wi sitta under Guds, den Allsmäktiges, wingars skugga. Låt oss därför wara trygga och sjunga:

Wore världen än så stor
Och full af mörkets härar,
Dock, när ibland oss Herren bor,
Platt intet oss förfärrar.

Men nu tillägger psalmisten: Och din trofasthet är rundt omkring dig. Hör, hur han kommer åter och åter till denna punkt: Guds trofasthet. Den är rundt omkring dig, säger han. Gud är trofast åt alla håll, i allt hwad han gör, trofast mot dem, som ha en stark tro, och trofast mot dem, som äro swaga och wacklande i tron, trofast, när du känner dig from och glad, trofast, när du känner dig syndig, ja, alldeles förtappad, trofast, när du har wunnit seger, trofast, när du har stupat i frestelsen, trofast, när han låter sitt ansiktes ljus fröjda ditt hjärta, trofast, när han döljer sitt ansikte och låter dig wandra i mörker — ja, trofast i allt och alltid och åt alla håll. O hwilken Gud!

Du är den, som råder öfwer hafwets uppror. Ett haf i uppror är något fruktansvärdt att ståda. Då kastas de största skepp upp och ned såsom spån, ja, krossas, såsom wore de af papper. Därom läsa wi i Pj. 107: De som foro på hafwet med skepp, fingo se Herrens under på hafsdjupet. Med sitt ord uppväckte han stormwinden, så att den häfde upp hafwets böljor. De foro upp mot himlarna, ned i djupen, deras

själ upplöstes af ångest. De raglade och stapplade såsom druckna, och all deras wisshet blef till intet (v. 24 f.). Hvad hade de då att göra? Jo, de ropade till Herren i sin nöd, och han förbytte stormen i lugn, så att böljorna omkring dem tystnade (v. 28 f.). Ja, wäldig är Herren i höjden, mer än brusket af stora watten, wäldiga watten, hafwets brännin-
gar (Ps. 93: 4). Samma makt wijade äfwen Jesus, då han böd hafwet wara stilla, och det på stunden wardt fullkomligt lugnt, så att folket sade: Hvad är denne för en, att både wäldret och hafwet äro honom lydiga (Matt. 8: 27). Men är vår Gud, vår egen fader och vår frälsare sådan, hwad hafwa wi då att wara rädda för?

Du krossade Rahab, d. w. i. Egypten, så att han låg lit en slagen. När Farao förföljde Israels barn, så såg det mycket illa ut för dem. Men Herren böd och hafwet delade sig. Israels barn gingo där igenom. Faraos här följde efter. Åter sade Herren ett ord. Wattenet slöt sig och öfvertäckte wagnarna och ryttarna i hela Faraos här; icke en af dem blef öfrig (2 Mos. 14: 27 f.). **Med din starka arm förströdde du dina fiender,** och det icke bara en gång utan gång på gång. Hela Israels historia är full af exempel därpå. När Sanherib belägrade Jeru-
salem och allt såg förtwisladt ut och Sanheribs härförare stolt ropade till folket på muren: Låten icke Hiftia förleda eder att stödjä eder på Herren, därmed att han säger: Herren skall wisserligen rädda oss — då trädde Herren fram. Han sände en ängel, som på en enda natt slog 185 tusen man af Sanheribs här (Es. 37). Ja, så skall han **alltid** göra med **alla** sina och sitt folks fiender. De måste ur wägen. Wilja de det icke, wilja de icke omvända sig, så skola de warda krossade. Herren och hans folk måste fram.

Dig tillhöra himlarna — hwilken oändlig egendom! **Dig tillhör också jorden** — icke en del däraf, nej, hela jorden, **jordens krets och allt, hwad som är därpå, har du grundat.** Därom säger Herren själf: Min är jordens krets med allt, hwad därpå är (Ps. 50: 12). Och David säger: Dig, Herre, tillhör majestät och makt, härlighet, seger och höghet, ty allt hwad i himlarna och på jorden är, det är ditt. Ditt, Herre, är riket, och du är upphöjd öfwer allting till ett öfwerhuswud. Och rikedom och ära komma från dig, och du råder öfwer allting, och i din hand är kraft och makt, och i din hand står det att göra hwar och en stor och stark (1 Krön. 29: 11 f.). Ja, allting ligger i vår egen himmelske Faders hand, och han gifwer, hwad han will, åt hwem han will. Huru oändligt rik och trygg och salig är icke den, som hör honom till!

Norr och söder har du slapat; allt hwad som ligger mellan söder

och norr är ditt verk. **Tabor och Hermon jubla i ditt namn.** Tabor ligger väster om Jordan, Hermon öster därom. De representera därför väster och öster. Och de jubla i Guds namn. De resa sig högt mot himlarna för att med sin prakt lofsjunga Herrens namn. Ja, hwart man vänder blicken: åt norr eller söder, åt öster eller väster, upp mot himlarna eller ned till jordens innandömen, så ser man idel under af Guds makt och wisshet. Och hade vi riktiga öron, så skulle vi höra, huru allting jublande lofsjunger Gud. Dock nej, där höres också ett misljud, ett skärande misljud, och det kommer från människan, från henne, som Gud skapade till att gå i spetsen af den lofsjungande kören. O, hwilken förfärlig vrångbild är hon icke af, hwad hon war ämnad till! När skall detta sorgliga misljud upphöra?

Du har en arm med hjältekraft, stark är din hand, hög är din högra hand. Psalmisten upprepar samma sak gång på gång. Han dröjer wid begrundandet af sin Guds allmakt. Han vill riktigt djupt i sitt hjärta inpräglä, att hans Gud är en Gud, till hwilken vi kunna sätta en alldeles fullkomlig tillit. Vi behöfwa också ideligen studera på denna sanning. Vi tro den kanske i dag, ty nu är ingen nöd å färde. Men i morgon träffar oss ett hårdt slag. Nu gäller det att riktigt tro, att vår Herre Jesus har all makt i himlarna och på jorden. Men huru går det nu? Det går dåligt. Nu märka vi, huru litet vi verkligen tro. Herre, föröka oss tron!

Men vår Gud är icke blott mäktig. **Rättfärdighet och rätt äro din trons fäste,** tillägger psalmisten. Makt i den orättfärdiges hand är något förfärligt. Men i den rättfärdiges hand är den något tröstligt. Och Gud är rättfärdig, ja, hela hans tron, hela hans regering grundar sig på rättfärdighet, rör sig inom rättfärdighet, så att hwarje hans kraftyttring är en yttring, ett uttryck af rättfärdighet. **Det är alldeles otänkbart,** att Gud skulle göra något annat än rätt. Herren är rättfärdig i alla sina vägar, heter det därför i Ps. 145: 17. Rättfärdighet går framför honom, och rättfärdighet följer stadigt i hans spår (Ps. 85: 14). Därför är det endast för de orättfärdiga förfärligt att tänka på hans makt. För de rättfärdiga är det utsägligen tröstligt att tänka därpå. För Farao och hans här war det fälsansfullt, när Herren uppenbarade sin makt. För Sanherib likaså. Det blef deras undergång. För Moses och Guds folk war denna uppenbarelse utsägligen härlig. För Hiskia likaså. Det blef deras räddning. Den orättfärdige har den rättfärdige Guden emot sig, den rättfärdige har honom med sig, såsom David säger: Herrens ögon äro wända till de rättfärdiga och hans öron till deras

rop. Men Herrens ansikte är emot dem, som göra det onda (Ps. 34: 16 f.). Be dem, som hafwa Gud emot dig! Men saligt är det folk, hwars Gud Herren är, det folk, som han har utkorat till sin egendom.

Nåd och sanning stå inför ditt ansikte. Här såsom ofta annars sammanställas Guds rättfärdighet med hans nåd och sanning. Att Gud utwalde David och gaf honom de härliga löften, som wi läsa i v. 4 och 5, det war nåd, det war godhet, och godheten är ett uttryck af rättfärdighet. Den som är rättfärdig, är alltid god och gör godt och bewisar nåd. Om Herren heter därför, att han är god mot alla (Ps. 145). Det bewisar han också dagligen, och han bewisar det förnämligast däri, att han till allas frälsning sändt sin ensödde Son. Och detta är ett uttryck af hans rättfärdighet, ty att så handla är i sanning rättfärdigt. Att Gud vidare trofast håller, hwad han har lofwat, det är sammalunda ett uttryck af hans rättfärdighet. Ty såsom all lögn är orättfärdighet, så är sanningen rättfärdighet.

Psalmisten framhåller här detta såsom en uppmuntran för sig och alla trogna, såsom wille han säga: Hwad Guds folk har att wänta af Guds rättfärdighet, det är nåd — nåd — nåd samt ett ofelbart uppfyllande af alla löften. Nuwäl, låt oss taga denna lärdom till hjärtat. Den skall göra oss godt. Den skall stärka vår kraft till att löpa och icke förtrötta, tills wi nå det saliga målet: vår ewiga frälsning. För psalmisten, liksom för de gammaltestamentliga helgonen i allmänhet, war nåden och sanningen icke så uppenbar, som den är för oss. Ty nåden och sanningen i dess fullhet är kommen först genom Jesus Kristus (Joh. 1: 17). Först i honom är Gud uppenbarad på ett fullkomligt sätt. Därför böra wi rimligen tro med en mycket fullkomligare tro, än som i gamla testamentet war möjlig. Men huru går det? Huru är det med vår tro?

Gud, Gud, vår himmelske fader, förökta oss tron. Wi tro, hjälp vår otro. Gif oss din helige Ande. Uppfyll oss med din Ande, att wi må rätt lära känna dig och din Son och genom tron winna det ewiga lifwet. Amen.

Saligt är det folk, som förstår jubel.

Ps. 89: 16—19.

16. Saligt är det folk, som förstår jubel, de som wandra i ditt ansiktets ljus, o Herre. 17. I ditt namn fröjda de sig hela dagen, och genom din rättfärdighet äro de upphöjda. 18. Ty du — du är deras starkhets prydnad, och genom ditt välbehag upphöjer du vårt horn. 19. Ty vår sköld tillhör Herren, vår konung tillhör Israels Helige.

Sedan psalmisten i de föregående verserna beskrifwit Guds makt och majestät, hans rättfärdighet och nåd, så är det helt naturligt, att han nu brister ut i att prisa dem saliga, som förstå att jubla öfwer en sådan Gud. Det är ju tyvärr icke alla, som förstå det, nej, de äro få i jämförelse med den stora hopen. Men just därför beskrifwes Gud såsom en rättfärdig, nådig, trofast, allsmäktig Gud, på det wi må lära känna honom rätt samt genom sådan kännedom blifwa glada åt honom, ja, så glada, att wi också börja att jubla och triumfera. Det är ewigt lif, säger Jesus, att känna dig, allena sann Gud, och den som du har sändt, Jesus Kristus (Joh. 17: 3).

Men hade de gammaltestamentliga helgonen anledning att jubla, så hafwa wi det ännu mycket mer. De sågo på, huru Gud utwalde David, huru han krossade Egyptens makt och förströdde sitt folks fiender och dylikt (v. 4, 11). Men wi hafwa för våra ögon en gärning så mycket större än dessa, som himmelen är hög öfwer jorden, nämligen den gärningen, att Gud icke skonat sin ensödde Son utan gifwit honom ut för oss alla, låtit honom blifwa en riktig smärtornas man, den allrämest föraktade och wanwördade, ja, äntligen under sina fienders hand dö den smärtsfullaste döden på förbannelsens träd, samt att han därefter uppväckt honom från de döda och upphöjt honom till en höfding och frälsare. Och detta allt på det han skulle förlossa oss från alla synder, från döden och djäfwulens wäld. Ingen af Guds underbara gärningar med sitt gamla förbundsfolk låter på något sätt jämföra sig med denna. Därför böra wi mycket mer än alla profeter, ja, än Abraham och Moise, förstå att jubla. Hela vårt lif borde wara en enda jubelsång. Wi äro

icke blott ett lyckligt folk utan det allra lyckligaste folk på jorden. Därför böra wi också wara de gladaste människor under solen.

Det måste wara hälsofamt för Guds folk att fröjdas och jubla, efter som Skriften så ofta uppmanar dem därtill. Många psalmer börja med halleluja, hwilket är ett hebreiskt ord, som betyder: Lofwen Herren. Paulus säger också: Fröjden eder i Herren alltid och åter säger jag: fröjden eder (Fil. 4: 4). Och åter: Waren alltid glada (1 Tes. 5: 16). Ja, i Ps. 150 uppmanas wi icke allenast att med sång jubla inför Gud utan också att förstärka sången med allehanda instrument, såsom basuner, pukor, cymbaler och stränginstrument. O, det är hälsofamt att fröjdas och jubla öfwer Gud. Det är hälsofamt för både kropp och själ. Det är en ren och helig glädje, som lyfter och helgar hjärtat samt gifwer kraft till att löpa hans budords vägar. Fröjd i Herren skall wara eder starkhet, heter det.

Därför bjud till att wara glad. Betrakta allt det goda, som Herren har gjort med dig, och allt det goda, som han talar i sitt ord. Och när något inträffar, som vill slå ned ditt mod, så se bort därifrån. Lyft upp dina ögon och ståda framåt till den ewiga härlighet, som Gud i himlarnas rike har beredt de sina. Det är swårt, säger du. Ja, ja, det är så. Men öfwa dig. Bed Gud om nåd att kunna göra det. Då går det — mer eller mindre bra, men det går, så att du icke alldeles drunknar, icke uppgifwes utan kan hålla ut. Ja, du skall få se, att du till slut skall bli glad och börja jubla i alla dina lidanden. Och det behagar Gud. Hwarje fader älskar glada barn, och Gud är äfwen i detta afseende en fader öfwer allt, hwad fader heter i himmelen och på jorden. Hwarför skulle wi då icke glädjas? Är icke Gud wärd, att wi äro glada åt honom?

De som wandra i ditt ansiktets ljus, d. w. s. i det ljus, som strömmar ut från ditt ansikte. I världen är det mörkt. Där råder synd och död, sorg och förtwiflan. Alla bemödanden att finna frid och ljus och lycka i världen äro förgäfwes. Icke blott Skriften vittnar därom, utan all mänsklig erfarenhet bekräftar det. Men från Herrens ansikte kommer ljus, d. w. s. när han visar sig för själen, då skingras mörkret, då blir det ljust, då blir det saligt. Detta bekräftas också af all erfarenhet. Därför se upp. De som ståda upp till honom, de wara strålande (Ps. 34: 6). "Jag har försökt det, men det hjälper icke", säger du. Nuwäl, försök det en gång till. Ty det hjälper; ja, det hjälper. Och hwarför skulle du icke göra det? Hwarför skulle du icke unna dig själf ljus och frid och sällhet på din lefnadswäg? War klok. Fröjd i

Herren är de troendes hälsa och starkhet och det för både kropp och själ. Därför säger psalmisten vidare:

I ditt namn fröjda de sig hela dagen. Ja, så är det. När jag vandrar i Guds ansiktets ljus, då är jag glad hela dagen. Hela raden af de troende från begynnelsen intill nu öfwer hela jorden hafwa fått erfara det. All den sorg, de måst genomgå, har berott därpå, att Guds ansiktets ljus har blifwit bortstymdt för dem genom deras egen otro eller synd. Ad, wore icke denna försträckliga otro, så skulle intet mörker, ja, icke ens någon **flugga** finnas på den troendes väg. Ty Guds ansiktets ljus **stingrar allt mörker**, alldeles såsom solens strålar stingra det mest nattswarta mörker för den, som har ögon att se, och som **begagnar sina ögon**. Det är därför, som Paulus på fullt allwar uppmanar de troende att fröjdas i Herren **alltid**. Och om honom får man icke säga: "Ja, så kunde han tala, som war rik och ansedd och hade allt så bra, som en människa kunde önska." Ty om någon war utan rikedom, om någon war trängd och trampad och förföljd, så war det han. Och ändå om någon war glad, så war det han. Han säger själf: Jag förstår att förnedras, jag förstår att hafwa öfwerflöd; i allt och i alla förhållanden är jag inwigd, både att wara mätt och att wara hungrig, både att hafwa öfwerflöd och att lida brist; allt förmår jag i honom, som gör mig kraftig (Fil. 4: 12 f.). Guds ansiktets ljus strålade igenom alla hans förhållanden. Det war saken. Därför kunde han säga: Jag öfweröfwerflödar af glädjen wid allt vårt lidande (2 Kor. 7: 4). Märk: icke bara öfwerflödar utan öfwer-öfwerflödar, d. w. s. mer än öfwerflödar, och det icke när allt går efter önskan, utan i allt lidande. Paulus war en man, som förstod att wandra i Guds ansiktets ljus. Därför kunde ingenting slå ned hans mod. Hans glädje hwilade icke på förgängliga ting, som han kunde mista, utan på Guds ewiga nåd och trofasthet i Kristus Jesus. Och den förblir sig alltid lif.

Och genom din rättfärdighet äro de upphöjda. Emedan Gud är en rättfärdig Gud, så äro Guds barn upphöjda öfwer allt, som kan fördärfwa dem. Såsom steppet, som seglar på hafwets yta, är upphöjdt öfwer alla stenar, ja, berg, som ligga på hafwets botten, och såsom luftsegelaren är upphöjd öfwer alla stenar och träd och hus och torn på marken, så är den, som wandrar i Guds ansiktets ljus, upphöjd öfwer allt i världen, som skulle kunna omstörta honom. Därför sjunga wi alldeles sant i en bekant sång: Tryggare kan ingen wara än Guds lilla barnastara; stjärnan ej på himlasfästet o. s. w. Allt buller och bråk, alla krig och eldswådor och annat allt, som härjar på jorden, höres icke, synes icke,

vållar inga förändringar på stjärnorna. Det kan icke i minsta mån störande inverka på en stjärnas gång. Och sammalunda skall ingenting, det vare lif eller död eller änglar eller höghet eller djuphet eller något skapat ting, kunna hindra de troendes frälsning (Rom. 8). De äro upphöjda öfver allt sådant.

Men hvad som upphöjer dem, det är **Guds rättfärdighet**. Märk! Icke på deras egen värdighet eller kraft eller vishet eller fromhet beror det, nej, utan endast därpå, att **Guds rättfärdighet fordrar det**. Det vore orättfärdigt för Gud, om han lämnade dem att förgås, som hålla sig till honom. Men någon orättfärdighet kan icke finnas hos honom. O, hvilka härliga tankar har icke bibeln om Guds rättfärdighet! Präglad det därför djupt in i ditt hjärta, du som tror på Herren Jesus, att det är på grund af Guds egen rättfärdighet, du är upphöjd öfver allt ondt och farligt, ja, upphöjd ända till barnaskap hos Gud och arfslott i hans ewiga härlighets rike, såsom också Paulus säger: Gud har försatt oss i det himmelska i Kristus Jesus (Ef. 1). Vi höra icke denna jorden till. Vårt hem, vårt borgerkap, vårt allt är i himmelen.

Ly du är deras starkhets prydnad. Gud är icke blott sitt folks starkhet utan också starkhets prydnad. Det är ju det stora och härliga och ärofulla i Guds folks starkhet, att det är Herren Gud, som är deras klippa. Andra folk äro starka genom sina fältherrar, sina fästningar och sin krigsmateriel och allt, hvad därtill hör; Guds folk är starkt därigenom, att Herren är deras Gud, att han är med och stödjer och bär dem. Och kan ett annat folk med stolthet blicka upp till en kraftfull konung, som tillika är en stidlig härförare, och säga: Han är vår starkhets prydnad, så kan Guds folk göra detsamma tusen gånger mer, när det ser upp till Herren Sebaot, sin Herre och sin Gud. O, hvilken ära att stå under en sådan konung! Det är icke förmätet att känna sig stolt öfver det. Nej, det är endast rätt och tillörligt, att vi stoltsera, jubla, triumfera i vår Gud och Frälsare.

Och genom ditt välbehag upphöjer du vårt horn. Horn är i bibeln en bild af kraft. Därför kallas Herren Jesus ett frälsningens horn d. v. s. en kraft till frälsning eller en stark frälsare (Luk. 1). Att Gud upphöjer sitt folks horn, vill då säga, att han gör folket mäktigt öfver alla fiender. När Israels folk slog Kanaans inbyggare, då var det Gud, som upphöjde sitt folks horn. Och huru har det gått sedan? Ha icke satan och världen uppjudit all sin kraft för att med alla möjliga wapen undertrycka, kwäfwa, ja, utrota Guds församling? Jo, men alltid har församlingen gått segrande igenom och triumferat öfver alla ondskans

makter. Och hemligheten? Jo, Gud har upphöjt hennes horn. Och hvad som hittills har skett, det skall ske hädanefter, ty hos Gud är ingen förvandling. Icke ens dödsrikets portar skola vara henne öfvermäktiga. Och hvarför? För Guds välbehags skull, säger psalmisten. Det har så behagat Gud, och detta därför att han är rättfärdig. Och det kan ingen ändra. Därom säger aposteln Paulus: Gud har förutbestämt oss till barnskap hos sig, efter sin viljas välbehag. Gud gör i sina ting, hvad han vill. Ja, Gud ware ewigt lof.

Th vår sköld tillhör Herren, vår konung tillhör Israels Helige. Psalmisten kallar folkets konung för folkets sköld, emedan på honom wäsentligt berodde folkets trygghet mot fiender. War konungen en from, kraftfull konung och stärlig härsförare, så kunde folket känna sig tryggt. War han ogudaktig och oduglig, så kunde undergång hota när som helst. Nu säger psalmisten, att konungen tillhörde Herren, Israels Helige, och sålunda stod under hans skydd, så att det icke wore tänkbart, att Davids tron skulle blifwa ett byte för hednasolken. Men kunde han ha en sådan tröst, huru oändligt mycket mer kan icke Guds församling nu trösta sig på samma sätt! **W**år sköld, vår konung är Kristus, och han hör Gud till i allra högsta mening. Och han säger: Ingen skall rycka de mina ur min hand, ty ingen skall rycka dem utur min Faders hand. Jag och Fadern äro ett (Joh. 10). Herren Jesu hand är, så att säga, den hand, hvarmed Fadern håller de sina fast. Och i hans hand måste dock vara en outsäglig trygghet.

Därför kunna wi nu i tron på Jesus på en mycket högre melodi än Israels folk sjunga Moses sång: Ingen Gud är såsom din, o Jesurun (d. w. s. Israel). Han far öfwer himlarna till din hjälp och i sitt majestät på stjärnorna. En tillflyktsort är urtidens Gud, och nedåt sträcka sig hans ewiga armar. Säll du, Israel, hwar finnes ett folk, såsom du, frälst af Herren, din hjälps sköld och din stolthets swärd? (5 Mos. 33: 26 f.).

Ja, låt oss ära vår Gud samt bereda oss själfwa ljus och frid och sällhet genom att sätta en fullkomlig tillit till vår Gud, och den han har sändt, Jesus Kristus. Amen.

Jag har funnit min tjänare David.

Ps. 89: 20—38.

20. På den tiden talade du i en syn till dina fromma och sade: "Jag har beredt hjälp åt en hjälte, jag har upphöjt en yngling ur folket. 21. Jag har funnit min tjänare David; med min heliga olja har jag smort honom. 22. Min hand skall stadigt vara med honom, och min arm skall göra honom stark. 23. Ingen fiende skall anfälla honom, och ingen orättfärdig skall undertrycka honom; 24. utan jag skall krossa hans ovänner framför honom, och jag skall stöta ned dem, som hata honom. 25. Och min trofasthet och min nåd skola vara med honom, och i mitt namn skall hans horn vara högt. 26. Och jag skall lägga hans hand på hafwet och hans högra hand på floderna. 27. Han skall kalla mig så: Du min fader, min Gud och min frälsnings klippa. 28. Och jag — jag skall göra honom till den förstfödde, till den högste bland konungarna på jorden. 29. Till ewig tid skall jag bewara åt honom min nåd, och mitt förbund skall förblifwa fast för honom. 30. Och jag skall låta hans säd bestå till ewig tid, hans tron så länge himlarna wara. 31. Om hans barn öfwergifwa min lag och icke wandra i mina rätter, 32. om de ohelga mina stadgar och icke hålla mina bud, 33. då skall jag wäl hemföla deras öfwerträdelser med ris och deras misgärning med slag, 34. men min nåd skall jag icke bryta och taga ifrån honom, och jag skall icke swika i trofasthet. 35. Jag skall icke ohelga mitt förbund, och hwad som har gått ut från mina läppar, skall jag icke förändra. 36. En gång har jag swurit wid min helighet: Sannerligen för David skall jag icke ljuga. 37. Hans säd skall förblifwa till ewig tid och hans tron inför mig så länge som solen; 38. såsom månen skall den bestå i ewig tid. Och wittnet i skyn är trofast. Sela.

Psalmisten hade nyss prisat Israels folk saligt. Nu kommer han till att tala om de härliga löften, som woro gifna åt David. Gud hade talat till sina fromma i en syn. Med dessa fromma menas Samuel och Natan, för hwilka Gud i syner uppenbarade det, som här följer.

Gud talade till dem och till alla profeter, därför hafwa äfwen både Kristus och apostlarna kallat och betraktat deras ord såsom Guds ord. Ingen profetia, säger Petrus, har kommit fram af människors wilja, utan de heliga Guds människor hafwa talat, rörda af den helige Ande (2 Petr. 1: 21). Må wi lägga det på hjärtat i denna tid, då man under sten och namn af wetenskap på alla sidor löper till storms mot Guds ord.

Jag har förlänat hjälp åt en hjälte; jag har upphöjt en yngling ur folket. Denne hjälte war David, som war en ung man, när Gud utvalde honom. Gud utväljer ej blott gamla utan äfwen unga. Därför skola icke de gamla se snedt eller öfwerlägsset på de unga. Hos Gud är intet anseende till personen. Utan Herren kan en gammal, erfaren ingenting uträtta, och med Herren kan en yngling utföra stora ting. Och se wi det icke ofta nu i Guds församling? Gamla, i Herrens tjänst grånade män måste ofta stå och med förundran se, huru Herren genom unga män gör stora under. Saliga äro de, om de icke se därpå med ondt öga utan kunna prisa Gud af hjärtat därför, äfwen om de se, att de själfwa därigenom blifwa en smula satta åt sidan. Ja, här är en hwarß pröfwosten i synnerhet för äldre predikanter.

David kallas en hjälte, och han war det äfwen, och modiga män är det, som war Herre Gud i sitt werk behöfwer. Erfarenheten wisar också, att de unga wanligen hafwa mycket mer mod än de gamla, som ofta äro weta, obeslutsamma, modlösa, därför att de äro utslitna. Den som strifwer dessa rader, wet af egen erfarenhet, huru rädd och obeslutsam man blir, då man blir gammal och utnött, och huru wäl det behöfwes, att Gud drar fram de unga. När man därför på taflor målar Herren Jesu apostlar såsom gamla, skalliga gubbar, så är det säkerligen alldeles orätt. Det hade varit att slå nytt win i gamla lädersäckar, om Herren hade utwalt sådana. Nej, apostlarna woro utan twiswel unga, kraftfulla, behjärtade män såsom Herren Jesus själf. Han war icke mer än trettio år, när han begynte sin werksamhet (Luk. 3: 23).

Herren kallar David för sin tjänare, emedan David med hela sin själ war hängifwen åt Gud. Han hade äfwen smort honom med sin heliga olja. Det war, mänskligt sedt, profeten Samuel, som hade smort honom, men egentligen war det Gud. Profeten utförde Guds gärning. Alldeles så är det t. ex. med dopet. Genom människor är det som det göres, men det är Kristi dop. Därför hör det tron till att i sådana handlingar icke se på de ringa redskapen, än mindre på de ringa medlen, utan på ordet och honom, som talar däri. Ty det ware olja eller watten eller bröd och win, så är det idel oansenliga ting, så att det själfskola

förståndet frågar: Hvad kunna sådana ting verka? Men genom Guds ord och makt äro med dessa ting förenade stora och härliga nådegåfvor. Dem fattar tron och frågar intet efter, att det naturliga förståndet kämpar däremot.

Om någon lämnar mig en mängd guldmynt i en grof, förseglad påse med tillsägelse att icke öppna den, förrän jag kommer hem, så rimmar sig visserligen icke påsen med det dyrbara innehållet. Men när jag skakar på påsen och lägger örat till, så hör jag, att det är guldmynt. Så har jag nu också stora himmelska nådegåfvor i ringa medel, som visserligen icke synas rimma sig med det dyrbara innehållet. Men när jag lägger örat till ordet, som är förenadt med medlet, så hör jag, huru det är, och det tager tron, ehuru ögat ingenting ser. Och äfwen här gäller Frälsarens ord: Saliga äro de, som icke se men ändå tro.

Nu följa de löften, som Gud hade gifwit åt David: **Min hand skall stadigt vara med honom, och min arm skall göra honom stark** (v. 22). Det uppfyllde Gud äfwen. Ty huru skulle Gud kunna säga något och icke göra det? Vidare lofwade han David att krossa och stöta ned hans fiender (v. 23, 24), och det höll han troget, såsom han alltid gör. Hela Guds folks historia från begynnelsen intill nu visar också, huru Gud krossar sina fiender, när de icke wilja omvända sig. När Faraos här förföljde Israel, då fanns wäl ingen, som icke insåg, att Israel måste vara förloradt. Men just när fiendens segerwisshet war som störst, kom Gud emellan och förgjorde honom i grund. Uppenbarelsebooken skildrar äfwen, huru han skall göra wid denna tidsålders ände. Allt, allt, som rest sig upp mot Herren och hans smorde, skall då få sin oåterkalleliga dom. Ogräset skall samlas tillhopa och kastas i den outsläckliga elden.

Gud måste segra. Hvad som icke will böja sig, det måste krossas. Hans är riket och makten och härligheten nu och i all ewighet. Lagarna i andens wärld äro lika orubbliga som lagarna i naturen. Bägge äro till människans wälsignelse och frälsning, om hon lyder dem, men lända till hennes undergång, om hon trotsar dem. Gud kan icke ändras, och hvad som icke will ändra sig efter Gud, det krossas och stötes ned.

Men vidare heter det: **Min trofasthet och nåd skola vara med honom.** Gud är alltid trofast i sin nåd. Lika orubbligt som han är emot fienderna, lika orubbligt är han med de sina. Ingen kommer på stam, som förbidar honom (Ps. 34), ingen enda. Något sådant har aldrig händt och skall aldrig heller hända.

Och i mitt namn skall hans horn warda upphöjdt (v. 25), d. ä. när han drager åstad i mitt namn, så skall han vinna seger, så att in-

gen skall kunna stå honom emot. Jag skall lägga hans hand på hafwet och hans högra hand på floderna (v. 26), d. ä. jag skall utwidga hans wälde åt alla håll.

Han skall kalla mig så: **Du, min Fader, min Gud och min frälsnings Klippa** (v. 27). Tänk, hvilka härliga titlar! Tänk att så kalla Herren Gud sin fader och weta, att han är en verklig fader, en fader öfwer allt, hwad fader heter i himlar och på jord. Och den rättigheten ha alla, som tro; ja, de som äro bortkomna i synd och elände, så såsom förlorade söner och döttrar komma igen till honom såsom till en fader, hwars hjärta brister af förbarmande. Och så: **min Gud**, den Gud som har tagit på sig att hjälpa, bära, frälsa mig, just mig. Därför också: **min frälsnings Klippa**, i tron på hwilken jag kan wara lika trygg på min frälsning, som om jag låge på ett hälleberg. Åh, att wi hade tron såsom ett senapskorn!

Men nu följer vidare: Och jag — jag skall göra honom till den **förstfödde** — den förstfödde hade enligt Mose lag stora företrädesrättigheter framför de öfriga barnen — och till den **högste bland konungarna på jorden** (v. 28). Ja, man kan säga, att David på sin tid war detta. Men här komma wi dock in på ett område, som går wida utöfwer Davids rike. David war nämligen en förebild till den, som han själf i Ps. 110 kallar sin Herre, nämligen Herren Jesus, som i alldeles sårskild mening är den högste bland konungarna på jorden, icke allenast den förstfödde utan den enfödde. Ingen har warit och ingen är Guds son i samma mening som han, ingen kan kalla Gud sin fader i samma mening som han, och hans konungadömes härlighet är i jämförelse med alla jordiska konungars och kejsares såsom solen i jämförelse med några få lampor. År för år utwidgar sig hans regemente. Evangelisternas skara är stor, på alla tungomål förkunnas frälsningens budskap. Och det kommer icke utan frukt tillbaka. Skaror falla till öfwer allt. De tillbedja honom. De hängifwa sig åt honom, de wilja lefwa och dö för honom.

När en jordisk konung lägger under sig en främmande landsdel, så får han nöja sig med att där i långliga tider regera öfwer en misnöjd och förbittrad befolkning, som gärna skulle störta honom från hans tron. Men när Herren Jesus lägger under sig nya skaror, så blifwa de hans wänner af hela hjärtat och för all tid och ewighet. Och det beror därpå, att hans krigswapen äro helt andra än denna världens. Jordens konungar göra sina eröfringar genom blodiga krig, där tusentals människor falla för mördande wapen. Herren Jesus gör sina eröfringar genom evangelium om Guds kärlek, som uppenbarats däri, att han icke har sto-

nat sin enfödde son utan gifwit honom ut för oss alla. Och om någon faller, färad och blodig, så är det någon af hans egna. Sina fiender dödar han icke utan gör dem lefwande, när han besegrar dem. Och när han tager dem till fånga, så gör han dem till Guds fria barn och arfwingar till ewig härlighet i hans rike. Det må man i sanning kalla den högste bland konungarna på jorden och den störste krigsföraren. Och det gifwes ingen större lycka än att blifwa besegrad af honom. Annars räknar man wanligen så, att de besegrade hafwa tappat. Men här är det desja, som hafwa wunnit och wunnit allt. Därför — du som hittills kämpat emot, lägg ned dina wapen och kasta dig i hans armar. Alla sina krigsfångar gör han till fria och saliga Guds barn.

Nu säger Gud vidare: **Till ewig tid skall jag bewara åt honom min nåd, och mitt förbund skall förblifwa fast för honom (v. 29).** Detta gäller nu först David och hans ätt, men det går wida därutöfwer. Sin fulla tillämpning hafwa orden först i honom, som är Davids son i alldeles enastående bemärkelse. Det nådens förbund, som är grundadt på honom, det består till ewig tid. Ingen makt i himlarna, på jorden eller under jorden kan rubba det. Bergen äro fasta, dock kunna de remna och rubbas genom jordbäfningar och annat dylikt, — ja, människor kunna spränga bort dem. Himmelens fäste är starkt, och att rubba stjärnornas gång synes omöjligt. Dock skola en gång himlarnas krafter bäfwa, jolen wändas i mörker och månen i blod och stjärnorna falla från fästet. Ja, de lärda tro sig weta, att stjärnewärldar litet emellanåt gå under. Men det på Kristus grundade förbundet skall aldrig skakas, aldrig ändras. Ty då skulle en ändring ske i Guds eget wäsen, och det är orimligt. Man måste wara ifrån sitt sunnda förstånd för att kunna tro något sådant.

Men att löftet lyftar långt utöfwer David, det synes af det följande, där det heter: **Jag skall låta hans säd bestå till ewig tid.** Af Davids säd finnes nu ingen kvar. Hans släkt är, så widt man wet, längesedan utdöd. Men ännu mindre låta de följande orden tillämpa sig på David: **Jag skall låta hans tron bestå, så länge himlarna wara (v. 30).** Davids tron är längesedan omstörtad, och af hans släkt funnos omkring tusen år efter hans död endast några fattiga och ringa medlemmar såsom Josef och Maria och deras barn. Men på Davids son, Jesus Kristus, hafwa orden sin fulla bokstafliga tillämpning. Hans säd, hans församling skall bestå för ewigt. Intet ondt skall kunna omstörta henne, huru stort det än må wara. Och hans tron skall bestå först och främst så länge, som himlarna wara; och sedan, när himlar och jord förgås, skall den bestå i ewighet. Ondskans andemakter hafwa lupit till storms emot den.

samma på alla sätt och med alla medel. Men alltid har det besannat sig, hvad Herren själf säger: Den som stöter sig mot denna sten, han warder krossad.

Detta samma upprepas vidare i v. 36: En gång har jag swurit wid min helighet: Sannerligen, för David skall jag icke ljuga. Hans såd skall förblifwa till ewig tid och hans tron inför mig så länge som solen; såsom månen skall den bestå i ewig tid, och wittnet i sky är trofast. Gud har icke allenast lofwat och försäkrat utan äfwen med ed bekräftat sitt löfte. Och hvad det betyder, förklarar aposteln, när han säger: Då Gud wille i mer öfwerflödande mått wisa arfvingarna till löftet orubbligheten af sitt råd, så trädde han emellan genom en ed, på det att wi genom två orubbliga ting, i hwilka det är omöjligt att Gud skulle ljuga, må hafwa en stark uppmuntran (Ebr. 6: 17 f.). Och då han icke hade någon större att swärja wid, så swor han wid sig själf (Ebr. 6: 13). Ja, nog är saken fast och orubblig. Må wi nu bara tro.

Men om wi syna, huru går det då? Därpå swaras här: Om hans barn öfwergifwa min lag och icke wandra i mina rätter, om de ohelga mina stadgar och icke hålla mina bud, då skall jag hemsóla deras öfwerträdelser med ris och deras misgärningar med slag (v. 31 f.). Ja, det skall wäl icke heller stanna därwid. Skriften lärar, att om de icke ändra sitt sinne och tro på Jesus, så skola de såsom ofruktbara grenar i ett träd skäras af och kastas bort. Men förbundet skall icke rubbas däraf, såsom det här heter: Min nåd skall jag icke bryta och taga bort från honom, och jag skall icke swika i trofasthet. Jag skall icke ohelga mitt förbund; och hvad som har gått ut från mina läppar, skall jag icke förändra. Om en människa, som står på ett berg, faller omkull, ja, om hon störtar ned i en asgrund, så står berget lika fast ändå. Och så är det äfwen här. Faller den troende i synd, så skall han straffas, och blir han kvar i synden, så skall han afsträfas. Men förbundet i Kristus Jesus — det lider ingen rubbning. Om syndaren wänder om igen, så skall han finna nådens hälleberg lika fast och orubbligt, som David fann det, när han kom upp ur sitt djupa fall, och som den förlorade sonen fann det, när han kom hem från det främmande landet, där han hade förstört allt sitt men ingenting i fadershjärtat eller fadershuset.

Ja, Gud ware ewinnerligen lof för hans orubbliga nådesförbund! Gud, gif oss nåd att tro, orubbligt tro, dig till ära och oss till frid och frälsning genom din enfödde Son, vår Herre Jesus Kristus. Amen.

39. Men
handlat i wrede
din tjänare, du
41. Du har br
till spillror. 42
har blifwit till
owänners högra
har du låtit ha
i triget. 45. I
ned till jorden.
höljt honom me
beständigt fördölj
eld? 48. Tänk
har skapat alla
skall lefwa och id
Sela. 50. Herr
ed lofwade David
res smålek, på hw
dina fiender, som
53. Wälsign

Det är en
sångaren uttalat
och med ed bekr
allt öfwerändast
ohelgat förbundet,
40). Nu har han
spillror (v. 41),

Amen nu har du förkastat.

Ps. 89: 39—52.

Men du — nu har du förkastat och förskjutit, och du har
vredet mot din smorde. 40. Du har ohelgat förbundet med
hän, du har osäkrat hans krona och kastat den till jorden.
Du har brutit ned alla hans murar, du har gjort hans fästen
42. Alla, som gå vägen fram, plundra honom, han
till smålet för sina grannar. 43. Du har upphöjt hans
ögra hand och gjort alla hans fiender glada. 44. Åsven
it hans svärdssegg wila tillbaka och icke hållit honom uppe
45. Du har gjort slut på hans glans och slagit hans tron
neden. 46. Du har förkortat hans ungdoms dagar, du har
med skam. Sela. 47. Huru länge, Herre, skall du så
ördölja dig? Huru länge skall din wrede brinna såsom
Tänk på, huru kort mitt lif är, och huru förgängliga du
alla människors barn. 49. Hvem är den man, som
och icke se döden, som räddar sin själ från dödsrikets wäld?
Herre, hwar äro dina forna nådegärningar, som du med
David i din trofasthet? 51. Tänk, Herre, på dina tjäna-
på hwad jag måste fördraga af alla de många folken, 52.
som smäda, Herre, som smäda din smordes fotspår.
Bälsignad ware Herren ewinnerligen! Amen, Amen.

En mycket märkvärdig psalm detta. I det föregående har
Gud uttalat de öfvermåttan härliga löften, som Gud hade gifwit
och bekräftat åt sin tjänare David. Och nu i dessa verser är
Gud andakastadt. Nu har Gud förkastat och förskjutit sin smorde,
förbundet, osäkrat hans krona och kastat henne till jorden (v. 39,
40), han har brutit ned alla hans murar och gjort hans fästen till
41), upphöjt hans fiender och gjort dem glada (v. 43), för-

förtat hans ungdoms dagar och höljt honom med skam (v. 46) o. s. w. Huru skulle nu sådant förklaras? Hade löftet blifwit om intet? Nej, för visso icke. Men här kan man riktigt se, att löftet hade en vida högre och mer vidsträckt betydelse, än att det allenast skulle lyfta på David och hans efterkommande på Judarikets tron.

För alla troende är denna del af psalmen synnerligen lärorik. Alla måste de gå genom mörka dalar, där det ser ut så, som om Gud handlade i uppenbar strid med sitt ord och löfte. T. ex. Gud lofwat att höra bön och gifwa sina barn, hwad de behöfwa. Nuväl, där är en troende, som har att kämpa med de grusligaste lidanden i ekonomiskt afseende. Han beder, han ropar, han gråter, han gör sin fäng flytande hela natten med sina tårar, såsom det står i Ps. 6: 7. Men ingenting hjälper. Det ser ut, som om Gud inga öron hade. Mörkret blir allt svartare och svartare. Hwad skall han tro? Har icke löftet blifwit om intet? Han söker efter förklaring men finner ingen. Nuväl, att i sådana förhållanden ändå tro och säga: "Herre, jag wet, att dina löften ändå äro vissta och sanna, och jag hwilar wid dem, ehuru jag icke ser handen för ögat i detta förfärliga mörker — ja, det är en konst, som endast den helige Ande kan lära. En sådan tro skall aldrig heller komma på skam. Du som nu är i detta mörker, haf bara en smula tålamod. Det skall nog bli ljust igen. Många tusen hafwa varit i lika djupt mörker före dig, men så widt de hållit ut, hafwa de till sist fått prisa Herren. Det är swårt. Ja, mycket swårt. Men det är icke förtwifladt. Det skall gå igenom.

Men wi gå ännu vidare. Herren har ju lofwat att frälssa de sina från synd, att gifwa dem seger öfwer alla frestelser o. s. w. Nuväl. Där är en, som under sin otros tid kanske i 20—30 år varit en lastens träl. Nu är han omvänd. Men i hans kött bor ännu den syndiga begärelsen. Den vaknar, den griper honom fången, han faller. Det är, som fölle han i eld eller watten. Han ropar utur djupen. Han kommer upp. Han söker på allt sätt Guds kraft, men han faller igen. Det är, som om Gud icke wille höra honom utan hade öfvergifwit honom i ett wrängt sinne. Han wet icke, hwad han gör, ty det goda, som han will, det gör han icke, utan det onda, som han hatar. Han är såsom i en yrsel, när frestelsen kommer på och griper honom. Huru skall nu sådant rimma sig med alla Guds löften om bönhörelse? Eller med aposteln's ord: Allting förmår jag genom honom, som gör mig stark?

Men, säger du, kan wäl sådant hända? Om det kan! Det icke bara kan, utan det händer. Det är många, många gudfruktiga själar,

som i detta stycke kämpa en kamp, som synes dem ändlös, och som stundom bringar dem ända till randen of förtwiflan. De kunna på sig tilllämpa i andlig mening psalmistens ord: Jag är såsom en man utan lifskraft, jag är öfvergifwen bland de döda, såsom de slagna, som ligga i grafwen, som du icke mer tänker på, och som äro afstilda från din hand (Ps. 88: 5 f.). Och om du för din del icke har erfårit något lifnande, så tacka Gud därför och wandra i gudsfruktan. Börjar du bli duktig i dina egna ögon och se föraktligt ned på dem, som kämpa, så kan snart på dig gå i fullbordan Herrens ord till fariseerna: Publikaner och skötkor skola gå in i himlarnas rike förr än J. Sådant har händt många gånger. Och det kan hända än, det kan hända dig.

Men du som kämpar, gif dig icke utöfwer. Det synes förtwifladt, men förtwifla icke. Om du icke kan riktigt hålla fast, så släpp ändå icke riktigt. Om du är den swagaste, den uflaste bland alla, så håll dig ändå med. "Herren har öfvergifwit mig", säger du. Ja, det säger du, och det säger själasfienden: Det finnes ingen frälsning för din själ hos Gud (Ps. 3: 3). Men har Gud sagt det? Nej, han har aldrig från världens begynnelse talat så till en arm, fattig syndare, som sträckte ut sitt hjärtas händer efter honom. I himlar och på jord finnes ingenting fastare än Herrens ord, och där säger han, som är sanningen: Den till mig kommer, honom skall jag alls icke kasta ut. Och han säger icke: Den som kommer första, andra, tionde, hundra gången; nej, utan endast: Den som kommer. Han räknar alls icke gångerna.

Därför följ det exempel, som psalmisten här gifwer. Sedan han har skildrat, huru förtwifladt allt ser ut, och huru den synliga verkligheten ställer sig twärt i strid mot ordet, så wänder han sig till sin Gud med innerligt bönerop: **Huru länge skall du så beständigt förbölja dig?** (v. 47). Han tager alltså för gifwet, att det en gång skall wända sig. Det är tro. Men huru länge skall det dröja? — den frågan plågar honom. Nuwäl. Fråga gärna afwen du, om du icke kan låta bli. Men släpp icke den tron, att det mörker, som nu omgifwer dig, i alla fall en gång skall stingras af nådens sol. Allra bäst skulle du dock göra, om du sade: "Herre, jag will bida och wara stilla, jag will wänta på din hjälp, ty jag wet, att ditt löfte icke kan swika. Jag håller mig därwid, ty jag wet, att du är en helig och rättfärdig Gud, som icke kan ljuga." Börja att tala så. Det skall kanske en dag föra dig så långt, att du afwen börjar tänka så, ja, att du till slut börjar tro så. Och det är segern.

Huru länge skall din wrede brinna såsom eld? (v. 47). De straffdomar, som Gud sänder, kastas ofta i bibeln för Guds wrede, emedan

de äro ett utflöde af hans wrede. Skriften talar också mycket allvarligt om Guds wrede. Så sant som Gud älskar rättfärdighet, så måste han hata all orättfärdighet. Och detta hat gifwer sig till känna uti wrede emot dem, som synda. Man må däremot inwända hwad som hälst, man må begabba talet om en Guds wrede, man må lära och försäkra och sjunga, att Guds wrede är borttagen eller släckt i Kristi blod — den heliga Skrift förkunnar med gudomligt allvar, och erfarenheten bekräftar, att Guds wrede hwilar öfwer alla, som lefwa i synd, ja, icke blott det, utan att den också med ris och plågor hem söker de troende, när de synda. Och när Guds wrededomar komma, då bränna och bränna de såsom en eld. Man må icke tänka blott på syndaflo den, på Sodom, på Jerusalem — nej, ständigt och jämt erfara wi liknande straffdomar äfwen nu i krig, pest, hungersnöd o. d., för att icke tala om, huru den enskilde gång efter annan får i sitt eget lif känna Guds wredes eld dels i samwetet, dels i yttre, bitter tuktan. Det är då ingenting annat att göra än att ödmjukt foga sig däri och säga: "Herre Gud, jag wet, att jag har förtjänat detta och mycket mer, och jag will därför ödmjuka mig under din mäktiga hand. Men, Herre, se till min nöd och förlåt mig mina synder; wänd din wrede ifrån mig och trösta mig igen."

Hwad Herren svarar på en sådan bön, det läsa wi i Ef. 54: 8 f. Där säger han själf: I wredesmod gömde jag mitt ansikte en liten tid för dig, men med ewig nåd will jag förbarma mig öfwer dig, säger Herren, din förlossare. Där hafwa wi alltså klart besked. När Gud i wrede hem söker de sina, så skola wi icke betrakta det så, som wore hans hjärtelag förändradt. Nej, det är bara hans ansikte, som är bortwändt. Och detta bara en liten tid, eller såsom grundtextens ord egentligt betyder: **för ett ögonblick**. Det kan synas för dig wara outhärdligt länge, men det är bara ett kort litet ögonblick. Sedan wänder det, och med ewig nåd skall jag förbarma mig öfwer dig — icke med en nåd, som warar ett ögonblick, utan en nåd, som warar i ewighet.

För att göra detta ännu tydligare tillägger han: Ty bergen skola wika och högarna falla, men min nåd skall icke wika ifrån dig, och min frids förbund skall icke förfalla, säger Herren, din förbarmare. Bergen äro fasta, och så länge de stå, behöfwer du icke frukta, att Guds nåd skall wika. Men äfwen om de börja att wackla, så behöfwer du icke wara rädd, att Herrens fridsförbund skall förfalla. Ja, om du än måste anklaga dig, att du genom egen synd har ådragit dig detta lidande och bragt dig i detta mörker, så står dock Herrens fridsförbund. Såsom han i 3 Mos. 26: 9 följ. säger till Israel: Jag skall upprätthålla mitt för-

bund med eder och jag skall slå upp min boning bland eder, och jag skall wandra ibland eder, och jag vill wara eder Gud och I skolen wara mitt folk. Men om I icke hören mig, så skall jag wända mitt ansikte mot eder. Och om I detta oaktadt icke hören mig, så skall jag sjufaldt wärre tukta eder för edra synders skull. Och jag skall ödelägga edra städer och förstöra edra helgedomar och icke med wälbehag mottaga lukten af edra offer. Och eder skall jag förskingra bland hedningarna. Men detta oaktadt vill jag, ännu medan I ären i edra fienders land, icke förskjuta eder och icke förkasta eder, så att jag alldeles gör slut på eder och bryter mitt förbund med eder, ty jag är Herren, eder Gud. Ja, sådan är Gud, Israels Gud och vår himmelske Fader. — Men låt oss nu höra, hwad psalmisten vidare säger:

Tänt på, huru kort mitt lif är (v. 48). — Såsom en handsbredd har du gjort mina dagar, och min lifslängd är såsom intet för dig (Ps. 39: 6). Mitt lif warar på det högsta 70 eller 80 år (Ps. 90). Sedan måste jag dö, ty **hwem är den man, som räddar sig ur dödsrikets wäld** (v. 49). Låt därför icke din wrede förmörka hela denna korta tid och törneströ hela den lefnadswäg, som ligger framför mig! **Åh, min Gud, låt mig höra fröjd och glädje; må de ben, som du har korsat, få fröjda sig** (Ps. 51: 10).

Men psalmisten fortsar: **Herre, hwar äro dina forna nådegärningar, som du med ed lofwade David i din trofasthet?** Här komma nu twiflen igen. Förr, o Herre, war du nådig, då erforo wi dina wälgärningar, men nu är allt borta. Förr sågo wi din trofasthet, men nu — **åh, nu tyckes du hafwa glömt din ed, som du har swurit David.** Åh, Gud, hwad skall jag tro? Hwad skall jag hålla mig wid, om det icke ens är säkert att lita på din ed?

O, huru underligt handlar icke Herren! Att psalmisten klagar så där mörkt, det är dock mindre underligt, än att många gamla bepröfwade kristna kunna wara i samma anfäktelse, ehuru wi i det nya testamentet hafwa en oändligt härligare uppenbarelse, än hwad psalmisten hade. Men såsom den härligaste natur förlorar all sin skönhet, när mörkret faller på, så går det äfwen här. Därför må wi bedja Gud om nåd att **kunna se ljus i hans ljus** (Ps. 36: 10). Icke ens solen är ljus för den, som är blind. Men såsom den blinde icke bör twifla på, att solen lyser, så bör du, när det mörknar för dina ögon, icke låta förwilla dig till att twifla på Guds trofasthet. Aldrig har någon blifwit bedragen på Gud och hans löfte. Litar du på något annat, så är det aldrig säkert. Det kan se ljust och lofwande ut till en början. Men till slut swiker det.

Litar du däremot på Gud och Jesus och ordet, då kan det väl ofta se mörkt ut. Men slutet skall bli en härlig seger och ewig härlighet. War wiß på det. I allt öfwerwinna wi genom honom, som har älskat oss. För hans makt måste alla fiender böja sig, för hans ljus måste allt mörker wita.

Tänt, Herre på din tjänares smälet, på hwad jag måste fördraga af de många folken, af dina fiender, som försmäda, Herre, som försmäda din smordes fotspår. Såsom wille han säga: Herre, det är icke bara min sak utan din, det är din smorde, som de förfölja och försmäda, då de se på vår förnedring och peka finger åt oss och säga: "Huru swag och eländig måste icke detta folkets Gud wara!" Öfwerallt hwar wi gå, följa de oss i spåren och smäda oss. Ja, sådant måste Guds församling ännu utstå. De ogudaktiga följa henne med sina onda blickar haft i häl, såsom man säger, för att finna anledning att smäda henne. Alldeles så gjorde fariseerna mot Herren Jesus. Ja, de lade råd, huru de skulle kunna snärja honom och så något att anklaga honom för. Intet under, att hans församling får erfara detta, såsom Herren Jesus säger: Tjänaren är icke förmer än hans herre; hafwa de förföljt mig, så skola de också förfölja eder. Men Herren tänker därpå, och i sin tid skall han weta att förnedra sina fiender samt upphöja de sina. Må wi bara ha tålamod. Herrens hand är upphöjd, Herrens högra hand behåller segern. Ingenting kan wara wißare än det.

* * *

De ord, som nu följa, höra icke till själfwa psalmen utan till hela tredje boken. Med denna psalm slutar nämligen den tredje boken af psaltaren. Denna bok omfattar Ps. 73—89. Och det är wid återblicken på hela bokens innehåll, som det här heter: **Wälsignad ware Herren ewinnerligen! Amen. Amen.** På samma sätt slutade både den första och den andra boken med en lofsång. Så slutar äfwen den fjärde. Ja, wälsignad ware vår Gud från ewighet till ewighet. Amen. Amen. Må det också blifwa slutet på alla våra böner och gärningar, på hela vårt lif. Må det blifwa det sista ord, som våra efterlefwande höra från våra läppar!

der Teilken merket.

24 91

der Teilken merket.

Sjärke Boken.

It is a fact that the world is not a perfect place. There are many things that are not as they should be. The world is full of pain and suffering, and it is often difficult to see the good in it. But there is a light in the darkness, and there is hope for the future. We must not give up, for there is still a chance for a better world.

And it is a fact that the world is not a perfect place. There are many things that are not as they should be. The world is full of pain and suffering, and it is often difficult to see the good in it. But there is a light in the darkness, and there is hope for the future. We must not give up, for there is still a chance for a better world.

It is a fact that the world is not a perfect place. There are many things that are not as they should be. The world is full of pain and suffering, and it is often difficult to see the good in it. But there is a light in the darkness, and there is hope for the future. We must not give up, for there is still a chance for a better world.

And it is a fact that the world is not a perfect place. There are many things that are not as they should be. The world is full of pain and suffering, and it is often difficult to see the good in it. But there is a light in the darkness, and there is hope for the future. We must not give up, for there is still a chance for a better world.

Efter solsken mörker.

Ps. 90.

1. En bön af gudsmannen Mose.

Begynnelsen af denna psalm angifwer, att den är skrifwen af Moses. Och med rätta säger professor Delitzsch: "Det gifwes knappt en skrift från forntiden, som på ett så glänsande sätt som denna psalm genom sitt innehåll och sitt språk bewisar, att den är författad af den man, som uppgifwes vara dess författare." Psalmens innehåll visar också, att den är skrifwen mot slutet af ökenvandringen, då Moses såg tillbaka på, huru Guds straffdomar för syndens och otrons skull hade slagit ned i öknen det folk, som en gång med sådan glädje och frimodighet och med så lifliga förhoppningar hade tagat ut ur Egypten. Det war för honom en mycket wemodig syn. Sådant hade han nog icke wid ökenvandringens början tänkt sig. Därför är också hans psalm till sitt innehåll mycket wemodig. Ja, äfwen sådana stora män som Moses och Abraham hafwa mången gång känt sig grusligt wemodiga, så att hjärtat i deras bröst varit såsom smält wax (Ps. 22: 15). Och det är en stor Guds nåd, att de ha låtit oss weta det. Ty det hjälper till att rädda oss från förtwiflan, när wi komma ned i de mörka dalarna.

När en människa först blir omvänd, då ser allting så ljust och ljusligt ut. Hon flyger ut som en örn, hon löper åstad såsom en hjälte. Men så komma andra dagar med motigheter och frestelser af många slag, ja, äfwen lidande för ordets skull. Det börjar att se mörkt ut. När hon då från slutet af vägen ser tillbaka på densamma, då ter den sig mycket annorlunda, än när hon från dess begynnelse stådade ut öfwer densamma i hoppets ljus. Mycket, som hon hade wäntat, uteblef, och mycket som hon icke hade wäntat, kom. Och efter mångåriga strider med wärlande segrar och nederlag sjunger hon nu i något annan tonart än då.

Men ännu ett exempel. Där war en wäxelse. Många blefwo troende. De slöto sig tillsammans till en församling. Hvilken glädje, hwilken sång! Här skulle bli härligt. Men dagar gingo, dagar kommo.

Djävulen försöf sig icke. Där började törnen med hvarsa taggar sticka upp. Det blef stridigheter i församlingen. De störde glädjen och förklamade verksamheten. Många började bli missnöjda med predikanten. Detta slog ned hans mod och gjorde, att han icke kunde verka med samma glädje och frimodighet som förr. En judan gick igenom alla: "Hvar äro de förra glada, saliga dagarna?"

Eller där bildades en mission. Många wille wara med. Det war lif och lust. Herren war tydligen med. Penningar flöto rikligen in. Missionärer utjändes. Verket wägte. Från missionsfältet inflöto ständigt glada underrättelser. Men det blef icke alltid så. Sjukdomar började härja bland missionärerna. Denighet uppstod också mellan dem. Somliga måste hemkallas. Andra tröttnade på missionslifwet och återwände. På missionsfältet stedde affall. Där glada jubelrop hade klingat, hördes nu äfwen tunga suckar. Kanste äfwen i hemlandet en domning inträdde, föranledd af slitningar. När man då ser tillbaka, o, huru wemodig blir icke sängen, ifall det blir någon sång alls.

"Ja, säger någon, sådant hafwa icke wi erfarit." Nuwäl, alla hafwa en tid kunnat säga detsamma. Men wänta något litet. Göm dig hos Herren i fruktan och bön. Ty det kommer. Läs aposteln Pauli afsteds-tal i Apg. 20. Han såg nog de efesiska kristnas tillgifwenhet, deras redliga uppsåt, deras nit o. s. w. O, huru föllo de honom icke om halsen och kyßte honom. Men han wiste, att swåra ulfwar en gång skulle infinna sig, som icke skulle stona hjorden, ja att inom deras egen krets skulle män uppstå, som skulle tala förwändt och draga lärjungarna bort efter sig. "Nej, tänkte nog många, wi skola med Guds nåd wara på vår wakt; det skall aldrig gå så, som du säger, Paulus." Men de fingo nog i sin tid erfara det. Detta har warit sig likt i alla tider.

Men hwad skola wi göra? Skola wi bli modlösa och gå ifrån allt? Nej, så gjorde icke aposteln. Verket är Herrens, icke blott när wi i solsten och wacker wäder och förlig wind lägga ut från land, utan äfwen när wi ute på hafwet öfwerfallas af storm och owäder och dimma. Och Herren, som har beghnt det, skall också föra det till slut. Han är den alltid säkre kaptenen och styrmannen. Men nog så passagerarna ute på hafwet upplefwa mycket, som de icke wäntade, när de lade ut från land. Och då gäller det, om de hålla ut, eller om de blifwa modlösa och tröttna och se tillbaka, såsom Israels barn många gånger gjorde i öknen. Men är Gud med oss, hwem kan då wara emot oss?

Vi lykta våra år såsom en suck.

Ps. 90.

Herre, du är vår boning från släkte till släkte. 2. Förrän bergen föddes och du födde jorden och världen, ja, från ewighet till ewighet är du, o Gud. 3. Du låter människorna wända åter till stoft, och du säger: Wänden åter, I människors barn. 4. Ty tusen år äro i dina ögon såsom den dag, som i går gick förbi, och såsom en nattväkt. 5. Du stöljer bort dem; såsom en sömn äro de, om morgonen frodas de såsom gräset, 6. om morgonen blomstrar det upp och frodas, om aftonen hugges det af och förwiknar. 7. Ty wi förgås genom din wrede, och genom din förtörnelse strämmas wi bort. 8. Du ställer våra misgärningar inför dig, våra förborgade synder i ditt ansiktets ljus. 9. Ty alla våra dagar förswinna genom din förgrummelse, wi lykta våra år såsom en suck. 10. Vår lefnads dagar — de äro sjuttio år, eller wid stor lifskraft åttio år, och då det är som skoltast, är det möda och förgänglighet, ty det gick hastigt förbi, och wi flögo bort. 11. hwem besinnar din wredes makt och din förgrummelse så, som din fruktan träfwer? 12. Att räkna våra dagar lär oss det, på det wi må winna ett wist hjärta. 13. Herre, wänd åter. Huru länge dröjer du? Förbarma dig öfwer dina tjänare. 14. Mätta oss om morgonen med din nåd, så wilja wi jubla och wara glada i alla våra dagar. 15. Gläd oss så många dagar, som du har plågat oss, så många år som wi sett olycka. 16. Låt dina gärningar uppenbaras för dina tjänare och din härlighet öfwer deras barn. 17. Och Herrens, vår Guds, ljuslighet komme öfwer oss. Och främja du våra händers werk för oss; och våra händers werk främja det.

Psalmen här börjar med att kalla Mose för en Guds man. Så kallas han äfwen i 5 Mos. 33: 1 samt Jos. 14: 6. Och det är en mycket hög äretitel, men likwäl sådan att hwar och en kan nå densamma.

Ly hwar och en, som hängifwer sig åt Gud för att tjäna honom i allt, han är en Guds man, ehwad hans yttre ställning är hög eller låg. Hos Gud är intet anseende till sådant.

Och nu börjar Moses sålunda: Herre, du är vår boning från släkte till släkte. Vår boning, säger han. Grundtextens ord "betednar i synnerhet Guds himmelska eller jordiska boning, men sedan äfwen den boning, som Gud själf är för de sina, i det att han i sig upptager, gömmer och skyddar dem, som undan den onde och det onda fly till honom och taga in hos honom" (Delitzsch). Så heter det i Ps. 91: 9: Du har gjort den Högste till din boning, och i Ps. 71: 3: War mig en klippa, där jag får bo. På samma sätt heter det i 5 Mos. 33: 27 ordagrant: En boning är urtidens Gud, och nedåt sträcka sig hans ewiga armar. I våra wanliga öfversättningar återgifwes ordet med tillflyktsort, och detta ligger ju däri, men grundtextens uttryck innebär något mer. Jesus säger: Den som äter mitt kött och dricker mitt blod, han förblifwer i mig, och aposteln Johannes säger: Hwar och en som bekänner, att Jesus är Kristus, han förblifwer i Gud (1 Joh. 4: 15). Ja, här är icke fråga bara om att taga sin tillflykt till Gud, icke heller bara att bo hos Gud, utan i allra högsta mening att vara i Gud. Och Herren är de sinas boning från släkte till släkte, utan afbrott, utan förändring. För att bekräfta detta framhåller psalmisten i v. 2, huru Gud har varit från ewighet och förblifwer i ewighet. Och hos profeten Esaias säger Herren: Jag är den förste och jag förblifwer den siste, och utom mig är ingen Gud (Es. 44: 6). Och i Ps. 102: 26 f. läsa wi: I urtiden lade du jordens grund, och himlarna äro dina händers werk, de skola förgås, men du förblifwer stående. De skola alla falla sönder såsom en klädnad, men du är densamme, och dina år skola icke hafwa någon ände. På samma sätt heter det också om Herren Jesus: Han är densamme i går och i dag och i ewighet (Ebr. 13: 8). Ly han är ett med Fadern (Joh. 10), och i honom bor gudawarandets hela fullhet lekamligen (Kol. 2).

Men hwad är människan? Hon är stoft, och hon wänder åter till stoft (v. 3). Såsom också Gud sade till Adam: Stoft är du, och till stoft skall du warda (1 Mos. 3: 19). Hon är såsom ett gräs, som frodas på morgonen samt wißnar och torkar på aftonen (v. 6). Såsom det också står i Ps. 103: En människas dagar äro såsom gräset, hon blomstrar såsom ett blomster på marken. Och hos Esaias: Allt kött är gräs, och all dess godhet är såsom blomstret på marken; gräset wißnar och blomstret faller af (Es. 40: 6 f.). Och åter hos Job: Människan, af kvinna född, lefwer en liten tid och är full med oro. Hon wäger upp såsom

ett blomster och faller af, flyr bort såsom en stugga och blifwer icke (Job 14: 1 f.). Ad, hwilken galenskap är icke all högfärd! Hwad har hon att brösta sig öfwer, denna människa, som dock inom en handvändning ligger där och upplöses i stoft? Hwad är börd, hwad är rikedom, hwad är ära och anseende? Rätt säger Job: Att förgängelsen säger jag: Du är min fader; åt mastarna: Min moder och min syster (Job 17: 14).

Men för Herren äro tusen år såsom den dag, som i går gick förbi, och såsom en nattväkt. En dag är en kort liten tid. Men för Herren äro tusen år icke mer, ja, icke ens så mycket, utan endast såsom en nattväkt. En dag är dock någon tid, men en nattväkt — en liten del af natten — som man sofwit bort, är såsom ingen tid alls. Och så äro tusen år och tusen sinom tusen såsom ingen tid alls för den ewige. O, huru oändligt obetydlig blir icke människan wid en sådan betraktelse! Hennes lefnadstid är sjuttio, på det högsta åttio år (v. 10). Och hwad är det? Vi lyfta våra år såsom en sudd (v. 9). Vi flyga bort (v. 10). Men hwad är orsaken? Det är Guds wrede till följd af våra misgärningar (v. 8). Redan i Paradiiset sade Gud, att om människan syndade, så skulle hon döden dö (1 Mos. 3). Synden kom och med henne döden. Och emedan synden trängde igenom till alla människor, så kom också döden till konungawälde öfwer alla människor, såsom Paulus lärar i Rom. 5. Hade icke synden kommit, så hade wi icke wetat af någon dö. Men hwem besinnar din wredes makt? frågar Mose (v. 11). Genom wanan att se döden äro människors sinnen så förslöade, att de icke besinna, hwad som egentligen är å färde. De fatta allt såsom en naturlig sak. Och dock är döden i själfwa verket den största onaturlighet. Det är så långt ifrån, att den skulle höra till naturen, att den twärtom är denna natur's allra skarpaste motsats. Därför fasa och flyr all lefwande natur för döden. Så skulle det icke wara, om döden wore en naturlig sak. Nej, döden är en följd af synden, och synden är i alla afseenden emot naturen.

Men finnes då ingen räddning undan döden? Jo, och räddningen består i frälsning från synden, i rättfärdiggörelse. Och denna winnes genom tron på Kristus Jesus. Likasom döden har kommit till konungawälde öfwer alla människor genom synden, så skola de, som undfå den öfwer alla synder öfwerflödande nådens och rättfärdighetens gåfwa, komma till konungawälde öfwer döden, säger Paulus i Rom. 5. Den wägen sker det, men absolut icke på någon annan. I ingen annan är frälsning än i Jesus (Apg. 4: 12). Därwid blifwer det.

Men nu beder Moses: Att räkna våra dagar, lär oss det, på det wi må winna ett wist hjärta (v. 12). Ja, om wi rätt räkna efter, huru

så dessa dagar äro, så skall vårt hjärta icke kunna fästa sig wid något i denna världen. Rikedom, ära, medgång, lycka — se, en dag, ett ögonblick, och de äro sin tos. Fattigdom, smälek, motgång, olycka — ad, en dag, ett ögonblick, och de äro sin tos. Därför är det en hög lefnadswisshet, när Paulus förmanar dem, som hafwa hustrur, att wara, såsom hade de inga, och dem som gråta, såsom gråte de icke, och dem som fröjda sig, såsom fröjdade de sig icke, och dem som köpa, såsom behölle de icke, och dem som bruka denna världen, såsom brukade de henne icke (1 Kor. 7: 29 f.). Må wi wara, såsom de där hafva till wägs (2 Mos. 12: 11). Swilken lättnad skulle det icke gifwa åt hela lifwet! Huru många bördor skulle det icke lyfta af! Huru mycket af det, som nu göres, skulle icke då blifwa ogjordt och osagdt! Och huru mycket af det, som nu försummas, skulle icke då blifwa gjordt! Huru wist, försiktigt, heligt och gudfruktigt skulle wi då icke wandra! O Herre Gud, hjälp oss, att wi må warda wisa! Swilken oändlig sällhet skulle det icke wara för oss själfwa! Och hwarför skulle wi icke unna oss den sällheten? Tänk sådan dårskap! Därför förmanar Paulus: Sen till, att I wandren wälbetänkt, icke såsom owisa utan såsom wisa, köpande tiden, ty dagarna äro onda. Waren därför icke oförståndiga utan insen, hwad Herrens wilja är (Ef. 5: 15 f.).

Efter dessa betraktelser öfwer människolifwets förgänglighet beder nu Moses, att Gud må snart wända åter, d. w. s. låta sina straffdomar upphöra samt låta folket komma in i Kanaans land, såsom han hade lofwat det. Förbarma dig öfwer dina tjänare, säger han. Ja, på Guds barmhärthighet hängde, och på samma barmhärthighet hänger det, om wi skola komma in i det himmelska Kanaan. O Gud, vår Fader, förbarma dig öfwer oss! Ja, han skall göra det. Ty Moses säger på ett annat ställe: Herren förbarmar sig öfwer sina tjänare, när han ser, att all kraft är ute, och att det är slut på allt (5 Mos. 32: 36). Swilka härliga ord!

Mätta oss med din nåd om morgonen. Ja, Herre Gud, när wi wakna om morgonen, så möt oss du och mätta oss med din nåd. Då skola wi jubla och wara glada i alla våra dagar (v. 14). Ty din nåd utplånar alla våra synder och tager bort dödens försträffelse. Likasom det swartaste mörker wiker, när solen går upp, så måste all sorg och jämmer och nöd fly, när Guds nåd fyller och mättar hjärtat. Därför låt oss sysselsätta oss i våra hjärtan mycket med Guds nåd, begrunda Guds nåd, höra, läsa, tala om Guds nåd, ja, alldeles lefwa oss in i Guds nåd, så att Guds nåd blir det element, i hwilket wi lefwa, röras och hafwa vår warelse, att hon blir såsom den luft, som omsluter oss på alla sidor. Det

ställ göra oss glada och lyckliga och fylla vår mun med jubel, icke en stund eller en dag då och då utan alla dagar och hela dagen.

Gläd oss så många dagar, som du har plågat oss, så många år som vi sett olycka. De gångna lidandesåren i öken hade varit många och långa. Åh, att du wille gifwa oss lika många år af glädje! Dock det är alldeles för mycket begärdt, säger du. Nej, det är alldeles för litet. Ett ögonblick warar hans wrede, men hela lifwet hans nåd (Ps. 30: 6). Och så säger Herren: Jag öfvergaf dig för en liten tid, men med stort förbarmande will jag taga dig åter. I wredesmod gömde jag mitt ansikte en liten tid för dig, men med ewig nåd will jag förbarma mig öfwer dig, säger Herren, din förlossare (Es. 54: 7 f.). Och Paulus säger: Vår bedröfwelse, som är kort och lätt, bereder åt oss på öfverswinneligt sätt, i öfverswinneligt mått en ewig fullwikt af härlighet (2 Kor. 4: 17). Och åter: Denna tidens lidanden äro att akka för intet — icke för litet utan för alldeles ingenting — emot den härlighet, som skall uppenbaras på oss (Rom. 8: 18). Låt oss bara ha tålamod. Afwen om vårt lidande gäller det ordet: Tiden härefter är kort. Det är icke ändlöst. Och sedan kommer den ewiga hwilan och härligheten i Guds rike.

Låt dina gärningar uppenbaras för dina tjänare och din härlighet öfwer deras barn. Därmed syftar Moses på Guds folks intåg i Kanaans land. Guds verk war räddningen ur Egypten, Guds verk war wandringen genom öken, Guds verk war också den slutliga förlossningen in i det utlofwade landet. Och nu beder Moses: Gud, låt oss se, att du härligen gör, såsom du har lofwat. För oss där in. Låt din ljuslighet där hwila öfwer oss (v. 17), och främja våra händers verk (v. 17), gif wälsignelse därtill, att wi må ha framgång.

Sålunda ser Moses först tillbaka öfwer ökenwandringen med dess lidanden och sorger; sedan griper han om Guds nåd, och stödd på den stådar han framåt, in i det land, som Gud har lofwat sitt folk, och där han väntar Herren sin Guds ljuslighet. Låt oss göra på samma sätt, wi som hafwa ett mycket härligare Kanaan, ett himmelskt, ewigt, oförgångligt Kanaan, där alla helgon och änglar skola samlas för att ewigt lofsjunga Gud och Lammet — Lammet, som är dödad och har återlöst oss åt Gud med sitt blod.

Guds barns trygghet.

Ps. 91: 1—4.

1. Den som sitter i den Högstes gömme och hwilar i den Allsmåttiges slugga, 2. han säger: Hos Herren har jag min tillflykt och min borg, han är min Gud, som jag förtrostar på. 3. Ty han skall rädda dig från fågelfångarens snara, från pesten, som fördärftar. 4. Med sina fjädrar skall han betäcka dig, och under hans wingar skall du finna tillflykt; hans saning är sköld och skärm.

Den 91 psalmen är en af de ljusligaste, som finnas i hela psaltaren, och det är skada, att wi icke kunna få weta, hwem det är, som har strifwit honom. Dock — wi weta, att den är af Gud, och det är hufvudsaken. Den talar så godt om hwila, om ro, och det är hwad vårt arma hjärta behöfver. Allt sedan synden kom in i världen och störde förhållandet mellan Gud och människan, har människohjärtat varit ett oroligt ting. Hela världens allmänna lopp präglas af oro, otillfredsställelse, missnöje. Ingen har det bra. En mächtig konung byggde ett slott, där han skulle hwila ut och vara fri från alla bekymmer. Han kallade slottet: Sans Souci d. w. s. "Utan bekymmer." Men han fann ingen ro där. Därför sade han: "Det där ordet bekymmer är för mig, men ordet utan är för andra". Nej, världen har ej den ro, jag söker. Den plats, som Gud från begynnelsen intog i människans hjärta, är tom och kan icke fyllas af någon annan eller något annat. Vårt hjärta förblir oroligt, säger en gammal kyrkofader, tills det hwilar i Gud. Och årtusendens erfarenhet bekräftar det. Rikedom, ära, bildning, vetenskap, konst — allt, allt är såsom tomma skal, som icke kunna mätta anden, där Gud är borta. Allt hwad som göres för att finna ro utom Gud, är bortkastadt arbete. Såsom Herren säger: Hvarför läggen I ut edra penningar för det, som icke är bröd, och eder arbetswinst för det, som icke mättar? (Ef. 55: 2). Allenast i Gud haf din ro, min själ, säger David i Ps. 62. Ja, allenast där finnes verklig frid. De ogudaktiga hafwa ingen frid, säger Herren (Ef. 48: 22). De äro såsom ett upprördt haf, som icke kan vara stilla, och hvars vågor wräka upp stum och

dy (Ef. 57: 20). Därför säger Herren Jesus: Kommen till mig; jag skall wedertwida eder, och I skolen finna ro till edra själar (Matt. 11). Ty att komma till honom, det är att komma till Gud, emedan gudawarandets hela fullhet bor i honom (Kol. 2: 9). Det är i honom, som Gud fräljar från synd och gifwer den rättfärdighet, som är grunden för all sann frid. Såsom Paulus säger: Emedan wi hafwa blifwit rättfärdigade af tron, så hafwa wi frid med Gud genom vår Herre Jesus Kristus (Rom. 5: 1).

Men låtom oss nu höra, huru psalmisten talar. Den som sitter i den Högstes gömsle, säger han. Och därmed uttrycker han på ett ljusligt sätt den rätta tron. Han kallar Gud för den Högste. Ja, han kunde kalla honom: den allena Høge, ty ingen är hög utom honom. Allt, allt annat är lågt och smått. Hela jorden är såsom en liten pridd i jämförelse med världsalltet. Och hela världsalltet är såsom ingenting i jämförelse med Gud. Han sade ett ord, och det wardt. Han säger ett ord, och det warder till intet. O, hwilken stor, majestätisk Gud wi hafwa! Huru oändligt hög och härlig!

Men kunna wi komma åt honom? Bryr han sig om oss? Låt oss höra. Så säger psalmisten: Hvem är såsom vår Gud, han som sitter så högt, han som ser ned så djupt i himlarna och på jorden, han som rättar upp den ringe ur stoftet, han som lyfter den fattige upp ur dyg (Ps. 113: 5). Ja, än mer. Han icke bara ser ned på dem. Han tager dem till sig och gömmer dem hos sig. Därför säger psalmisten här: den som sitter i den Högstes gömsle. Och i Ps. 27: 5 säger David: Han gömmer mig i sitt tälts gömsle. Och åter: Du gömmer dem i ditt ansiktets gömsle (Ps. 31: 21). Och åter: Du är ett gömsle för mig (Ps. 32: 7). Därför beder han också i Ps. 17: 8: Göm mig i skuggan af dina wingar. Kan man tala ljusligare? Tänk, huru godt det är att få krypa in i detta gömsle! Hwar skulle jag kunna wara tryggare? Nej, "tryggare kan ingen wara än Guds lilla barnastara; stjärnan ej på himlafästet".

Men psalmisten tillägger: och hwilar i den Allsmäktiges skugga. När det är mycket hett, så att man blir trött och varm, ja, wanmäktig — och det kan man i sanning bli i den förfärliga hetta, som är råbande i det heliga landet — då kännes det oändligt skönt att få kasta sig ned och hwila i skuggan af ett lummigt träd. Nuwäl. Det lidande, som en troende har att genomgå, liknas i bibeln wid en brännande hetta (1 Petr. 4: 12), ja, wid en het ugn (Ef. 48: 10). Och då är det skönt att få lägga sig ned och hwila i skuggan af den Allsmäktiges wingar. Det så

och de troende göra. Lägg dig där. Såsom kycklingen kryper in och gömmer sig under hönans wingar och känner sig trygg där, såsom fåret känner sig tryggt, då det är i herdens vård, såsom den skeppsbrutne känner sig trygg, när han kommit upp på en klippa, så kände David sig trygg, när han hvilade under Guds wingar. När konung Jojakim wille gripa profeten Jeremia och hans strifware, så kunde han icke få fast honom, ty, säger profeten: Herren hade gömt dem (Jer. 36: 26). Ja, så har Herren i alla tider gömt de sina undan alla fiender. Dessförutan hade icke heller någon kunnat blifwa bärgad.

Men den som nu sitter där, han säger: Hos Herren har jag min tillflykt och min borg, min Gud, som jag förtröstar på. Den troendes fiender äro många. Stulle han reda sig med dem i sin egen kraft, så ginge det honom, såsom det går ett lamm ibland en skara wargar. Han wore på stunden uppslufad. Men såsom Herren war med Daniel i lejonkulan och tillslöt lejonens mun, såsom han war med de tre männen i den brinnande ugnen, så är han alla dagar med de sina för att bära, stöta, stybba och bewara dem. Därpå hänger också deras frälsning. På deras egen större eller mindre kraft kommer oändligt litet an. En hare kan wäl wara starkare än en kanin. Men mot ett lejon betyder den enes styrka lika litet som den andres. Hafwa de däremot ett säkert gömsle att krypa in i, då är den swagare lika trygg som den starkare. Och ett sådant gömsle att fly till är Herren för de sina. Där skola inga fiender kunna nå dem, intet ondt omstörta dem, huru stort det än är. Där kunna de med psalmisten sjunga: Wågorna i hafwet äro wäl stora och fräsa grusligt, men Herren, vår Gud och Fader, är större — mycket större, oändligt större — i höjden.

Det finnes ingenting, för hwars utrotande världen med sådan ihärbighet uppbjudit all sin kraft, eller för hwars bekämpande och undertryckande hon offrat så mycket blod, som för att utrota Kristi församling. Men ännu står denna församling och utbreder sig; den lilla staran af Guds folk är här och där förströdd, utan makt eller anseende, men ändå öfwerwinnelig, ty hennes herre har öfwerwunnit världen. Rejsare, påfwar, lärda och olärda hafwa sammangabbat sig och kommit på stam. De trodde, att det blott war med en ringa hop swaga människor, de streddo, men de sågo icke honom, som stod med den lilla, swaga staran. Gud ware lof, här är trygghet, fullkomlig trygghet. Därför säger Herren Jesus: War icke rädd, du lilla hjord. Förtrösta alltid på Herren, din Gud. När det stormar, så att bladen ryckas af träden, då är du icke rädd för träden. När det stormar, så att träden falla, då är du icke rädd

för bergen. Nog stå de. Annu aldrig har något berg blåst omkull. Men om det skulle ske, så är dock Gud en ewig klippa (Ef. 26).

Därför, när du känner dig swag, så tag din tillflykt till honom. När du frestas, så tag din tillflykt till honom. När du förföljes, så tag din tillflykt till honom. När du är syndig, känner dig kall och död, när du icke kan bedja, när du icke wet, huru det är med dig, ja, när du har fallit i synd, gröfre eller finare, så tag din tillflykt till honom. När du tränges af lekamlig nöd, fattigdom, sjukdom, husliga sorger, så tag din tillflykt till honom. Kryp intill honom, lägg dig i skuggan af hans wingar. Kan du ingenting säga, så ligg där och visa dig för honom, att han må se ned till ditt elände. Ja, hwad vill du annat göra? Wet du någon annan utväg? Nej, säger du. Nå ja, begagna då den enda, som finnes. Kan du icke komma undan åt höger eller åt vänster eller framåt eller bakåt, så war glad, att du kan komma undan **uppåt**. Kasta dig i Herren Jesu armar, ty i honom är Gud. Han — han har sin Faders bud att frälsa syndare, att bewara, hjälpa, bära, så att ingen — ingen enda — må bli borttappad af alla dem, som Fadern har dragit till honom. Och han — han har gifwit sitt lif på förbannelsens träd för att genom sitt eget blod twå dig ren från dina synder och öppna dig en fri och öppen väg till Gud. Såsom Paulus säger: Vi berömma oss i Jesus Kristus, genom hwilken wi hafwa fått tillträdet till den nåd, hwari wi stå, och berömma oss öfwer hoppet om Guds härlighet (Rom. 5: 2). Herrens namn är en befäst stad, dit flyr den rättfärdige och får skydd (Ordspr. 18: 10). Därför säger också profeten: Jag vill förtrösta och icke bäska, ty Herren är min starkhet och lofsång, och han wardt mig till frälsning (Ef. 12: 2).

Ty han skall rädda dig från fågelfångarens snara. En fågelfångare sätter ut allehanda giller: här en slagbur, där en snara, där ett limspö, på det att fågeln må fastna med sin hals i snaran, eller må fastna med sin fot i limmet eller hoppa in i buren för att komma åt lockbetet där inne. Så gör äfwen djäfwulen. Han har swurit vår död, och han begagnar både wäld och list för att fördärfa oss. Mot honom förslår vår egen kraft och klohet mindre än ingenting. Men Herren skall rädda dig, heter det. Och han kan. Vi äro såsom swaga, dumma, oroliga fåglar, som lätt låta bedraga sig. Ja, ser man icke, huru gamla, erfarna kristna här och där kunna fastna i de mest besynnerliga snaror och förwillelser, när de börja att tyda sig wara så wisa och starka, att de icke behöfwa gömma sig så tätt intill Herren. Men den som håller sig under Herrens wingar, honom skall ingen fågelfångare komma åt. Öfwer

honom vakar Gud, liksom hönan vakar öfver de kycklingar, som hon har under sina wingar. Därför, huru ensaldig, oersfaren, dum och ofunnig och swag du än må känna dig — ingen fara är det för dig, ingen fara alls, så länge du bara i ensaldig tro gömmer dig där. Låt satan gillra, han har ingenting för det.

I synnerhet må här wara en lärdom för unga kristna. Ungdomen är lätt rörd. När en yngling eller ung jungfru blir troende, o hwilket lif och hwilken fröjd är där icke! Därför är det ingenting, som kan så sätta lif i de gamla, som när en skara ungdom faller till. Det är ibland, som om hela församlingen blefwe född på nytt. Men ungdomen har också wanligen stort själsförtroende och vill gärna gå sina egna vägar, vill wara för sig och verka för sig. Sådant ser man i benägenheten att bilda ungdomsföreningar på sidan om församlingen med själfständig verksamhet på sidan om henne. Där passas då fågelfångaren färsildt på att sätta ut sina snaror. Och ofta ser man, huru en tid efter härliga wäckelser bland ungdom en stor del har fastnat i snarorna och gått tillbaka till världen. Ungdomen behöfwer församlingens skydd och stöd. Det behöfwa wäl alla troende, men i all synnerhet ungdomen, alldeles såsom de spädbarnen mest behöfwa sin moders skydd och stöd. Därför du unga, troende Guds barn, håll dig till församlingen. War med för att med din liflighet bidra till lifligheten inom henne, men också för att lära af henne och hennes erfarenhet. Hon har utstått strider och genomwandrat vägar, som nu ligga framför dig, och hennes erfarenhet skall wara ett medel att skydda dig för mången fara. Hon är icke så lätt på foten som du, men detta gäller, icke bara när det är fråga om att gå framåt, utan äfwen när det går tillbaka. Hon är icke så sangvinist i framgången som du, och du kan meddela henne något af din egen glada hoppfullhet. Men hon faller icke heller modet så lätt som du, när det går emot. Och då skall du ha stöd af hennes fasthet. War wis, om du vill ditt eget wäl och lyfna icke till dem, som wilja smidra ditt själsförtroende. Dessa wackra tal äro endast ett återljud af fågelfångarens locktoner för att få dig in i buren.

Han skall rädda dig från pesten, som fördärwar. I den kristna församlingen utbryta stundom andliga sjukdomar. Där inträder t. ex. en andlig domning, en förklamning, om man så får säga. Verksamheten går wäl sin gilla wanliga gång, men mer såsom ett handtverk. Det är icke det lif, det intresse, den kärlek däri, som det bör wara. Af denna pest ryckas många bort. De förlora den första kärleken och duka under för den wärldsliga anden. De kunna wäl ännu gå och höra Guds

ord, men därvid stannar det. Att deltaga i uppbyggelsen och verksamheten, det var förr deras glädje och lust, men nu kommer det sällan i fråga. De trivas bättre på ett världsligt kalas än på ett bönemöte i församlingen. För det förra hafva de alltid tillfälle, för det senare ständigt hinder. Att deltaga i Herrens måltid med församlingen, det göra de allt mera sällan. Och när de göra det, så sker det icke med den hunger och törst eller den glädje och uppbyggelse som förr. De äro förklamade till sin inwärtas människa. Men de märka det icke själfwa.

Eller där uppstår ett tjugande lärdomswäder. Där komma, såsom Paulus säger, ulfwar in, som icke skona hjorden, men de komma i fårakläder, såsom Herren Jesus säger (Matt. 7: 15). Eller där uppstå inom församlingen själf sådana, som tala det, som är förwändt, för att draga lärjungarna bort efter sig (Apg. 20). Det blir rörelse, det blir dispyt, det blir parti, församlingen hotas med undergång. De som tjuvas, äro wanligen de, som förut varit ganska lama och sömniga. Nu — nu, må tro, nu sitter det eld i dem. De äro i feber, och febern sprider sig alldeles såsom en lekamlig farfot.

Ja, nog komma pestilentier. Men den som sitter i den Högstes gömle och i skuggan af den Allsmäktiges wingar, han skall bli bewarad och räddad, men också endast han. Egen kraft, förstånd, kunskap, erfarenhet o. d. hjälper icke. Man ser riktiga pelare blåsa omtull. Nej, det allena hjälper, att du i fruktan och bön gömmer dig tätt intill Herren. Huru lätt det annars går att ryckas med, det visar Pauli bref till galaterna. Dessa hade genom Paulus fått evangelium, de hade omfattat det med glädje, ja, de hade mottagit Paulus såsom en Guds ängel, såsom Herren Jesus Kristus själf. De hade kunnat taga ut sina ögon och gifwa honom, om de därmed hade kunnat tjäna honom. De hade också fått den helige Ande. Och se, Paulus har icke varit länge därifrån, förrän de tjuvas af lärare, som wilja föra dem under lagen. De mista Kristus, de falla från nåden, och Paulus står alldeles rädlös. Jag wet härnäst intet råd med eder, säger han. Ad, du som tror på Herren Jesus, lär af detta. Hos Herren i bön och åkallan och gudsfruktan och bruk af nådens medel skall du bli bewarad. Annars icke.

Med sina fjädrar skall han betäcka dig, och under hans wingar skall du finna tillflykt. Ja, det är en upprepning af det, som står i v. 1. Herren liknar sig ofta wid en fågel, som skyddar sina ungar. Så säger Mose om Israel: Herren bewarade honom såsom sin ögonsten. Såsom en örn väcker upp sitt bo, swäfwar öfwer sina ungar, breder ut sina fjädrar, tager dem, bär dem på sina wingar, så ledde Herren honom, han

allena, och ingen främmande Gud war med honom (5 Mos. 32: 10 f.). Så skall han i alla tider göra med sitt folk. Han är densamme i går och i dag och i all ewighet. Allt, allt annat förändras. Själfswa himlarna åldras. Men hos Herren är ingen förvandling. Idé ett hårstrå skall därför falla af dens hufwud, som hör honom till, utan att han tillstädjer det. Och när han tillstädjer det, så måste det wara godt. Det är en salig trygghet.

Hans sanning är stöld och stärm. Uttrycket "Guds sanning" kan fattas i dubbel betydelse. Det kan betyda detsamma som Guds ord, emedan detta ord är en orubblig sanning. Men det kan också beteckna Guds sannfärdighet eller trofasthet. Det senare synes wara psalmistens mening här. I krig med starka fiender behöfwer man en säker stöld. Och hwilken stöld kan wäl wara säkrare än Guds trofasthet? Såsom Moses säger: Gud är idé människa, att han skulle kunna ljuga, eller ett Adams barn, att han skulle kunna ångra något. Skulle han säga något och idé göra det? Skulle han tala något och idé hålla det? (4 Mos. 23: 19). Wore det wäl sundt förnuft att tänka något dylikt om honom? Nej, bort med alla sådana hädista tankar!

Alla Herrens wägar äro nåd och sanning, heter det i Psf. 25: 10. Om han fordrar af de fina, att de stola göra sanningen (Joh. 3: 21), så är han själf den, som i främsta rummet gör sanningen. Han handlar aldrig annorlunda, än han har talat och lofwat. Ser det stundom annorlunda ut, så beror det bara på, att våra ögon äro felaktiga. Herrens ord är alltid rätt. Vät ofi därför i stället för all klagan med psalmisten sjunga: Säll är den, hwars hjälp är Jakobs Gud, den hwars hopp står till Herren, hans Gud, till honom som har gjort himlarna och jorden och hafwet och allt, hwad i dem är, till honom som håller tro ewinnerligen (Psf. 146: 5 f.).

Aposteln Paulus talar om trons stöld, med hwilken en kristen skall släcka ut alla den ondes glöbände pilar (Ef. 6). Men så kallas tron, idé därför att den i och för sig är någon stöld, utan därför att den håller sig wid Guds sanning och trofasthet. Ty Guds sanning och trohet är wisseligen en stöld, som inga den ondes glöbände pilar någonsin stola genomtränga. Ja, Gud ware lof, att så är. O, I alle, som tron på vår Herre Jesus Kristus, låtom ofi hwila tätt intill Herren, gömda i stuggan af hans wingar. Där kan ingen — idé ens den swagaste — gå förlorad. Det är wisseligen sant.

Det skall icke drabba på dig.

Ps. 91: 5—12.

5. Du skall icke behöfwa att frukta för nattens fälor, för pilen, som flyger om dagen, 6. för pesten, som går fram i mörkret, för far-
oten, som ödelägger om middagen. 7. Om tusen falla wid din sida
och tio tusen wid din högra sida, skall det dock icke drabba dig. 8. Du
skall blott skåda därpå med dina ögon, och du skall se de ogudaktigas
lön, 9. ty du har sagt: Du, Herre, är mitt hopp, du har gjort den
Högste till din boning. 10. Ingen olycka skall wedersaras dig, och
ingen plåga skall nalkas din hydda. 11. Ty han skall gifwa sina äng-
lar befallning om dig, att de skola bewara dig på alla dina vägar.
12. På sina händer skola de bära dig, att du icke skall stöta din fot
mot någon sten.

Psalmisten fortsätter här sin härliga skildring af Guds barns trygg-
het. Gud är deras gömsle (v. 1), Gud breder sina wingar öfwer dem,
hans sanning och trofasthet är deras stöld och skärm (v. 4). Hvad kan
fördärfa dem då? Alldeles ingenting. Det uttrycker han nu här med
det, att de icke behöfwa wara rädda för nattens fälor, för pilen, som
flyger om dagen, för pesten, som går fram i mörkret, för far-
soten, som ödelägger om middagen (v. 5 f.). Både dag och natt, både medgång och
motgång hafwa sina fälor, men Herren bewarar de sina i dem alla. Där-
om säger han hos profeten: Om du ginge genom watten, så är jag med
dig, och igenom strömmar, så skulle de icke dränka dig. Om du ginge
genom eld, skulle du icke smedjas, och lågan icke bränna dig. Ty jag är
Herren, din Gud, den Helige i Israel, din frälsare (Es. 43: 2 f.). Hela
bibeln riktigt wimlar af sådana löften och af berättelser, som bekräfta
dem. Här gäller det därför, att wi öfwa oss i att tro.

"Ja, säger du, det är dock så många, som stupa och falla." Nuväl,
därför säger psalmisten här: Om tusen falla wid din sida och tio tusen
wid din högra sida, så skall det dock icke drabba på dig. De som icke stilla
förblifwa i "Herrens gömsle", de som icke förblifwa i Jesus, de falla och

förgås. Och det är nog många. Redan bland Herren Jesu tolf apostlar fanns en. Warnande sade därför Herren till sina lärjungar: Kommen ihåg Lots hustru (Luk. 17: 32). Men just detta bör desto kraftigare mana dig att i gudsfruktan och bön hålla dig hårdt wid Herren. Ty där skall intet ondt drabba dig. Ja, Herren Jesus säger till sina lärjungar, att när himlarnas krafter börja att bäfwa, icke ens då skola de bli rädda utan i stället med glädje lyfta upp sina hufwuden, wetande, att det är endast deras förlofning, som är i antågande. Därför öfwa dig att tro. Bed Gud om nåd att kunna tro, och det äfwen i den mörka dalen och den onda dagen. Ty där i synnerhet kommer det an på tron, den tro som icke blott tror utan att se, utan som också tror, när han tyder sig se motsatsen till det, som han skall tro.

Du skall blott ståda därpå med dina ögon. Du skall endast wara åskådare, såsom en som står på en klippa och ser, huru ett skepp förgås ute på hafwet. Det är ett rysligt stådespel. Men han själf träffas icke därpå. Det kan t. o. m. wara ett trösteligt stådespel, som kommer honom och tacka Gud, nämligen om hans fiender nalkades på detta skepp för att förgöra honom. Så war det ju ett förfärligt men för Israels barn trösteligt stådespel, när Faraos här förgicks i Röda hafwet. Ty hwad som war undergång för fienderna, det war räddning för Guds folk. Det uttryckt, som här står i grundtexten, begagnas också ofta för att beteckna, att man med lust och fröjd ser på något.

Du skall se de ogudaktigas lön. Det är ingenting annat, som händer, än att de ogudaktiga få ut, hwad de genom sina synder samlat ihop åt sig själfwa. Se här en bild. När en människa för ett onaturligt lefnadsfätt i mat och dryck och annat, så samlar hon dag efter dag lidanden åt sig för sin längre framstridna ålder. Och förr eller senare får hon ut, hwad hon har samlat, i lidanden, ja, en förtidig död. Se, på samma sätt är det med hwar och en, som lefwer i synd. Han samlar åt sig wrede till wredens och Guds rättwisa doms uppenbarelses dag (Rom. 2). Det skola de troende se. De se ofta redan här antydningar därtill, då Gud sänder järstilda straffdomar. Men på den yttersta dagen skola de se det fullkomligt. Och det skall icke minsta deras egen salighet. Ty de se Gud däri, och hans salighet lider intet afbräck därigenom, att de ogudaktiga förgås. Ja, i Uppenbarelsesboken se wi, huru alla saliga sjunga Guds lof wid Babels undergång. Ty allt, hwad Gud gör, är rätt, och allt hwad som är rätt, är värdt ära och lof af Guds folk.

Ty du har sagt: Du, Herre, är mitt hopp. Däri stiljer du dig från de ogudaktiga, som hafwa föraktat Gud. Du har gjort den Högfte

till din boning. Såsom det heter i Pf. 90: 1: Herre, du är vår boning från släkte till släkte. Skönt talar därom också en Andens man, som säger: "Herren Jehovah, den själfbestående Guden, tjänar de heliga till boning och familjehärd. Han gömmer, hugswalar, bestyddar, wårdar och omhuldar alla de fina. Räfvarna hafwa kulor och himmelens fåglar hafwa nästen, men de heliga hafwa sin boning hos sin Gud, och det hafwa de i alla tider haft. Wi bo icke i tabernaklet eller i templet utan i Gud själf, och det hafwa wi alltid gjort, så länge det funnits en Guds församling i världen. Wi ha icke bytt om bostad. Det är om nya testamentets heliga, som Guds Ande har sagt: Den, som håller hans bud, förblifwer i Gud och Gud i honom".

Ingen olycka skall wedersaras dig. Äfwen det som kan synas dig själf såsom olycka, äfwen det skall Gud wända till din lycka. Och ingen plåga skall nalkas din hydda, nämligen så att den kan göra dig någon skada — ty att de gudfruktiga annars äro utsatta för många plågor, det kan ingen tydligare tala om än just psaltaren, som säger: Många äro den rättfärdiges lidanden. Men han tillägger: ur dem alla räddar Herren honom (Pf. 34: 20). Dock är det också sant, att Herren ofta i tider af olyckor skonar de fina för alla lidanden, såsom han i arken skonade Noak, när den gamla världen förgicks i floden. Spurgeon berättar wid denna vers, huru han under en förskräcklig kolerasfot i London 1854 war så öfweranssträngd af besök hos sjuka och döende, att han en dag trodde, att han war angripen af den förfärliga sjukdomen. Då gick han genom Guds ledning förbi en skomakares fönster, där ett stort papper war upphängdt, och på detta woro med stora bokstäfwer skrifna dessa ord: **Ingen olycka skall wedersaras dig, och ingen plåga skall nalkas din hydda.** Werkan på hans hjärta war ögonblicklig. Han fick tro, han fick mod, han fick kraft. Och sedan fortsfor han med sina besök hos de sjuka utan att lida något det ringaste men däraf.

Men psalmisten fortsfar: **Ty han skall gifwa sina änglar befallning om dig, att de skola bewara dig på alla dina vägar; de skola bära dig på sina händer, att du icke skall stöta din fot emot någon sten.** Detta är ett öfwermåttan trösterikt språk. I lilla katekesen säger Luther: "Han bewarar mig från skada, farlighet och allt ondt." De troende äro omgifna af otaliga faror. Somliga se de, andra se de icke. Om de skulle se alla dessa faror, skulle de icke ett enda ögonblick kunna wara lugna. Men Herren skonar dem för själfwa oron, så att han icke låter dem se alla faror. Han ser farorna själf och bewarar de fina för dem. Herrens ängel lägrar sig omkring dem, som frukta honom, och hjälper dem ut,

säger David (Ps. 34: 8). Du Guds barn, tänk därpå, att du är omgifwen af en änglawakt. Du ser icke dessa änglar, men de se dig, och de se alla faror, som du är omgifwen af. Konungar, som äro hotade af fiender, pläga wara omgifna af en lifwakt. Denna lifwakt skall hafwa sin uppmärksamhet riktad på allt, som möjligen kunde hota konungens person. När han sofwer, måste lifwakten waka. När han reser, måste lifwakten följa honom, oafslåttligt spejande på allt, som kan förefalla misstänkt o. s. w. En sådan lifwakt äro änglarna för de troende. Däröfver säger psalmisten här: Han har gifwit sina änglar befallning om dig, att de skola bewara dig och bära dig på sina händer, att du icke må stöta din fot emot någon sten. Tänk, Gud själf har förordnat änglar till wakt åt dig och gifwit dem en sådan befallning! Så högt är du aktad i himmelen. Däröfver säger äfwen aposteln: Äro icke änglarna allesammans tjänsteandar, utsända till tjänst för ert skuld, som skola ärfwa saligheten? (Ebr. 1: 14). Icke blott några utan hela den oändliga skaran af himmelens änglar äro af Gud utsända för att wara hans folk till hjälp. Och att de skola göra sin tjänst med trohet, det är säkert.

I bibeln talas mycket om denna änglawakt och änglahjälp. När Abraham sände Eleasar för att hämta en brud åt Isak, sade han: Herren, inför hwillets ansikte jag har wandrat, skall sända sin ängel med dig och göra din väg lyckosam (1 Mos. 24: 40). Eleasar såg wäl icke denne ängel, men det berodde endast därpå, att han icke hade sådana ögon, som behöfdes därtill. I 2 Mos. 23: 20 säger Herren till Israel: Si, en ängel will jag sända framför dig, som skall bewara dig på wägen och föra dig till den ort, som jag har beredt. I Matt. 18: 10 säger Herren om de små barnen: Deras änglar se alltid i himlarna min faders ansikte, som är i himlarna. I 4 Mos. 20: 16 säger Mose: Wi ropade till Herren, och han hörde vår röst och sände en ängel och förde oss ut ur Egypten. I Dan. 3 berättas, att Nebukadnesar lät i en brinnande ugn kasta tre män, som icke wille tillbedja det beläte, som han hade låtit göra. Men Herrens ängel gick med dem, så att de ingen skada led, ja, icke ens deras hufvudhår sweddes. De tre fromma männen sågo icke denne ängel, men Nebukadnesar såg honom och såg, att han war lik en gudason (v. 25). När konung Darius hade låtit kasta Daniel i lejongropen och sedan kom dit och frågade: Daniel, du lefwande Guds tjänare, har den Gud, som du städse tjänat, förmått att rädda dig undan lejonet? så svarade Daniel: Min Gud har sändt sin ängel, och denne har tillslutit lejonens mun, att de icke hafwa skadat mig; ty inför honom är jag ren befunnen (Dan. 6: 22).

Ofta har Gud gifwit sina tjänare nåd att se dessa skyddande änglar dels i drömmar, dels i wakande tillstånd. Abraham såg de änglar, som Gud sände till Sodom (1 Mos. 18: 2). Lot såg de änglar, som voro sända för att taga honom och hans familj ur Sodom (1 Mos. 19: 15). Jakob såg i en dröm de änglar, som omgäfwö honom (1 Mos. 28: 12). Mose såg Herrens ängel i den brinnande busken (2 Mos. 3: 2). För Gideon syntes en Herrens ängel, som sade: Herren är med dig, du stridsamme hjälte (Dom. 6: 12). För Josef, Jesu moders man, syntes en ängel i en dröm och befälde honom taga Maria till hustru (Matt. 1: 20), att fara till Egypten (Matt. 2: 13). För Maria själf uppenbarades en ängel, som sade henne, att hon skulle föda världens frälsare (Luk. 1: 27 följ.). Vid Jesu uppståndelse uppenbarade sig änglar för kvinnorna wid grafven och sade dem, att Jesus war uppstånden (Mark. 16: 5). Paulus såg under resan till Rom en ängel, som sade till honom: Frukta dig icke, Paulus (Apg. 27: 23 följ.).

Genom sådana och många andra exempel har Gud för vår troshwaghets skull på ett synligt sätt bekräftat sitt ord. Och dessa uppenbarelser hafwa icke blott tjänat till att göra dem wissa, som sett dem, utan äfwen att göra oss wissa, som nu genom de förras trovärdiga vittnesbörd höra därom. Ja, ja, det är fullkomligt wist, att Guds folk omgifwes af en oräknelig skara heliga, mäktiga, himmelska änglar, hwilka Gud själf har förordnat till att wara deras lifswakt samt bära dem på sina händer, så att de icke må lida någon skada. Käre, kan du verkligen tänka därpå utan att erfara en känsla af innerlig tacksamhet i ditt hjärta? Du är kanske själf så ringa, att icke en konung, ja, icke ens en grefve eller en brukspatron wille hafwa dig till betjänt eller upppassare. Men under tiden är du i Guds ögon så högt aktad, att han sänder sina änglar till att wara betjänter åt dig. Och änglarna räkna det såsom en ära att äfwen i denna sak så gå Guds ärende. Må wi därför ensaldigt tro Guds ord om änglarna. Det skall glädja oss, det skall göra oss frimodiga, det skall göra oss godt på alla sätt, icke minst i det afseende att det skall helga vår umgängelse.

Såsom wi minnas, använde djäfwulen denna vers, då han wille fresta Jesus. Han förde honom ut på helgedomens utsprång och sade: Är du Guds son, så kasta dig här ned, ty det är skrifwet: Han skall gifwa sina änglar befällning om dig, och de skola bära dig på händerna, att du icke skall stöta din fot emot någon sten. Detta är lärorikt för oss. Satan kan fresta icke allenast så, att han säger: Skulle Gud hafwa sagt? och sålunda lär människor att misstro Guds ord. Utan han kan

äfwen fresta så, att han säger: **Så har Gud sagt**, samt förleder människan att **missbruka** Guds ord. Och detta senare sker mycket ofta, ja, kanste lika ofta som det förre. Sålunda kan han å ena sidan genom att framhålla somliga Guds ord föra själar in i ett lagiskt wäsende. Ad, huru wanligt är det icke! De första galatiska kristna äro därpå ett exempel. Ty de falska lärarna kommo icke för att lära dessa kristna att förakta Guds ord. Twärtom framhöllo och betonade de Guds bud. Och hwem kunde då misstänka, att det war själasfienden, som genom dem kom för att fånga de troende under lagens ok, på det de måtte mista Kristus och falla från nåden? De woro ju också allwarligt fromma män. Ja, sådant sker ännu ofta. Och faran är så mycket större, som snaran är så fin. Ty det ser alldeles ut så, som om här icke wore fråga om annat än att komma till en allwarligare kristendom. Och hwem skulle wåga säga, att däri ligger något farligt?

Å andra sidan kan själasfienden genom att framhålla ordet om Guds nåd misleda troende så, att de tänka, att det icke är så farligt med synden eller så noga med ett heligt lefwerne. Sådana exempel ser man också ofta, personer som wilja wara sanna kristna, men som lefwa i hwarjehanda synder såsom wärldsligställighet, girighet, hat, afund, hästighet m. m. När de höra Guds ord därom, så erkänna de, att det är synd. Men så stannar det därwid. Någon allwarlig bön eller kamp för att blifwa fria från dessa synder kommer det icke till. I stället taga de ordet om Guds nåd och breda öfwer alltsammans, icke besinnande, att Guds nåd wist icke will wara ett täcke öfwer synden utan twärtom en hjälp att komma upp ur henne. Såsom Paulus säger: Guds nåd, frälsande för alla människor, är uppenbarad och lär oss att undfly all ogudaktighet och wärldslig lusta samt att lefwa gudaktigt, rättfärdigt och tuktigt i världen (Tit. 2).

Sjålasfienden är det också, som, genom missbruk af ett Guds ord i strid mot andra, uppväcker allehanda falska lärdomswäder, hwarigenom församlingen fargas och slites sönder och många sanna kristna ryckas bort från ensalden i Kristus Jesus. Men under tiden ingifwer han dem den tanken, att det är troheten mot Guds ords sanning, som drifwer dem. Ad, hwilken bedragare är han icke!

Se, där är en Guds församling. Hon lefwer i ljuslig ensträtt till glädje både för sig och för Gud och hans änglar. Men så kommer någon dit och säger: "Nuwäl, bröder, I ären uti willfarelse i det och det stycket. Så och så säger Gud. Det måsten I tro och lyda, om I wiljen wara sanna kristna." Alldeles såsom det berättas i Apg. 14, att några

kommo från Jerusalem till församlingen i Antiochia och sade: "Om I icke låten omstära eder, så kunnen I icke bli frälsta" — och så pekade de på Guds uttryckliga bud om omstärrelsen. Nu blir där rörelse. De troende blifva af olika tankar och börja att disputeras. Men det stannar icke därvid. Ty att troende icke i allt kunna se lika, det är något, som aldrig kan undvikas. Men nu går det vidare. De som omfatta den nya meningen, de måste antingen gå ut ur församlingen, om de äro mindretallet, eller också drifwa ut de andra. "Det är omöjligt, säga de, det wore ett brott mot sanningen att hafwa församlingssamfund med sådana, som icke wilja tro och lyda Gud." Så slites församlingen i tu midt för ögonen på honom, som beder, att alla, alla, som Fadern har gifwit honom, må wara ett, på det världen må förstå, att det är Fadern, som har sändt honom. Hvem war det nu, som verkade detta? War det Gud, war det Jesus? Nej, men hvem?

När satan frestade Jesus med att anföra psalmistens ord här, så svarade Jesus: Det är också skrifwet: Herren, din Gud, skall du icke fresta. Därmed lärar han oss att icke stanna vid det eller det enstaka bibelordet, såsom wore det allt, utan se efter, huru det också annorstädes står skrifwet, så att skrift får förklara skrift. Så t. ex. är löftet om Guds bewarande nåd alls icke gifwet, för att Guds barn däraf skola lockas att öfwerdådigt kasta sig i fara i förlitande på, att Gud skall hjälpa dem. Nej, här gäller att bedja Gud om nåd att rätt förstå Guds ord, att weta under hvilka förutsättningar det eller det löftet gäller o. s. w. Se här ett annat exempel. Gud lofwar, att om wi bekänna synderna, så skall han förlåta dem. Men om du wissjerligen bekänner men icke will öfwergifwa synden, om du t. ex. icke will förlåta din broder, hwad han felat mot dig, då har du med det där löftet om syndernas förlåtelse själf ingenting att skaffa, ty ditt hjärta är icke rätt inför Gud. Evangelium om Guds nåd är alls icke till för att hjälpa stryktare till ro i synden.

Häraf skall man nu förstå, huru wiktigt det är, att wi under bön om Guds Ande allwarligt studera Guds ord. Aposteln Paulus lägger synnerlig wikt på en rätt kunskap. Sålunda såg han wäl, att judarna hade nit om Gud, men icke efter rätt kunskap (Rom. 10:2), och då foro de wilje. Och i Ef. 1: 17 beder han, att Gud må gifwa de troende wisshets och uppenbarelses ande i sin kunskap och upplysa deras hjärtas ögon, att de må förstå o. s. w. Och i kap. 4 af samma bref wisar han, huru Gud i församlingen har satt apostlar, profeter, evangelister, herdar och lärare till de heligas fullkomnande, till de alla hinna till enheten i

tron och i Guds Söns kunskap (v. 11 f.). Att af Guds ord få något, som för känslan smakar ljust och upplifvande, det är, hvad många kristna söka. En sann kunskap winnlägga de sig icke om. Ja, om de höra eller läsa en predikan, som är rik på kunskap, så säga de: "Där war ingen uppbyggelse, där war mycket för hufvudet men ingenting för hjärtat." Men detta är ett farligt missförstånd. Alla frälsarens tal och alla apostlarnas bref gå ut på att gifva människorna en sann kunskap såsom den enda fasta grundvalen för sann tro, för verklig uppbyggelse och kraft till ett heligt lif.

Det är mycket trösterikt att weta, att en människa kan lefwa i tron på Jesus och wara Guds barn, ehuru hon i kunskapen är mycket wilsefarande. Men detta må icke förleda oss till att tänka, att det är litgiltigt, om vår kunskap är sann eller icke. Paulus hade mycket bekymmer för de kristnas oriktiga kunskap och gång efter annan mottog han underättelser om, huru medlemmar af församlingar ryddes bort med allehanda lärdomswäder.

En oriktig kunskap i andliga ting gör mycken skada på alla sätt. Såsom på det lekamliga området förluster, swårigheter, sjukdomar och många lidanden wällas af oriktig kunskap, så hafwa också mycken förwirring, swaghet, syndafall och många anfäktelser i en kristens lif sin grund i oriktig kunskap.

Därtill kommer, att när man har en oriktig kunskap, så stöter man wid bibelns läsning på det ena stället efter det andra, som icke stämmer öfwerens med denna kunskap. Då warder man antingen förvirrad, eller också måste man gå förbi dessa bibelställen såsom obegripliga, eller försöka att genom allehanda förwända tolkningar göra wäld på dem, för att få dem att öfwerensstämma med den oriktiga kunskap, som man har. Däraf uppkomma inre slitningar och yttre strider, trälldom under människolärar, parti och annat ondt.

Låt oss därför lägga stor wikt på sann och grundlig kunskap i Guds ord. Låt oss studera Guds ord med all flit och uppmärksamhet under bön till Gud om ljus.

O ja, Herre Gud, gif oss din Ande till att rätt förstå och lefwa oss in i ditt ord, att det må blifwa ett ljus på alla våra vägar. Amen.

Jag skall rädda honom.

Ps. 91: 13—16.

13. På lejon och huggorm skall du gå, du skall trampa på ungt lejon och drake. 14. Ty han håller sig intill mig och jag skall befria honom; jag skall beskydda honom, ty han känner mitt namn. 15. Han åkallar mig, och jag skall svara honom; jag — jag är med honom i nöden, jag skall rädda honom och låta honom komma till ära. 16. Med lif skall jag mätta honom och låta honom se min frälsning.

För att ännu grundligare inpräglade i våra hjärtan, hvad han i det föregående sagt om Guds barns saliga trygghet, begagnar psalmisten här ett exempel, som är synnerligen välbildigt. Lejon, huggormar, drakar äro farliga wilddjur. Men, säger han, på sådana skall du gå, ja t. o. m. trampa. Ehuru detta också i bokstaflig mening kan se, såsom Daniels exempel i lejonkulan och Pauli exempel i Apg. 28: 5 visa, så är det naturligtvis här att fatta i bildlig bemärkelse. Den bästa förklaringen gifwer Herren Jesus, då han säger till sina lärjungar: Jag gifwer eder makt att trampa på ormar och skorpioner och öfwer all fiendens kraft, och intet skall kunna skada eder (Luk. 10: 19). "Både de starkaste och de mest baksluga fiender måste bita i gräset för en Guds människa. Vi skola vara i säkerhet icke blott mot stenar utan äfwen mot ormar. För dem, som hafwa Gud till sin boning, blifwa alla onda makter ofskadliga. Deras lif är, så att säga, förtrolladt och kan därför trotsa äfwen de dödligaste wapen. Ehuru de bestormas af ondskans andemakter, och djäfwulen själf mot dem riktar sina glödbande skott, så hafwa de dock i Kristus Jesus ett wißt hopp att snart krossa dem alla under sina fötter. Guds barn äro verkliga lejonämjare och ormtjusare. De hafwa sådan makt öfwer mörkrets wäldigheter, att de utropa: Herre, äfwen de onda andarna äro oss underdåniga i ditt namn och genom ditt ord". (Spurgeon).

I Rom. 16: 20 säger aposteln Paulus: Fridens Gud skall snarligen förtrampa satan under edra fötter. Detta är en tillämpning af psalmistens ord här: Han — Herren — skall göra det, icke wi. Men

under våra fötter skall han göra det, så att segern blir vår, så att äfwen wi kunna trampa på honom, och han skall blifwa liggande under våra fötter. Det är ju icke farligt att trampa på en orm, som en annan redan förut har trampat ihjäl. Därför må satan swänga med stjärten, huru han will, tills solen går ned. Hans hufwud är korsfadt, och när solen går ned, d. ä. när denna tiden har en ände, då skall han fastas ned i den sjön, som brinner med eld och swafwel. Fullkomlig skall vår seger wara. Herren gör ingenting halft. Därför håll dig tätt till honom, göm dig i skuggan af hans wingar. Han skall icke släppa dig. Lika helt som hans werk är i alla andra afseenden, lika helt är det i att bewara och frälsa de fina. Därför förbida Herren, war frimodig och oförfärad i ditt hjärta, ja, förbida Herren (Ps. 27: 14). Edert hjärta ware icke oroligt. Tron på Gud och tron på mig, säger Jesus (Joh. 14: 1). I världen hafwen I twång, men waren wid godt mod, ty jag — jag — jag har öfwerwunnit världen (Joh. 16: 33).

Men nu fortsätter Herren själf. I det föregående har psalmisten talat om, hwad Herren will göra. Nu faller Herren själf in och säger: Jag — jag — jag. Han håller sig intill mig, och jag skall befria honom (v. 14). Märk nu här orden. Det står icke: "Han är stark, erfaren, wärdig eller dylikt, därför skall jag befria" nej, utan: han håller sig intill mig. Detta är nu, hwad som utmärker Guds folk öfwerallt. De kunna wara olika i tusen och åter tusen afseenden. De äro af olika nation, af olika samhällsställning, somliga äro rika, andra fattiga, somliga höga, ärade, ansedda, andra fattiga, låga och obemärkta; de hafwa olika åsikter i både andliga och lekamliga ting, ja, de kunna äfwen ofta sammandrabbas i wäldiga twister därom. Men däri äro de alla lika, att de hålla sig intill Herren. Och detta är, hwad som gör dem till kristna och Guds barn. Därför är det förträffligt, när det i katekesen säges om tron, att den består däri, att jag af hjärtat will hålla mig till Guds Fader, till Jesus, till den helige Ande. Se också på alla helgon, som omtalas i bibeln. Hwad war det gemensamma hos dem alla, det som gjorde dem till Guds människor? Ingenting annat än det, att de i tron höllo sig till Herren. Det kan man framför allt lära i Ebr. 11. Noak, Abraham, Moses, David, Elias o. s. w. de woro stora män och wäldiga andar. Men hwad som gjorde dem till Guds män, det war endast den tro, genom hwilken de höllo sig till Herren, sin Gud. Därför blefwo de räddade, därför blefwo de starka, därför kunde de öfwerwinna i allt och blifwa bestående.

Men alldeles det samma kan du nu göra. Du kan annars i intet

afseende jämföra dig med dem. Men däri kan du vara dem lik, att du håller dig till Herren. De hade ingen bättre eller starkare eller trofastare Gud de än du. De woro icke wärdigare de än du. Ty all wärdighet är utesluten, och Gud har inneslutit allt under synd, på det han må förbarma sig öfwer alla (Rom. 11: 32, Gal. 3: 22). Herren Gud war icke mer angelägen om deras frälsning än om din. Herren Jesus har ej dött för dem mer än för dig. Faderns bud till Sonen att bewara dem, som tro, gäller dig lika mycket som dem. Allt, allt är i Kristus Jesus gifwet åt alla — alla utan åtskillnad, utan anseende till person eller wärdighet eller något annat, som tänkas eller nämnas kan. Därför må du, när det gäller egen wärdighet, icke ställa dig framför någon, wore det od Rain eller Sodom eller Gomorra. Men när det gäller Guds nåd, så behöfwer du icke heller ställa dig bakom någon, wore det än Paulus, Petrus, jungfru Maria eller andra helgon. Både synden och nåden göra slut på all åtskillnad. Ja, Gud ware lof, att det så är. Annars finnes inget evangelium för de elända.

Jag skall beskydda honom, ty han känner mitt namn. Han wet, hwad jag heter. Han wet, att jag är Gud och har åtagit mig att vara hans fader. Och jag kan ju icke förneka mitt rätta namn. Wißt är han usel och syndig, men jag är dock hans fader — det wet han, och det kan jag icke förneka. Jag kan icke göra mitt eget ord om intet. Därför måste jag beskydda honom.

Sådant böra wi nu lära samt flitigt öfwa, på det wi i all nöd må kunna drifstigt hwila wid Guds namn, d. ä. hans ord och gärningar, samt tala sålunda: "Käre Gud, nu är jag i nöd, det ser du, och jag wet af ditt ord, att du heter min fader, därför wänder jag mig till dig och anförtrot dig min nöd, att jag må se, huru du enligt ditt namn och löfte hjälper de eländiga." Där behöfwer du då icke göra långa och konstiga böner, utan kan tala enfaldigt och kort såsom det minsta barn. Ty om Gud bara ser, att du begär honom och will vara hans barn, så är det honom nog, ja, så alldeles nog, att han od med en faders glädje styndar att svara.

Därom heter det nu vidare: **Han åkallar mig, och jag skall svara honom.** Ja, på ett annat ställe säger han: **Förrän de ropa, will jag svara,** medan de ännu tala, will jag bönhöra. Därför — äfwen om det synes så, som hörde han icke, när du beder, så hör han dock allting wäl. Icke ett ljud af ditt hjärtas nöd blir honom förböldt. Det är allenast djäfwulen, som hwisslar i ditt hjärta, att Herren icke hör din jammer. Du wet själf, att om du blott säger ett syndigt ord, så får du strax i sam-

wetet känna, att Gud hörde det. Men däraf kan du också förstå, huru mycket mer han skall höra, när du beder och åkallar honom. Se på en moder, huru hon betar sig. Se huru angelägen hon är att höra på sina barns jollrande och klagan, ja, huru hon äfwen under deras sömn kan lägga örat intill deras bädd för att lyfna på dem, synnerligen om hon hör dem kvida eller på något sätt gifwa tillkänna, att de hafwa något ondt. Där har du då en bild af vår Herre Gud och hans omsorg att höra de sinas rop. Han hör, när wi åkalla honom. Ja, han håller utkil efter de förlorade sönerna och döttrarna, som ännu gå där borta i det främmande landet. Han väntar, att de må komma igen och börja att ropa efter hans nåd. Han står där och riktigt bidar efter att få wara dem nådig. Och tänk då, huru mycket mer han måste gifwa akt på och höra sina trogna, som ropa till honom natt och dag. Ja, han måste höra. Han wore icke Gud, om han icke gjorde det. Men nu är han Gud, och därför fara hans ögon öfwer hela jorden för att bistå dem, som med helt hjärta hålla sig till honom (2 Krön. 16: 9).

Att twifla på detta är att twifla på Guds sanning. Men att hålla Gud för att icke wara riktigt pålitlig, det är en synd. Hans trofasthet är fastare än alla berg. Herren är en Gud, barmhärtig och nådig, långmodig och stor i kärlek och trofasthet (2 Mos. 34: 6). Wet därför, att Herren, din Gud, han är Guden, den trofaste Guden (5 Mos. 7: 9). En trofast Gud är han, utan swel (5 Mos. 32: 4). Åro wi trolöse, så förblifwer han dock trofast, han kan icke förneka sig själf (2 Tim. 2: 13). Och han will, att wi skola hålla honom för att wara, hwad han är. Gud är rädd om sitt goda namn och rykte, och det för allas deras skull, hwilka behöfwa en Gud just så bestaffad, som han är, en Gud rik i barmhärtighet (Ef. 2: 4), en Gud stor och öfwerflödande i allt godt. Att hålla en människa för opålitlig är att hålla henne för ohederlig. Men det är ju att wanära henne. Och tänk: att hålla Gud för en ohederlig Gud. Det wore ju rent försträfligt. Ja, redan det att fråga, om man får tro hans löften, är att sätta i fråga, om man får hålla honom för att wara en hederlig Gud. Innan du beder, så gör det klart för dig, att det är med en redbar Gud du har att göra, en Gud som wäl kommer ihåg, hwad han har talat, en Gud som tänker ewinnerligen på sitt förbund.

Jag är med honom i nöden, heter det vidare. Wi tänka ofta, att Herren är wiken ifrån oss, när han låter oss komma i nöd. Men här will han lära oss att tro, att han särskildt då är närwarande, just då är rundt omkring oss, ser allt och tager del i allt. Sådant är en

stor tron's konst, som ingen kan lära utan genom mycket nöd. Det war en gång en gammal kristen kwinna, som sade till mig: "När Herren slår mig, då märker jag, att han icke har glömt mig." Ja, så är det. Hon kunde konsten.

När en moder agar sitt barn med ris, då är det ju det första, man kan säga om henne, att hon icke är långt borta från barnet. Nej, då är hon mycket, mycket nära. Tro äfwen detsamma om Gud. När han låter dig känna sitt ris, då kan du säga, att han är icke långt borta utau rätt nära, ja, att han just då — just i och med riset — bjuder sig till dig såsom en fader till sitt barn. Han uppträder icke mot dig såsom owän, nej, utan han bjuder sig till dig såsom en vän, ja, mycket mer såsom en fader eller en moder. Så säger brefs wet till Ebr. kap. 12.

Ytterligare heter det: **Jag skall rädda honom.** Det är ju ett godt och nödvändigt tillägg. Detsförutan hade ju trösten blifwit ringa. Men nu säger Herren icke blott: Jag är när honom i nöden, utan ock: Jag skall rädda honom därur. Gud gifwe oss nåd att taga detta till hjärtat. Herren gör här ingen åtskillnad på nöd och nöd. Han säger icke: "Jag är när dig i den eller den nöden, jag skall taga dig ut ur den eller den nöden; men i den och den nöden får du hjälpa dig själf eller se dig om efter någon annan." Nej, hwarhållst nöd är, där skall han taga sitt barn ut. Och det icke med olust, såsom wille han säga: "Nog är du beswärlig, men jag skall wäl hjälpa dig denna gången." Nej, så kunna wäl människor tala, när de skola hjälpa, på det att de, som anlita dem, icke må komma igen alltför ofta. Men så kan aldrig Gud tala. För honom är det en lust och fröjd att få hjälpa och hjälpa alltid, utan penningar och för intet. Ja, en gång skall han också för ewig tid taga de fina utur all nöd, hwarom det heter i Uppb. 21: 4: Gud skall astorka alla tårar af deras ögon, och ingen död skall sedan wara, icke heller gråt, icke heller rop, icke heller någon wärk warder mer, ty det första är förgånget.

Därom heter det äfwen här widare: **Jag skall låta honom komma till ära.** Här på denna jorden hafwa Guds barn ingen ära att wänta. Nej, Herren förbereder dem därpå, att de skola blifwa begabbade, förföljda, beljugna på alla sätt, hwarom äfwen erfarenheten vittnar. Så de gå genom godt rykte en dag, så få de gå genom ondt rykte tio dagar, en månad eller ett år. Alla de, som gudeligen wilja lefwa i Kristus Jesus, måste lida förföljelse. Däri måste också Guds barn finna sig. Herren will icke heller, att de skola räkna det för skada utan för salighet. De ogudaktigas pris är icke mycket wärdt. Kristus hade icke mycket ära, när han gick här nere, hans apostlar icke heller. Wärlden kan wäl tänka:

"Komme Kristus lekamligen nu, så skulle wi icke göra, såsom judarna gjorde." Men det är intet annat, än hwad judarna på Kristi tid sade: Hade wi varit i våra fäders tid, wi skulle icke hafwa varit delaktige med dem i profeternas blod. Nej, sannerligen, Herren Kristus skulle så gå igenom det samma nu som då. Därför hafwa också hans lärjungar intet annat att wänta. Hafwa de kallat husbonden Beelzebub, huru mycket mer skola de icke då kalla hans husfolk så? Men ärad, icke af människor utan af änglar och af Gud skall en kristen bli, icke därför att han någon ära förtjänar, utan därför att Herren har sagt det. Den mig tjänar, honom skall min Fader ära, säger Jesus. Ja, ewig ära har Gud själf beredt de fina däruppe i himmelen. Det är ett fast ord: Lida wi med, så skola wi med regera, dö wi med, så skola wi med lefwa, försmädas wi med, så skola wi med förhärligas. Och att förhärligas med Herren, det är mer än att förhärligas med denna världens stora och mäktiga. Deras ära är väl bländande, men den förgås innan kort. Hur tomt är allt, hwad jorden har, hur kort dess nöjen wara! Snart stundar natten, då enhwar af oss skall hädanfara. Och då hwad är all ära här emot det löftet: "Hwar jag är, där skolen I också wara."

Till slut heter det: **Med långt lif skall jag mätta honom.** Detta gäller nu först i bokstaflig bemärkelse. Synd undergräfwet människans hälsa och förkortar hennes lif. Däraf är klart, att det måste förlänga en människas lif, att hon håller sig till Herren samt i hans nåds kraft försakar all ogudaktighet och världslig lusta för att lefwa gudaktigt, rättfärdigt och heligt och tuktigt i världen. Första paragrafen i hwarje hälsolära borde därför lyda ungefär så: **Tro på Gud och tro på Jesus. Wandra i ljuset inför hans ansikte och fly synd.** Ja, en sann tro och gudsfruktan är det bästa medlet att bewara hälsan, medan man har den, samt att återställa den, när den är nedbruten.

Men Herren har ett långt lif i annan mening att gifwa, nämligen ett ewigt lif hos sig i himlarnas rike. Och där skall han i allra högsta bemärkelse låta oss se hans frälsning, såsom här står. Ewig frälsning skall wara öfwer deras hufwud och i ett ewigt hallelujah skola de lofsjunga Gud och Lammet, som har löst dem åt Gud med sitt blod. Men därom få wi en annan gång tala. Gud hjälpe oss nu att tro och i tron wandra heligt till hans ära, tills wi nå denna salighet. Amen.

För sabbatsdagen.

Ps. 92: 1—2.

1. En psalm, en sång för sabbatsdagen. 2. Det är godt att tada Herren och att lofsjunga ditt namn, du den Högste.

Denna psalm är liksom Ps. 91 en af dem, som icke angifwa författarens namn. Men däremot säger den, att den är ämnad att sjungas på sabbatsdagen. Det må nu först leda oss till att något närmare se efter, hwad den heliga Skrift lär om sabbaten.

Såsom wi weta, hade Gud befallt Israels folk att hålla sabbaten. Och hans bud i detta afseende war så strängt, att öfwerträdelse därpå skulle straffas med döden, alldeles såsom mord eller äktenhetsbrott o. d. Budet hade sin grund däri, att Gud själf på den sjunde dagen hwilade från alla sina verk, som han hade skapat och gjort. Ty det heter: Därför wälsignade Gud den sjunde dagen och helgade honom (1 Mos. 2: 3). Och budet lydde så: Tänk på sabbatsdagen, så att du helgar honom. Sex dagar skall du arbeta och förrätta alla dina syflor. Men den sjunde dagen är Herrens, din Guds, sabbat; då skall du ingen syfla förrätta, ej heller din son eller din dotter, ej heller din tjänare eller din tjänarinna eller din dragare, ej heller främlingen, som är hos dig inom dina portar. Ty på sex dagar gjorde Herren himlarna och jorden och hafwet och allt, hwad i dem är, men han hwilade på sjunde dagen, därför har Herren wälsignat sabbatsdagen och helgat honom (2 Mos. 20).

I den kristna kyrkan har man sedan äldsta tider låtit detta bud fara. Däremot har man affstilt söndagen till en hwilodag för den kristna församlingen. Huru detta är att betrakta, därom säger den luthersta kyrkans bekännelse: "De som mena, att iakttagandet af söndagen blifwit genom kyrkans bud inrättadt såsom nödwändigt i stället för sabbaten, de fara mycket wilse. Skriften har affskaffat sabbaten, i det hon lär, att alla mosaiska ceremonier efter evangeliets uppenbarande kunna lämnas. Och likwäl, emedan det war af nöden att bestämma en wiß dag, på det att folket skulle weta, när det borde komma tillsammans, så bestämde kyrkan därtill tydligen söndagen, som synes hafwa behagat henne mer (än lör-

dagen) äfwen af det stälet, att männistorna skulle hafwa ett exempel af den kristna friheten och weta, att hwarken sabbaten (lördagen) eller någon annan dags iakttagande är nödwändigt" *.

Emellertid hafwa icke alla kristna kunnat wara nöjda härmed. De mena: "Budet har sin grund i själfwa skapelsen, långt, långt förrän Moses och hans lag war till. Därför gäller det icke blott Israels folk utan alla folk i alla tider. Och sabbaten är icke en dag af sju utan den sjunde dagen d. ä. lördagen." Särskildt i denna tid och i vårt land har man börjat att bedrifwa en synnerligen kraftig werksamhet för att göra denna lära gällande. Det må därför wara af wikt att undersöka, huru det med saken förhåller sig.

Först och främst måste man då utan omswep erkänna, att sabbatsbudet gäller lördagen och icke någon annan dag. Det står icke: hwar sjunde dag, utan den sjunde dagen. Och Herren har aldrig ändrat detta så, att han satt en annan dag i stället. För det andra är det också alldeles owederfägligt, att både Kristus och apostlarna hafwa hållit lördagen såsom sabbat. Öfwerallt där det i nya testamentet talas om "sabbaten", är det alltid fråga om lördagen. För det tredje måste också hwar och en, som känner nya testamentet, medgifwa, att intet bud finnes där om söndagens helighållande. Allraminist har man där någon förordning, ja, icke ens en antydning om, att söndagen skulle wara sabbat i stället för lördagen, eller att på honom skulle tillämpas det gammaltestamentliga sabbatsbudet. Att de äldsta kristna hållit sammankomster på söndagen, är nog antagligt af Apg. 20: 7. Men däraf följer icke alls, att de ha betraktat söndagen såsom sabbat. Hos oss är det mycket wanligt, att man i de troendes församlingar håller predikningar eller församlingsmöten äfwen på en wiß wedodag. Men om någon flere hundra år härefter wille däraf draga den slutsatsen, att man hos oss plägar hålla äfwen den wedodagen såsom sabbat, så skulle han fara mycket wilje.

"Men, säger någon, då hafwa ju de rätt, som yrka på, att wi stola hålla lördagen såsom sabbat. Eller stola wi såsom kristna icke lyda Guds bud?" Ja, det kan tyckas så. Men de hafwa icke rätt utan äro i willfarelse.

I Rom. 14: 5 säger aposteln Paulus: Den ene gör stillnad mellan dag och dag, men den andre håller hwarje dag lika. Om han hade menat, att sabbatsbudet ännu gällde, så skulle han hafwa gillat de förre och ogillat de senare. Men twärtom tillägger han: Hwar och en ware full-

* Augsburgiska Bekännelsen. Art. 28.

wis i sitt eget sinne. Han wille hwarken fördöma den ena eller den andra parten, emedan han wäl wiste, att både den ena och den andra gjorde, hwad han gjorde, för Herren, d. w. s. Herren till behag (v. 6), emedan han trodde, att Herren wille det. Under sådana förhållanden ansåg han, att man måste hafwa fördrag med dem, som ännu höllo sig bundna af Mose lag och icke riktigt förstodo den frihet, till hwilken Kristus kallat dem. Men saken war icke alltid så ofstydlig. Därom säger han i Gal. 4: 9 f.: Men nu, sedan I hafwen lärt känna Gud, men ännu mer hafwen blifwit kända af Gud, huru kunnen I åter wända om till de swaga och torftiga barnalärorna, under hwilka I åter på nytt wiljen warda trälar? I tagen i ått dagar och månader och tider och år. — I Kol. 2: 16 säger han sammalunda: Ingen döme eder i mat eller dryck eller i afseende på högtid eller nymånad eller sabbater. Sådana ord äro alldeles otwetydiga. Och att saken syntes aposteln mycket allwarlig, visar han, då han i sammanhang därmed säger: Jag fruktar för eder, att jag måhända har arbetat förgäfwes på eder (Gal. 4: 11).

Alltså: den mosaiska lagen gäller icke oss, som tro på Kristus. Vi äro under en högre och fullkomligare lag, nämligen Kristi lag eller den kristna sedeläran. Att Kristus och apostlarna höllo Mose lag om sabbaten, det gjorde de af alldeles samma anledning, som de äfwen i alla andra delar iakttago Mose lag. De höllo äfwen de mosaiska stadgarna om högtider, om twagningar o. s. w. Men däri ligger alls intet bud för oss att hålla samma stadgar. Man kan af nya testamentet se, att det war så långt ifrån, att apostlarna skulle hafwa pålagt de troende hedningarna att hålla Mose lag, att de twärtom uttryckligen uttalade sig däremot. Läs därom Apg. 15. Detta kapitel handlar om de troende hedningarnas förhållande till Mose lag, hela lagen.

För oss ställer sig frågan alltså sålunda: "Befaller Gud i den kristna sedeläran, sådan wi hafwa henne i nya testamentet, att de kristna skola hålla sabbaten?" Och swaret blir nej. Twärtom **belämpar** aposteln Paulus, såsom wi sett, sådana willolärare, som sade, att de kristna skulle hålla sabbaten. Alla sabbatisternas försök att borttolka apostelns ord äro idel wanmakt. Men befaller då nya testamentet något därom, att wi skola hålla **söndagen** såsom sabbat? Nej, aldrig på ett enda ställe. Alla försök att bewisa något sådant äro fullkomligt ändamålslösa. Men huru kommer det då till, att wi ändå hålla söndagen helig? Swar: det är en gammal god, kyrklig sed och ingenting annat. Att hafwa en tidwis återkommande hwilodag är ett behof för människans så wäl kroppsliga som andliga wälbefinnande. Och att söndagen blifwit

därtill utsedd, det har sin grund och rot i den stora betydelse, som Kristi uppståndelses dag alltid haft för den kristna församlingen, och som gjort, att den redan af de äldsta kristna betraktades såsom en särskildt helig dag, utan att de därför ansågo, att den hade något att skaffa med det mosaiska sabbatsbudet.

Nu torde då någon utropa: "Alltså är det alldeles obibliskt, att vi hålla söndagen; om så är, må vi då låta söndagsfirandet fara såsom alla andra människofunder!" Därpå svaras: Det är obibliskt att tillämpa det mosaiska sabbatsbudet på söndagen. Men att iakttaga en god, kristlig sedvänja, det är ingalunda obibliskt, äfwen om denna sedvänja icke stödjer sig på ett Guds bud. Att besöka gudstjänsten i synagogorna, war icke i Guds lag befalldt. Men ändock ansåg Frälsaren det icke obibliskt att iakttaga denna sedvänja. Den som menar, att det är obibliskt att göra något, som icke i bibeln är befalldt, han måste låta söndagsfirandet fara. Men den som förstår den evangeliska friheten och därför wet, att det är bibliskt att göra och iakttaga, hwad som kan wara för tropp och själ hälsofamt, han tackar Gud för, att vi hafwa en sådan hwilo- och wedertwifelsedag, som söndagen är. För honom blir det också viktigt både att göra sig själf denna dag till godo och att så mycket som möjligt undwika att störa deß hwila för andra. Och från den synpunkten blir det alltid för den troende en plikt att hålla söndagen helig. Att icke göra det, blir för honom en synd. Ty att bryta en god och kristlig, för människors lekamliga och andliga wäl hälsofamt anordning, det är också en synd, fastän det icke är en synd mot tredje budet i Mose lag.

Må vi därför wara glada åt hwilodagen och tacka Gud för, att vi hafwa den. Må vi använda den till verklig hwila — hwila för vår tropp från allt arbete, som icke är nödvändigt, och hwila för vår själ i Gud genom att höra och betrakta hans ord samt fira vår Herre Jesu heliga måltid. Må vi också se till, att alla, som vi råda öfwer, så så mycket hwila som möjligt och sättas i tillfälle, äfwen de, att höra Guds ord. Det är därför mycket illa, när sådana, som wilja wara kristna, ägna den dagen huswudsjakligen åt förströelser eller bjudningar med öfwerflöd i mat och dryck, hwarigenom det i deras hus blir mer stöl och arbete, i synnerhet för tjänare, än på en annan dag — för att icke tala om, huru därigenom den ene eller den andre hindras från Guds ord. Frid, stillhet och hwila i Gud är, hwad som skall utmärka den kristnes hwilodag. Men, här är mycket att ändra och rätta bland dem, som nu bekänna Jesu namn. Många bland dem ägna under wedan mycket ringa

tid åt Guds ord. Och när söndagen kommer, så förspilla de äfwen den till stor del i onyttiga ting.

Men låtom oss nu höra, hwad psalmisten här särskildt uppmanar oss att göra på sabbatsdagen. Han säger: **Det är godt att tacka Herren och att lofsjunga ditt namn, du den Högste.**

Den heliga Skrift uppmanar mycket ofta de troende att tacka Gud. Sådana uppmaningar behöfwes också. Ty wi äro af naturen mycket tröga därtill. Att tacka människor går lättare, när man af dem röner godt, och hwarje hyssad människa förstår att göra det. Ja, bland de första ord, som små barn få lära sig att säga, är detta: tack. Pappa, mamma och tack äro wäl de tre första orden. Men detta tack riktas själlan till Gud, wanligen blott till människor. Och dock borde det icke så vara. Gud är framför alla wärd vårt hjärtas innerliga tack, ty ingen är så god som han, ingen gör så mycket godt som han. Hela jorden är full af Herrens nåd (Ps. 33: 5).

Det är godt att tacka Herren, säger psalmisten. Det är godt alla dagar och särskildt på sabbatsdagen. Det är godt först och främst därför, att det tjänar till Guds förhårligande, och allt skapadt är till för att förhårliga Gud.

Det är vidare godt därför, att det lyfter vårt eget hjärta upp ur gruset till Gud. Och det behöfwes. Vårt hjärtas umgängelse bör vara i himmelen, hos Gud, i de ewiga tingen. Detta skulle sprida himmelskt solljus öfwer hela vår lefnadswäg, det skulle gifwa oss kraft att löpa och icke förtrötta, att öfwerwinna alla swårigheter, alla sorger och bekymmer, ja, det skulle fylla vårt lif med glädje och jubel. Men nu äro wi af naturen wända nedåt jorden, och det fyller vårt lif med oro, det gör oss swaga, det gör vår väg tung och full af törnen. Därför skulle det vara till vår egen stora wälsignelse, om wi oftare och mer barnsligt kunde lyfta våra hjärtan upp till att tacka vår Gud. Och att öfwa oss däri, det må i synnerhet vara vårt sabbatsgöra.

Men att den troende så tackar Herren, är vidare godt för andra, för alla som äro omkring honom. Ty såsom en tung, missnöjd och nedtryckt sinnessämning verkar nedtryckande på dem, som wi äro i beröring med, så verkar en glad och tacksam sinnessämning uppmuntrande, upplystande, ja, uppryckande på andra. Och det behöfwes i sanning. Människolifwet är så fullt af moln, och människornas — äfwen Guds barns — hjärtan äro så fulla af otro, att du wisserligen gör en god gärning, om du sprider litet ljus och glädje omkring dig. Och i synnerhet på sabbatsdagen må du winnlägga dig därom.

En glad tacksamhet hos de troende är äfwen ett godt medel att draga de ogudaktiga till Gud. Om de ogudaktiga se dig nedslagen, trumpen, missnöjd, otacksam, så få de den föreställningen, att den kristna tron är ett tungt, odrägligt band. Och det skall icke draga dem till Gud. Men om de i stället se, huru tron gör dig glad, frimodig, tacksam och stark, då skall det verka tilldragande på dem, ja, kanske vinna många af dem åt Herren. Tänk på det alla dagar men i synnerhet på sabbatsdagen.

Alltså, war tacksam i allting, ty detta är Guds wilja i Kristus Jesus med afseende på eder, säger Paulus (1 Tes. 5: 18). Att wara undergifwen, tålig, ödmjuk o. s. w. det är godt. Men att wara tacksam — tacksam af hjärtat — tacksam i allt, det är ännu mer. En riktigt tacksam människa är en älskelig syn för både Gud och människor. En sådan wilja alla människor gärna hjälpa och Gud med. Därför bed Gud om nåd att wara tacksam. Det är godt att lofsjunga vår Gud, ty det är ljusligt, lofsång höfves oss (Ps. 147: 1). Och det i synnerhet på sabbatsdagen.

Men ännu en sak må här tilläggas. Är du en Jesu lärjunge, så gör, hwad du kan, för att på hwilodagen wara till wälsignelse för andra, genom att draga dem med t. ex. till att höra Guds ord, genom att deltaga i den andliga werksamheten, genom att besöka sjuka, fattiga, elända, som behöfwa råd och hjälp. Såsom aposteln Jakob säger: En gudsdyrkan ren och obefläckad inför Gud och Fadern är detta: att se till faderlösa och änkor i deras lidande, att bewara sig själf obefläckad af wärlden (Jak. 1: 27). Detta hör också till en rätt tacksamhet. Säg: gör du något sådant? War uppriktig. Huru använder du hwilodagen? Såsom en arbetsdag eller en lättjedag eller en förlustelsedag eller såsom en dag af hwila i Gud och uppbyggelse i hans ord samt wälsignelse för andra? Tänk efter det, rannsaka dig inför Gud. Tänk icke, att här är fråga om att lägga på dig ett tungt och odrägligt band. Nej, twärtom endast att göra hwilodagen till en dag af sann glädje och wälsignelse för dig själf. Må det icke om dina söndagar kunna sägas, att de äro de onyttigaste dagarna i hela ditt lif.

O, Herre Gud, förlåt oss alla våra synder! Tack för den stöna hwilodagen! Gif oss din Ande, att han må lära och hjälpa oss att använda den samma dig till ära och oss själfwa samt vår nästa till uppbyggelse. Amen.

Det är godt att tacka Herren.

Ps. 92: 3—16.

3. Det är godt att om morgonen förkunna din nåd och om nätterna din trofasthet, 4. med tiosträngadt instrument och med psaltare, med spelande på harpa. 5. Ty du har fröjdats mig, Herre, med dina gärningar; öfwer dina händers verk vill jag jubla. 6. Huru stora äro icke dina verk, o Herre! Öfvermåttan djupa äro dina tankar. 7. En oförnuftig man besinnar det icke, och en dårre förstår icke sådant. 8. Om de ogudaktiga grönska såsom gräs och alla de som göra synd blomstra, så sler det till deras fördärf för ewig tid. 9. Men du är hög, Herre, till ewig tid. 10. Ty se, dina fiender, Herre, ty se, dina fiender förgås, alla de som göra synd blifwa förströdda. 11. Men du gör mitt horn högt såsom wildorens; jag warder öfwerdjuten med frisk olja. 12. Och med lust skall mitt öga slåda på dem, som lura på mig och mina öron höra om de onda, som resa sig upp mot mig. 13. Den rättfärdige grönskar såsom palmträdet, såsom en ceder på Libanon växer han till. 14. Planterade i Herrens hus, grönska de i vår Guds gårdar. 15. Ännu när de blifwa grå, skjuta de skott, de äro frodiga och friska, 16. på det de må förkunna, att Herren är rättfärdig, min klippa, och intet orätt finnes i honom.

Det är godt att om morgonen förkunna Guds nåd. Må wi där för börja dagen med Guds nåd. Wi kunna icke börja den med någonting bättre.

Att wi hafwa fått hwila under natten, är nåd, att wi ha fått en ny dag är nåd; att wi hafwa ögon, öron och alla sinnen i behåll, är nåd; att wi hafwa hus och hem för dagen, mat och kläder likaså, är nåd.

Att wi hafwa de härligaste löften, att Gud skall wara med oss, att han skall bewara oss, leda oss, bära oss, sköta oss, såsom wi behöfwa det, ja, sända sina änglar till att bära oss på händerna, det är nåd. Att wi hafwa hans löfte, att han icke skall handla med oss efter våra synder utan låta våra synder wara så långt ifrån oss, som öster är från väster, det är nåd. Herrens nåd är hwarje morgon ny och hans trohet är stor (Aps. 3).

Äck, det är icke små ting wi hafwa att börja dagen med. Wi weta icke, hwad som annars under dagens lopp skall möta oss, men att Guds nåd är ewig, att den räcker så widt, som himmelen är, att den utplånar alla våra synder, att den wänder allt, som möter oss, till godo för oss, det weta wi. Wi weta, att godhet allenast och nåd skola förfölja oss hela dagen (Ps. 23: 6), och det är nog. Mer behöfwa wi icke weta, och det wore icke godt för oss att weta mer. Låt oss därför börja dagen med att förkunna Guds nåd, tro Guds nåd, hwila wid Guds nåd, ja, mätta vår själ wid Guds nåd. Det skall hjälpa oss att under dagens lopp med lätthet bära de tyngsta bördor. Och hwarför skulle wi icke wilja det? Är det icke dåraktigt att icke unna sig själf så mycket godt?

Och om nätterna din trofasthet. Börjar du dagen med Guds nåd, såsom nu är sagdt, då skall du också, när natten kommer, så sjunga om hans trofasthet och säga: "Ja, Gud, det gick, såsom jag trodde; på din nåd började jag denna dag, och din nåd har icke rubbats; på ditt ord har jag hwilat mitt hjärta i dag, och nu ser jag, att dina vägar i dag hafwa varit godhet och sanning. Icke ett ord har blifwit tillbaka af allt det goda, som du i ditt ord har talat. Din trofasthet har varit stor; och du har låtit din nåd vara så wäldig öfwer mig, som himmelen är hög öfwer jorden. Jag will sjunga om dina nådegärningar ewinnerligen, jag skall med min mun från släkte till släkte förkunna din trofasthet" (Ps. 89: 2). Se, att så sluta dagen det skall göra nattens hwila mycket mer ljuf och stärkande än annars. Och det kan du behöfwa.

Med tiosträngadt instrument och med psaltare, med spelande på harpa. David war en stor älskare af musik, och han använde musiken till att lofwa och upphöja Gud. Guds folk har också i alla tider älskat och öfwat musik. Tider af starka andliga rörelser hafwa alltid fört med sig en liflig andlig sång och musik. När de andliga rörelserna stannat, så har också alltid musiken domnat. Därför är det af witt, att andlig musik öfwas i Guds församling. Musiken uppmuntrar och lifwar, den lyfter hjärtat, den värmer och hugswalar. Den werkar också tilldragande på de ogudaktiga, som höra. Ja, musiken har en mäktig kraft att öppna hjärtat för att mottaga Guds ord samt att efter mottagandet tillsluta hjärtat, så att ordet stannar kvar. Det säger sig och själf, att musiken måste vara Guds församling kär. Skriften framställer ju själfwa himmelens salighet såsom en musik, då de frälsta stå omkring Lammets tron och sjunga Guds lof samt spela på sina harpor.

Nu kan det ju hända, att musiken misbrukas, men då må man se till, att sådant blir rättadt. Men framför allt må hwar och en tro-

ende för egen del med all kraft stämma in i sången. O, det är någonting kostligt, när man kommer in i en bönelokal och där får höra alla de troende med en mun och med kraftig röst sjunga Guds lof eller i sång utgjuta sitt hjärtas bön för honom. Därför säger aposteln Paulus: Talen till hvarandra i psalmer och lofsånger och andliga visor, sjungande och spelande i edert hjärta till Herrens ära (Ef. 5). Det verkar alltid upplystande och medryckande. Och o, hvad det har för en betydelse för att väcka de andligen sofvande! Däremot huru nedslående är det icke, när de troende sitta tysta med sångboken framför sig eller utan sångbok samt låta orgeln nästan ensam sjunga! Nej, låt oss vara med och sjunga — sjunga till Guds ära, till vår egen uppbyggelse, till de bedröfvades hugswälselse, till de sömnaktigas uppväckelse, till de oomvändas frälsning! Det behagar Gud.

Tu du har fröjdats mig, Herre, med dina gärningar — icke bara med dina ord utan också med dina gärningar. Öfver dina händers verk vill jag jubla. Ju mer man betraktar Guds verk, desto mer underbara te de sig. Se upp mot himmelen och beståda hela denna oändliga stjärnewärld, dessa millioners millioner lysande, ofantliga stora klot, som där svänga omkring! O, hwilket Guds majestät, hwilken allmakt och wisshet affspeglar sig icke i dem! Och se ned på jorden till de små tingen här: huru underbart är icke allting skapat och gjordt! Se bara på dina egna lemmar och tag reda på din kropps inre delar — hwilken underbar wisshet, allmakt och godhet affspeglar sig icke i allt! Huru stora äro icke dina verk, o Herre, öfvermåttan djupa äro dina tankar, ropar psalmisten, när han tänker på allt. På samma sätt säger han i Ps. 139: Huru kostliga äro icke för mig dina tankar, o Gud, huru stor är icke deras mångfald. (v. 17). Och i Uppb. 15: 3 höra wi de saliga i himmelen alla med en mun och ett hjärta sjunga: Stora och underbara äro dina verk, Herre Gud, du allswåldige.

Men underbart öfver allt annat, som Gud har gjort, är det, som han i Kristus Jesus gjort för syndares frälsning. Att Gud med sitt allmaktörd skapat jorden och allt hvad däruppå är, ja, solen, månen och alla stjärnor, det är stort, ofattligt stort. Men att han älskade den affälliga, brottsliga människan så, att han icke skonade sin enfödde Son utan gaf honom ut för oss alla, och att han till barnaskap hos sig och till arfwingaskap till sin ewiga härlighet utvaldt och upptager hvar och en, som tror på Jesus, det är så mycket förmer än allt det andra, som solen är förmer än månen. Wid sidan af denna gärning bleknar all annat i himlarna och på jorden.

Men, säger psalmisten, en oförnuftig man besinnar det icke, och en dårre förstår icke sådant. En ogudaktig människa kan se oändligt mycket i de skapade tingen, mycket som en troende icke ser. Men huru djup hans lärdom än må vara, huru hänförande han än må beskriwa dem, han ser dock icke Gud i dem. Ja, därhän är det kommet med naturwetenenskapen, att många de yppersta och lärda af dess idkare direkt och öppet säga: "Det finnes ingen Gud." Med rätta säger Skriften om dem: "De äro dårar". Ja, de äro större dårar än hedningarna. Ty om än hedningarna hafwa förwända föreställningar om Gud, så tro de i alla fall, att det finnes ett Gudomswäsen. Det dyrka och tillbedja de. Så långt äro de icke bortkomna i dårskap, att de säga: Det finnes ingen Gud. Men rätteligen må man med Paulus säga om dessa lärda, som förneka Gud: När de höllo sig för wisa, äro de wordna dårar. Må de brösta sig öfwer sin s. k. wetenskap, så mycket de wilja. Gud ler åt dem, och det må äfwen hwarje förnuftig människa göra. Om de se spåren af en björn, så säga de: "Här har en björn gått fram", och så börja de att söka efter honom; om de se ett härligt byggnadswerk, så säga de: "O hwilken byggmästare!" och så börja de att forska efter hans namn. Om det är omöjligt att utleta det, så weta de ändå, att han måste hafwa funnits. Däröfver är intet spår till twifwel. Hans verk vittnar ju däröfver. Och de skulles stratta ned hwar och en, som bara antydde, att werket kommit till utan mästare. Men när de med sin wetenskap wandra i spåren af Guds fotsteg och ståda hans under, det ena större än det andra, ja, det minsta så stort, att det största människowerk blir ingenting i jämförelse därmed, då säga de: Det finnes ingen Gud. Och sådant kalla de wetenskap och lärdom! Jag såg en gång på ett dårhus en torpare, som hade det wist för sig, att han war lejsare. Han log föraktligt åt hwar och en, som betwiflade det. Han war en klof man i jämförelse med dessa, som säga; Det finnes ingen Gud.

Men huru går det med de ogudaktiga? Ja, om de grönska såsom gräs och blomstra, så sker det till deras fördärf för ewig tid. Såsom gräs warda de snart afhuggna och såsom gröna örter wißna de (Ps. 37: 2). Det är alls ingenting med deras härlighet. De hafwa twärtom skada däröfver, emedan den förblindar dem. Men du, Herre, är hög till ewig tid. Grundtextens ord betyda egentligen: du är höghet, du tronar i himlarnas höjd, ewig, orubblig, allsmäktig, trots allt hwad människor, dina fiender, tänka, tala eller göra mot dig. Ty de förgås (v. 10). De få en ände med försträckelse. Jag såg en ogudaktig, som trofsade på sin makt; han utbreddes sig såsom ett grönslande träd, wäl rotadt. Men man

gick där förbi, och se, han var borta, jag sökte efter honom, men han fanns icke (Ps. 37: 36). Herrens fiender äro såsom ängarnas pradt, de försvinna i rök, de försvinna (Ps. 37: 20).

Ja, så är det med de ogudaktiga. De äro lättare än en fläkt alla tillsammans (Ps. 62: 10). Men de som frukta Herren, dem upphöjer han, såsom här står: **Mitt horn gör du högt, jag warder öfvergjuten med friskt olja** (v. 11). De skola grönska såsom palmträd och cedrar (v. 13), de skola grönska i vår Guds gårdar (v. 14). Ja, ännu när de blifwa grå, skola de skjuta skott, vara frodiga och friska (v. 15). Tänk, hvilka härliga bilder detta är. Fienderna skola icke kunna skada dem. Nej, de skola få stå och se, huru dessa fiender warda förgjorda (v. 12). Men fienderna skola därvid se, huru de rättfärdiga warda upphöjda och förhärligade. Ja, det kan icke gå på annat sätt. De som hafwa Gud med sig, måste warda upphöjda, huru djupt nedtrampade de än må vara här. Och de som hafwa Gud emot sig, de måste krossas och gå under, huru högt de än må hafwa satt sig.

På det de må förkunna, att Herren är rättfärdig, min klippa, och intet orätt finnes i honom. Ja, så förkunnar Moses: Fullkomligt är hans verk, ty allt det han gör, är rätt. En trofast Gud är han och utan swel, rättfärdig och rättwis är han (5 Mos. 32: 4). Och Paulus säger: Sådane kan wäl orättwisa finnas hos Gud? Bort det. (Rom. 9: 14). Han är rättfärdig, både när han upphöjer de sina, och när han krossar fienderna. Om det än är mycket i hans regering, som wi nu icke förstå, så skall allt blifwa klart på den stora dag, då Herren kommer för att döma jordens krets med rättfärdighet. Då skall hela skapelsen se och erkänna, att Herren war rättfärdig i alla sina vägar, helig i alla sina domar.

Herren är konung.

Ps. 93.

1. Herren är konung! Han har klädt sig i härlighet. Herren har klädt sig, han har omgjordat sig med makt; därför står jordkretsen fast och wacklar icke. 2. Din tron står fast ifrån fordom, du är ifrån ewighet. 3. Herre, strömmarna hafwa upphäfst, strömmarna hafwa upphäfst sin röst, ja, strömmarna upphäfwa sitt dån. 4. Men wäldig är Herren i höjden mer än bruset af stora watten, wäldiga watten, hafwets bränningar. 5. Dina vittnesbörd äro trofasta allt igenom; helighet höfves ditt hus, Herre, till dagars längd.

I den äldsta grekiska öfversättningen af gamla testamentet finnes en öfverskrift öfwer denna psalm, så lydande: För dagen före sabbaten, då jorden hade blifwit befolkad, en lofsång af David. Denna öfverskrift finnes icke i grundtexten. Men den passar mycket bra till innehållet. Psalmen plägade äfwen af judarna i forntiden sjungas eller läsas på fredagen till minne af, huru Gud på den sjätte dagen hade fullbordat skapelsen och befolkad jorden. Allt det skapade war godt, och allt prisade Herren såsom konung och lofsjöng hans härliga majestät.

Herren är konung, ja, han är konungen. Egentligen är det ingen annan, som är wärd att bära den titeln. I denna titel sammanfattas hans majestät, hans allmakt, hans herrawälde öfwer allt, såsom wi se här. Om det första heter det: Han har klädt sig i härlighet eller majestät. Såsom det tillhör en jordisk konung att wara härligt klädd, härligare än alla andra, så är framför allt Gud klädd i en härlighet, som går utöfwer allt, hwad wi nu kunna tänka eller föreställa oss. När Salomo war klädd i sin konungsliga dräkt, i all sin härlighet, så war han dock icke så härligt klädd som en lilja på marken, såsom Jesus säger i Matt. 6. Men all liljornas härlighet, all naturens härlighet, all stjärnehimmels härlighet är ingenting i jämförelse med vår Guds majestät. Ja, man kan fritt säga, att allt detta härliga i skapelsen endast är swaga strålar af honom, som är solen.

Gud bor i ett otillgängligt ljus, säger aposteln Paulus (1 Tim. 6: 16), ett härlighetens ljus, som icke kan fattas af mänskligt öga. Gud är ett ljus och intet mörker är i honom (1 Joh. 1: 5).

Men om vi icke kunna se hans härlighet nu, så skall dock den dag komma, då vi skola kunna det. Saliga äro de renhjärtade, säger Jesus, ty de skola se Gud (Matt. 5). Och i Uppenbarelsebooken läsa vi om, huru de frälsta stå inför Guds och Lammets tron, där de skåda och lofva Gud från ewighet till ewighet.

Han har omgjordat sig med makt, heter det vidare. Han är den allsmäktige. För honom är ingenting omöjligt. Han kan göra, hwad han vill. Detta skall wara en stor tröst för alla som tro på Jesus, samt uppfylla dem med stor frimodighet. Se på Daniel, profeten. Den grymme konungen Darius hade befallt, att ingen skulle få bedja till någon Gud eller någon människa utom till honom under 30 dagar. Daniel frågade icke efter detta kungliga påbud. Han gick upp på sitt rum. Han stängde icke till dörrar och fönster, för att ingen skulle se honom, när han bad. Nej, tvärtom. Han slog upp fönstren. Han war rädd att ens synas lyda konungens bud. Han tänkte icke som så: "Under dessa 30 dagar vill jag visserligen bedja till min Gud, men jag skall göra det i hemlighet, så att ingen wet det, utan att alla tro, att jag icke tillbeder honom". Nej, här fick icke ens något stén af lydnad för konungen förekomma. Det måste wara uppenbart för alla, att Daniel bad till sin Gud. Och hwad war det, som gaf honom detta mod? Ingenting annat än den lefwande wissheten, att hans Gud war en allsmäktig Gud, inför hwilken äfwen den mäktige Darius war såsom en liten myra. Konungen blef förgrymmad och kastade Daniel uti lejongropen. Men äfwen där bewisade sig Guds allmakt. Gud tillslöt lejonens mun. Daniel wardt upptagen utur gropen, och ingen skada wardt funnen på honom, "emedan han hade trott på sin Gud" (Dan. 6: 23). När konungen det märkte, skref han till alla folk, släkter och tungomål, som bodde i hela landet: Stor ware eder frid! Från mig är en befallning gifwen, att öfwer mitt rikets hela wälde skall man darra och frukta för Daniels Gud, emedan han är lefwande Gud och är den, som blifwer ewinnerligen, och hans rike är oföränderligt, och hans herrawälde hafwer ingen ända. Han räddar och hjälper och gör tecken och under i himmelen och på jorden; han har räddat Daniel utur lejonens wäld (Dan. 6: 25—27). Tänk, när en hednisk konung måste gifwa ett sådant vittnesbörd om vår Gud! Huru mycket mer böra då icke vi, som äro kristna, tro och trösta på hans allmakt.

Samme Gud lefwer ännu och är lika allsmäktig nu, som han war i de förra tider. Han säger hos profeten Esaias i kap. 40: 26, 27 f.: Lyften upp edra ögon högt och jen! Hvem har skapat dessa? Han som i ordning utför deras här, som ropar dem alla wid namn, han, för hwilkens stora makt och starka kraft ingen af dem uteblifwer. Huru kan du, Jakob, då säga, och du, Israel, så tala: Min wäg är fördold för Herren, och min sak är främmande för min Gud? — Israel hade börjat frukta, att Gud icke brydde sig om sitt folk, och det är emot denna modlöshet, som Herren säger de anförda orden. Och han tillägger: Wet du icke, och har du ej hört, att Herren är en ewig Gud, som har skapat jordens ändar, som icke tröttnar, icke mattas, hwilkens förstånd är outgrundligt, som gifwer kraft åt den trötte och stor styrka åt den maktlöse? Och ynglingar blifwa trötta och uppgifwas, och unga män snafwa och stappla. Men de som wänta efter Herren, de få en ny kraft, de fara upp med wingar såsom örnar, de löpa och uppgifwas icke, de wandra och warda icke trötta (40: 28—31). Herren gör allt, hwad han will, i himlarna och på jorden, i hafwen och på alla djup (Ps. 135: 6). Ja, vår Gud har omgjordat sig med makt.

Därför står jordkretsen fast och wacklar icke. Liksom den har kommit till genom Herrens allmaktsword, så äger den också bestånd på samma grund. Hwad de lärda kalla naturlagar, det är ingenting annat än Herrens wisshet och allmakt. Ingenting har kommit till genom sig själf och ingenting äger bestånd genom sig själf. Gud sade: **Warde**, och det **wardt**. Gud säger: **War**, och det **är**, det består. Icke ens en liten fågel faller till jorden hans wilja förutan.

Men såsom jordkretsen står fast, så står Guds tron fast (v. 2). Gud, din tron förblifwer alltid och ewinnerligen (Ps. 45: 7). Jordiska konungatroner störta ofta omkull, och om de bestå, så faller dock den ene konungen efter den andre ned ifrån dem. Gud sätter dem af sätet. Döden stördar dem. Men Herren sitter på sin tron ewinnerligen. Alla satans och världens stormlöpningar mot honom äro förgäfwes, idel dårskap. I de gamla nordiska gudasagorna berättas, huru wäldiga jättar från jorden kastade hela berg upp emot himmelen för att störta de himmelska gudarna från deras troner. Men bergen föllo ned igen öfwer dem, som hade kastat dem.

Det är försträcktligt för de ogudaktiga, att Gud är en allsmäktig Gud. Däraf är nämligen alldeles klart, att alla deras strider emot honom måste sluta med deras egen undergång. Huru frimodigt du än mände trotsa Herren, såsom Farao trotsade honom, och huru trygg du

än mände känna dig, medan Gud i sitt stora tålmod ännu gifwer dig nådatid, så må du dock weta, att förr eller senare skall Herrens hand finna dig och hans arm krossa dig. När den arma människan reser sig upp emot Gud, då är det alldeles så, som om en myra ställde sig på en järnvägsstena för att hejda det framrusande lokomotivet. Lokomotivet går öfwer henne, utan att någon på tåget känner, att hon står där.

När David betraktade de stora himlakroppar, som Gud skapat, så förundrade han sig, huru Gud kunde tänka på en sådan obetydlig warelse som människan. Men är människan obetydlig i jämförelse med de skapade tingen, huru mycket mer obetydlig måste hon då icke vara i jämförelse med den Gud, som har skapat dem allesammans! Herodes trotsade också den rätte Guden och lät kalla sig själf för Gud. Men Herren sände sin ängel och slog honom, så att han blef uppskrätt af mastar (Apg. 12: 21 följ.). En biskop i Tyskland omtalade för mig en gång följande märkliga berättelse: En af de kyrkor, som lydde under honom, skulle repareras. I den kyrkan fanns en bild af Kristus. Den hade af någon anledning länge varit undanlagd. En arbetare, som fick se den, lade densamma på golfwet, lyfte sin hyra och utropade några hädiska ord emot Jesus. Därpå högg han till bilden med hyran, men i det samma blefnade han och segnade död ned på golfwet till stor försträckelse för alla dem, som stodo omkring honom. Gud låter icke gäcka sig.

Men hwad som är försträckligt för Herrens fiender, det är trösteligt för hans folk. Därför heter det här vidare: **Herre, strömmarna hafwa upphäft, strömmarna hafwa upphäft sin röst, ja, strömmarna upphäfwa sitt dån.** Men wäldig är Herren i höjden, mer än bruset af stora watten, wäldiga watten, hafwets bränningar. Människowärlden liknas i bibeln ofta wid ett haf. När ett haf kommer i rörelse, så har det en förfärlig makt. Men ett ord af Herren: Tyst, war stilla, och det blir alldeles lugnt (Mark. 4: 39). Herren stillar hafwens brusande, deras böljors brusande och folkens larm (Ps. 65: 8). Därför, så säger Herren till sitt folk: Frukta icke, ty jag har förlossat dig, kallat dig wid namn, du är min. Om du ginge igenom watten, så är jag med dig, och igenom strömmar, så skulle de icke dränka dig. Ty jag är Herren, din Gud, den Helige i Israel, din frälsare (Es. 43). Åh, hwilken salig trygghet. Att stödjja sig wid ett berg är såsom att stödjja sig wid en såpbubbla i jämförelse med att stödjja sig wid Herren och hans ord. Därför heter det här till sist:

Dina vittnesbörd äro trofasta allt igenom. Märk: allt igenom. Det finnes ingenting i dem, som är osäkert. Himmelen och jorden skola förgås, men Herrens ord skola icke förgås (Matt. 24: 35). Likasom

jordkretsen står fast trots alla stormar, och "liksom klipporna förblifva orörliga midt i hafswattnet, så håller den gudomliga sanningen stånd mot männistomeningarnas alla strömningar och de mänskliga inwändningarnas alla windkast. Guds vittnesbörd äro icke blott fasta utan **fasta alltigenom**. Åra ware Gud, wi hafwa icke blifwit dårade af några flokt uttänkta fabler, utan vår tro står grundad på den Allrahögstes ewiga sanning" (Spurgeon).

Till slut tillägger psalmisten: **Helighet höfwes ditt hus, o Herre, till dagars längd.** Såsom man winnlägger sig att inför en jordist konung uppföra sig på ett värdigt sätt, så tillhör det "Guds hus", d. w. s. Guds folk, att wandra i helighet och rättfärdighet inför Gud, såsom det står om Salarias och Elisabet, att de woro rättfärdiga inför Gud, wandrande i alla Herrens bud ostraffliga. Kristus har älskat församlingen och gifwit sig själf ut för henne, på det att han, sedan han renat henne i wadtnets bad, skulle helga henne genom ordet, på det han skulle för sig framställa församlingen såsom härlig, icke hafwande fläck eller strynka eller något sådant, utan att hon skulle wara helig och ostrafflig (Ef. 5: 25 följ.). Våtom ofi därför fara efter helighet, utan hwilken ingen får se Herren (Ebr. 12: 14). Saliga äro de, som twå fina kläder, att de må få tillträde till lifwets träd och genom portarna gå in i staden, dit intet orent skall komma in (Uppb. 22: 14, 21: 27). Ja, helighet gif ofi, o Herre, helige Ande, kom och bo i våra hjärtan!

Herren känner människors tankar.

Ps. 94: 1—11.

1. Du hämnens Gud, o Herre, du hämnens Gud, träd fram i glans. 2. Res dig upp, du jordens domare, wedergäll de öfvermodiga hwad de hafwa gjort. 3. Huru länge skola de ogudaktiga, Herre, huru länge skola de ogudaktiga jubla? 4. Deras mun flödar öfwer af fräckt tal; de förhäfwa sig, alla som göra synd. 5. Ditt folk, o Herre, krossa de, och din arfwedel förtrycka de. 6. Änkor och främlingar dräpa de, och faderlösa mördra de. 7. Och de säga: Herren ser det icke, Jakobs Gud märker det icke. 8. Märken själfwa, I oförnuftiga bland folket; I dårar, när kommen I till förstånd. 9. Den som har planterat örat, skulle han icke höra? Den som har danat ögat, skulle han icke se? 10. Den som tuktar hedningarna, skulle han icke straffa, han som lär människorna förstånd? 11. Herren känner människornas tankar, ty de äro en flått.

Här hafwa wi nu åter en af de många psalmer, i hwilken psalmisten utgjuter sitt hjärta i bön om hjälp mot fiender. Han kunde icke annat. Guds folk måste taga sin Gud till hjälp mot sina fiender. Och om Gud är med de sina, så måste han wara mot deras förföljare. Han war med Israel, och då måste han wara emot Farao. Han war med Hiskia, och då måste han wara emot Sanherib. Att Gud will allas frälsning, emedan han älskar alla, det är en stor och härlig sanning. Men så länge de rusa framåt på syndens väg och förfölja hans folk, så kan han icke annat än wara emot dem. Annars skulle han ingen helig och rättfärdig Gud wara.

Psalmisten kallar Gud för hämnens Gud, emedan Gud straffar dem, som lefwa i synd. Min är hämniden och wedergällningen, säger Herren i 5 Mos. 32: 35. Och profeten Esaias utropar: Sägen till de klenmodiga: Waren fasta, frukten icke. Se, eder konung kommer, hämnd kommer, Guds wedergällning. Han kommer själf för att hjälpa eder (Es. 35: 4). Märk där: när han hämnas på de ogudaktiga, så gör han

det för att hjälpa sitt folk. När han dränkte Faraos här i Röda hafwet, så skedde det för att rädda Israel. Därför skall det för de troende vara en tröst, att Gud är en hämnens Gud. Sådant är alls icke i strid mot en sann gudaktighet. Det var icke ogudaktigt utan rätt och gudaktigt, att Moses med hela Israels folk sjöng en glad lofsång, när Gud hade förgjort Faraos här. Han sade: Jag vill sjunga Herren, ty han är hög och härlig. Häst och ryttare har han störtat i hafwet. Min starkhet och min lofsång är Herren, och han blef mig till frälsning. Han är min Gud, och honom vill jag prisa, min faders Gud, och honom vill jag upphöja (2 Mos. 15: 1 f.).

Se vi icke alltjämt, huru Herren hem söker och straffar synd och brott? Den alldagliga erfarenheten är ett ständigt upprepadt vittnesbörd om, att Herren icke blott är en stark frälsare för dem, som söka honom, utan också en stark hämnare öfver dem, som resa sig upp mot honom. Men hvad Gud gör, är alltid rätt och godt. Därför är det också rätt, att vi fröjdas och prisa honom därför.

I Luk. 18: 7 följ. säger Jesus: Skulle icke Gud skapa rätt (eller ordagrant: hämnd) åt sina utkorade, som ropa till honom dag och natt? Jag säger eder, att han skall sannerligen skapa dem rätt. Därför uppmanar aposteln Paulus de troende, att icke hämnas sig själfva utan gifva Guds wrede rum. Och därvid återopar han Herrens eget ord till Moses: Min är hämnden (Rom. 12: 19). Ja, må vi vara stilla wid allt fiendernas raseri. Om vi söka att hämnas oss själfva, kunna vi lätt försynda oss. Men lämna vi hämnden åt Gud, då kunna vi vara lugna och visja, att rätt skall ske. Gud gör intet annat än det, som är rätt, ty i honom finnes intet orätt.

”Men, invänder någon: Herren Jesus har icke ett sådant sinne, då han säger: Fader, förlåt dem det, ty de weta icke, hvad de göra.” Nuväl. Det ena står alls icke i strid med det andra. Herren Jesus är kommen för att uppsöka och frälsa det förlorade. Han har gifwit sitt lif därför, ja, lidit döden på förbannelsens träd. När han på sin sista färd till Jerusalem fick syn på den heliga staden, så började han högljudt gråta. Så angelägen var han om sina fienders frälsning. Men på samma gång förkunnade han försträffliga straffdomar öfver staden: Jerusalem skulle fullständigt ödeläggas, af det dåvarande släktet skulle utkräfwas allt rättfärdigt blod, som blifwit utgjutet. Detta är hämnedagar, sade han, att allt, som är strifwet, skall fullbordas (Luk. 21: 22). Hade Jerusalem welat lyfna till hans bjudning, då han räckte ut sina händer och sökte att församla dess barn, såsom hönan samlar sina kycklingar under

sina wingar, o, då hade deß synder på stunden blifwit utstruktna såsom ett moln och deß misgärningar såsom en dimma. Men när det i stället trotsade inbjudningen, då inträdde hämnden. Alldeles det samma förkunnar Herren i liknelsen om det ofrukthara winträdet. Wingårdsmannen bad och sade: Låt det stå ännu detta år, tilldeß jag har fått gräfwa omkring det och gödsla det; kanske det då skall bära frukt, men i annat fall må du framdeles hugga bort det (Luk. 13: 8 f.). Ja, när den sista stora hämndens dag inbryter, då är det just Herren Jesus, som skall utföra hämndens domar. Därom säger han själf: Icke dömer Fadern någon utan han har gifwit all dom åt Sonen (Joh. 5). Och aposteln Paulus förklarar, att Herren Jesus skall uppenbaras från himmelen med sin krafts änglar i eldslåga, för att taga hämnd på dem, som icke känna Gud och som icke lyda vår Herre Jesu evangelium (2 Tes. 1: 7 f.). Ja, i sanning, denna sak är icke att leka med eller att tolka bort med wadert tal om Guds kärlek. Hwad människan får, det skall hon också skära upp (Gal. 6: 7), så är det, så går det, därwid blifwer det, så talar Gud, just han som är kärleken. Ja, ingenstädes har Herren Jesus tydligare framhållit det än i berättelsen om den yttersta domen (Matt. 25). Må wi besinna, hwilket fruktansvärdt allwar som däri ligger.

Men ehuru nu denna psalm endast tänker på Guds hämnd öfwer de gudlösa, så må wi dock icke förgäta, att Gud hämnas äfwen på sina barn, om de göra orätt. Broder, tänk på det. Gud är en nitälskande Gud. Äfwen sina barn hem söker han med ris och plågor, och de slagen kunna wara förskräckliga. Gud låter icke gädda sig, skref Paulus, och han skref det icke till ogudaktiga utan till kristna (Gal. 6).

Nu beder psalmisten, att Gud må **träda fram i glans** mot de ogudaktiga, att han såsom världens domare må resa sig upp mot de öfvermodiga (v. 2) som, medan de lefwa i synd, förhäfwa sig och jubla (v. 3) och triumfera och föra fräckt tal i sin mun (v. 4), såsom om deras gärning wore rätt. Ad, huru lika har det icke gått till i alla tider! Ty nu alldeles som då förhäfwa sig de ogudaktiga, äro öfvermodiga, föra stora ord, tala fräckt, ja, fröjdas och jubla i sin gudlöshet. Hwem ser icke det?

Ditt folk, o Herre, krossa de — hwad skada de kunna göra detta folk, det göra de gärna. Långa tider hafwa de troende varit jagade såsom wilda skadedjur, blifwit fångslade, misshandlade, hängda, dränkta, brända. Nu kunna de ogudaktiga icke göra dem något sådant. Men de kunna smäda, beljuga och på många andra sätt förfördela dem. Den dag kan wäl också komma, då de åter få makt att ända intill blods förfölja dem. **Din arfwedel förtrycka de**, heter det widare. Men det be-

finna de icke, att det folk, som de förfölja, är Guds arfwezel, ja, Guds ögonsten. **Änkor och främlingar dräpa de, och faderlösa mördar de.** Sådant är höjden af gudlöshet. Men därhän kan det gå och har många gånger gått. Dit kan det också en gång komma. Dock, hvad säga vi — kan komma? Nej, de äro utan tal de änkor och faderlösa och hjälplösa, som på det mest gudlösa sätt förtryckas, nedtrampas, krossas, ja, pinas till döds af ogudaktiga, som hafwa makt öfwer dem.

Och dessa ogudaktiga tänka, såsom här vidare står: **Herren ser det icke, Jakobs Gud märker det icke** (v. 7). Men sådant är oförnuft (v. 8). Ja, det är så långt ifrån sundt förnuft, som himmelen är hög öfwer jorden. Otron, gudsförnekelsen, gudlösheten kallar ofta tron för oförnuftig. Och dock är tron i verkligheten det sunda förnuftet. Att tro på Gud, wandra inför Gud, lyda Gud — ad, hvad kan väl kallas sundt förnuft i jämförelse med detta? Och hvad finnes väl, som genom sina frukter bewisat sig wara så sundt och förnuftigt som det? Med rätta frågar därför psalmisten: **J därar, när kommen J till förstånd?** Ja, så må man väl fråga. Den som har planterat örat, skulle han icke höra? Den som har danat ögat, skulle han icke se? Ad du, som lefwer i synd, främmande för Gud, stanna en gång och fråga dig själf: Kan det verkligen wara förnuftigt att lefwa i synd, såsom jag gör? Kan det wara förnuftigt att så här lefwa utan Gud, trotsa hans lag och förakta hans nåd? Kan det wara förnuftigt att wandra mot döden och ewigheten utan att tänka på sin själ, utan att fråga, hvad som sedan skall blifwa af mig?

En döende man fick en gång besök af en troende, som försökte tala med honom om hans själs frälsning, föreställande honom den ewighet, hwari han nu war färdig att träda in. Han hade icke talat många ord, innan han wardt afbruten af en annan man, som hade kommit på besök. Det war en fritänkare. Denne for ut i häftiga ordalag och bad sin döende wän att icke lyssna till den troendes tal, som bara war fabler. Då reste sig den troende och frågade honom allwarligt: "Ar ni säker på det? Tänk, om det ändå är så!" Fritänkaren bleknade och blef tyst. Ja, tänk, tänk! O dessa fritänkare, de mena sig tänka fritt och förnuftigt. Men egentligen äro de fria från alla förnuftiga tankar, och i den meningen beta de med rätta fritänkare. Men Gud ser och Gud hör. ~~Herrens~~ ögon äro öfwerallt; de speja på onda och goda, säger Salomo (Ordspr. 15: 3). Och när hans tid kommer, we de gudlösa då!

Den som tuktar hedningarne, skulle han icke straffa? Skulle han väl stona de gudlösa i Israel, hwilkas brott är så mycket swårare, eme-

dan de känna Guds vilja, hwilket hedningarna icke göra. Psalmisten resonerar alldeles såsom aposteln Paulus i Rom. 2. Domen skall träffa juden i första rummet, sedan hedningen. Ty ju klarare det uppenbarelsens ljus är, som någon har, desto swårare är hans answar. Det förklarar äfwen Herren Jesus själf i Luk. 12: 47.

Han som lär människorna förstånd. Allt förstånd, all kunskap kommer från Gud. Och då skulle han själf icke weta något — hwilken dåraktig tanke! Jo, han känner icke blott deras gärningar och deras tal utan äfwen deras tankar (v. 11). Allting, äfwen det mest fördolda, är uppenbart för honom. Denna Guds allwetenhet är något försträffligt för alla, som lefwa i synd. Därför säger Herren, att den som illa gör, hatar ljuset och kommer icke till ljuset, på det hans gärningar icke må blifwa straffade (Joh. 3). Men ehwad de wilja det eller ej, så måste de fram i ljuset en gång. **Wilja** de icke nu gå till rätta med Gud i syndabekännelse och bön om nåd, på det deras synder må blifwa utplånade och förlåtna, så **skola** de en dag dragas fram för Guds dom. De skola då icke kunna säga: jag will icke. Det kunna de göra nu, då de bjudas till nådastolen, men då, då måste de fram, äfwen om de ropa till bergen: fallen öfwer oss, och till högarna: stylen oss för hans wrede, som sitter på tronen. Och we dem på den dagen. We dig — dig — just dig, som nu lefwer utan Gud!

Herren känner, heter det vidare, **att människorna äro en fläkt** (v. 11), d. w. s. att de äro idel fåfänglighet, det är intet bewändt med dem. All deras härlighet är såsom gräs och såsom blomster, som wißnar och faller af. Såsom ock David säger i Ps. 62: Allenast en fläkt äro människors barn, bedräglighet äro höga herrar, i wågstålen fara de uppåt, de äro lättare än en fläkt allesammans. **Ät**, lättare än en fläkt — och det icke om de wägas en och en utan alla tillsammans. Hwilket oförnuft är det icke då, att de häfwa sig upp, äro stolta och fräcka och förakta Gud! Kom ihåg, du ogudaktige: med alla dina höga tankar, all din wißhet, din kraft, din härlighet, din rikedom, din ära o. s. w. är du rätt och fläkt en fläkt — nej, icke ens det utan mindre, lättare än en fläkt. Om man lägger dig i ena wågstålen och en fläkt i den andra, så far du uppåt — du, du och alla, som äro med dig. Och det wet Gud. Det skall du också själf en gång på ett försträffligt sätt få erfara, om du ej ändrar ditt sinne. Därför stynnda och stå upp och kom igen, du förlorade son. Öppet står Jesu förbarmande hjärta. Öppen är nådastolen och fri är tillgången dit för hwar och en — hwar och en — hwar enda en.

Men är Guds allvetenhet försträdlig för de ogudaktiga, så är den tröstelig för den troende. Kom ihåg det. Gud vet dina goda verk. När du räddar den hungrige en beta bröd, när du kläder den nakne, när du besöker de sjuka, så vet Gud alltsammans. Gud vet hvarje godt ord du talar. När du talar ett tröstens ord till de bedröfwade, ett uppmuntrans ord till de flemmodiga, ett kärleksfullt warningens och bestraffningens ord till de ofediga o. s. w., då vet Gud det. När du talar vänligt till dem, som äro dina ovänner, när du säger ett godt ord om någon till dina medmänniskor, då känner han det alltsammans, det antecknas allt i lifwets bok, och det skall komma igen på den stora dagen, då alla dina gärningar skola blifwa belönade. Han känner allt, hwad godt du tänker eller vill. Det är mycket, som du vill göra, men som du icke kan utföra, dels därför att de yttre hindren äro för dig oöfvervinneliga, dels därför att du icke har gäfwor därtill, dels därför att den synd, som ännu bor i ditt kött, förlamar din kraft. Herrer känner hjärtat och ser din goda wilja och skall hafwa äfwen den i minne på den yttersta dagen. Ty då skall han döma icke allenast efter, hwad du i werkligheten åstadkommit, utan äfwen efter hwad du skulle hafwa welat åstadkomma, om du bara hade kunnat.

Gud känner din ofkuld, när du blir beljugen och falskeligen anklagad och kanske dömd. Och han skall ställa dig rätt. Han känner dina frestelser, dina strider, din swaghet, dina lidanden. Han känner din fattigdom och din sjukdom. Han hör dina böner och suckar. Ja, det är ingenting, som han icke vet mycket bättre än du själf. Han ser och, när du faller och räddar dina händer ut efter nådastolen för att finna nåd och så barmhärtighet. Och han skall icke draga sig tillbaka. Han skall leda allt så, att det ena skall samverka med det andra till din frälsning. War glad åt det.

Ja, gode Gud och himmelske Fader, gif oss din Ande, att wi må lära känna oss själfwa och lära känna dig och den, som du har sändt, Jesus Kristus. Gör oss ödmjuka. Lär oss besinna, att wi äro stoft och aska, eländiga, owärdiga syndare. Fräls oss från alla våra fiender och bewara oss från allt ondt, tills wi få gå in i ditt rike. Amen.

Din nåd stödde mig, o Herre.

Ps. 94: 12—23.

12. Säll är den man, som du, Herre, tuktar och som du lär genom din lag. 13. för att släppa honom ro för olyckans dagar, till de grafwen warder gräfd för den ogudaktige. 14. Ty Herren stöter icke bort sitt folk, och sin arfwedel öfwer gifwer han icke. 15. Ty rättfärdighet skall åter komma till sin rätt, och alla rätt hjärtade skola hålla sig därtill. 16. Hvem står upp för mig emot det onda, hwem träder fram för mig emot dem, som göra synd? 17. Om Herren icke wore min hjälp, så bodde min själ snart i det tyfsta. 18. Om jag tänkte: min fot wacklar, så stödde mig din nåd, o Herre. 19. När jag hade mycket bekymmer i mitt hjärta, så glädde din tröst min själ. 20. Kan fördärfwets domarsäte stå i förbund med dig, det säte, där man öfwar wäld i lagens namn? 21. De angripa den rättfärdiges själ och fördöma oskyldigt blod. 22. Men Herren war för mig en borg, och min Gud war min tillflykts klippa. 23. Och han låter deras fördärf wända tillbaka öfwer dem och förgör dem i deras ondskan. Herren, vår Gud, förgör dem.

Det är sköna ord, när psalmisten säger: Säll är den man, som du, Herre, tuktar. Må wi taga dem till hjärtat. Det är annars så wanligt, att wi känna oss olyckliga, när Herren tuktar oss, så att wi bättre skulle förstå, om där stode: Olycklig är den man, som du tuktar. Men låt oss läsa och tro, som det står. Wi prisa icke de barn lyckliga, som äro utan tuktan. Nej, de blifwa wanligen olyckliga. Will du din son wäl, så tukta honom.

Men äfwen Guds barn behöfwa tuktan, allwarlig tuktan. Och Gud försummar sig icke heller. När du därför får erfara det, så läs: Säll — säll — säll är den man, som Herren tuktar. Om tårar skymma bort orden, så börja om igen: Säll — säll — säll. Will det stöda sig i halsen på dig, så börja om igen och stafska: "f — ä — l — l, det gör säll." Ja, det är sanning och en sanning, som will ned i ditt hjärta till att hugswala dig och förwandla din sorg och klagan i glädje och tackägelse. Och hwarför skulle du icke unna dig det?

Det talas i Bibeln ofta om denna sak. Så heter det: Se, fjäll är den man, som Gud agar. Därför förakta icke den Allsmäktiges tuktan (Job 5: 17). Min son, förakta icke Herrens tuktan och war icke otålig wid hans aga (Ordspr. 3: 11). Och aposteln Paulus säger: Då wi warda dömda, så warda wi tuktrade af Herren, på det wi icke må warda fördömda med världen (1 Kor. 11: 32). Och i Ebr. 12 läsa wi: Den Herren älskar, den agar han, och han gisslar hwar och en son, som han upptager. Om I nu liden aga, så betar sig Gud mot eder såsom mot söner; ty hwilken är den son, som hans fader icke agar? Men om I ären utan aga, af hwilken alla hafwa blifwit delaktiga, så ären I oäkta och icke söner. Vidare, wi hade våra köttsliga fäder, som agade oss, och för dem hade wi försyn; skola wi då icke mycket mer wara andarnes Fäder underdåniga, att wi må lefwa? Ty de förra agade oss i några få dagar, efter som dem godt syntes, men denne till det som är nyttigt, på det att wi måtte få del af hans helighet. Och all aga synes för tillfället icke wara till glädje utan till sorg, men sedermera bär hon rättfärdighetens fridsfrukt för dem, som genom henne blifwit öfwade (v. 6—11). Ja, just så böra wi betrakta tuktan såsom ett uttryck af Guds faderskärlet till oss samt omsorg om vårt wäl. Därför säger också David i Ps. 119: 75: Jag wet, att du har tuktat mig i trofasthet. Han tänker icke, att Gud har gjort det i ondskan eller för att tillfoga honom någon skada, utan endast och allenast för att trofast hålla, hwad han har lofwat. Det har han wäl icke i början förstått, men efteråt har det blifwit klart för honom.

"Men, säger någon, om jag genom min egen synd har ådragit mig detta lidande?" Ja, då gäller det samma. Tuktan och aga är alltid en följd af synd. Det wore en onaturlig fader, som skulle tukta sitt barn bara för ro skull eller för tuktans skull. Och allra minst skall Gud göra det. All tuktan från Gud hänger tillsammans med våra synder. Stundom har den sin grund i särskilda brott och laster, som den troende under sin förra otrostid gjort sig skyldig till. Ack, huru många Guds barn måste icke under långa år, ja, kanske hela sitt lif, bära följderna af laster, hwari de lefde, eller brott, som de begingo på den tid, då de woro ogudaktiga. Men äfwen sedan de blifwit troende, hafwa de kanske fallit och försyndat sig, och då kommer tuktan, en ofta bitter och långvarig tuktan, såsom ordspråket säger: "Långa år så gälda, hwad stunden brutit." Men äfwen under sådana förhållanden skola de betrakta agan såsom ett uttryck af Guds angelägenhet om deras frälsning. Och om djäfwulen vill inbilla dem något annat, så skola de ropa: "Gå bort, satan, jag vill höra,

hvad Herren Gud talar". Lita dåraktigt det är att såsom Eva lyfna till satan, när han vill inbilla oss att det icke är farligt att synda, lika dåraktigt är det att lyfna till honom, när han vill inbilla oss, att Gud tänker förkasta och ingen nåd mer bewisa. Därför tag fram ordets sköld och swara: "Gå bort, satan, ty det står skrifwet: Jag skall ännu förbarma mig, slå dina misgärningar neder och kasta dina synder i hafwets djup. Jesu Kristi, Guds Söns, blod renar från alla synder."

Men ofta kan tuktan komma utan att stå i sammanhang med någon särstild synd. Så war det med den blinde man, som omtalas i Joh. 9. Lärjungarna frågade Jesus, om hans blindhet berodde på någon särstild synd hos honom själf eller hans föräldrar. Och Herren sade nej. Men äfwen när så är fallet — och huru ofta är det icke så? — kunna wi wara förwissade, att tuktan står i sammanhang med vår syndighet samt är en tuktan oss till godo, ja, till frälsning. Förstå wi icke saken strax, så låt oss bida samt under tiden förwisa hwarje tanke på, att Gud skulle wara orättfärdig eller litgiltig. Allraminst må wi instämma i de gudlöshas rop: Det finnes ingen Gud. Wår Gud lefwer, och allt, hvad han gör, är rättfärdigt och godt, äfwen om det i början synes oss oförklarligt. På den yttersta dagen, om icke förr, skall det också wisa sig, att alla hans wägar warit godhet och sanning, äfwen de wägar, som ledt genom de allra mörkaste dalar. Låt oss därför, ehvad som än må hända, tro, orubbligt tro. Segern, som öfwerwinner allt, är tron, den orubbliga tron på Gud och Jesus och ordet.

Men psalmisten tillägger: och som du lär genom din lag. Tuktan och underwisning genom ordet höra ihop. Annars förstår man icke tuktan betydelse. Men hvad bägge delarna syfta till, det står här: för att **ställa honom ro för olyckans dagar, tillbede grafwen warder gräfd för den ogudaktige** (v. 13). Den som gudfruktigt mottager tuktan och lydigt låter underwisa sig, han undgår många olyckor, mycket lidande, och hvad mer är: han går in i Guds rike. Den ogudaktige däremot, som föraktar både ord och tuktan, han ådrager sig mycket lidande, stiger ned i en förtidig graf och går bort till förtappelse.

Därför när tuktan träffar dig, den må synas dig mer eller mindre hård, så ödmjuka dig under Guds mäktiga hand, rannsaka ditt wäsende, bekänn dina synder och säg: "Herre, min Gud, jag är wärd att lida detta och ännu mycket mer. Men förbarma dig öfwer mig och förlåt mig mina synder och stöt mig icke bort. Låt mig ändå wara din, wara ditt barn." Sådant är en rätt bön. Och hör nu här Herrens swar:

Herren stöter icke bort sitt folk, och sin arfwehel öfwer gifwer han

ide. Kan en moder öfvergifwa eller förstjuta sitt barn? Nej. Men om hon ändå gjorde det, så skulle Herren dock **ide** öfvergifwa eller förstjuta de sina. Herren skall **ide** öfvergifwa sitt folk för sitt stora namns skull, emedan Herren har funnit för godt att göra eder till sitt folk (1 Sam. 12: 22). Hör där: det gäller **ide** blott vår frälsning utan **hans** eget stora namns ära. Och skulle väl Herren gifwa denna sin ära till spillo och ställa så till, att fienderna kunde säga: "Det war en dålig Gud, det folket hade?" Nej, aldrig i ewighet. Vår wärdighet eller owärdighet väger i jämförelse med hans namns ära mindre än ingenting. Ja, det mest märkliga i Samuels ord är, att han talade dem wid ett tillfälle, då folket hade syndat mycket swårt och ropade till Samuel, att han skulle bedja Gud för dem, att de **ide** måtte dö. Han sade: Frukten **ide**. I hafwen wissjerligen gjort all denna synd. Men wiken dock **ide** af från Herren utan tjänen Herren af allt edert hjärta, ty Herren skall **ide** öfvergifwa sitt folk. Märk och hör: I hafwen syndat, men Herren tänker ändå **ide** stöta bort eder; därför wiken **ide** af från honom, utan hållen eder till honom. Men hade de då **ide** redan genom sin synd wikit bort? Nej. En troende kan wissjerligen falla och falla djupt. Men det är ändå **ide** sagdt, att han fallit af. David föll men afföll **ide**. Petrus föll, men han afföll **ide**. Långt ifrån att han wel bort från Herren Jesus, så tog han desto hårdare fast i honom. Att falla i sjön är en sak; att **drunkna** är en annan. Judas Iskariot föll och drunknade, ty han wel bort från Herren, Petrus föll och kom upp, ty han wände om till Herren.

Och nu du, som känner dig usel, swag, eländig, jämmerlig, brottslig, du har fallit kanske djupt, mycket djupt. Du står där nu ängslig och bäsbande. Men wit ändå **ide** af. Gå **ide** tillbaka till världen. Blif **ide** otrogen utan stanna kvar. Ty Herren — Herren — Herren stöter **ide** bort sitt folk. Han skall näpja och aga dig. Men stöta bort dig — omöjligt! Han är såsom en fader, som håller fast sin son med ena handen, medan han agar honom med den andra. Och detta för sitt eget stora namns skull, sin egen härliga nåd till lof, såsom Paulus säger i Ef. 1, emedan han har funnit för godt, säger profeten, att göra eder till sitt folk. Ja, ja, det war hans egen wiljas wälbehag — ingen vår förtjänst eller wärdighet, nej, uteslutande hans eget goda behag, att han utwalde oss till barnskap hos sig i Jesus Kristus, säger Paulus där sammastädes. Hwarje tanke på vår förtjänst är fullkomligt utesluten. Allt, allt hwilar på Gud och den grund, som han har lagt i Kristus Jesus. Och wi kunna med vår tro eller otro, vår dygd eller synd hwarken förstärka eller förswaga den grunden.

Th rättfärdighet skall åter komma till sin rätt. Psalmisten war förföljd och plågad af de ogudaktiga, och det såg ut, som om Herren icke brydde sig därom, att de hade öfverhanden. Men det såg bara så ut. Så sannt som Gud är en rättfärdig Gud, så skall en gång — låt vara att det dröjer länge — rättfärdighet komma till sin rätt. **Och alla rätt hjärtade skola hålla sig därtill.** De skola icke låta strämma sig däraf, att rättfärdigheten för tillfället är undertryckt, de skola icke låta förleda sig till att följa med det orätta, som synes segra. Nej, de skola hålla sig wid det rätta, wetande, att det skall segra till sist. **Ad, Gud, gif oss ett sådant hjärta.** Och du, broder, gör rätt, wandra i rättfärdighet och fly allt, som är orätt. Skall du också lida därför, så låt ändå icke förwilla dig utan håll ut. De rättfärdiga äro de, som skola bestå med seger till sist. **Th Herren känner de rättfärdigas väg,** men de orättfärdigas väg förgås (Ps. 1: 6). Och Herren skall en dag låta din rättfärdighet framgå såsom ljuset och din rätt såsom middagens sten (Ps. 37). Ja, på den dagen skola de rättfärdiga skina såsom solen i deras faders rike.

Psalmisten hade ingen människa, som wille hjälpa honom mot de onda (v. 16). **Om Herren icke wore min hjälp, så bodde min själ snart i det tyfsta** (v. 17), säger han. Och däri instämmer David, när han säger: Om Herren icke hade warit med oss, när människorna reste sig upp emot oss, då hade de slukat upp oss lefwande (Ps. 124: 1). Men nu är Herren med de sina. Därför skola fienderna icke förmå att skada dem, icke ens på ett hårstrå.

Om jag tänkte: min fot wacklar, så stödde mig din nåd, o Herre (v. 18). Psalmisten war mången gång rädd, att han skulle falla. "Nu wacklar min fot", tänkte han, "och huru skall det då gå?" Men så stod Herren bredwid honom och stödde honom med sin nåd. Ja, hwilken kristen kan wäl räkna alla de gånger, då han fått erfara detta? I Ps. 62 liknar David sig wid en lutande wägg och en remnad mur, som fienderna anfälla, såsom wore det den lättaste sak i världen att stöta honom omkull. Men de dårarna se icke, huru Herren står bakom muren och stödjer honom. Därför war tröst och frimodig. Hafwet kan rasa och swalla, så att bergen omkull falla, men den Herren stödjer, han består ewinnerligen. Och därwid skall hans egen starkhet aldrig ens komma med i räkningen. Af egen kraft är ingen stark, men Herren bewakar sina frommas steg, säger Samuel (1 Sam. 2: 9).

När jag hade mycket beymmer i mitt hjärta, så gladde din tröst min själ (v. 19). Beymmer — ja, de komma. Ingen människa får wara dem förutan. Det må wara huru olika som hälst beladt i öfrigt,

hvar angår rikedom och fattigdom, hälsa och sjukdom, ära och wanära, men **bekymmer** är något, som faller på **allas** lott utan undantag. De troende skola därför aldrig tänka därpå, att de skulle få vara utan bekymmer. Men de hafwa en tröst, som öfverväger alla bekymmer. Herren är deras tröst. Därför kunde profeten wid ett tillfälle, då sådan nöd war å färde, att hans läppar skälde och han bäsade, där han stod, likväl utbrista: Men jag vill jubla i Herren, jag vill fröjda mig i min frälsnings Gud (Hab. 3: 16 f.). Och aposteln Paulus kunde säga, att han war i outfäglig glädje i alla sina lidanden. Ja, huru många tusen och åter tusen martyrer hafwa icke med triumferande glädje låtit sig hängas, brännas, dränkas för Herren Jesu namns skull. Herrens tröst har gladt deras själ trots alla plågor. Ja, alla Guds barn kunna vittna och säga, att det är **Herrens tröst** och ingenting annat, som hållit dem uppe i alla deras lidanden och alla mörka dalar, som de måst genomgå.

Men nu kommer psalmisten med sina tankar tillbaka till de ogudaktiga, i synnerhet till dem, som sitta på domaresätet och öfwa wäld i lagens namn (v. 20). De angripa den rättfärdiges själ, säger han, och fördöma ofsyldigt blod (v. 21). Psalmisten hade själf personligen erfarit det. Men säger han: Herren war för mig en borg, och min Gud war min tillflykts klippa. Han hjälpte mig, så att fienderna, de orättfärdiga domarena, ingenting kunde uträtta emot mig. Ja, vår Gud är en tillflykts klippa. Därför skola alla Guds barn förtröstanfullt hålla sig till honom. Såsom profeten säger: Förbliten eder på Herren ewinnerligen, ty vår Gud är en ewig klippa (Es. 26: 4). Men huru gick det med fienderna? Jo, hör: Herren lät deras fördärf, d. w. s. det fördärf, som de hade tänkt tillfoga mig, wända tillbaka öfwer dem själfwa (v. 23). Alldeles så gick det med Daniels fiender, som bragte det därhän, att konungen lät kasta Daniel i lejonkulan. Han tog sin tillflykt till Herren och wardt räddad, men fienderna kommo i lejonkulan. Ja, så skall Herren göra. Han skall bara låta deras eget onda komma tillbaka öfwer dem. Det är deras straff. Han förgör dem i deras ondskan (v. 23). Deras egen ondskan är deras fördärf. Gud förgör dem i den grop, som de själfwa gräfst. Det är det onda, som dräper den ogudaktige, säger David i Ps. 34: 22. Ja, sådan är Guds rättvisa dom. Och den är orubblig. Gud hjälpe alla ogudaktiga till en rätt besinning.

Herren är en stor Gud.

Ps. 95: 1—7.

1. Kommen, låtom och höja glädjerop till Herren, låtom och jubla för vår frälsnings klippa. 2. Låtom och träda fram för hans ansikte med tackfägelse och jubla för honom med lofsånger. 3. Ty Herren är en stor Gud, en stor konung öfver alla gudar. 4. Han har jordens djup i sin hand, och bergens höjder äro hans; 5. hans är hafwet, ty han har gjort det, och hans händer hafwa danat det torra. 6. Kommen, låtom och tillbedja och nedsalla, låtom och tånböja för Herren, vår skapare. 7. Ty han är vår Gud, och wi äro det folk, som är hans hjord och får, som äro i hans hand.

Hvem som har skrifwit denna psalm, därom få wi ingenting weta. Men en Guds man har det warit, en i Gud lycklig människa. Han säger nu först: Kommen, låtom och höja glädjerop till Herren. Både glädje och sorg gifwa sig uttryck i höga rop. Och nu säger psalmisten: Låtom och ropa af glädje. Här kan man då märka, att gudaktighet icke gör lifwet tungt och glädjelöst utan twärtom glädjefullt och lyckligt. Det är också af witt, att de troende wisa världen detta. En glad kristen är en mycket bättre missionär än en, som går sur och trumpen. Därför war glad. Att wara glad är hälsosamt för både kropp och själ. Glädje i Gud lyfter, stärker, helgar. Den behagar Gud och alla heliga änglar. Den är uppbyggelig för de troende, som man är i beröring med, och tilldragande för de ogudaktiga, som komma i ens närhet. Den är uppmuntlande för bedröfwade och swärmodiga kristna o. s. w. Ja, glädje i Gud är en källa till rik wälsignelse i alla afseenden. Det wiste Paulus, när han sade: Fröjden eder i Herren alltid, och åter säger jag: fröjden eder (Fil. 4: 4).

Det gifwes en stilla glädje och det gifwes en högljudd och stormande glädje. Det är till den senare psalmisten här uppmanar sina läsare. Han måste själf hafwa warit af ett eldigt temperament, ty hos sådana gifwa sig sinnesrörelser till känna på ett högljudt och stormande sätt. De som äro af ett mer lugnt temperament, förstå sig ofta icke på sådant.

Men läre, låt dem, som äro stormglada också stormropa. Mistyd det icke. Gud hör det gärna. Aposteln Paulus uppmanar de troende att tala till hvarandra i psalmer och lofsånger och andliga visor, sjungande och spelande i sitt hjärta till Herrens ära, alltid tackande Gud och Fadern för allt i vår Herre Jesu Kristi namn (Ef. 5: 18 f.). Tag det därför såsom en regel för dig att aldrig störa dens glädje, som är glad i Gud, äfwen om hans glädje yttrar sig på ett sätt, som icke öfwerensstämmer med din kanske trögare natur. Och du, som är glad, war glad, medan du kan, och låt icke störa dig, om någon ser med mörka ögon på dig för det.

Psalmisten vill icke bara ensam höja glädjerop. Han vill ha andra med sig. Och det är en rätt mission. Det skall för en Jesu lärjunge wara något wanligt, att han till andra säger: "Kom, låt oss gå att höra Guds ord. Kom, låt oss bedja. Kom, låt oss prisa och upphöja vår Gud." Broder, gör det. Öfwa dig däri. O, hwilken andlig wälsignelse det skulle wara, om alla troende låte sig angeläget wara att draga andra människor med sig till de ställen, där Guds ord predikas och hans lof sjunges! Broder, syster, gör du det? Har du någonsin gjort det? Annar du göra det hädanefter? Vill du blifwa Guds medhjälpare? Huru är det med dig? Är det lif uti dig, eller har du bara namnet, att du lefwer, medan du i werkligheten är död?

Glädjerop till Herren, heter det, så att du icke sitter eller står och sjunger, för att församlingen skall höra det, utan så att ditt hjärta är riktadt på Gud och din sång stiger upp till Gud. Detta är en viktig stillnad. Icke sällan hållas offentliga böner och tacksågelsor, som mer äro ett föredrag för de hörande än en verklig bön eller lofsång till Herren.akta dig för sådant. Det missagrar Gud, och för dem, som höra, är det alls icke så uppbyggligt, som en enfaldig bön och lofsång, däri du glömmar alla, som äro omkring dig, och utgjuter ditt hjärta för Gud, alldeles som wore du ensam med honom.

Vår frälsnings klippa kallas Herren här. Ja, vår Gud är en klippa, en orubblig klippa, en ewig klippa (Ef. 26). I honom gifwes en orubblig, en salig trygghet för hjärtat, och ju mer enfaldigt wi bygga vår tro på denna klippa, desto mer skola wi få erfara det. Därför säger Jesus: Edert hjärta ware icke oroligt; tron på Gud och tron på mig (Joh. 14: 1). Och David säger: Allenast i Gud haf din ro, min själ (Ps. 62: 1). En fullkomlig ro kommer allenast af en fullkomlig tro. Men en fullkomlig tro är en sådan tro som står uteslutande på Gud och Kristus och ser bort från allt annat, allt som växlar och förändras. Att wära till i tro är därför att wära bort från all tillit till sig själf och

andra och annat samt wära in i en ren, oblandad tillit till Kristus och Gud. Det är trons gudomliga konst att i allt se Gud och Jesus allena.

Låtom oss träda fram för hans ansikte — icke stygga och försagda draga oss tillbaka utan frimodigt träda fram för hans ansikte, alldeles såsom barn träda fram inför sin fader. Och låt oss göra det icke med rädsla och klagan utan **med tacksägelse** för den oändligt stora nåden, att vi få wara hans barn, att han vill wara vår Gud och Fader, att han i Jesus Kristus har gifwit oss en ewig frälsning. Ja, **låt oss jubla för honom med lofsånger**. Att psalmisten gång på gång upprepar denna förmaning visar, huru angelägen han är, att vi skola följa den. Med rätta säger Spurgeon, att denna sak är alldeles för mycket förbisedd i våra wanliga gudstjänster. "Man har så inpräglad hos oss, att vi böra wara allvarsamma, att vi taga på oss en jämmerlig uppsyn och alldeles glömma, att glädje är lika betydande för en sann tillbedjare som själfwa allwaret."

Och hwad tänker psalmisten på, när han råtar i sådan hänrykning? Jo, säger han: **Herren är en stor Gud, en stor konung öfwer alla gudar** (v. 3). Så säger också profeten: Herren är den sanne Guden, en lefwande Gud, en ewig konung (Jer. 10: 10). Alla hedningars gudar äro afgudar, idel fåfänglighet, idel bedrägeri. Men vår Gud är stor i allt: i makt, han är allsmäktig; i kunskap, han är allwetande; i wisshet, han är allwis; i nåd och barmhärtighet, han är kärleken o. s. w. Och han är densamme från ewighet till ewighet. Se, denne är vår Gud, vår egen Gud, vår Fader, vår egen Fader. Skola vi då icke jubla och wara glada och sjunga och ropa: Ingen är dig lik bland gudarna, Herre, och intet är såsom dina verk (Ps. 86: 8)? Jo, låt oss göra det. Lofsång höfwas oss (Ps. 33). Att lofsjunga vår Gud är att redan här taga del i de himmelskas salighet.

Men det samma som här säges om Gud, det säges äfwen om Jesus. Honom har Gud gifwit all makt i himmelen och på jorden, honom har Gud upphöjt på sin högra sida i himmelen och gifwit honom ett namn, som är öfwer alla namn, på det att i hans namn må böja sig alla knän, deras som äro i himmelen och på jorden och under jorden, och alla tungor bekänna, att Jesus Kristus är Herre (Fil. 2). Denna makt har Gud gifwit honom, på det han skall gifwa ewigt lif åt alla dem, som Fadern har gifwit honom (Joh. 17). Och denna makt skall han behålla, tills han har lagt alla sina fiender under sina fötter, och den yttersta fienden döden är utkastad (1 Kor. 15). Detta är vår Jesus, vår egen frälsare, en stor en fullkomlig frälsare. Låt oss höja glädjerop till ho-

nom och till Gud, vår Fader, som har sändt honom till att uppsöka och frälja det borttappade.

För att framhålla Guds storhet tillägger psalmisten: Han har jordens djup i sin hand, och bergens höjder äro hans; hans är hafwet, ty han har gjort det, och hans händer hafwa danat det torra (v. 4, 5). Allt i höjden, allt i djupet, det stora såsom det lilla, allt, allt är det hans werk. Och först när man ser det så, först då förstår man naturen. O, hwilken wisshet, hwilken allmakt, hwilket majestät affspeglar sig icke i allt! Allt, allt är det under, idel under. Men det skall en dag blifwa ännu mer underbart. För närwarande hwilar till följd af synden en förbannelse öfwer naturen, men hon skall en gång blifwa befriad därifrån, och då — ja, wi kunna icke nu göra oss en föreställning, huru allt skall komma att se ut då. Men härligt skall det bli, det är wißt.

Ad, att de, som nu wandra främmande för Gud, wißte, huru olyckliga de äro, och huru lyckliga de kunde bli. För den ogudaktige finnes ingen sann tröst i lifwet, ingen tröst i döden. Han har ingen Gud och ingen himmel att komma till. Han kan icke såsom den troende med glädje triumfera öfwer döden och sjunga: "O, du, min trofaste, dyre förlossare, kommer du ej snart?" Han kan icke heller trösta sina efterlefwande med det, att han går ifrån döden till lifwet. Mörker hwilar öfwer honom här, och i mörker, det yttersta mörkret, där det är gråt och tandagnislan, stupar hans wäg ned. Allt hwad människor inbilla sig och tala om lycka, medan de lefwa utan Gud, är idel lögn, och de känna själfwa, att det är lögn, fast de icke wilja tillstå det.

Men huru lyckliga skulle de icke kunna bli, om de af hjärtat omwände sig och trodde på Jesus, om de wille öfwer gifwa världen samt komma med och tillbedja den rätte Guden, såsom här vidare står:

Kommen, låtom oss tillbedja — ja, kommen och ropen äfwen åt andra att komma. Tag din hustru, dina barn, dina tjänare med dig och kom. Kommen, säger profeten Esaias, kommen, låtom oss gå upp till Herrens berg, till Jakobs Guds hus, att han må lära oss sina vägar och wi må wandra på hans stigar (Es. 2: 3). Ad, att hela världen wille komma och falla ned och knäböja för Herren, vår skapare (v. 6). Han är den, som har skapat oss och gifwit oss ögon, öron och alla lemmar, förnuft och alla sinnen. Hwarje din lem, hwarje din blodsdroppe, hwarje ditt hårstrå är ett werk af honom. Tänk på det! Men han är icke allenast vår skapare utan äfwen vår frälsare, och en frälsare som will, att alla människor skola warda frälsta, och som därför icke har skonat sin enfödde Son utan gifwit honom ut för alla. För den skull är han dub-

belt wärd att wi knäböja, falla ned på våra ansikten och brista ut i lofsång, ja, högljudda glädjerop inför honom. Daniel knäföll tre gånger om dagen och bad och tackade inför Gud (Dan. 6: 10). Och Paulus säger: Jag böjer mina knän för vår Herre Jesu Kristi Fader (Ef. 3: 14). Låt oss följa exemplet.

Ty han är vår Gud. Han är min Gud, säger Moses, och honom vill jag prisa, min faders Gud, och honom vill jag upphöja (2 Mos. 15: 2). Men i begreppet Gud ligger det, att han skall bära, hjälpa, stödja, bewara, frälsa alla dem, hwilkas Gud han är. Det är också, hwad han lofwar, när han säger: Jag skall vara ertas Gud, och de skola vara mitt folk (Jer. 31: 33). Han är vår Gud, och wi äro hans folk, det är två ting, som hänga ofskiljaktigt tillsammans, såsom också här står: **Wi äro det folk, som är hans hjord och får, som äro i hans hand.** Han äger oss, såsom herden äger fåren. Om någon kommer bort, så är det hans förlust. Då har icke blott fåret mist sin herde, utan herden har mist sitt får. Han leder oss, såsom herden leder fåren, han leder med sitt ord och sin helige Ande. Han föder oss, såsom herden leder sina får ut på gröna ängar och till friska wattukällor. Han ser till allt, hwad wi behöfwa, ja, han tänker icke på, att det kan vara annorlunda. Alldeles såsom det för herden är en naturlig sak att göra så. Sådan är Gud, vår Gud, alltid och ewinnerligen, intill döden skall han ledsaga oss (Ps. 48: 15). O hwilken Gud! Han har själf utwalt oss till sitt folk efter sin egen wiljas wälbehag (Ef. 1). Därför stämmer han icke heller att kalla sig vår Gud (Ebr. 11: 16). Han kunde wäl ha orsak att blygas för oss. Men han gör det icke. Han är glad att få heta vår Gud och vår Fader och att kalla oss sina barn. O hwilken Gud! Och hwilken sällhet utan gräns att vara i hans hand och att weta, att man är det! Wißt må wi glädjas och tillbedja. I hans hand äro wi trygga för allt ondt. Och ingen skall rycka mina får utur min hand, säger Jesus, ty ingen skall rycka dem utur min Faders hand. Hwad Fadern har gifwit mig, är större än allt. Jag och Fadern äro ett (Joh. 10). Lyckliga folk, lyckliga folk. Åra, ära, ware Gud, vår Gud och Lammet. Amen, amen.

Förhärden icke edert hjärta.

Ps. 95: 7—11.

O, att I willen i dag höra hans röst! 8. Förhärden icke edra hjärtan såsom i Meriba, såsom på Massas dag i öknen, 9. där edra fäder frestade mig, där de pröfwade mig, fastän de hade sett mina werl. 10. I fyrtio år lände jag leda wid detta släkte, och jag sade: De äro ett folk, som far wilse med sitt hjärta, och de känna icke mina vägar. 11. Så swor jag då i min wrede: De skola icke komma in i min hwila.

Här följer en ny afdelning af psalmen. Den förra delen war en lofsång, den här delen är ett wäckelserop. O, att I willen i dag höra hans röst! Tänk, hwad nöd och elände människor draga öfwer sig därigenom, att de icke höra och lyda Gud. När Ewa hörde och lydde frestaren, men öfwer gaf Herrens ord — hwilken förskräcklig förbannelse drog hon då icke öfwer sig och alla människor, ja, öfwer själfwa naturen! Och huru wisar det sig icke oupphörligt i den dagliga erfarenheten, att olydnaden mot Gud är människors fördärf, lydnaden deras lycka. Se, där är en man, en förfallen drinkare. Sina ägodelar har han förstört, sin hälsa har han förstört, sitt hem har han gjort till ett helwete för sig själf, sin hustru, sina barn. Hwad är orsaken? Jo, han wille icke höra sin Guds och Frälsares röst. Hade han det gjort, så wore han nu en annan människa. Han wore frisk och lydlig, han hade sitt dagliga bröd, ett ljusligt hem, en lydlig hustru, glada barn. O, att han hade hört Herrens röst! Men han wille wandra efter sina egna tankar, efter wärldens allmänna lopp. Och nu står han där.

Men se, där är en annan. Han har till följd af brott blifwit lastad i fängelse för många år samt förklarad förlustig medborgersligt förtroende. I sitt hem har han en förtwiflad hustru och flere gråtande barn. Hwad är orsaken? Han hade icke welat höra Herrens röst. Om han hade det gjort, så wore han nu en fri, ansedd, lydlig medborgare, man och fader. O, att han hade welat höra Herrens röst! Men han gick

sina egna vägar och ansåg det wara klockare. Nu gråter han och är förtwiflad, men nu är det för sent.

Och se där en annan. Han har genom ett otuktigt lefwerne förstört kropps- och själstrakter. Wid mannaålderns höjd wandrar han blek och tård på grafwens brädd. En försträckt sjukdom, som trotsar all lätekonst, gör honom oduglig till arbete, afstyward och farlig för sin omgifning. Han föraktar sig själf. Med bitter förtwiflan ser han utslag af samma sjukdom på sin hustru, hon som med kärlekens hela förtroende en gång lämnade sig i hans armar, drömmande om ett paradys wid hans sida. Ja, på barnen, de ostyldiga små, börja samma märken wisa sig, profeterande om ett lif af oändliga lidanden och en förtidig graf. Hvad är orsaken? Han wille icke höra Herrens röst. O, att han det hade gjort! Huru annorlunda hade icke allting warit då! Men han följde sina lustar och lyfnade till själasfiendens tjugande hwistning: "Det är ingen fara." Och nu har han det, såsom han har det. Han gråter, men förgäfwes, han söker hjälp öfwerallt, men förgäfwes. O, att han hade hört Herrens ord!

Denna lista kunde göras oändligt lång. De äro millioner och åter millioner, som, när de från sin lefnadsbanas ände se tillbaka på sitt gångna lif, måste med sorg och blygsel ropa: "förspildt", samt med eller mot sin wilja erkänna: "Huru mycket annorlunda hade icke vårt lif warit, om wi hade hört och lydt Herrens ord!" Må hwar och en taga lärdom däraf! Kom ihåg, det gäller din egen — din egen wälfärd.

I dag, säger han. Icke: i morgon. Den närwarande dagen är din. Morgondagen är kanske ingen dag för dig. Därför: i dag. Andra ditt sinne i dag. Wand om till din Fader i dag. Rasta dig i Jesu armar. I dag är den behagliga tiden, i dag är frälsningens dag. Det är själasfienden, som hwistar: "Det är icke brådt; det kommer en dag i morgon". Herren ropar: "i dag". Ad, de stå icke till att räkna alla dessa, som mycket väl weta, att de wandra den breda vägen, och som äro beslutna att framdeles omvända sig, men icke i dag. De hafwa icke tid i dag. De hoppas, att Gud skall gifwa dem ännu många dagar. Stundom äro de mycket ängsliga och förnya sina föresatser. Men i dag går det icke an. Och så fortsätta de, tills den dag kommer, på hwilken ingen morgon mera följer, den dag då det skall heta: "I går war den sista nådedagen." O huru försträckt! Om wi kunde höra de förtappades rop utur dödsriket, så skulle wi få höra tusen sinom tusen ropa: "Just så tänkte wi; icke war det vår mening att förblifwa i våra synder ända till slutet, wi

beslöto många gånger att omvända oss, blott icke i dag, och så war vår nådatid ute, innan wi wäntade det". O, huru fasanfullt!

Därför heter det nu här vidare: **Förhärden icke edra hjärtan såsom i Meriba såsom på Massas dag i öknen, då edra fäder frestade mig, där de pröfwade mig, fastän de hade sett mina verk (v. 8, 9).** Israels barn knorrade många gånger emot Herren. Moses warnade dem. Men det hjälpte icke. Och Herrens dom inbröt gång efter annan. Ja, när de en gång önskade, att de hade fått bli kvar i Egypten och dö där, så sade Herren: Ingen människa af alla dem, som hafwa sett min härlighet och de tecken, jag har gjort i Egypten och i öknen, och som nu tio gånger hafwa pröfwat mig och icke hörsammat min röst, skall få se det land, som jag har tillswurit ert fäder (4 Mos. 14). Detta är strifwet till warning för oss. O du som lefwer i synd, tag warning, låt säga dig: Gud låter icke gäcka sig. Och hwad skall det tjäna till att du förhärdat dig emot din egen frälsning? Kan du se något förnuft däri? När en son förhärdat sig emot sina föräldrars böner, råd och förmaningar, då anser hwar och en förnuftig människa honom för en däre. Och man behöfwer icke wara profet för att kunna säga, huru det skall gå honom. Men när du själf förhärdat dig emot Guds röst, Guds wäckelserop, Guds warningar och inbjudningar till dig, då fruktar du intet ondt. Då slår du allt i wädbret och tillsluter ditt hjärta! Nuwäl, det är din egen sak. Men tiden går. Ewigheten för dörren står. Och säg: hwart rusar du hän? Är du blind? Är du döf? Är du utan förnuft?

Gud hade ett oändligt tålamod med sitt folk. Däröfver lära wi i Neh. 9: Du såg till ert elände i Egypten och hörde ert rop wid Röda hafwet (v. 9). Du gjorde tecken och under (v. 10). Du förde dem om dagen med en molnstod och med en eldstod om natten (v. 12). Du gaf dem dina lagar (v. 13). Du gaf dem bröd från himlarna (v. 15). Men de woro öfwermodiga; de woro hårdnackade, så att de icke hörde på dina bud. De wille icke höra och tänkte icke på de under, som du hade gjort med dem, utan woro hårdnackade och walde i sin gensträfighet en anförare för att få wända tillbaka till sin trälldom. Men du är en förlåtande Gud, nådig och barmhärtig, långmodig och stor i mildhet, och du öfwer gaf dem icke. Ja, ändock de gjorde åt sig en gjuten kalf och sade: 'Detta är din Gud, som har fört dig upp ur Egypten' och därmed gjorde sig skyldiga till stora hädelser, så öfwer gaf du dem likwäl icke i öknen, efter din stora barmhärtighet. Molnstoden wel om dagen icke ifrån dem, utan ledde dem på wägen, ej heller eldstoden om natten, utan lyfte dem på den wäg de skulle gå. Din gode ande sände du att

undervisa dem, och ditt manna förwägrade du icke deras mun, och watten gaf du dem, när de törstade. I fyrtio år försörjde du dem i öknen, så att intet fattades dem; deras kläder blefwo icke utslitna, och deras fötter swullnade icke (v. 16—21). Tänk, hwilken rikedom af barmhärtighet!

Men när ingenting hjälpte, hwarken nåd eller straff, då, säger han, då swor jag i min wrede: De skola icke komma in i min hwila. Och så blefwo de nederslagna i öknen. Men de som kommo in i Kanaan och intogo landet och där blefwo rikt wälsignade, de blefwo också genstörtiga, heter det, och satte sig upp mot Gud och kastade hans lag bakom sin rygg och dråpo hans profeter, som förmanade dem för att omvända dem till Gud (v. 21). Och hwad gjorde Gud då? Jo, hör: Du gaf dem i deras owänners hand, så att dessa förtryckte dem; men när de i sin nöds tid ropade till dig, hörde du det från himmelen, och efter din stora barmhärtighet gaf du dem frälsare, som frälste dem ur deras owänners hand. När de så kommo till ro, gjorde de åter hwad ondt war inför dig. Då öfwerlämnade du dem i deras fienders hand, så att dessa blefwo råbande öfwer dem; men när de så åter ropade till dig, hörde du det från himmelen och räddade dem efter din barmhärtighet många gånger. Och du wittnade inför dem för att omvända dem till din lag; men de woro öfwermodiga och hörde icke på dina bud, utan syndade mot dina rätter, ändock den människa, som gör efter dem, lefwer genom dem; de spjärnade emot i gensträfwighet och woro hårdnackade och wille icke höra. Du hade fördrag med dem i många år och wittnade inför dem med din ande genom dina profeter, men de lyfnade icke därtill; då gaf du dem i de främmande folkens hand. Men i din stora barmhärtighet gjorde du icke alldeles ände på dem och öfwer gaf dem icke; ty du är en nådig och barmhärtig Gud (v. 27—31).

Ja, sådan är Gud, vår Gud. Så gör han också nu. Men när ingenting hjälper, då människorna trotsa hans lag och förakta hans nåd, då faller domen till sist: De skola aldrig komma in i min salighet. Det är fasansfulla ord. Men låt oss taga dem till hjärtat. Det är icke sant, hwad många inbilla både sig och andra, att alla till sist skola warda frälska. Man kan önska det, man kan arbeta därför. Ingen har gjort detta med en sådan kärlekens nitälskan som Herren Jesus. Men ingen har talat så allwarligt och bestämdt däremot som han. Den vägen är bred, som leder till förtappelse, säger han, och de äro många, som gå på den (Matt. 7: 13). Men förtappelse är förtappelse. Herren Jesus har aldrig framställt förtappelsen såsom en förberedelse till himmelens salighet. När han i Luk. 16 talar om den rike mannen och Lasarus, då säger han,

att den rike mannen i dödsriket lyfte sina ögon upp och ropade till Abraham: Fader Abraham förbarma dig öfwer mig och sänd Lasarus, att han må doppa det yttersta af sitt finger i watten och swalka min tunga, ty jag pinas i denna låga. Men Abraham svarade nej. Det war ett öfwerstigit swalg befäst mellan paradiset och pinorummet. Den som war på det ena stället, kunde icke komma öfwer till det andra. Abraham gaf honom intet hopp. Det är fasansfullt, men så beskriwer Herren Jesus saken. Tror du det icke, så säg ifrån, att Herren Jesus har warit willfarande, men så har han talat. Och han gifwer den rike mannen icke en skymt af den trösten, att den pina, han nu lider, skall wara en reningsseld, genom hwilken han till sist skall warda frälst. Ja, så har han talat, han som från himmelsk härlighet stigit ned till döden på förbannelsens träd för att frälja alla. Må wi besinna, hwad det betyder!

På samma sätt talar samme frälsare i texten om den yttersta domen. Sina trogna wisar han, såsom sin Faders wälsignade, in i Guds rike. Men till de andra säger han: Gån bort, förbannade, i ewig eld, som är tillredd åt djäfwulen och hans änglar. Och så gå de saliga in i ewigt lif, men de osaliga bort i ewig pina (Matt. 25). Där finnes icke ett ord, som antyder någon ändring. Nej, de äro förtappade. Låt oss icke dölja detta för oss själfwa eller för andra. Det är Herren Jesu ord, sagda till warning och wädelse för oss. Huru wi skola rätt använda dem, säger aposteln i Ebr. 4: Wi, som tro, få inkomma i hwilan efter hwad han har sagt: "Såsom jag swor i min wrede: de skola icke inkomma i min hwila", då likwäl werken woro fullbordade allt ifrån världens grundläggning. Ty om Josua hade fört dem till hwilan, skulle han icke hafwa talat om en annan dag därefter. Således står en sabbatsro åter för Guds folk. Ty den som har kommit in i hans hwila, han har också fått hwila från sina verk, likasom Gud från sina. Så winnläggom oss nu att komma in i den hwilan, på det att ingen må förfalla till samma exempel af otro (Ebr. 4: 3, 8—11).

O syndare, syndare, blif förståndig. Bekänn dina synder. Wand om. Rasta dig i Herren Jesu armar och kom hem till Gud, din Fader. Hans hjärta står öppet. Hans famn står öppen. Och Jesu Kristi, hans Söns, blod renar från alla synder. Allenast kom och kom i dag. Nu är den behagliga tiden, nu är frälsningens dag.

Förtäljen bland hedningarna hans ära.

Ps 96: 1—3.

1. Sjungen åt Herren en ny sång, sjungen åt Herren, alla länder. 2. Sjungen åt Herren, wälsignen hans namn, förlunnen från dag till dag glädjebudskapet om hans frälsning. 3. Förtäljen bland hedningarna hans ära, bland alla folk hans under.

Uti den äldsta grekiska öfversättningen af gamla testamentet har denna psalm en öfverskrift, som icke finnes i grundtexten. Den lyder så: "En lofsång af David, då templet uppbyggdes efter fångenskapen." Och omöjligt är icke, att den verkligen är af David, så mycket mer som en psalm af alldeles samma innehåll och med nästan samma ord finnes i 1 Krön. 16: 23 f. och där säges vara författad af konung David. Hvad de sista orden angår, så angifwa de, att det war denna psalm, som sjöngs wid inwigningen af det återuppbyggda templet. Att den icke kunde vara af David författad för detta tillfälle, är klart däraf, att David lefde flere hundra år före den tiden. Men det är ju helt naturligt, att man wid inwigningen sjöng en sång af David. Afwen wi göra så, när wi inwiga kyrkor och bönehus. Wi antaga alltså, att denna psalm är en psalm af David.

Psalmen är en lofsång och missionsång. Sjungen åt Herren en ny sång. Det behagar Gud, att wi sjunga så. Det behagar en fader eller moder, att deras barn på deras festdagar sjunga till dem en sång, däri de uttrycka sin glädje och tacksamhet till dem. Och Gud är vår fader. Han glädes att höra på vår sång. Låtom oss då sjunga. Kunna wi icke sjunga så konstnärligt, som wi skulle önska, så låtom oss ändå sjunga. Ad broder, war med och sjung. Den sångkonst, som behagar Gud, är att wi sjunga af hjärtat.

En ny sång, säger David, d. w. s. en lofsång. Psalmen torde vara författad efter en tid af trångmål och nöd, under hwilken man hade sjungit bara klagosånger. Och David wille då säga: "Nej, nu må det vara slut med klagowisorna; nu skola wi sjunga en ny sång." Förträffligt

passade det ju att sjunga så efter återkomsten från Babel, där Guds folk hade hängt sina harpor på pilträd samt suttit sorgsna och tänkt på det ödelagda Sion (Ps. 137).

I världen råder mycken nöd och där sjunges mycken klagan. Ja, många troendes lif är wida mer uppfyllt af klagan än af lofsång. Kanste du, som läser detta, känner igen dig själf däri. Och du tyder, att du kan icke annat än klaga. Ditt lif är uppfyllt af för mycken nöd. Nu wäl, börja en ny sång, en lofsång åt Gud. Det skall lätta din börda. Och will det icke gå bra, så öfwa dig dock däri. Det är sannt, att en lofsång bör gå af hjärtat. Men om ditt hjärta icke strax kan wara med, så börja med munnen efter förståndet, på grund af ordet, och du skall så se, att hjärtat nog kommer efter.

Men så gifwas där många, hwilka sjunga världsliga och syndiga wisor, dryckeswisor eller otuktswisor eller wisor till människors afgudande. Du som hittills sjungit sådana wisor, börja nu att sjunga en ny sång, en sång åt Gud, till hans ära. Ty såsom Gud har skapat oss och allt till sin ära, så har han också gifwit oss mun och tunga, på det wi därmed må förhärliga honom.

"Men kan man icke så sjunga andra sånger också, andra än andliga sånger, t. ex. fosterländska?" frågar någon. Jo, wisserligen finnas många sköna, goda sånger, som icke kunna kallas andliga sånger. Må man sjunga äfwen dem. Men framför allt och i allra främsta rummet låt oss sjunga åt vår Gud. Och för resten kunna äfwen andra goda sånger sjungas så, att det ländet till Guds ära. En god fosterländsk sång, en sång om naturens skönhet och majestät o. s. w. — wißt kunna sådana sjungas så, att Gud genom dem blir ärad. Däremot må du rena din tunga och dina läppar från hwarje sådan sång, som rör sig i det syndiga. Ty dylika sånger oreña både hjärta och sinne både hos den, som sjunger, och hos dem, som höra på. Sjung aldrig någon sång, som du icke skulle wilja eller kunna sjunga inför Herren, så att han hörde den. Men allt som är rent, allt som lyder wäl, allt som du kan sjunga i Herrens öron, sjung det, dock framför allt den nya sången, Guds ära och lof för all hans godhet och nåd och främst för den nåden, att han icke har skonat sin ensödde Son utan gifwit honom ut för oss alla.

Sjungen alla länder. Icke blott Israels land utan alla länder. stola samfällt med ett hjärta och en mun lofsjunga Herren. "Från ingen wrå i världen få några mis ljud höras, ingen hednastam får wara stum. Herren har skapat hela jorden, och hela jorden måste sjunga till hans ära. Liksom solen upplyser alla länder, så stola alla länder fröjda sig i stenet

af rättfärdighetens sol. Adams söners förbistrade språk skola samman-smälta i ett gemensamt jubel, då folken insamlas i Sion. Och icke blott människorna utan själfwa jorden skall prisa sin skapare. Skapelsen är nu till följd af ett sorgligt nödtvång till en tid underkastad wanstlighet. Men den skall blifwa frigjord från förgängelsens trälldom och försatt i Guds barns härliga frihet (Rom. 8). Och då skola haf och stogar, fält, och floder jubla inför Herren. Är detta en dröm? Låtom oss då drömma om igen. Saliga äro de ögon, som skola se Guds rike, och de öron, som skola höra dess sånger". (Spurgeon.)

Sjungen åt Herren, wälsignen hans namn. David är så ifrig, att han upprepar detta för tredje gången. Däraf hjärtat är fullt, däraf talar munnen. Ja, wälsignad ware Gud, som allena gör under, och wälsignadt ware hans namn ewinnerligen, och hela jorden ware full af hans ära (Ps. 72: 18). Wälsignad ware Herren, Israels Gud, som har besökt och beredt återlösning åt sitt folk, har uppväckt åt oss ett frälsningshorn i Davids hus (Luk. 1: 69 f.). Wälsignad ware Gud och vår Herre Jesu Kristi fader, som har wälsignat oss med all andlig wälsignelse i Kristus (Ef. 1: 3). Må wi sjunga så. Det är Gud wärdigt, och det är oss wärdigt. När Johannes fick kasta en blick in i den ewiga härligheten, då hörde han allt skapadt, som war i himmelen och på jorden och under jorden, och allt, som war i dem, säga: Honom, som sitter på tronen, och Lammet ware lof och pris och ära och kraft i ewigheters ewighet. Amen. (Uppb. 5: 13). Och wi — skola wäl wi stå stumma? Skola wi icke stämma in med dem?

Förtunnen från dag till dag glädjebudskapet om hans frälsning, förtäljen bland hedningarna hans ära, bland alla folk hans under (v. 3). Detta är en kraftig uppmaning till mission. Och den innehåller tre wiktiga punkter. Första punkten är: **Outtröttlig skall missionen wara,** från dag till dag skall den gå på, icke bara söndagarna utan alla dagar. Skörden är mycken, arbetarna äro få, tiden är kort. Låtom oss skynda.

Rädda de döende, fräls dem, som sjunka;
Drag dem till korset, till Jesus, till Gud.

Broder, will du wara med, och är du med? Hjälper du till med ditt intresse, ditt arbete, dina egodelar? Eller hwar håller du till?

Andra punkten är: **Bland alla folk skall missionen arbeta.** Gören alla folk till mina lärjungar, säger Jesus. Intet enda folk är undantaget, alla äro de skapade till frälsning. När Johannes såg in i den

himmelsta härligheten, så såg han där omkring Lammets tron samlad en skara af alla hedningar, släkten, folk och tungomål. Och Herren Jesus säger, att änden skall icke komma, förrän evangelium är predikadt för alla folk (Matt. 24).

Det är alla troendes plikt att deltaga i detta arbete. Det går icke an att tänka: "Det är en frivillig sak; det är en god gärning, om jag gör det, men ingen synd om jag låter bli". Nej, det är en synd, ett brott mot Gud och mot mänskligheten, om du drager dig undan.

Aposteln Paulus kände sig såsom gäldenär åt alla folk. Han hade af Gud mottagit en oändligt stor skatt för deras räkning. Och tänk nu: om du har tagit emot en summa penningar att förvalta till hjälp och underhåll för en annan, menar du, att det då är en "frivillig sak", om du utbetalar penningarna eller behåller dem för dig själf? Menar du, att det väl är en god gärning, om du betalar ut dem, men ingen synd, om du låter bli samt låter den andre förgås af svält och elände? Nej, broder, här är ett bud, ett allwarligt och bestämdt bud, hwars öfwerträdelse är synd. Tänk på det! Hvarför kallen I mig Herre, Herre, säger Jesus, och gören dock icke, hvad jag säger eder?

Men, säger du, missionen skall och kan icke bedrifvas med bud och tvång. Nuväl, det är sant: sådant blir en dålig mission. Men hvad som kan ske, det är, att du blir så förändrad, att budet blir dig lärt, och då upphör allt tvång. Kanste behöfver du en sådan förändring, eller hur? Kännfaka dig inför Gud. Men om du icke har ett sådant sinne, så står dock budet twar, ty budet är icke till bara för dem, som älska det och vilja hålla det, utan för alla. Bed därför Gud, att han gifver dig ett sådant hjärta, att det blir din egen glädje och lust att göra hans vilja såväl i detta som i allt annat. Det är sann kristlig frihet, det och intet annat. Men om du tänker: "Budet är icke så viktigt; om jag icke har lust till detsamma, så må jag låta det fara" — då är det ett uttryck af den late och otrogne tjänarens trälsinne. Och hvad en sådan har att wänta på domens dag, det wet du (Matt. 25: 26). Kom ihåg, att detta är en mycket allwarlig sak.

Men vidare och för det tredje lära wi af denna vers, att missionen skall såsom medel begagna endast glädjebudskapet om frälsningen. Guds kärlek, nåd och barmhärtighet — Guds stora under, då han sändt sin enfödde Son till att frälsa världen — Guds beslut, att hwar och en, som tror på honom, skall icke förgås utan hafwa ewigt lif, det är hans största ära, och den skall man förkunna bland folken. Ty detta budskap är en kraft till frälsning för hwar och en, som tror, samt en kraft att verka

tro hos dem, som äro otrogna. Hvad man vinner med detta, det är vunnet för Herren, hvad man tror sig vinna eller hafva wunnit genom andra medel, det skall förr eller senare befinnas vara ett tomt skal, möjligen en winst för det eller det samfundet eller partiet, men ingen winst för Herren Jesus och den himmelske Fadern.

Om denna sak säger en engelsk författare: "Låtom oss förkunna det glada budskapet och alltid göra det utan att någonsin upphöra med det saliga vittnesbördet. Det är alltid nytt, alltid tillbörligt, alltid säkert, alltid fullkomligt. Låtom oss därför alltid utbasuna det, tills Herren kommer, utbasuna det både med ord och med gärningar, med sång och predikan, med det heliga dopet och den heliga nattwarden, med böcker och med tal, med sabbatsgudstjänster och med veckosammankomster. Hvarje dag skänker oss en djupare erfarenhet af vår frälsande Gud, hvarje dag visar oss ånyo, huru djupt vi människor behöfva hans frälsning; hvarje dag uppenbarar för oss evangelii kraft, hvarje dag arbetar Anden på människors barn. Därför tillkommer det också oss att utan uppehåll fungöra den fria nådens härliga budskap. Må de, som för egen del weta, hvad frälsning vill säga, så göra. De kunna vittna, att det icke finnes frälsning hos någon annan, och att hos honom finnes frälsning äfwen för de längst bortkomna. Må de utbasuna det, tills genljudet däraf höres kring hela jorden, och alla himmelens härskaror förena sig med dem för att upphöja den Gud, som beredt frälsning för alla folk". (Spurgeon).

Ja, låtom oss vara trogna tjänare. Hvad hade det väl varit af oss och våra fäder, om icke evangelium hade kommit till oss? Vi skulle då själfwa hafva varit utan Gud, utan hopp, utan lif, utan frälsning. Och nu begär Herren, att vi skola låta den nåd, som gjort oss saliga, komma äfwen till andra människors och folks kännedom, hwilka nu sitta i mörker och dödens skugga. Skola vi lyda eller ej? Skola vi hasta eller dröja? Skola vi lesa för oss själfwa eller för Herren? Du, min broder, huru gör du?

Gud, Gud, uppfyll oss med din Ande. Förlåt oss våra synder. Gif oss tro, gif oss kärlek, gif oss nit, gif oss allt genom din Son Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Tillbedjen Herren i helig skrud.

Ps. 96: 4—13.

4. Ty stor är Herren och högtlofwad, fruktanswärd är han öfwer alla gudar. 5. Ty folkens alla gudar äro afgudar, men Herren har gjort himlarna. 6. Majestät och härlighet äro inför hans ansikte, makt och glans i hans helgedom. 7. Gifwen åt Herren, I folkens släkter, gifwen åt Herren ära och makt; 8. gifwen åt Herren hans namns ära, bären fram slänker och kommen till hans gårdar. 9. Tillbedjen Herren i helig skrud. Bäfwen för hans ansikte, alla länder. 10. Sägen bland hedningarna: Herren är konung! Därför står jordkretsen fast och wacklar icke; han dömer folken med rättwisa. 11. Himlarne ware glada, och jorden fröjde sig; hafwet bruse och allt hwad däri är. 12. Marken fröjde sig och allt det som är däruppå, då juble alla skogens träd. 13. inför Herren, ty han kommer, ty han kommer för att döma jorden. Han skall döma jordens krets med rättfärdighet och folken med trofasthet.

Sedan David i de föregående verserna uppmanat alla folk och länder att lofsjunga Gud och wälsigna hans namn, så framhåller han här Guds storhet och majestät för att därefter åter upprepa sin förmaning till Guds lof. **Stor är Herren och högtlofwad**, säger han. Ja, hans storhet är outgrundlig (Ps. 145: 3). Alla våra allra högsta föreställningar om storheten af Guds nåd, trohet, makt, wisshet o. s. w. äro så mycket under och efter verkligheten, som öster är ifrån väster. Vi kunna med vårt ändliga förstånd lika litet fatta Guds storhet, som man skulle kunna i ett litermått rymma wärldshafwet. Tänk stort om Guds nåd, den är ändå oändligt större. Tänk stort om hans makt, den är ändå oändligt större. Tänk stort om hans trohet, den är ändå oändligt större. Tänk stort om hans frälsning, den är ändå oändligt större. Ja, stor är han och högtlofwad ewinnerligen.

Han är fruktanswärd öfwer alla gudar. Att frukta andra gudar är widstepelse. Att frukta Gud öfwer allting det hör till en rätt from-

het. De ogudaktiga utmärkas däraf, att de lefwa i synd utan att räddas för Gud. Det är trots och förhärdelse. De troende äro icke för någonting så rädda som för att bryta emot Gud. En sådan helig fruktan för Gud är något godt och hälsofamt, ett verk af den helige Ande, ett skydd emot synd och en eggelse till helighet.

Hednafollens alla gudar äro afgudar. Och om deras fåfänglighet säger profeten Esaias: En man arbetar i trä. Han fäller cedrar och han tager af dem och värmer sig. Den ena hälften bränner han upp i eld, och wid den andra hälften kokar han kött och steker stek och äter sig mätt och värmer sig och säger: Nu har jag både värme och ljus. Och återstoden gör han till en gud, till ett beläte åt sig, för hwilket han faller på knä, och till hwilket han beder och säger: Fräls mig, ty du är min Gud (Es. 44). Låt oss tänka därpå, att det ännu i dag är den allra största delen af människosläktet, som lefwer i sådan afgudadyrkelse. Skola wi icke skynda till dem med glädjebudskapet om Guds frälsning?

Men Herren har gjort himlarna. De gudar, som icke hafwa gjort himlar och jord, skola förgöras från jorden, säger profeten (Jer. 10: 11). Men han som har gjort himlarna, han är vår Gud. Och om han är med oss, hwem kan då wara emot oss? Alla makter, som resa sig upp mot honom och hans Smorde och hans folk, äro precis lika dåraktiga, som om de ställde sig och kastade sten upp mot solen för att krossa henne.

Majestät och härlighet äro inför hans ansikte, makt och glans i hans helgedom. Ja, all jordiskt prakt och glans och makt och majestät är i jämförelse med Guds härlighet icke så mycket som ljuset af en rykande lampweke i jämförelse med solens och stjärnornas glans. Och denna Guds härlighet skola alla de, som äro hans barn, en gång få dela. Förnedrade, smädade här, skola de där blifwa upphöjda till ära och härlighet, ja, de skola lysa såsom solen i deras Faders rike (Matt. 13). Hvad intet öga sett och intet öra hört och intet människohjärta anat, det är, hvad Gud har beredt åt de sina.

Därför uppmanar David i v. 7: **Gifwen åt Herren, I follens släkter, gifwen åt Herren ära och makt, gifwen åt Herren hans namns ära.** Ja, låtom oss göra det. Stån upp och prisen Herren, eder Gud, heter det i Neh. 9, ifrån ewighet till ewighet, och man prise ditt härliga namn, som är upphöjdt öfwer allt lof och pris. Du allena är Herren. Du har gjort himlarna, alla himlars himlar och all deras här, jorden och allt som däruppå är, hafwet och allt, som däruti är. Du uppehåller det allt och himlarnas här tillbeder dig (v. 5 f.). Ja, honom tillkommer ära, majestät, wälde och makt före all tid och nu och i all ewighet (Jud. 25).

Men icke allenast det. Vären fram stänker, heter det vidare, och kommen till hans gårdar. I första rummet gäller det, att vi gifwa oss själfwa åt Herren. Såsom Paulus säger: Jag förmanar eder wid Guds barmhärtighet, att I utgifwen edra kroppar till ett offer, som är lefwande, heligt och Gud behagligt, eder förnuftiga gudstjänst (Rom. 12: 1). Och såsom han annorstädes säger: Gifwen eder själfwa åt Gud och edra lemmar åt Gud såsom rättfärdighetens wapen (Rom. 6). Men sedan vill Gud också, att vi skola gifwa honom stänker af våra lekamliga ägodelar. Allt hwad vi gifwa för hans skull, i hans namn, till att befördra missionen, till att hjälpa, stödja, hugswala de fattiga och elända — allt, allt räknar han såsom gifwet åt sig. Må vi bara tro. Det är wißt, att om Herren personligen uppenbarade sig för dig och begärde något af dig, så skulle du med stor glädje gifwa honom det. Nu ser du honom icke, men du hör honom. Gör, som han säger, och war wiß och war glad, att det är gifwet åt honom.

Det är ofta en sorglig företeelse att se, huru personer, som dock bekänna Herrens namn, kunna på allehanda onyttiga, ja, skadliga ting uppföra rätt mycket; men så snart det blir fråga om en kollekt för Herrens sak, så leta de efter den minsta slanten, de äga; och hafwa de ingen, som är tillräckligt liten, så gå de förbi och låtsa om ingenting. Icke tänka de, att Herren sitter där och ser på. Om de såge honom lekamligen stå wid kollektbössan, så skulle de handla alldeles annorlunda. Men hwar är då deras tro? Ja, många äro de, som aldrig wilja sluta sig till en kristen församling, bara därför att de weta, att de då blifwa tvungna att taga del i församlingens utgifter, och det wilja de icke. Det är billigare att såsom gäst göra sig till godo allt, hwad församlingen har att bjuda på, och så gå sin väg, fri och ledig. O, huru har icke själasjenden bedragit dem! Men det kommer en dag, då hwar och en skall stå upp, hwad han har fått. Så se, huru det går dem på den dagen. Jag will icke wara i deras kläder på den dagen.

Det är dock ett slag af gåfwor, som Herren icke will hafwa, ja, som äro en styggelse för honom, och det är, när någon, i stället för att göra rätt för sig, söker att muta sitt samwete med gåfwor till heliga ändamål. Det war så judarna gjorde, när de gåfwo till templet, hwad de rätteligen enligt Guds bud skulle hafwa gifwit till hjälp åt sina gamla, fattiga föräldrar. De tyckte, och deras lärare lärde dem, att det förra war mycket heligare än det senare. Men Herren ropade we öfwer sådan lära och sådana gåfwor (Matt. 23: 6). Det som i gamla testamentet skulle offras, måste wara utan fel. Det fick icke wara orent. Nuwäl, se till, att

du icke med en krona i kollekten söker att köpa dig lös från plikten att betala din broder t. ex. fem kronor, som du är honom skyldig. Gud vill icke i sin offerkista taga emot orättfärdigt gods. Hans offerkista är icke något gömställe för tjufgods. Ett sådant sätt att muta samvetet är försträffligt.

Tillbedjen i helig skrud. När man träder fram inför en jordisk konung, så kläder man sig stidligt samt iakttagert ett utvärtes anständigt sätt. Det säger sig alldeles själft, att man så skall göra. Nuväl, tänk på det, när du träder fram inför Gud, när du går upp i församlingen för att tillbedja, att du då i klädsel och allt annat stidar dig på ett heligt sätt. Det yttre är icke så litgiltigt, som många kristna tro, icke därför att det i och för sig har någon betydelse, men därför att det ofta är ett uttryck för, hvad som bor där innanför. Den som wid Guds tillbedjan framträder på ett yttligt, slarfwigt, wanwördigt sätt, hans hjärta är waneligen tomt på den andakt, wördnad och det heliga sinne, hvarför utan ingen rätt tillbedjan kan ske. Tänk på det!

Bäfwen för hans ansikte, alla länder. En sådan helig bäfwan, när den ringa, swaga, syndiga människan står inför den helige, allsmåttige, majestätiske Guden, är mycket hälsofam. En sådan bäfwan kände Moses och Israels barn, när Herren uppenbarade sig på Sinai. En sådan bäfwan kände profeten Esaias, när han såg Herren (Es. 6: 1 f.). Och Johannes berättar om sig i Uppb. 1, att när han såg Herren, så intogs han af en sådan bäfwan, att han föll liksom död ned för hans fötter (v. 17). Sådan bäfwan är icke uttryck af något trälfinne utan af en helig känsla af egen ringhet och af Guds majestät. Den är alltså mycket wäl förenlig med barnaskapets ande och en sann glädje i Gud. Därför uppmanar David i denna samma psalm icke blott människor och folk utan himlar och jord, hafwet och marken och skogens träd att fröjdas och wara glada inför Herren (v. 11 f.). Den sanna fruktan för Gud hindrar icke men helgar glädjen i Gud.

Sägen bland hedningarna: **Herren är konung**, ja, han är konungen öfwer alla konungar. Därför tillhör det alla människor att lyda och tillbedja honom såsom sin konung. Hans makt är icke inskränkt såsom de jordiska konungarnas makt. Den är oändlig. Och den gör sig gällande öfwer allt: till wälsignelse för dem, som lyda, till undergång och förbannelse för dem, som trotsa. Ingen kan komma undan. Alla warelser äro underordnade honom och bundna wid de lagar, som han har satt för tillwarelsen, både för den lefamliga och för den andliga tillwarelsen. Dessa lagar äro lika orubbliga på det ena området som på det andra. Lika litet

som man kan genom några inbillningar ändra naturlagarna, lika litet kan man med inbillningar och wadert tal ändra Guds ewiga frälsningsråd. Wandrar du i strid mot de förra, så går du under. Det hjälper icke, att du hoppas och talar och tänker stort om Guds nåd och försyn — du går under, du fördärfwar dig själf. Wandrar du i strid med Guds ewiga frälsningsråd, så går du förlorad, om du också tänker och tror och talar aldrig än så stort om Guds nåd. Du wet vägen, du talar om den, men du wandrar den icke. I stället wandrar du den wäg, som leder till förtappelse. **Och då kommer du dit.** Guds ewiga frälsningsråd kan icke ändras. Det är ett uttryck af hans eget wäsen, och hans wäsen är oföränderligt.

Men å andra sidan: wandrar du i öfwerensstämmelse med Guds ewiga frälsningsråd, så winner du frälsning, owillkorligen frälsning, hwilka makter som än må lägga sig däremot, hwilka swårigheter, frestelser och lidanden som än må möta dig. Ty Herren är konung. Hans wilja och beslut är, att du skall frälsas, och hans makt är oändlig. Men vägen är Jesus och att wandra på den, det är att tro på honom. Det är absolut omöjligt, att den skulle gå förlorad, som tror på Jesus. Om så skulle ske, så wore Gud icke konung längre. Han wore då öfwerwunnen af andra makter. Men det är lika omöjligt, som att 2 gånger 3 någon sin skulle kunna bli 23. Ja, Herren är konung, och det bör all världen få weta.

Därför står jordkretsen fast och wacklar icke. Det är Guds wisshet och allmakt, som uppehåller jorden och alla himlakroppar och leder dem i sina banor. Guds wisshet och allmakt äro de egentliga naturlagarna. Några af Gud oberoende naturlagar gifwes det icke. Swad man talar och tänker och drömmar därom, det må wara "wetenskap". Men sanning är det icke. Ty all sanning är i Gud.

Efter detta uppmanar David himlar och jord och hafwet och allt att fröjda sig och jubla inför Herren. Ty det är ett saligt, ett öfwermåttan saligt förhållande, att Herren är konung. Icke världsliga herrar eller myndigheter, icke upprorsmakare, tyranner och förtryckare, icke denna världens wisa och lärda och skriftlärare, icke ondskans andemakter, nej, Herren — Herren — Herren allena är konung. Om han icke det wore, så wore det bäst att bannlysa all glädje från jorden. Men nu är han det, och därför böra människor och änglar, himlar och jord, haf och land, skogar och berg fröjdas och jubla. Ty då hafwa wi säkerhet för, att det fall, som stebde i Adam, med dess följder skall warda botadt, att ett sannskyldigt Guds rike af rättfärdighet, frid och fröjd i helig Ande skall

komma till stånd, och att själfwa naturen skall blifwa frigjord från förgängelsens trälldom samt omdanad till en wärdig bostad för Guds frälsta skaror. Därför låt oss blifwa wid Guds ord, som säger det. Det är trösteligt, upplystande, helgande, stärkande.

Till ytterligare betonande af Herrens konungadöme säger David, att han kommer för att döma jorden (v. 13). Det är också genom en sådan världsdom, Guds rike skall upprättas, såsom Herren Jesus själf lärar i Matt. 25. Denna dom skall ske **med rättfärdighet**, säger David här. Ingen enda warelse skall i den domen lida orätt. Emedan Herrens domar nu icke äro våra domar, så äro wi frestade att ibland fråga, om det kan finnas en rättfärdig Gud, då sådant får ske. Men må alla twifvel fara. Wi kunna wara fullkomligt wisja, att i den stora världsdomen allt skall blifwa så ljust och klart, att alla warelser, både de saliga och de fördömda, skola se, att Gud har varit rättfärdig i alla sina domar. Världsdomen skall vidare ske **med trofasthet**, d. ä. i fullkomlig öfwerensstämmelse med det, som Gud i sitt ord har talat. Hwarje tanke på, att det där skulle bli dömdt annorlunda, än som det står skrifwet, må wara en tröstefull förhoppning för dem, som icke wilja omvända sig. Men en inbillning är det, en söfwanande inbillning, en försträfflig inbillning. Tänk, huru försträfflig deras ställning är, som inse, att om Guds dom blir efter ordet, så äro de olyckliga, och som söka att trösta sig med den inbillningen, att det icke blir så, som det står skrifwet. Men tänk också, huru öfwer all beskifning saliga de äro, som kunna säga: "Går det bara, såsom det står skrifwet; är Gud en rättfärdig Gud och blir hans dom, efter som han har talat, då — då går jag med hela den frälsta skaran in i ewig härlighet och ära."

Ja, ja, Herren är konung, och hans ord blifwer ewinnerligen. Himlar och jord skola förgås, men af hans ord skall icke en prick rubbas. Och de som hwila på ordet, de stå säkra, när himlarnas krafter börja bäfwa. Ingenting skall omstörta dem.

O Herre Gud, vår Fader, gif oss tro, riktig tro, en orubblig tro. Fyll vårt hjärta med din kärlek, att vår mun må öfwerflöda af ditt lof. Amen. Hallelujah. Amen.

Du, Herre, är den Högste öfwer hela jorden.

Ps. 97: 1—12.

1. Herren är konung! Därför fröjde sig jorden; hafsländerna de många, glädja sig. 2. Moln och töcken äro rundt omkring honom, rättfärdighet och rätt äro hans trons fäste. 3. Eld går framför hans ansikte och förbränner hans ovänner rundt omkring. 4. Hans ljungeldar lysa upp jordens krets; jorden ser det och bäfvar. 5. Bergen smälta såsom wax för Herrens ansikte, för hans ansikte som är hela jordens herre. 6. Himlarna förkunna hans rättfärdighet, och alla folk se hans ära. 7. Alla de skola komma på skam, som dyrka beläten, de som berömma sig af afgudar. Alla gudar skola tillbedja honom. 8. Sion hör det och gläder sig, och Juda döttrar fröjda sig för dina domars skull, Herre. 9. Ty du, Herre, är den Högste öfwer hela jorden; du är högt upphöjd öfwer alla gudar. 10. I som älsken Herren, haten det onda. Han bewarar sina frommas själar, ur de ogudaktigas hand räddar han dem. 11. Sjus är utsädt för den rättfärdige och glädje för de rätt hjärtade. 12. Glädjens, I rättfärdiga, i Herren, och prisen hans heliga namn.

Mycket i denna psalm påminner om den näst föregående Ps. 96. Huswudinnehållet i dem bägge är, att Herren är konung, och att alla böra glädjas däröfwer. Ja, det är ett härligt glädjeämne, att Gud regerar, vår Gud, vår himmelske Fader och vår Herre Jesu Kristi Fader. Men det är tillika en uppmaning till oss att låta Gud regera samt, såsom Petrus säger, ödmjuka oss under hans mäktiga hand, på det han må upphöja oss i rätt tid (1 Petr. 5: 6). Ty hans regering leder alltid, när tiden är inne, till upphöjelse för hans folk, äfwen om den ibland synes leda nedåt, till förnedring.

Den gamle gudsmannen Scriwer säger, att wi själlan waga tro, att Gud skall göra sin sak riktigt, om wi icke så wara med och hjälpa till eller åtminstone se efter, att han gör det. Men det är på den konsten tron skall öfwa sig, nämligen konsten att i allting sätta en fullkomlig tillit till Herren.

Det berättas, att en engelst konung en gång stickade ett sändebud till Sverige. Det war oroliga tider då och sändebudet war mycket ängslig wid tanken på det sönderlitna tillstånd, som hans land befann sig uti. Så låg han en stormig natt och kunde icke sofwa af bekymmer. En förtrogen tjänare, som sof näst intill, märkte det och sade: "Får jag göra eder en fråga?" — "Ja", svarade hans herre. — Och nu fortsatte tjänaren: "Tror Ni, att Gud regerade världen gansta wäl, innan ni kom till?" — "Ja wißt", svarade hans herre. — "Tror ni då, att han kommer att regera världen lika wäl, sedan ni icke mer är till?" fortsatte tjänaren. — "Ja, wißt", måste hans herre åter swara. — "Ursäkta mig då", tillade tjänaren, "men tror ni icke, att han kan och skall regera världen lika wäl nu, medan ni lefwer?" — På denna fråga fick han intet annat swar, än att hans husbonde wände sig mot väggen och somnade lugnt. Ja, det war det bästa swaret. Wi kunna förwisso waka, sofwa, arbeta, hwila, äta och dricka i ro, ty Herren är konung, och han regerar öfwer allt i himlarna och på jorden.

Men det samma som säges om Gud Fader, det säges äfwen om Herren Jesus. Huru stämmer det öfwerens med hwartannat? Jo, så, att det är i Kristus och genom Kristus som Gud regerar. Herren Kristus är den, genom hwilken Gud gör alla sina gärningar. Genom honom är det Gud har skapat världen, genom honom är det han uppehåller världen, genom honom är det han frälsar världen, genom honom är det han dömer världen. Därför säger också Herren Jesus: Mig är gifwen all makt i himmelen och på jorden (Matt. 28). Detta är konungadöme, Guds konungadöme, som Gud har gifwit honom, på det han skall gifwa ewigt lif åt alla dem, som Fadern har gifwit honom. Hvilken underbar tanke! Den gamle kyrkofadern Augustinus säger: "Han som stod inför Pilati domstol, han som fick uppbära hugg och slag, han som bespottades, han som törnekröntes, han som lindpustades, han som hängde på korset, han som begabbades, där han hängde på trä, han som dog på korset, han som genomborrades med spjutet, han som begrofs, han stod själf upp från de döda. Han är konung. Wå jorderikena rasa, så mycket de wilja, hwad kunna de förmå mot alla konungars Herre och Konung, alla världars skapare?" Det war detta Luther kände, när han sjöng:

Wår Gud är oss en wäldig borg,

han är vårt wapen trygga.

Wår egen kraft ej hjälpa kan,

wi wore snart förströdda,

men med oss står den rätte man,

vi stå af honom stödda.

Frågar du, hwad namn han bär,

Jesus Krist det är.

Han är den Herren Gud,

som, klädd i segerstrud,

sin tron för ewigt grundat.

Med anledning häraf uppmanar psalmisten jorden att fröjda sig och de många hafsländerna att glädja sig, alldeles såsom wi också läst i Ps. 96. Så sjunger David äfwen i 1 Krön. 16: 31: Himlarna fröjde sig och jorden ware glad, och ibland hedningarna säge man: Herren är konung.

Man må här såsom öfwerallt i den heliga Skrift märka, huru angelägen Gud är, att wi skola wara glada. Det är så många människor, som mena, att en glad gudaktighet är en lättfärdig gudaktighet. En allvarlig kristendom måste i deras tanke wara en tung och suckande kristendom. Men en sådan kristendom stämmer illa öfwerens med bibelns uppmaning till oss att wara glada. Om någon har ett godt hem, en rik och ansedd och mäktig far samt ett stort arf att wänta, skall man wäl kalla onom lättfärdig för det, att han är glad? Nej, twärt om skulle man förundra sig, om han icke wore glad. Och tusenden skulle säga: "Om jag hade det som du, så skulle jag fröjda mig storligen". Men är det då icke mycket naturligare, att den som har Gud till fader — Gud som är herre och konung öfwer himmel och jord — den som har Jesus Kristus till sin frälsare, en hel bibel full med orubbliga löften om daglig nåd och hjälp samt slutligen ett wißt hopp om ewig salighet i himlarnas rike — är det icke alldeles naturligt, säger jag, att en sådan är glad? Därför säger Luther, att om wi rätt förstode vår lycka, så skulle wi för glädjes skull icke kunna lefwa. Ja, war glad. Du har rättighet att wara glad. Gud will, att du skall wara glad. Det är hälsosamt för både kropp och själ att wara glad. Himmelen är full af glädje. Och Gud är allas fröjd.

I de följande verserna skildras nu Guds majestät med bilder ur naturen. Moln och töcken draga sig tillsammans (v. 2), ur molnet går eld och förbränner hans owänner (v. 3), ljungeldar upplysa jordens krets och åstan dånar, så att jorden darrar (v. 4), vulkaner komma i rörelse, så att själwa berget smälter såsom wax (v. 5). Det är Herren, hela jordens herre (v. 5), som uppenbarar sig. Och wisserligen wet hwar och en, som i södra länder varit vittne till ett sådant fruktansvärdt naturstadespel*, att man därwid på ett färsksildt sätt erfar något af Guds närhet

* I vår nord kan man wäl så se wäldiga åskwäder, dock aldrig något, som låter sig jämföras med, hwad som i sydliga länder förekommer

och majestät. Ingen lärer väl heller wid ett sådant tillfälle undgå att känna en wiß bäsman. Bergen darra för honom, säger profeten, och höjderna smälta, och jorden lyfter sig för hans åsyn och jordens krets och alla de, som där bo (Nah. 1: 5).

Detta allt är dock endast en swag förebild till det, som skall ske, när Herren Jesus kommer för att å Guds wägnar döma världen. Där om säger Jesus själf: Solen skall förmörkas och månen icke gifwa sitt sken, och stjärnorna skola falla från himmelen, och himlarnas krafter skola bäsma (Matt. 24: 29). Eller såsom det heter hos Lukas: Tecken skola ske i sol och måne och stjärnor och på jorden skall ångest komma öfwer folken, och de skola förtwisla wid hafwets och wågornas dån, under det att människor uppgifwa anden af försträckelse och af wäntan på det, som skall öfwergå världen, ty himmelens krafter skola bäsma (Luk. 21: 25 f.). Om samma sak talar redan profeten Joel, och hans ord anföras af Petrus i Apg. 2: Jag skall låta tecken synas på himlarna och på jorden: blod och eld och röktoder. Solen skall wändas i mörker och månen i blod förrän Herrens stora och fruktansvärda dag kommer (Joel 2: 30). O, det blir en försträcklig dag för alla ogudaktiga. Men till sina troende säger Herren Jesus: När detta begynner att ske, så resen eder upp och lyften edra hufwud upp, ty då nalkas eder återlösning (Luk. 21: 28).

Se här en bild. I midten af 1800-talet blefwo några engelska missionärer i Abysfinien fångslade af den grymme konung Teodorus. Engelska regeringen fordrade deras frigifwande. Teodorus trotsade. Då sände England dit en krigshär. Teodorus trängdes med sin här allt längre och längre inåt landet. Till slut inneslöt han sig i en stark fästning, dit han äfwen förde missionärerna. När engelsmännen hunno dit, började de strax att med sina kanoner bestjuta fästningen. Hwarje skott med dess bråk war en försträckelse för Teodorus och hans folk men en ljustig musik för missionärerna. Och när äntligen fästningens port war sprängd och engelsmännen stormade in, då gjorde Teodorus såsom konung Saul: han dödade sig själf. Men missionärerna sjöngo Guds lof. Ty nu woro de räddade. Ja, så skall det gå, när Herren kommer till doms.

Rättfärdighet och rätt äro hans trons fäste. Att jordiska troner äro så wacklande, det beror därpå, att de ofta äro grundade på orättfärdighet, på wåld och blodsgjutelse, eller att omkring dem samlas så mycken orättfärdighet. Men Guds tron består i ewighet, emedan den är grundad på rättfärdighet och rätt och är en tron, från hwilken idel rättfärdighet utgår. "Rättfärdighet är hans oföränderliga egenkap, och rättwisa utmärker hwarje hans handling. Äfwen om wi icke kunna se eller

förstå, hwad han gör, så äro wi dock wisja, att han icke skall göra oss eller någon annan af sina skapade warelser något orätt. När den gudomliga förshynens böcker upplåtas, då skall intet öga där upptäcka ett enda ord af Gud, som bör utplånas, en enda stafwelse som vittnar om misstag, en enda rad som innebär orättwisa, en enda bokstaf som talar om ohelighet". (Spurgeon.) Alla grubblerier öfwer det ofta oförklarliga i Guds wärldsherrering äro därför idel onyttiga, ja, skadliga och dåraktiga själfplågerier.

Himlarna förkunna hans rättfärdighet. När domens dag är inne, då skola de stora tecken, som ste på himmelen, förkunna, att den rättfärdige Guden kommer, ty det är han, som i Kristus Jesus kommer till doms (Apg. 17: 31), lika wißt som det war han, som i Kristus Jesus kom för att försona wärlden med sig (2 Kor. 5: 19). Och alla folk skola se hans ära. Ty när Herren kommer, då skola alla folk på en gång öfwer hela jorden se hans härlighet. Däröfver säger Herren Jesus själf: Om de säga till eder: Se, han är i öknen, så gå icke ut; se, han är i kamrarna, så tron det icke. Ty såsom blixten går ut från öster och synes allt intill väster, så skall människans sons ankomst wara (Matt. 24: 26 f.), d. w. s. människans sons ankomst skall icke wara sådan, att man måste wisa människor hit eller dit för att så se honom, utan såsom blixten plötsligen visar sig för alla på en gång, så skall Kristus, när han kommer, i ett ögonblick synas för alla människor öfwer hela jorden. Ingen skall kunna gömma sig undan. Alla måste fram i ljuset. Ty nu stundar dom.

Wid denna dom skola alla afgudar förgås, och alla de, som dyrka dem, komma på skam (v. 7). Afgudarna, som de hafwa tröstat uppå, skola icke kunna frälssa dem. Alla gudar skola tillbedja honom. Att tillbedja någon är att kasta sig i stoftet för honom. Det kan ste både af wänner och af fiender. Här är meningen det senare. Afgudarna framställas såsom fiender, som kasta sig ned för segrarens fötter, besegrade, krossade, fullständigt tillintetgjorda.

Men Sion, d. w. s., Guds folk, hör det och gläder sig och Juda döttrar fröjda sig för dina domars skull (v. 8), som äro deras frälsning. Ty när Gud dömer och förgör fienderna, så frälsar han sitt folk. När han i Röda hafwet förgjorde Faraos här, så frälste han Israel. Därför skall Guds folk fröjdas äfwen öfwer hans domar.

Ty du, Herre, är den Högste öfwer hela jorden, du är högt upphöjd öfwer alla gudar. Ja, Herren allena är hög. Lägg ett sandkorn wid sidan af ett berg. Du säger, att sandkornet är ingenting. Nuwäl, sandkornet är ett högt berg i jämförelse med all jordiskt ära och makt och

höghet, när den lägges wid sidan af Guds majestät. Så hög som solen är öfver jorden, så högt är Gud upphöjd öfver allt, som är stort och härligt i himmelen och på jorden.

På grund af allt detta, färfildt den wäntade domen, uppmanar psalmisten de troende: **I som älsken Herren, haten det onda.** Att älska Gud och att hata det onda, hör tillsammans med nödwändighet. Den som icke hatar det onda, han älskar icke heller Gud. Men psalmisten säger icke: **Haten de onda.** Ty **de onda** kan man älska, medan man hatar **det onda.** En fader hatar sina barns ondskan, men han hatar icke dem. Gud hatar all synd och orättfärdighet i världen, men **världen** älskar han så, att han gifwit henne sin enfödde Son till en frälsare. En sådan skillnad mellan synden och syndaren måste man alltid göra. Kristus är kommen för att utplåna synden men icke syndaren, för att frälsa syndaren men icke synden. Hvar gång man talar om syndares frälsning från synd, så gör man skillnad mellan synden och syndaren. Och det tillhör Guds folk att hata all synd och att älska alla syndare. Ty så gör Gud.

Herren bewarar sina frommas själar, så att de icke komma i någon dom. De äro gångna från döden till lifwet (Joh. 5: 24). Såsom Gud frälste Lot ur Sodom, när han wille förgöra den gudlösa staden, och såsom han frälste Noak i arken, när han i syndafloden förgjorde den gamla världen, så skall han genom Sonen frälsa de sina undan de tillkommande vredesdomarna (1 Tes. 1: 10). **I stället för mörker och kival är ljus utsädt för den rättfärdige och glädje för de rätt hjärtade,** de gå in i den ewiga härlighetens ljus och glädje. Det är sådt för dem. Ty hvar och en, som wandrar i tron på Herren Jesus och är honom trogen, han får ljus och glädje åt sig, om än såendet ofta sker under sorg och tårar. Och i Guds rike skördar han ljus och glädje, en ewig, oföränderlig glädje och fröjd på Guds högra hand ewinnerligen.

Denna glädje, som wi hafwa att wänta, bör redan här uppväcka oss till glädje. Därför slutar psalmen sålunda: **Glädjens, I rättfärdiga, i Herren och prisen hans heliga namn.** Ja, låtom oss vara glada. Låtom oss sjunga och jubla för vår Gud. Låtom oss med glädje löpa hans budords vägar. Ty han är konung, han är hela världens herre och vår konung. Han är vår Fader, en fader öfver allt, hwad fader heter i himlarna och på jorden. Han will, att alla skola frälsas. Han har gifwit sin enfödde Son ut för alla. **Hallelujah. Amen.**

Höjen glädjerop till Herren.

Ps. 98: 1—9.

1. Sjungen åt Herren en ny sång, ty han har gjort under. Hans högra hand och hans heliga arm har hjälpt honom. 2. Herren har låtit sin frälsning wara lunnig, för hedningarnas ögon har han uppenbarat sin rättfärdighet. 3. Han har kommit ihåg sin nåd och sin trofasthet mot Israels hus; alla jordens ändar hafwa sett vår Guds frälsning. 4. Höjen glädjerop till Herren, alla länder; bristen ut i jubel och lofsjungen. 5. Lofsjungen Herren med harpa, med harpa och med lofsångs ljud. 6. Höjen glädjerop med trumpeter och med basuners ljud inför Herrens, konungens anförte. 7. Hafwet bruse och allt hwad däri är, jordens krets och de, som bo därpå. 8. Strömmarna klappe i händerna, bergen juble med hwarandra 9. inför Herrens anförte, ty han kommer för att döma jorden. Han skall döma jordens krets med rättfärdighet och folken med rättvisa.

Den andra och tredje versen af denna psalm antyda, att den är strifwen wid ett tillfälle, då Gud på något underbart sätt hade hjälpt sitt folk, såsom han t. ex. hjälpte det ur Egypten eller från Babel, eller när han räddade det undan Sanherib. Hvem som har strifwit psalmen, säges icke. Den är för öfrigt i sin början och sitt slut en återklang af Ps. 96, en härlig lofsång.

Sjungen åt Herren d. w. s. till Herrens ära. Guds förhärlikande är målet för alltings tillvaro. Alla de stora himlakropparna, jorden och allt, hwad som lefwer och växer och krälar därpå, är till för att förhärlika Gud. Ingenting har sitt mål i sig själf. Allt, allt pekar genom sin storhet eller sin skönhet eller sin underbåra inrättning uppåt till Gud, den allsmåttige, den allwise, den gode skaparen. Ju mer man trånger in i naturens hemligheter, det må wara det stora eller det lilla, desto mer framtråder Guds härlighet. Man förbåtttrar de stora stjärnkåtarne och andra instrument, och man upptåcker nya wårldar, nya under. Man förbåtttrar förstoringsglåsen för att se det, som annars alldeles undan-

drager sig en människas syn, och man upptäcker alltjämt nya under — under öfwer under. Och allt pekar det på Gud, allt upphöjer och förhärligar det honom.

Men om wi från detta wända ögonen till människowärlden och dess historia, så är den en sammanhängande kedja af under. Hela Guds regering med folken och med den enskilda människan är ett under. Hans tålmod, hans barmhärtighet, hans försyn, hans frälsningsanstalter — allt, allt är det idel under, som ropa till hwarje betraktare: Upphöjen Gud, prisen honom, sjungen till hans ära. Om det finnes någon warelse, som har stäl att prisa Gud, så är det människan. Ty mot henne har Gud gjort det största och underbaraste af alla under, då han gifwit sin enfödde Son till en frälsare åt henne.

Alla änglar lofsjunga Gud. Hela deras warelse går upp i Guds förhärligande. Och det är deras salighet. Ty en förnuftig warelsses salighet består däri, att han står i full öfwerensstämmelse med det ändamål, för hwilket han är till. Herren Jesus gjorde allt, hwad han gjorde, i affikt att förhärliga Gud. När han botade sjuka, när han förbarmade sig öfwer de elända och halp dem, då war det yttersta ändamålet det att förhärliga Gud. Han tog icke ett steg, han sade icke ett ord, han gjorde icke en gärning, som icke gick ut på att ära den himmelske Fadern. Ja, själfwa hans frälsarewerk hade icke till yttersta ändamål att frälsa syndare. Detta war ju i och för sig ett oändligt högt ändamål, men icke det yttersta och högsta. Det högsta målet war att förhärliga Gud genom syndares frälsning. Det lär oss Herren Jesus själf i Joh. 17, då han säger: Fader, jag har förhärligat dig på jorden, i det att jag fullbordat det werk, som du har gifwit mig att göra.

Men när wi detta weta, är det då icke rimligt, att wi själfwa stämma in och sjunga åt Herren? Ju mer du kan inrätta ditt lif så, att dina ord och gärningar riktas på Guds förhärligande i allt, desto lyckligare skall du blifwa, desto mer skall du mogna för himmelen. Ty de saligas salighet i himmelen är ju det, att hela deras warelse i hwarje ord och gärning utan brist är riktad på Guds ära.

En ny sång, säger psalmisten. Under den föregående nödens tid hade folket sjungit sorgesånger. Nu war befrielsen kommen, och nu borde de sjunga en ny sång. Nya förhållanden alstra nya sånger. En fattig, som blir hjälpt ur sitt betryd, en sjuk, som blir frisk, en sleppsbruten, som blir räddad o. s. w. — alla få de en ny sång i sin mun. En ogudaktig lifaså, som blir omvänd. Han får en alldeles ny sång i sin mun. Sådant som han nu sjunger, har han aldrig sjungit förr. En fader,

som haft sorg af en ogudaktig son, men som nu får se sonen gifwa sitt hjärta åt Herren Jesus, han börjar också att sjunga en ny sång. Dessa nya sånger äro preludier till den nya sång, som Guds folk skall sjunga i himlarnas rike wid Lammets tron.

Nu framhåller psalmisten det under, som Gud gjort, och som framkallat denna sång. **Han har gjort under, han har låtit sin frälsning warda lunnig, för hedningarnas ögon har han uppenbarat sin rättfärdighet.** Såsom wille han säga: "Nu hafwa hedningarna fått se, att han är en rättfärdig Gud, då han så underbart har frälst sitt folk." Han hade ju lofwat sitt folk att wara deß Gud, att skyddas det för alla deß fiender o. s. w. Om han nu hade brutit dessa löften, så hade han icke warit en rättfärdig Gud. Ty den som lofwar något men sedan bedrager den, som litar på hans löfte, han är orättfärdig.

Detta är en wäldig tröst för alla, som tro på Herren Jesus. Gud har lofwat att bära, stöta, hjälpa och bewara dem, att dagligen förlåta dem deras synder, att stödja dem i deras frestelser, upprätta dem när de hafwa fallit, hela dem när de äro sargade, att förlossa dem från allt ondt och frälsa dem till sitt himmelska rike. Om han nu bröte alla dessa löften eller något af dem, så wore han en orättfärdig Gud eller ingen Gud alls, ty en orättfärdig Gud är en lika stor orimlighet som ett "mörkt ljus" eller något annat, som är galet. Tänk, hwilket hälleberg för tron! Johannes åberopar sig också därpå, när han säger: Om wi bekänna synderna, så är han trofast och rättfärdig, så att han förlåter oss synderna och renar från all orättfärdighet (1 Joh. 1: 9). Därför när det synes dig gå emot, hwad Gud har lofwat, så säg för dig själf: "Det är ingen fara; det här reder sig nog, ty Gud är en rättfärdig Gud, och det skall han nog i sin tid wisa både mig och andra." Det finnes icke ett förnuftigare resonemang än detta. I det resonemanget sammanfalla kristen tro och sundt förnuft, så att de bliwa alldeles ett. Och det är godt. Egentligen är icke heller sanningen något annat än sundt förnuft.

Men här förekommer ett uttryck, som är mycket beaktansvärdt. Det står: **Hans högra hand och hans heliga arm har hjälpt honom** (v. 1). Detta är ett uttryck, som äfwen annorstädes förekommer. Så heter det i Ef. 59: Herren såg, att ingen trädde fram, han förundrade sig öfwer, att ingen tog sig saken an. Då hjälpte honom hans egen arm, och hans rättfärdighet understödde honom (v. 16). Och åter i Isak. 63: Jag stöddade omkring mig, men ingen hjälpare fanns; jag stod där i förundran, men ingen fanns, som understödde mig. Då hjälpte mig min egen arm (v. 5). Detta är mycket mänskligt taladt men också mycket uttrycksfullt och

kraftigt. Verket war Herrens, hans allena. Saken war också hans, ty det war hans eget folk det gällde.

Men om så war förhållandet, när Gud frälste Israels folk ur lefamlig nöd, så skall det samma sägas mycket mer om mänsklighetens frälsning från synden, döden och djäfwulens wäld. Det är han, han allena, som i Kristus Jesus har afwäpnat herradömena och wäldigheterna, ondskans andemakter, samt ställt dem uppenbarligen fram och triumferat öfwer dem (Kol. 2: 15). Ingen annan warelse i himlarna eller på jorden har däråt kunnat göra någonting. Därför sjunger också den himmelska härskaran: Amen, lof och ära och wißhet och tackfägelse och pris och makt och starkhet tillkomme vår Gud i ewigheters ewighet. Amen (Uppb. 7: 12).

Han har kommit ihåg sin nåd och sin trofasthet mot Israels hus (v. 3). Dessa ord torde hafwa föreswäfwat jungfru Maria, när hon sjöng: Herren har antagit sig sin tjänare Israel för att komma ihåg sin barmhärtighet — såsom han har talat till våra fäder — mot Abraham och hans säd till ewig tid (Luk. 1: 54 f.). Det hade sett ut, som om Gud hade glömt sin barmhärtighet, och hwad han hade lofwat. Men nu wißade det sig, att han wäl kom ihåg det, och att han war trofast. På samma sätt sjöng Salaria: Lofwad ware Herren, Israels Gud, att han har upprättat åt oss frälsningens horn i sin tjänare Davids hus, såsom han har talat genom sina heliga profeters mun, att han skulle frälsa oss från våra owänner och göra barmhärtighet med våra fäder och minnas sitt heliga förbund, den ed, som han har swurit vår fader Abraham att gifwa oss (Luk. 1: 68 f.).

Det är en enda sak, som Gud kan glömma, riktigt glömma, och det är våra synder. Såsom han själf säger: Jag, jag utplånar dina öfwerträdelser för min egen skull och kommer dina synder icke mer ihåg (Ef. 43: 25). Men sitt folk, sina barn kan han icke förgäta, dem har han tecknat på sina händer (Ef. 49: 16); deras behof kan han icke förgäta, deras goda gärningar kan han icke glömma. Men allra minst kan han glömma, hwad han har lofwat dem. Ty han är en rättfärdig Gud, och intet orätt är i honom, säger Moses; men att glömma löften är orätt. Det är swet. Men om vår Gud wißte redan Moses att förkunna: Östraffliga äro hans vägar, ty alla hans gärningar äro rätta; en trofast Gud och utan swet, rättfärdig och rättwis är han (5 Mos. 32: 4).

Alla jordens ändar hafwa sett vår Guds frälsning (v. 3). Därmed syftar psalmisten på den frälsning, som han talat om i v. 2, och som hade blifwit wida bekant bland hedningarna. Men wi kunna i högre mening om den frälsning, som Gud har gifwit oss i Kristus Jesus,

säga: Alla jordens ändar, allt kött, alla folk skola se Guds frälsning (Ej. 52: 10, Luk. 3: 6). Ty evangelium skall warda predikadt för alla folk, innan änden kommer (Matt. 24: 14). Men evangelium gör ingenting annat än uppenbarar för folken Guds frälsning, Jesus Kristus (Luk. 2: 30). Det är den kristna församlingens allra förnämsta plikt att göra allt för att sprida evangelium öfver hela jorden, till alla heder, släkter, folk och tungomål. Hon har själf fått sig evangelium anförtrodt för att gifwa det åt folken. Hon är därför alla folks gäldenär, såsom aposteln Paulus säger om sig (Rom. 1: 14), och hon är en oredlig gäldenär, om hon försummar att betala sin skuld.

Med anledning af den underbara frälsning, som Guds folk erfarit, men ännu mer i tanke på den stundande domen, som skall medföra en ännu härligare förlofning, och det icke blott för Israel utan för de troende af alla folk, uppmanar nu psalmisten alla länder (v. 4), hafwet och hwad däruti är, jordens krets och alla som därpå bo (v. 7), strömmarna och bergen (v. 8) att jubla med hwarandra (v. 8), att höja glädjerop (v. 4), att lofsjunga med harpa (v. 5), med trumpet och basuner (v. 6) och handklappningar (v. 8). Psalmisten är alldeles utom sig af hänryckning wid tanken på de stora ting, han talar om. Men låtom oss lyhöna till hans ord och stämma in, äfwen wi, unga och gamla, stora och små, låtom oss stämma in med fullt hjärta och full hals, ja, riktigt ropa af glädje. Man kan aldrig bli för mycket glad i Gud.

• **Ty han kommer för att döma jorden.** Och såsom det war i Jesus Kristus, han kom för att frälja världen, så är det också i Jesus Kristus han kommer för att döma världen. Han skall döma jordens krets med rättfärdighet och folken med rättvisa. Ingen skall i den domen lida orätt. De rättfärdiga skola få arfwets lön (Kol. 3: 24), men de orättfärdiga skola utan anseende till personen få igen det orätta, som de hafwa gjort — ingenting annat (Kol. 3: 25). Allt efter den regeln: Hwad människan sår, det skall hon också uppstöra (Gal. 6: 7). Ingen kan tydligare tala därom, än hwad Herren gör i texten om den yttersta domen (Matt. 25). Gud hjälpe oss att allwarligt lägga hans ord på hjärtat.

Herren älskar det, som är rätt.

Ps. 99: 1—5.

1. Herren är konung! Må folken darra. Han som tronar på teruberna! Må jorden stälska. 2. Herren är stor i Sion, och hög är han öfver alla folk. 3. Därför skall man prisa ditt namn, det stora och fruktansvärda. Helig är han. 4. Och konungens makt älskar rätt. Du — du håller rättvisa wid makt, rätt och rättfärdighet öfvar du i Jakob. 5. Upphöj den Herren, vår Gud, och tillbedjen wid hans fotapall. Helig är han.

De äro hopade här flere lofpsalmer efter hvarandra men utan angifwen författare. I vissa delar äro de och hvarandra mycket lika. De ord, som denna psalm börjar med: **Herren är konung**, läsas också i Ps. 93: 1, 96: 10, 97: 1. Men de behöfva upprepas.

De ogudaktiga, som sötwa uti sina synder, behöfva höra om och om igen, att det är mot himlarnas och jordens konung de resa sig upp (Ps. 2: 1), när de förakta hans majestät. Det brukar anses och straffas såsom en synnerligen svår misgärning att förbröta sig mot en jordiskt konungs majestät. Huru mycket mer då emot honom, som är konung öfver alla konungar och herre öfver alla herrar. Det kan aldrig gå väl för en människa, som så gör. Gud har tålmod, han straffar icke strax, han väntar på syndarens sinnesändring. Men nådens tid har också en ände. Därför säger Herren Jesus: Nådens icke för dem, som dräpa kroppen och sedan icke hafwa makt att göra något mera. Men jag vill visa eder, för hwem I skolen räddas. Nådens för den, som, sedan han har dräpt, har makt att kasta till helwetet. Ja, säger jag eder, för honom nådens (Luk. 12: 4 f.). Och Paulus säger: De ogudaktigas ände är förtappelse (Fil. 3: 19). Det är en högst allvarlig sak detta.

Men äfwen de troende behöfva höra om och om igen, att Herren är konung. Den som står under en konungs beskydd, känner sig trygg. Konungen är mäktig, tänker han, och hwad konungen säger, det måste wara säkert. Därför plägar man säga om ett ord, som är riktigt wist, att det är "kungöord".

Sådant böra wi nu först och framför allt tillämpa på Herren. Han är konungen öfwer alla konungar, Herren öfwer alla herrar. Honom tillbedja himlar och jord. Alla jordiska konungars makt tillsammans är i jämförelse med hans makt såsom en fjönderbuden rö i jämförelse med ett hälleberg. Och mänskliga kungord äro i jämförelse med Guds ord såsom dammkorn, som flyga i luften, i jämförelse med de högsta fjäll.

Därför må folken darra. Den mot Gud fientliga människan måste darra i hans närhet. Därför wilja de ogudaktiga icke wara nära Gud. De hålla honom fjärran från sina tankar. Det är också nödvändigt för deras frid. Om de skulle tänka på, att Gud är omkring dem och känner alla deras gärningar, så skulle de gå i en ständig bäsman. Men den frid, de sålunda hafwa, bewisar sig därigenom wara en falsk frid. Och den skall en gång taga en ände med försträcke. Själslugn utan Gud är icke frid utan dödsömn.

Men medan de ogudaktiga sålunda darra och gömma sig undan Gud, så känna de troende sig trygga, glada och lyckliga öfwer att så wara nära Gud. Ja, ju närmare de komma honom, desto lyckligare äro de. Ofta får man också höra dem utbrista: "Det war en salig stund, Gud war mig (eller oss) så nära". Man måste wara andligen stenblind för att icke häraf se, i huru olika förhållande den ene och den andre står till Gud. Och nu är frågan den: huru är det med dig? Wit icke undan den frågan utan pröfwa dig själf inför Guds ögon.

Men om du märker, att det icke är rätt med dig, så wänd om. Det kan bli rätt. Genom tron på Jesus skall det bli rätt. Han är medlaren, genom hwilken Gud söker syndare, och han är wägen, på hwilken syndare komma hem till Gud. Därför wisar Skriften alla, som wilja frälsas, till Jesus. Ty att wisa dem till Jesus är att wisa dem till Gud. Gud är i Jesus. Såsom Petrus säger: I ingen annan är frälsning, och det är icke något annat namn ibland människor gifwet, i hwilket de skola frälsas. Såsom ingen förening mellan roten och grenen är möjlig annorledes än genom stammen, så är ingen förening mellan Gud och människan möjlig annorledes än i Jesus.

Herren tronar på keruberna, d. ä. hans tron uppbäres af keruber (Psal. 80: 2). Detta är ett uttryck af hans härlighet och makt. **Därför må jorden skälwa.** Hela skapelsen känner en helig bäsman inför hans majestät. Att sådana känslor tilläggas den enlig wanlig föreställningssjälösa naturen, är icke owanligt i bibeln. Sålunda talar aposteln Paulus i Rom. 8 om, att hela skapelsen **judar** under förgängelsens trældom och längtar efter befrielse (v. 22). Detta kan nu wara, hwad man kallar,

en "poetisk" skildring, såsom ju skalder ofta framställa djur och blommor och träd och haf och berg såsom talande o. s. v. Sådan poesi är icke heller ovanlig i bibeln, såsom t. ex. då i Ps. 98: 8 strömmarna uppmanas att klappa händerna och bergen att jubla. Men därunder kan dock ligga en verklighet, som går utöfver vår fattningsförmåga. Vår ofullkomlighet gör, att vi icke kunna se eller fatta tingen, såsom de i verkligheten äro. Med andra, nya, fullkomliga ögon skulle vi säkert se dem på helt annat sätt, ja, så mycket annorlunda, att vi skulle utbrista: "Detta hafva vi aldrig förr sett". Och den dag skall komma, då vi få sådana ögon. Under tiden stå vi där undrande.

Herren är stor i Sion, d. v. s. hos sitt folk. Sion var det heliga landets medelpunkt. Namnet begagnas därför ofta för att beteckna folket själf, Israels folk. Men så kallas också Guds rätta församling för Sion. Gud är stor i sin församling, stor i nåd, i makt, i trohet, i barmhärtighet, i rättfärdighet o. s. v. Hela Guds församlings historia är ett vittnesbörd om denna Guds storhet. Skulla makter hafva icke rest sig upp för att utrota församlingen? Allt hwad mänsklig makt, wäld, wetenkap, konst förmått, det har man satt i rörelse för att krossa Guds folk. Men ännu den dag, som i dag är, äger församlingen bestånd, och hon är större och starkare nu än någonsin.

Ja, Gud är stor i Sion, och därpå beror Guds folks trygghet. Allra klarast framlyser detta, då vi se på församlingens egen ströplighet. När Herren sände ut sina första lärjungar, sade han, att de woro såsom får bland wargar. Ja, i sanning, Guds församling är i sig ett ströpligt folk. Hon består icke af denna världens wisa, mäktiga, skriftlärare, ädlingar, utan af det som galet och föraktadt war, ja, som intet war för världen (1 Kor. 1: 26 f.). Och icke blott det. Inom församlingen förekomma äfwen många slitningar, strider, syndar och fall. O, när man får blicka in i allt detta, så kan man icke annat än förundrad och häpen fråga: Huru har denna lilla ströpliga hop kunnat bestå i tio — hundra — tusen år? Jo, förklaringen är en enda: Gud bor därinne (Ps. 46), och Gud är stor i Sion.

Och han är hög öfwer alla folk, såsom det också står i Ps. 97: 9: Han är den Högste öfwer hela jorden, högt upphöjd öfwer alla gudar. Denna makt öfwer allt kött (Joh. 17: 2), öfwer allt i himmelen och på jorden (Matt. 28: 18), har han gifwit åt Sonen, på det Sonen skall gifwa ewigt lif åt alla dem, som Fadern har gifwit honom (Joh. 17). Denna makt skall också Sonen behålla, tills han har lagt alla fiender under sina fötter (1 Kor. 15). Därför heter det redan i Ps. 2: Hyllen Sonen,

att I icke mån förgås på vägen (v. 12). Därpå hänger vår frälsning. I Kristus är allt sammanfattadt.

Därför skall man prisa ditt namn. Såsom profeten säger: Fröjden eder och jublen, I som bon på Sion, ty Israels helige är stor i dig (Es. 12: 6). Och i Uppb. 15 sjunga de frälsta: Stora och underbara äro dina verk, Herre Gud, du allsvåldige, rättfärdiga och sanna äro dina vägar, du folkens konung. Hvem skulle icke frukta dig, Herre, och prisa ditt namn? Ty du allena är helig, ty alla folk skola komma och tillbedja inför dig, ty dina domar hafwa blifwit uppenbara (v. 3 f.). Ja, låt äfwen oss stämma in och prisa Herren. Han är det wärd. Det är hälsofamt för oss. Ju mer wi det göra, desto mer helgade och stärkta till allt godt skola wi blifwa, desto mer renade från all själfwisshet och allt begär efter egen berömmelse, desto lyckligare skola wi blifwa och till desto större wälsignelse för andra.

Guds namn är **stort**, säger psalmisten, och fruktansvärdt. Den som har honom på sin sida, han kan wara trygg, äfwen när himlarnas krafter börja bäfwa, när solen wändes i mörker och månen i blod och stjärnorna falla från himmelen. Den som fruktar Gud, han behöfwer icke frukta för någon annan. Är Gud för oss, säger Paulus, hwem kan då wara emot oss? Han som icke har skonat sin enfödde Son utan gifwit honom ut för oss alla, huru är det tänkbart, att han icke skulle gifwa oss allt med honom? (Rom. 8).

Helig är han. Helig, helig, helig är Herren Sebaot; hela jorden är full af hans härlighet — så hörde profeten Esaias änglar sjunga (Es. 6: 1 f.). I Skriften framhålles mycket ofta, att Herren är helig. Och det framhålles till wäxelse för dem, som sofwa i sina synder, men ännu mer till tröst för dem, som wilja blifwa frälsta. I denna mening ster det också här. Jag är Herren, din Gud, den helige i Israel, din frälsare, säger han själf (Es. 43: 3). Men därom skola wi mer tala i en kommande betraktelse.

Konungens makt älskar det, som är rätt. Det är Gud, som här kallas konungen. Han älskar det, som är rätt; hwarje handling af rättfärdighet och rätt är behaglig för honom. Därför böra de troende winnlägga sig med all flit om att göra rätt i allt. Gör rätt i det stora och i det lilla. Tro icke, att det lilla är mindre wiktigt än det stora. Twärtom. Rättstafshet i det lilla är större bewis på ett rättfärdigt hjärta än rättstafshet i det stora. Att någon icke har bedragit sin nästa på tusen kronor, är en mycket måttlig berömmelse. Men kan någon säga, att han icke bedragit eller förfördelat sin nästa på ett öre, då

har han en berömmelse, som är allt annat än wanlig. War rättstäckens i dina affärer, så att du betalar hwar och en redligt, hwad du är honom skyldig. Tänk icke, att det icke är så noga, emedan din fordringsägare t. ex. är rik, så att han icke behöfwer det, eller åtminstone gärna kan wänta o. s. w. Utan tänk, att Herren will, att du skall göra rätt, och att han har misshag till all orätt. Tro icke heller, att du kan muta honom med sänger och böner och gudstjänstbesök, med gäfwor till missionen eller till de fattiga eller dylikt. Sådant är en styggelse inför hans ögon. Nej, gör rätt, i första rummet rätt. Låt det ordet ringa såsom en kyrkklocka i ditt hjärtas öron.

Gör rätt i att betala den skatt och den tull, som du är skyldig, såsom Paulus förmanar i Rom. 13: 7. I denna del bedrifwes mycken orättfärdighet. Mången wet sig hafwa större inkomster, än han är tagerad för, men han tiger och är glad, att han slipper betala så hög skatt, som han rätteligen skulle. Det är oärlighet, en synd, en stöld. Annu wanligare är, att människor undandraga sig att betala tull eller genom hwarjehanda swet ställa så till, att de slipper betala så hög tull, som de weta, att de wore pliktiga att betala. Men du, som will wara Guds barn, gör rätt. Fly all oärlighet. Gud älskar och har behag till det, som är rätt. Afwen om du kan komma undan människors blickar, så följa dig dock hans ögon.

Gör rätt i ditt arbete. Fly all försumlighet, allt slarf. Är ditt arbete än så ringa, så war i alla fall ärlig, pålitlig, trogen. Guds ögon följa konungen på hans tron, ämbetsmannen i hans förrättning, arbetaren ute i hamnen, i fabriken, på åkern o. s. w., tjänaren och tjänarinnan i stallet, i ladugården, i skafferiet, i köket, korteligen öfwerallt. Och du, som will wara Guds barn, gör rätt. Gud har behag därtill men misshag till allt, som är orätt. Om ingen människa lönar dig för det rätta och goda, som du gör, så må Guds wälbehag wara lön nog. Men det skall icke stanna därwid. Herren skall särskildt löna dig, och det både här och i himlarnas rike. Han har, såsom här står, **mått** därtill. För resten skall det icke heller undgå människors blickar, att du wisar dig i allt, både stort och smett, rättstäckens, pålitlig, trogen.

Men kan Gud belöna det, som är rätt, så kan han äfwen straffa all orättfärdighet. Det bör du också lägga på hjärtat. Om ingen människa såg, hwad du gjorde, eller kan göra dig något därför, att du begid någon oredlighet i dina affärer, i din tjänst, i ditt arbete, att du förfördelade din broder eller dylikt, så wet, att Herren är en hämnare öfwer allt detta (1 Tes. 4: 6). För eller senare skall han laga så, att du

får igen det orätta, som du har gjort, och det utan anseende till personen (Kol. 3: 25). Ty han är en rättfärdig Gud.

Du håller rättvisa wid makt. Ja, om Gud icke gjorde det, så skulle lifwet bland människorna blifwa såsom lifwet bland skogens wilddjur, där man icke wet af annan rätt, än att den starkare riswer ihjäl och äter upp den swagare. Nu är det ju äfwen bland människor så, att mycken orättfärdighet och wåld öfwas. Det går till en tid, ja, ibland så långt och så länge, att man är frestad att fråga: Finnes det då ingen Gud? Men så kommer Gud med sina straffdomar för att återställa rättvisa. **Rätt och rättfärdighet öfwar du i Jakob.** Därför skola de, som här blifwa förtryckta, icke gifwa sig öfwer utan lugna sig wid det, att Herren i sin tid skall ställa dem rätt. Men han har tålmod och wi äro otåliga, därför tycka wi, att det dröjer för länge. Han ser ut öfwer hela tiden, wi se allenast den närvarande stunden. Därför bedöma wi förhållandena så mycket annorlunda än han, ja, ofta äro wi frestade att tycka, att han icke handlar rätt. Samma frestelse har också gifwit sig skriande uttryckt i sådana psalmer som den 73 och den 89. Men när de komma på, så låt oss ropa till Gud och studera hans ord och hwila därwid. Så sant som Gud är Gud, en rättfärdig Gud, så måste rättfärdighet segra öfwer all orätt, och de som göra orätt, få sin förtjänta lön. Den dag skall komma, då wi skola få se det, därför böra wi nu under wäntetiden winnlägga oss om att tro det. Ja, wi böra i sådan tro, såsom här widare står: **upphöja Herren, vår Gud, och tillbedja wid hans fotapall** (v. 5). Ty huru han än leder, uppåt eller nedåt, öfwer ljusa ängar eller genom mörka dalar, genom fattigdom eller rikedom, ära eller smälek, hälsa eller sjukdom — alltid gör han rätt, därom är ingen fråga. Ty **helig är han**, säger psalmisten, och det är en orygglig grund. Låt oss därför wara wisja därpå.

Wisshet och tro

Skapa trygghet och ro.

Och hwarför skulle wi icke unna oss ro? Hwarför skulle wi genom omwisshet och twiswel bereda oss själfwa onödiga kwal, som förbittra vårt lif och tära, ja, kanske förtära, både kropps- och själskrafter? O, vår Herre Gud, gif oss tro — tro — tro. Amen.

Du war en Gud, som tog bort synd.

Ps. 99: 6—8.

6. Mose och Aron woro bland hans präster och Samuel bland dem, som åkallade hans namn; de ropade till Herren, och han swarade dem. 7. I molnstoden talade han till dem; de höllo hans vittnesbörd och det bud, som han hade gifwit dem. 8. Herre, vår Gud, du swarade dem; du war mot dem en Gud, som tog bort synd, och en hämnare öfwer deras gärningar.

Allt Guds ord kan sägas egentligen gå ut uppå att ingifwa oss ett rätt förtroende till Gud. Därför talas där så mycket om tro och åter tro. Noak, Abraham, Moses och andra heliga berömmas också särstildt därför, att de trodde Gud. Första budet i Mose lag är egentligen ett bud om tro. Ty att hafwa någon till sin Gud, det är framför allt att tro på honom, lita på honom, wänta all hjälp och frälsning från honom. Profetian är också en maning till tro. Och evangelium är i allra egentligaste mening en trons predikan (Gal. 3: 2). I synnerhet drifwer aposteln Paulus på tro, och åter tro. Allt hwad som kallas fromhet, dygd, gudsfruktan, kärlek, bön, hopp o. s. w., allt har sin grund i tro. Alla goda gärningar hafwa sin källa i tro. Tron är, såsom Luther säger, ett lefwande och werksamt ting, som föder oss på nytt och gör oss till platt andra människor i hjärta, håg och sinne och hela vår warelse. Därför kan man med sanning säga: "Allenast tro, och lef sedan, såsom du will." Ty tron föder en helig wilja af sig, en wilja, som i allt älskar Guds wilja. Och till en sådan människa må man fritt säga: "Ves, som du will." Ty hon will icke lefwa annat än heligt.

Äfwen den text, som wi här hafwa för oss, will lära oss tro. Den börjar med Moses och Aron och Samuel — tre stora namn ur gamla testamentet. Och alla woro de stora genom tro.

Mose och Aron woro bland Guds präster, heter det. Aron war den förste öfwersteprästen och stamsfadern för hela det följande israelitiska prästadömet. Alla hans manliga afkomlingar woro genom själfwa födel-

sen präster, och den äldste sonen i rätt nedstigande led war den själfstrifne öfwersteprästen efter sin fader. Mose war icke i denna mening präst. Men han war det, så att säga, i högre mening. Ty det war han, som wid Sinai inwigde hela förbundet, då han byggde ett altare och offrade och hällde af offerblodet på folket och sade: Se, detta är förbundets blod, det förbunds, som Herren har slutit med eder (2 Mos. 24). Likaså war det äfwen han, som till präster inwigde Aron och hans söner, hwarom berättas i 3 Mos. 8. Samuel war icke präst men han war, såsom här står, **bland dem, som åkallade Herrens namn.** Han war en wäldig bedjare, och det gjorde honom stor i andra afseenden. Alla stora Guds män ha warit stora bedjare. Hwad de hafwa uträttat, det har warit af Gud, och Guds kraft hafwa de erhållit genom bön. Ja, Herren Jesus själf utbad sig af sin himmelske Fader kraft till de gärningar, som han gjorde (Joh. 11: 41 f.).

Om dessa tre stora män heter det nu här: **De åkallade hans namn, de ropade till Herren** (v. 6). De woro ofta i nöd och trångmål, så att de knappt kunde andas, ja, så att deras hjärta wille flyta bort såsom smält wax. Huru Mose kände det ibland, därom läsa wi hans egna ord i 4 Mos. 11: 11 f., då han sade till Herren: Hwarför har du gjort så illa mot din tjänare, och hwarför har jag icke funnit nåd inför dina ögon, att du har lagt på mig bördan af hela detta folk? Jag förmår icke ensam bära hela detta folk, ty det blifwer mig för tungt. — Gång efter annan knorrade folket och war upproriskt och wille återwända till Egypten, ja, medan Mose war uppe på Sinai berg hos Gud för att taga emot hans lag, förföll folket i det försträckligaste afguderi och drog t. o. m. Aron med sig, så att han gjorde en afgud åt dem, en gyllene kalf, som de offrade åt och tillbådo och dansade omkring. Icke war det underligt, om Mose stundom war frestad att alldeles förtwisla och löpa ifrån alltsammans. Detsamma fick äfwen Aron erfara. När det i 4 Mos. 14: 5 heter, att Mose och Aron föllo ned på sina ansikten inför Israels barns hela församlade menighet, eller när wi i 4 Mos. 20: 6 läsa, huru de gingo bort från det församlade upproriska folket till ingången af församlingshyddan och föllo ned på sina ansikten inför Herren — o, då kunna wi förwisso förstå, hwad nöd, hwad ångest det war uti dem.

Men de förtwislade ändå icke. De ropade till Gud. Ty de trodde på Gud. Och Gud svarade dem. Detta är strifwet till lärdom för oss. Låt oss följa deras exempel. Att wandra i heliga mäns fotspår är alltid tryggt. När nöd tränger på, lekamlig eller andlig, ehwad det är för oss själfwa eller för andra, så låt oss tro, ropa till

Gud och tro, ja, ropa så länge, tills wi tro och tro riktigt. Och när wi hafwa ropat, så låt oss taga swaret ur Guds ord. Guds ord är ett fast ord. Det är ett bref från Gud, och lika litet som en god fader skrifwer ett bref till sin son för att bedraga honom, lika litet har Gud jändt oss detta stora brefwet, den heliga Skrift, för att bedraga oss. Börja wi med att tro, så skola wi också snart få se. Såsom Herren sade till Marta: Sade jag dig icke, att om du trodde, så skulle du få se Guds härlighet? (Joh. 11).

I molnstoden talade han till dem d. ä. till Moses och Aron, och de höllo hans vittnesbörd och den lag, som han gaf dem. De woro Gud lydiga. Hans ord war regeln för deras tro och deras lif. Det war en lyfta för deras fötter och ett ljus på alla deras vägar. Detta är också, hwad som i alla tider har utmärkt Guds folk. Hwad säger Gud? Det wilja wi tro. Hwad befaller Gud? Det wilja wi göra. Hwad förbjuder Gud? Det wilja wi akta oss för. Detta är ett sannt gudfruktigt sinne. I detta sinne hafwa alla heliga i alla tider warit hwarandra lika. I Ps. 119 kunna wi läsa om en rätt kärlek till Guds ord. Jag har min lust i dina stadgar, heter det där (v. 16); icke bara: jag arbetar för att lyda dina stadgar, nej, jag har min lust till dem. Alldeles såsom Paulus säger: Jag har lust till (eller glädes med) Guds lag efter den inwärtas människan (Rom. 7). Ja, psalmisten säger: Min själ är sönderkrossad af ständig trängtan efter dina rätter (Ps. 119: 20). Detta är lydnad af hjärtat.

Käre, stanna nu här och fråga dig själf inför Gud, om du har ett sådant sinne. Att arbeta på att lyda Guds bud må wara godt och wäl, men saknas hjärtats lust till lagen, då är detta arbete endast lagträl-dom och har intet värde inför Gud, hwars ögon först och framsför allt se till hjärtat. Paulus såg många, som bedrogo sig i den tron, att deras lagträl-dom war en sann fromhet. Han hade en ständig pina i sitt hjärta där-öfwer. Men de wille icke låta rätta sig. Sammalunda gifwes det och nu otaliga, som bedraga sig på samma sätt. Gud öppne deras ögon.

Men af det vittnesbörd, som här gifwes Moses och Aron, får man icke draga den slutsatsen, att de woro syndfria. Nej, om jag säger om ett barn, att det är ett lydigt barn, så är därmed alls icke sagdt, att det barnet aldrig felar eller förgår sig. Och detta gäller äfwen Moses och Aron. Wägge förhyndade de sig t. o. m. så, att de träffades af den domen, att de icke skulle få komma med in i Kanaans land. Men ändå skola de hafwa den berömmelsen, att de woro fromma och gudfruktiga män, som af hjärtat wille wandra i alla Herrens bud och stadgar. Om wi

säga, att wi icke hafwa synd, säger aposteln, så bedraga wi oss själfwa, och sanningen är icke i oss (1 Joh. 1: 8). Men i sådant själfbedrägeri ligger ingen fromhet.

Att Moses och Aron hade synder, det säges också här strax i v. 8: **Ja, Herre, vår Gud, du swarade dem; du war mot dem en Gud, som tog bort synd, och en hämnare öfwer deras gärningar.** Ja, så är det. Gud förlät dem men straffade dem. Och detta gällde icke blott folket, såsom somliga bibeltolkare mena, utan äfwen Moses och Aron. De behöfde förlåtelse äfwen de, och de fingo den. Men tillika sade Herren till dem: **Emedan I icke hafwen trott mig och icke hållit mig helig inför Israels barns ögon, därför skolen I icke föra denna menighet in i det land, som jag har gifwit dem** (4 Mos. 20: 12). På samma sätt handlade Gud med David. När Natan, profeten, tillrättawisade honom för hans synd, så bekände han och fick förlåtelse. Men straff undgick han ändå icke. Ja, detta är nu ingenting annat, än hwad wi alltjämt se. Många troende måste lida förfärligt för sina synder. Men det hindrar icke, att de hafwa förlåtelse, när de bekänna sin synd och söka nåd, så att synden icke skall lända dem till fördömmelse. Om den saken läsa wi också i Ps. 89: **Om min tjänare Davids barn bryta mot mina stadgar och icke hålla mina bud, då skall jag hem söka deras öfwerträdelser med ris och deras misgärningar med plågor, men min nåd skall jag icke taga ifrån honom, och jag skall icke swika i trofasthet** (v. 32 f.). Ja, det är så långt ifrån, att straffet utesluter förlåtelsen, att Herren Jesus själf säger: **Alla dem jag älskar, dem tillrättawisar jag och agar** (Uppb. 3: 19).

För öfrigt skall man i denna vers särskildt märka uttrycket, att Gud war en Gud, som tog bort synd. Därmed menas, såsom wi sagt, att han förlät synd. Men det visar tillika, att syndaförlåtelsen är ett verkligt **syndaborttagande**. På samma sätt uttryckte sig profeten Natan, när han förkunnade David syndernas förlåtelse. Herren har tagit din synd bort, sade han (2 Sam. 12: 13). Syndaförlåtelsen är ett fullständigt upphäfwande, utplånande, bortrensande af synden. Såsom Herren säger: **Jag utstryker dina misgärningar såsom ett moln och dina synder såsom en dimma** (Ef. 44: 22). Och såsom Johannes säger: **Jesu Kristi, Guds Söns, blod renar från alla synder** (1 Joh. 1: 7).

Ja, en sådan Gud är vår Gud, en Gud som verkligen tager bort synder.

Helig är Herren.

Ps. 99: 9.

9. Upphöjen Herren, vår Gud, och tillbedjen inför hans heliga berg. Ty helig är Herren, vår Gud.

När psalmisten tänker uppå, hurudan Herren är, en Gud, som tager bort synd (v. 8), så lyftes hans hjärta och han ropar till alla sina läsare: **Upphöjen Herren, vår Gud.** Men att upphöja Gud det är att prisa och förhärliga honom med ande, lif och allt, med ord och gärning, genom att lofsjunga honom, genom att fly synd, genom att öfwa rättfärdighet, genom att göra hans namn kunnigt bland dem, som ännu wandra i synd och mörker o. s. w. I detta verk, det största som en skapad warelse kan göra, kunna alla troende deltaga, höga och låga, rika och fattiga, stora och små. Alla kunna de säga ett ord till Guds ära, alla kunna de göra något för andra människors frälsning, alla kunna de winnlägga sig om att låta sitt ljus lysa för människorna, att de må se deras goda gärningar och prisa deras Fader, som är i himmelen (Matt. 5: 16). Konungen på sin tron och den ringaste tjänare eller tjänarinna i det ringaste hus — alla kunna de hjälpa till att upphöja Gud. Käre broder, war med äfwen du.

Men psalmisten tillägger: **Tillbedjen inför hans heliga berg.** I v. 5 hette det: tillbedjen wid hans fotapall, här: inför hans heliga berg. Det torde wara samma mening. I allmänhet kallas jorden för Guds fotapall (Es. 66: 1, Matt. 5: 35). Men i alldeles särstild mening kunde Guds helgedoms berg i Jerusalem så kallas. Wid de stora högtiderna foro också judarna upp för att där tillbedja. Det war äfwen Guds bud att så göra. Men nu, säger Jesus, nu är den tid kommen, då Guds tillbedjan icke skall wara bunden wid Jerusalem eller något annat ställe, utan rätta tillbedjare skola tillbedja Fadern i ande och sanning, oberoende af alla rum eller tider (Joh. 4: 23).

Ty helig är Herren, vår Gud. Det är tredje gången dessa ord upprepas i denna psalm. Och det framhålles här såsom något trösteligt. Det är också trösteligt för alla dem, som söka honom eller tillhöra ho-

nom. Därom heter det i Ef. 43: 1—3: Frukta icke, ty jag har förlöslat dig, jag har kallat dig wid namn. Du är min. Om du ginge igenom watten, är jag med dig, och igenom strömmar, skulle de ej dränka dig. Om du ginge igenom eld, skulle du icke smedjas och lågan icke bränna dig, ty jag är Herren, din Gud, **den helige i Israel, din frälsare.** — Där se wi, huruledes Herren åberopar sin helighet såsom ett bewis därpå, att Israel icke behöfde frukta något ondt eller tänka, att han skulle öfvergifwa sitt folk uti nöden. Hade han öfvergifwit sitt folk, då hade han icke handlat heligt och således icke vidare varit en helig Gud. Tänk, hwilken outhärlig tröst detta är! Du, som kanske ofta tänker, att Guds nåd wäxlar och förändras, du måste wäl åtminstone tro, att hans **helighet** är oföränderlig. Men då behöfwer du intet frukta. **Af den helige har du endast godt att wänta.**

Så profeten Esaias läsa wi: Och de förtryckta skola ännu en gång glädjas i Herren, och de arma bland människorna fröjda sig i Israels helige (Ef. 29: 19). Där framställer Herren det återigen såsom en tröst för de förtryckta och eländiga, att han är den helige. Det är heligt att åtaga sig de eländas sak, och sådan helighet kan man i synnerhet wänta **af den helige Guden.** Åter säger profeten: Din förlöslare är den helige i Israel; all jordens Gud heter han (Ef. 54: 5). Afwen på dessa ställen se wi tydligt, att profeten framhåller det såsom en tröst för Guds folk, att deras Gud är en helig Gud. Just därför, att deras förlöslare är helig, kunna de wara säkra om förlösning. Skulle han, som åtagit sig deras sak, swika dem? Wore sådant heligt handlat? Bort det. Alltså: om Gud är helig, då har det ingen nöd. O min wäu, tror du verkligen, att Gud är helig? Ja, säger du. Nuwäl, låt då alla twifwel och bekymmer fara.

"Ja men, säger du, när jag känner, huru jag syndat, huru skall jag då kunna hafwa tröst af Guds helighet?" Wi wilja läsa swaret i Jer. 51: 5: Så säger Herren: Israel och Juda skola icke såsom äntor warda öfvergifna af Herren Sebaot, deras Gud, fastän deras land är fullt af skuld emot Israels helige. Hör där: folket war fullt af skuld mot Herren, och likwäl skulle icke han öfvergifwa det samma. Och hvarför? Jo, just därför att han war en helig Gud och således hwarken wille eller kunde göra något oheligt. Hade han varit en ohelig Gud, såsom hedningarnes afgudar äro, då skulle han hafwa handlat mot folket, såsom folket handlade mot honom. Och då skulle han hafwa öfvergifwit det till wedergällning för dess synder. Men nu kunde han icke göra det. Ty han wille icke wara ohelig såsom folket, utan han förblef trots fol-

lets skuld den helige i Israel. Och att förhålla sig heligt mot dem, som handla oheligt, det är det högsta uttrycket af den sanna heligheten.

På samma sätt säger Herren hos profeten Osea: Jag är Gud och icke en människa. Helig är jag midt ibland dig, och med vrede vill jag icke komma (Oj. 11: 9). Hör hwilka märkvärdiga ord! Israel hade syndat. Gud hade väl därför kunnat komma med vrede, han hade kunnat förkasta eller förgöra sitt folk, om han nämligen varit ohelig såsom en människa. Men eftersom han war helig, så kunde han icke göra det. Den helige kan icke handla oheligt. Behöfwer du mer för att förstå, hurudan Guds helighet är?

Men hwaruti består då Guds helighet? Den består däri, att han är det fullkomliga goda, och att intet ondt finnes hos honom. Likasom det oheliga är det orena och onda, så är också det heliga det rena och goda. Men om så är, då är också klart, att Guds helighet är på samma gång kärlet till allt godt och fiendskap mot allt ondt. På samma gång det därför i Skriften framhålles såsom en tröst för de gudfruktiga, att Gud är helig, så framhålles det också såsom en försträffelse för de ogudaktiga.

Det finnes ju människor, som förhärda sig uti sina synder, och för dem måste det alltid wara försträffligt att tänka, att Gud är en helig Gud. Ty då Gud är det fullkomliga goda, så måste han hata och wara emot allt det, som är ondt och oheligt, såsom wi redan sagt. Swar och en, som förhärdat sig i synd, befinner sig därför såsom Farao i strid emot Gud. Och det är försträffligt. Gud gör till en tid allt för att frälja dem, men wilja de icke låta sig frälsas utan fortsarande förhärda sig, då är deras dom gifwen. För alla sådana är Gud en förtärande eld, icke därför att uti honom är något ondt, utan just därför att han är det fullkomliga goda, medan de själfwa äro onda. Samma Guds helighet, som gjorde, att han sökte deras frälsning, skall då blifwa deras fördömelse.

För alla sådana däremot, som wilja öfvergifwa synden och omvända sig, eller som redan äro omvända, är det, såsom wi redan hafwa sagt, en tröst, att Gud är en helig Gud. De kunna däraf wara förvisade, att af Gud hafwa de intet ondt utan endast godt att wänta, ja allt, hwad de behöfwa till frälsning.

Will du rätt lära känna, hurudan Guds helighet är, så se på Herren Jesus. Han är Guds härlighets återsten och hans wäsendes rätta afbild. Han är ett med Fadern. Såsom du nu ser honom wara helig, så är också Fadern helig. Alla föreställningar, som du gör dig om en annan helighet i Fadern än i Sonen, äro falska. Och se nu: Icke war

det någon försträckelse för dem, som woro bekymrade öfwer sina synder, att Jesus war en helig man. Finner du wäl, att någon sprang undan honom för det? Nej. Twärtom war det detta, som ingaf dem mod att wända sig till honom. De tänkte icke som så: "Huru skall jag, som är ohelig, kunna wända mig till honom, som är helig?" Utan twärtom: "Hwärt skall jag, som är ohelig, wända mig, om icke till honom, som är helig?" Hade Jesus varit en ohelig människa, såsom t. ex. öfwersteprästerne och fariseerna woro, så hade säkert arma, fattiga syndare aldrig vågat wända sig till honom. De hade då alltid måst tänka: "Hwad skulle wi hafwa för hjälp af honom? Han är ju ohelig, han likasom wi. Komma wi till honom, så kastar han kanske ut oss".

Se, dörm nu alldeles på samma sätt om Gud. Hans helighet är icke en för nödställda syndare affsträckande och fränstötande utan twärtom en tilldragande helighet. När frälsaren war inbjuden till måltid hos en farise, som hette Simon, så kom där in en kvinna, som lade sig wid hans fötter och grät. Hon wätte hans fötter med sina tårar och torkade dem med sitt hufvudhår. Då sade Simon wid sig själf: Wore denne en profet, så skulle han weta, hwem och hurudan denna kvinna är, och då, tänkte han, skulle han såsom en 'helig' man utan twifwel stöta bort henne. Simons helighet war af det slaget, som stöter bort elända syndare, som söka hjälp. Frälsarens helighet åter war af det slaget, att han tog emot och förbarmade sig öfwer sådana syndare, ja, att han sökte upp dem öfwer allt, hwar han kunde finna dem. Och därom kunna wi vara förwissade: icke war det Simons helighet, som war af det rätta slaget; icke war det den, som war en afbild af Guds helighet! Nej, det war Herren Jesu helighet, som Guds helighet afspeglade sig uti. Och det är en omätlig tröst för alla fattiga syndare nu. Kwinnan war så oren, att det måste vara en riktigt helig man, som hon skulle wända sig till, om hon skulle kunna hoppas någon hjälp. Och Jesus war denne helige man. Ty han war ett med Fadern.

När fariseerna sågo på publikanerna och andra syndare, så gjorde de det med mycket stort förakt. Aldrig hade de kunnat förmås att gå in till en publikan eller att låta en publikan gå in till dem. Genom sådant skulle de, såsom de själfwa menade, hafwa blifwit orenade. Detta trodde de vara helighet. Och de trodde, att Gud war helig på samma sätt som de. När Jesus däremot såg på publikaner och syndare, så warakunnade han sig öfwer dem, och när de kommo till honom och bekände sina synder, så tog han emot dem, wälsignade dem och åt med dem. Och det ansåg han för att vara helighet. Säge nu hwem som

häft, hwilketdera slaget af helighet som kan wara ett uttryck af Guds helighet! Sannerligen, så wißt som det är, att Fadern och Sonen äro ett, så wißt är det också, att Faderns helighet är likadan som Sonens! Ty äfwen i detta stycke gäller det, hwad Frälsaren på ett ställe säger: Den som ser mig, han ser Fadern.

Men i denna Guds helighet ligger icke allenast en stor tröst, utan äfwen en maning till de troende att wara heliga, såsom Gud är helig. I 2 Mos. 19: 6 säger Herren: I skolen wara mig ett prästerligt rike och ett heligt folk. Och i 2 Mos. 22: 31: I skolen wara för mig ett heligt folk. Och i 3 Mos. 19: 2: I skolen wara heliga, ty jag, Herren eder Gud, är helig. Och i 1 Tef. 4: 3: Detta är Guds wilja, eder helighet. — I dessa och dylika språk se wi, att Herren will, att hans barn skola likna honom. Men ju mer de likna honom, desto mer heliga äro de. De som tillbedja orena och oheliga gudar, de må ju wara oheliga. Det kan man icke undra på. Ty annat är icke möjligt. Men de, som tillhöra och dyrka den helige Guden, de skola wara heliga och i alla stycken winnlägga sig om att blifwa det ju mer och mer. Det är för dem i högsta grad owärdigt att lefwa uti någon synd. Ja, ännu mer: det är alldeles omöjligt, att den verkliga kan wara Guds barn, som lefwer uti någon synd. O broder, huru är det med dig i denna del? Liknar du Gud, sådan han uppenbarat sig i Jesus? Bed, bed: Herre Gud, utrannsaka mig genom din helige Ande och hjälp mig, att jag icke må wandra i någon falskhet. Och hwad han svarar på en sådan bön, det säger han själf sålunda:

Weten, att jag är Herren, som helgar eder, (2 Mos. 31: 13). Och åter: Jag är Herren, som helgar eder (3 Mos. 22: 32). På samma sätt säger han hos profeten Hesekiel: Jag gaf dem mina sabbater, att dessa skulle wara till ett tecken mellan mig och dem, att de skulle weta, att jag, Herren, är den, som helgar dem (20: 12). Och aposteln Paulus säger: Fridens Gud själf helge eder till hela eder warelse (1 Tef. 5: 23). Ja, ja, han skall göra det. Amen.

Tjänen Herren med glädje.

Ps. 100: 1—5.

1. En tacksägelsepsalm. Höjen glädjerop till Herren, alla länder.
2. Tjänen Herren med glädje, kommen inför hans ansikte med jubel.
3. Weten, att Herren — han är Gud. Han har gjort ok, och icke wi själfwa, till sitt folk och till får i sin hjord.
4. Gån in i hans portar med tacksägelse, i hans gårdar med lof; tacken honom, wälsignen hans namn.
5. Ty Herren är god, hans nåd warar till ewig tid och från släkte till släkte hans trofasthet.

Sång har en mycket stor betydelse i det mänskliga lifwet. I sången ligger något lefwande, uppmuntrande, stärkande. Om några äro ute på wandring och de börja känna sig slappa och trötta, så behöfwa de bara stämma upp en liflig sång, och strax känna de sig spänstiga och hurtiga igen.

Jag läste en gång en berättelse i en tidning om ett förfärligt stepps-brott. Steppet hade ett stort antal passagerare. De kommo i wattenet. Alla, som kunde simma eller hålla sig fast i spillror, försökte hålla sig uppe. Men deras krafter swelo, och den ene här och den andre där syntes redan färdig att sjunka. Då war där en bland de simmande, som började sjunga:

Slippa, du som brast för mig,
Låt mig gömma mig i dig o. s. w.

Sången repeterades af andra. De drunknande fattade mod, de kände sig stärkta, de togo nya tag och förmådde hålla sig uppe, tilldeß hjälp anlände från land. Sålunda blefwo flere hundra människolif räddade.

Gäller det att uppmuntra en nedtryckt sinnessämning, så finnes intet bättre medel än en god sång. Det war genom sång och musit som David fördref swärmodets onde ande från konung Saul. Är det fråga om att hedra och förhärliga en person, att uttrycka sin wördnad för konungen, sin kärlek för fosterlandet, så skall alltid sången wara med. Och på samma gång den gifwer uttryck åt hjärtas känsla, så gör den denna känsla starkare.

I den kristna gudstjänsten och missionen har sången en utomordentligt stor betydelse. Den kristna församlingen har i alla tider varit en sjungande församling. Det är också hon, som har skapat de skönaste sånger, som någonsin blifvit skrifna. Till denna grupp af sånger höra äfwen Davids psalmer, och de intaga främsta rummet. Luther war en sjungande man, och det hafwa alla stora Andens män varit. Ingen predikan kan i fråga om verkningar jämföras med en god andlig sång, som lefwer sig in i församlingens hjärta och sjunges från mun till mun. Luther har skrifwit många predikningar om tro och förtröstan. Men ingen af dem har verkat så mycket till tro som hans sång: Vår Gud är oss en wäldig borg. Medan en människa läser en af hans predikningar, så är det tiotusen, ja hundra tusen, som sjunga sången.

Den bekanta sångförfattarinnan L. S. (d. ä. Lina Sandell) har inga predikningar skrifwit eller hållit. Men hwilken predikant i vårt land har wäl med sin predikan nått så många människor, tröstat så många bedröfwade, stärkt så många swaga, helat så många sargade, räddat så många sjunkande som hon med sina sånger? Bara den lilla enkla sången:

Tryggare kan ingen vara

Än Guds lilla barnastara o. s. w.

huru oändligt mycken wälsignelse har den icke strött ut? Den som kan skrifwa en andlig sång, som icke blott genom sin wackra form bländar och tjuftar för ögonblicket, utan som genom sitt innehåll och sin enkelhet gör sig odöblig i församlingen, han har i sanning gräfst en källa med springande watten till lif och frälsning för försmäktande själar.

Höjen glädjerop till Herren, alla länder, heter det här vidare. Sanger skola sjungas, och i sången skall hela församlingen stämma in, hwar och en efter den gåfwa, som han har fått. Därför stäm in. Brist ut och sjung. Huru hjärteupplystande är det icke, när församlingen sjunger, så att taket kan lyfta sig, såsom man säger. **Alla länder,** säger psalmisten. Men skola folken kunna så sjunga, så måste evangelium predikas för dem. Huru skola de kunna lofsjunga en Gud, som de icke känna? Därför, du Guds församling, sänd ut evangeliets budskap. Huru ljusliga äro på bergen budbärarnas fötter, deras som förkunna frid, predika godt, förkunna frälsning! säger profeten Esaias. Ja, låt oss taga del i werket. Annu ligger större delen af jorden i hedendomens mörker. Här behöfves, att alla äro med, alla som älska Jesus, alla som hafwa hjärta för honom, så att de wilja wara hans medhjälpare. Säden äro mycken, ar-

betarna äro få. Låt oss bjuda, ropa, bedja, sjunga. Verka, ty natten kommer. Ännu har du tid. Hvad du försummar, det är försummadt, och du går miste om lönen. **Höj glädjerop**, så att hela världen må höra, att det är ett glädjefullt och saligt lif att tjäna Gud.

Tjänen Herren med glädje, kommen inför hans ansikte med jubel. Idé med ett tungt och pustande sinne, idé med suckar och tvivlan utan med **glädjerop** vill Herren blifwa dyrkad. I stolen blåsa i basun öfver hela edert land, befaller Herren sitt folk (3 Mos. 25: 9). De gamla hedniska grekerna och romarna höllo stora glädjefester till sina afgudars ära. Skulle vi då vara sämre? Bort det. Därför upp och sjung. Du har rättighet att vara glad. Ja, egentligen har du idé rättighet att vara annat än glad. Gud vill, att du skall vara glad. Du wanäroar honom, om du går där tung och suckande, ängslig och nedtryckt, så att du ingifver andra den tron, att han är en Gud, som gör lifwet tungt och glädjelöst för de sina.

Weten, att Herren är Gud. Idé bara hören och läsen utan förnimmen, smaken och sen, att eder Herre idé är en tyrann eller bödel utan Gud, himmelens och jordens herre, en Gud öfver alla gudar, en fader öfver allt, hvad fader heter i himmelen och på jorden. Tryck detta djupt in i ditt hjärta, att du idé allenast må weta det utan äfwen erfara det. **Han har gjort oss och idé vi själfwa.** Vi äro hans verk, hwarje del af vår kropp, yttre eller inre, hwarje lem, hwarje bloddroppe, hwarje nerv — allt är ett verk af Gud. Men ännu mer: lifwet — själen — anden med dess förmögenheter: förstånd, wilja, känsla, allt är ett under af Guds allmakt och wisshet och godhet. Om all wetskap och konst på jorden samlade sig, så kunde den dock idé göra så mycket som en nagel eller ett hårstrå eller en bloddroppe, än mindre något lif. Nej, allt är det ett under. Därför är det af Gud. Ty han allena är den, som gör under. Ja, människan är den mest underbara af alla warelser, som höra till denna skapelse. Tänk på det. Har du någonsin riktigt begrundat det, att du — just du — är en skapelse af Gud, att dina händer, dina fötter, ögon, öron, mun, tunga är en skapelse af himmelens och jordens Gud genom den enfödde Sonen Jesus Kristus. I samma mån som denna tanke får genomtränga ditt hjärta, i samma mån skall det blifwa dig angeläget att helga dig med alla dina lemmar åt honom.

Men Herren har idé blott skapat oss. Han har, såsom psalmisten vidare säger, gjort oss till sitt folk, till får i sin hjord. Detta gällde om det gamla Israel, men har sin tillämpning i ännu högre grad på den kristna församlingen. Det är Gud, som har utwalt oss i Kristus

Jesús före tidsålderns begynnelse, det är han, som i kärlek har förutbestämt oss till barnskap hos sig (Ef. 1). I den gärningen kunde vi icke medverka. Ty då voro vi ännu icke till. Herren Jesús säger också till sina lärjungar: I hafwen icke utvalt mig, men jag har utvalt eder (Joh. 15: 16). Och Paulus säger till de troende i Efesus: I ären Guds verk, skapade i Kristus Jesús, till goda gärningar (Ef. 2: 10). Denna Guds uttörelse är alldeles orubblig. Hvar och en, som tror på Jesús, är utkorad att vara Guds barn och att ärfva ewigt lif, och det utan hänsyn till hans egen wärdighet eller owärdighet, dygd eller synd. Möswaren på korset går lika säkert in i salighet som aposteln Paulus. Här är all åtskillnad utesluten, all berömmelse omintetgjord. Judas Iskariot och aposteln Johannes, Rain och jungfru Maria — utan Jesús äro de alla lika förlorade, men hade Rain och Judas ändrat sitt sinne och trott, så hade de blifwit saliga lika wißt och lika oförstöldt som Maria och Johannes. Hos Gud är intet anseende till person. Alla äro de syndare och frälsas af nåd, för intet, alldeles gratis, genom återlösningsen i Jesús Kristus (Rom. 3). Så är Guds ewiga frälsningsråd. Och vi hafwa ingenting annat att göra än att tro och rätta oss därefter.

Men äro vi hans får, då är han vår herde. Och herdens kall är att wårda fåren, att skydda dem, så att wargen icke ryder bort dem, att föra dem på bete och till friskt watten o. s. w. Och så säger profeten om Herren: Han skall föda sin hjord såsom en herde, han skall församla lammen i sin famn och bära dem i sitt sköte och fodra de lammdigra (Ef. 40: 11). Och hos profeten Hesekiel säger Herren själf: Såsom en herde ser efter, när han är ibland sina får, om några af hans hjord äro förstingrade, likaså skall jag hafwa tillsyn öfwer mina får och rädda dem från alla de orter, dit de hafwa blifwit förstingrade på tödnetts och mörkrets dag. Jag skall föda dem på god betesmark. Jag skall själf föda mina får och själf anwisa dem deras lägerplats, säger Herren, Herren. Det borttappade skall jag uppsöka, och det förstingrade skall jag föra tillbaka, och det brutna skall jag förbinda, och det kranta skall jag stärka (Hes. 34). Och Herren Jesús säger: Jag känner mina får och jag gifwer dem ewigt lif och de skola icke förgås ewinnerligen. Ingen skall ryda mina får utur min hand, ty ingen skall ryda dem utur min Faders hand. Jag och Fadern äro ett (Joh. 10). Sådana löften äro nu alldeles orubbliga. Därför böra också vi orubbligt tro.

Gån in i hans portar med tacksägelse, i hans gårdar med lof, tacken honom, wälsignen hans namn (v. 4). Hör, huru ifrigt psalmisten här upprepar ett och detsamma. Det är godt att tacka Herren, heter det

i Ps. 92: 2. Det är en god och Gud välbehaglig gärning; det är äfwen godt och hälsofamt på alla wis för oss själfwa. Att wara otacksam är skamligt. Låt oss därför wara tacksamma mot alla, som göra oss godt, men framsför allt mot honom, från hwilken all god gåfwa och all fullkomlig gåfwa kommer. Allting: mat, dryck, kläder, hus och hem, hälsa, frid o. s. w. — allt är det nådegåfwor, som wi hwarken helt eller delwis hafwa förtjänat. Äro wi icke tacksamma, så kan wäl hända, att Gud tager det goda ifrån oss. Men han är långmodig.

Ly Herren är god, ja, i jämförelse med honom äro alla, äfwen de hulbaste och bästa föräldrar, bara onda och dåliga. I honom finnes ingenting ondt, och från honom kommer ingenting ondt. Ur en källa med sött watten kan icke bittert watten flyta fram. Och han är icke god bara för tillfället. **Hans nåd warar ewinnerligen.** Med ewig nåd will jag förbarma mig öfwer dig, säger Herren, din förlossare (Ef. 54: 8). Bergen skola wäl wila och högarna falla, men min nåd skall icke wila ifrån dig, och mitt fridsförbund skall icke förfalla, säger Herren, din förbarmare (v. 10). Och hwad kunna wi begära mer? Behöfwer du mer än en ewig nåd och en nåd, som öfwerflödar öfwer alla synder?

Och hans trofasthet warar från släkte till släkte. Ingen man kan wara sin hustru så orubbligt trogen, som han är emot sin församling. Jag kände en man, som mycket älskade sin hustru. Men hon war honom otrogen. Hon reste ifrån honom med en annan man. Äktenskapet upplöstes. Men den främmande mannen tröttnade på henne och öfwer gaf henne. När hon nu stod där utarmad, olycklig, förnedrad, föraktad, då stref hon till sin förra man och bad, att han wille förbarma sig öfwer henne, förlåta hennes synd och taga henne tillbaka. Han blef öfwermåttan glad, han förlät allt och gifte sig med henne igen. Det war en rent märkwardig trofasthet å hans sida. Men så gör Gud. Bara synbare wända om och wilja komma igen, nog är han trofast. Han kan icke förneka sig själf. När den förlorade sonen kom hem, då fann han sin faders hjärta alldeles oförändradt. Ja, han hade kanske aldrig sett faderns hjärta brista ut i glädje så som då.

Ja, ja, kommen, låtom oss tillbedja och falla ned, låtom oss knäböja för Herren, vår skapare (Ps. 95: 6). Låtom oss tacka och jubla och höja glädjerop. Amen.

Orättfärdighetens gärningar hatar jag.

Ps. 101: 1—8.

1. Af David; en psalm. Om nåd och rätt vill jag sjunga; dig, Herre, vill jag lofsjunga. 2. Jag vill ofta på ostrafflighetens väg — när skall du komma till mig? Jag vill wandra i mitt hjärtas ostrafflighet inne i mitt hus. 3. Jag sätter icke för mina ögon förbärliga handlingar. Att öfwa öfwerträdelser hatar jag; sådant skall icke låda wid mig. 4. Ett wrängt hjärta skall vara fjärran ifrån mig; det som är ondt vill jag icke weta af. 5. Den som i hemlighet förtalar sin nästa, honom skall jag förgöra; den som har stolta ögon och uppblåst hjärta, honom skall jag icke lida. 6. Mina ögon ofta på de trogna i landet att de må bo hos mig; den som wandrar på ostrafflighetens väg, han skall vara min tjänare. 7. Den som öfwar swel, han skall icke få bo inne i mitt hus; den som talar lögner, han skall icke bestå inför mina ögon. 8. Jag skall förgöra alla ogudaktiga i landet morgon efter morgon, på det att jag må utrota från Herrens stad alla, som göra synd.

Här börjar David och säger: Om nåd och rätt vill jag sjunga. Låt oss följa hans exempel. Sjung icke om egen förtjänst eller wärdighet, utan sjung om nåd. Ty äfwen när du har gjort dina bästa gärningar, så är det Guds nåd, som har werlat dem i dig. Och när de äro utförda och du ser på dem nogare, så skall du finna, att så mycket orent har blandat sig in i dem, att det är bäst att säga: "Herre, war mig nådig, öfwersty, utplåna alla mina synder". När man en gång för den gudsmannen Rosenius presenterade en man, som hade warit en brännwins-brännare, men som hade blifwit omvänd och sedan förwandlat sitt bränneri till bönehus, så såg Rosenius allwarligt på honom och sade: "Ja, bed då Gud om förlåtelse för den goda gärningen". Icke så som wore icke gärningen god i och för sig — nej, den war en härlig frukt af Guds nåd genom Anden, men därför att Rosenius wäl wiste, att i densamma hade insmugit sig mycken orenlighet, som behöfde förlåtas.

Sjung om en Guds nåd, som är frälsande för alla människor, så att ingen enda är undantagen. Sjung om en nådastol, dit alla människor utan någon åtskillnad äro inbjudna för att finna nåd, fri nåd, en nåd som öfverflödar öfver alla synder, en nåd som utplånar blodröda synder såsom ett moln, som twär hwarje syndare ren, så att han blir hwitare än snö. Sjung om en Guds nåd, som lär och hjälper oss att försaka all ogudaktighet och att lefwa gudfruktigt, rättfärdigt och tuktigt i världen. Sjung om en Guds nåd, som öfvervinner själswa döden och öppnar portarna in i den himmelska härligheten för äfwen den owardigaste, ja, t. o. m. för röfwaren, som först på korset lär att känna Jesus. Ja, sjung så. Det är en helig sång, en himmelsk sång, en sång, som är Gud och vår Herre Jesus wärdig, en sång som ock lyfter, stärker, helgar den sjungande, tröstar bedröfwade samt manar syndare att komma till Jesus och tro och frälsas.

Om rätt will jag sjunga, heter det vidare, och hwad David därmed menar, se wi, när han tillägger: Jag will akta på ostrafflighetens wäg o. s. w. Han will alltså sjunga om ett rättstoffs lefwerne. Och därwid tänker han särskildt på, huru han såsom konung skall förhålla sig. Luther kallar därför denna psalm för Davids regeringspegel.

Dig, Herre, will jag lofsjunga, egentligen: åt dig will jag spela på harpa. Han tänker därwid på Guds nåd, som han will prisa. Såsom han ock säger i Ps. 89: Jag will sjunga om Herrens nådegärningar ewighetligen, jag will låta min mun förkunna din trofasthet från släkte till släkte (v. 2). Detta är det första. Sedan will jag akta på ostrafflighetens wäg, d. w. s. jag will winnlägga mig om att wandra ostraffligt. Sådant hör Guds folk till, såsom det ock står om Sarias och Elisabet, att de woro rättfärdiga för Gud, wandrande i alla Herrens bud och stadgar ostraffliga (Luk. 1). Men i synnerhet gäller det för konungar och andra öfwerhetspersoner att wara ostraffliga, ty orättfärdighet, som de begå, har mycket mer förbärfliga verkningar, än den som begås af andra. Men när David uttalar detta, så tillägger han: När skall du komma till mig? Han känner, att hans uppsåt icke kan uppsyllas, om icke Gud är med och hos honom. Därför säger ock Samuel, att David war lydosam i sina företag, emedan Gud war med honom (1 Sam. 18: 14). David behöfde, det kände han här, beklädas med en särskild kraft af Gud för att kunna wara en rätt konung. Och han wäntade denna kraft. I denna wäntan är det ock han här frågar: Herre, när skall det ske? Wi minnas ock så, huru Herren Jesus sade till sina lärjungar, att de skulle såsom hans apostlar gå ut och göra alla folk till hans lärjungar, men att de skulle

wänta i Jerusalem, tills de blefwo beklädda med kraft från höjden (Apg. 1). För hwarje särstild uppgift en kristen får, behöfwer han en särstild kraft af Gud. Så är det med konungen, med ämbetsmannen, med läraren, med predikanten o. s. w. Och när den ene eller den andre känner sin swaghet, så är det icke annat än naturligt, att han ropar: Herre, kom, gif mig kraft, och: när skall du komma? *

Jag vill wandra i mitt hjärtas ostrafflighet inne i mitt hus. Där måste det börja. En konung måste först och främst wara gudfruktig i sitt hem. Swad gagnar det annars, om han utomhus uppträder gudfruktigt? Man säger helt enkelt: "Se, hwilken skrymtare!" Men detsamma gäller om alla andra. Swad hjälper det, att en predikant ställer sig nitist, allwarlig, rättstassens utomhus, ifall han i sitt hem är hård, orättwis, elak mot hustru, mot barn och tjänare o. s. w.? Är han icke då en skrymtare? Och så hela raden utester. Swad hjälper det en tjänarinna, att hon i sällskap utomhus eller i kyrkan ser synnerligen from och andlig och älskelig ut, om hon i hemmet är slarfwig, hästig, genswarig, opålitlig? Hon är då ingenting annat än en skrymtare. Will du alltså uppskatta rätta wärdet af en människas gudaktighet och ostrafflighet, så se efter, huru hon är i sitt hem, i sitt dagliga lif och arbete. Där ser man det allra tydligast.

Men David tillägger: Jag sätter icke för mina ögon (d. w. s. såsom mitt ögonmärke) fördärfliga handlingar. Så göra de ogudaktiga. En troende kan wäl falla i synd, men hans ögonmärke, hans hjärtas uppsåt är att lefwa rättfärdigt. De ogudaktiga däremot lefwa med wett och wilja, med fullt uppsåt i synd. Petrus kunde falla i synd, en försträfflig synd. Med Judas Iskariot war det ett helt annat förhållande. Han gick bort och öfwerlade med fienderna om att för en wiß betalning förråda Jesus. Och när det war gjordt, så gick han och lurade på ett lämpligt tillfälle att kunna utföra sin misgärning (Matt. 26: 16).

Att öfwa öfwerträdelser hatar jag. Det hör den sanna rättfärdigheten till att hata orättfärdighet. Sådant skall icke låda wid mig. Att David afhåller sig från orättfärdighet, beror alltså icke därpå, att han

* Somliga bibeltolkare sammanställa denna vers med 2 Sam. 6: 9, där David säger: Huru skall Herrens ark komma till mig? Arken war den plats, där Herren på ett särstildt sätt gaf sin närvaro till kända. David hade också för affikt att hämta den till sitt hus för att så erfara wälsignelse af Guds närhet. Men en särstild händelse hindrade det. Och då war det han sade: Huru skall Herrens ark komma till mig? — Det är alls icke omöjligt, att denna sammanställning är riktig, om man än icke kan bewisa det. Emellertid ligger däri en mycket skön tanke.

icke får, eller att han fruktar straff, om han handlar orättfärdigt, nej utan därpå att han hatar orättfärdighet. Det är också den rätta andliga friheten. Den som af rädsla för straff hålles tillbaka från att begå orättfärdighet, som han annars wille göra, han är en träl. Ja, hwar och en, som är twungen att göra något, som han icke will, är träl. Fri är den, hwars wilja är så omstapad till likhet med Guds wilja, att han älskar, hwad Gud älskar, och hatar, hwad Gud hatar, så att han gör sin egen wilja, när han gör Guds, och Guds wilja, när han gör sin egen. O, det är en så stor och wäsentlig skillnad som mellan himmel och jord.

Ett wrängt hjärta skall wara fjärran från mig. Ett wrängt hjärta förstör allt. Med trohet och rättfinnigt hjärta har jag wandrat inför ditt ansikte, och jag har gjort det, som warit godt i dina ögon, säger konung Hiskia (Es. 38: 3). Och det är den rätta gudaktigheten: först ett troget och rättfinnigt hjärta, sedan ett rättstakens lefwerne. Om det förre fattas, så är det föga bewändt med det senare. Därför börjar Luther utläggningen af alla buden så: Wi skola frukta och älska Gud, så att wi göra det, som budet innehåller. Gudsfruktan och kärlet i hjärtat måste wara källan till alla goda gärningar. Hwad som är ondt, will jag icke weta af. Det är ett starkt uttryck för en rätt afsty till det onda: jag will icke alls weta af det. Så säges det om Kristus, att han icke wiste af någon synd (2 Kor. 5: 21). Ja, låt oss fly allt ondt och orent, och låt oss bedja Gud om nåd att kunna lefwa gudfruktigt, rättfärdigt och tuktigt i wärlden (Tit. 2). Det skall lända Gud till ära, det skall göra oss själfwa lyckliga, det skall sprida wälsignelse till andra.

Den som i hemlighet förtalar sin nästa, honom skall jag förgöra (v. 5). Här talar han om, hwad han såsom konung will göra. Han will med hårda straff hemlöka dem, som handla orätt. Därwid nämner han särskildt en synd, som är mycket allmän, nämligen hemligt förtal. David wille straffa denna synd med döden. Nu träffas den wanligen icke af något borgerligt straff. Men Guds hämnd och dom kommer i sin tid, och det må wi mer rädas för än för alla borgerliga straff.

Den som har stolta ögon och uppblåst hjärta, honom skall jag icke lida. Dessa ting hatar Herren: högfärdiga ögon, falsk tunga, händer, som utgjuta oskyldigt blod (Ordspr. 6: 16 f.). Och samma sinne hade David. Han wille därför i sin regering stå emot alla sådana.

Mina ögonakta på de trogna i landet att de må bo hos mig. Däri handlar David lika med Gud, ty Gud ser också efter de trogna för att låta dem bo hos sig. Den som wandrar på ostrafflighetens wäg, han skall så wara min tjänare. Att wara en konungs tjä-

nare war en stor ära. Men att wara Guds tjänare är en ännu större. Och vill du det wara, så winnlägg dig om att wara trogen i ditt hjärta och ostrafflig i ditt lefwerne. Ty de som lefwa i synd, de kunna icke wara Guds tjänare.

Den som öfwar swet, han skall icke få bo inne i mitt hus. Ja, så säger äfwen Gud. Han är sann och trofast, därför hatar han allt swet och bedrägeri. Men den som lefwer i sådant, som Gud hatar, han kan icke höra Gud till, han kan icke wara Gud behaglig. Den som talar lögn, han skall icke bestå inför mina ögon. Äfwen däri är David lif Gud. I himmelen skall intet orent komma in och ingen, som gör styggelse och lögn (Uppb. 21: 27). Ett ärligt och uppriktigt hjärta är, hwad Herren framför allt begär. Hwarje troende, ja, hwarje hederlig människa afstyr ju också dem, som äro swetfulla och lögnaktiga. Ingen vill hafwa sådana i sitt hus. Åh, broder, war sann — sann i dina ord och sann i hela ditt wäsende. Herren Jesus är sanningen, och han älskar det sanna. Vill du en gång intaga en plats i hans rike, så war sann. Lägg först och främst bort all falskhet och allt skrymteri inför Gud. Och sedan: Lägg bort lögnen och tala sanning med din nästa (Ef. 4: 25). All lögn är af djäfwulen, och djäfwulen är hwarje lögnares fader, säger Jesus (Joh. 8: 44). Men djäfwulens barn hafwa ingen plats i Guds rike.

Till slut säger David: Jag skall förgöra alla ogudaktiga i landet morgon efter morgon, på det jag må utrota från Herrens stad alla, som göra synd. Straffen kunna under olika förhållanden wara olika, hårdare eller mildare. Men de måste wara, om icke ondskan skall taga alldeles öfwerhanden. Ja, stundom måste det ännu i dag gå ända därhän, att den brottslige utrotas. Allwarligt beifrande af all orättfärdighet är en konungslig dygd lika wäl som ett wänligt uppmuntrande af dygd och fromhet.

Här blir dock allting ofullkomligt. Men när Herren Jesus kommer igen, han som är den rätte konungen, och som dömer med fullkomlig rättfärdighet, då skola de orättfärdiga och ogudaktiga warda på det försträckligaste förgjorda. De ogudaktigas wäg förgås (Ps. 1: 6). Ja, det är den försträckliga verkligheten. Och detta säges dem nu, på det de, medan tid är, må ändra sitt sinne och låta sig frälsas. Gud gifwe, att så må ske.

Jag wißnar såsom gräs.

Ps. 102: 1—12.

1. Bön af en eländig, när han försmäktar och utgjuter sin twi-
dan inför Herrens ansikte. 2. Herre, hör min bön och låt mitt rop
komma in till dig. 3. Dölj icke ditt ansikte för mig på den dag, då
jag är i nöd. Böj till mig ditt öra; på den dag, då jag ropar,
skynda, svara mig. 4. Ty mina dagar hafwa förswunnit såsom rökt,
benen i min kropp äro förbrända såsom af eld. 5. Mitt hjärta är
nedslaget såsom gräs och förwißnad; ty jag förgäter att äta mitt bröd.
6. För min högljudda judans skull låda benen i min kropp wid mitt
fött. 7. Jag är lik en pelikan i öknen, jag är såsom en uggla bland
ruiner. 8. Jag är sömnlös och jag är såsom en ensam fågel på ett
tak. 9. Hela dagen försmäda mig mina fiender; de som rasa mot
mig förbanna med mitt namn. 10. Ty jag äter asla såsom bröd
och blandar min dryck med gråt, 11. för din vredes och förtörnel-
ses skull, ty du har lyft mig upp och kastat mig bort. 12. Mina dagar
äro såsom en långt utsträckt slugga, och jag förwißnar såsom gräs.

Efter flere psalmer af jubel och fröjderop följer nu här en psalm
af gråt och nödrop. Såsom regn och solsten wäglä i naturen, så wäglä
tårar och glädjesånger i församlingen och i den enskilda kristnas lif. Och
här i denna psalm är det icke allenast egen enskild nöd utan äfwen Jeru-
salems nöd, som trycker psalmisten. Den heliga staden låg i grus (v. 15).
Detta tyder på, att psalmen är författad under den babyloniska fången-
skapens tid, då Jerusalem war öde, en stenhop och grushög. Men genom
de tunga sorgemolnen tränger dock en stråle af himmelskt ljus fram.
Det är hoppet, ja, wißheten att Herren skall bygga upp Sion igen (v.
17), så att man där skall förkunna och lofwa Herrens namn (v. 22).

Detta må wara oß en lärdom. Wi kunna stundom tycka, att det
ser alldeles förtwißadt ut. Och när har det för Guds folk sett mer för-
twißadt ut än då, när Jerusalem war ödelagdt och folket bortfördt till
Babylon? Har det någonsin funnits skäl till den klagan, att Herren öfwer-

gissvit sitt folk, så var det då. Men liksom psalmisten icke släpper hoppet, så skola vi, som tro på Herren, trots alla stormar, trots allt mörker, trots känslan af egen svaghet, trots alla bittra erfarenheter, likväl trösta oss och tänka: "Herren lefwer, vår Gud är trofast, hans löfte kan icke swika. Därför vill jag ännu hoppas". Och säkert är, att ingen kommer på stam, som förbidar Herren. Om Guds löfte skulle swika, om Gud skulle bli en lögnare — ad, förwända galna tanke! — säg då så gärna: "Om elden skulle blifwa kall", eller något annat riktigt galet.

Psalmisten är eländig, nöden klämmer hans hjärta och böjer hans rygg och trycker honom ned till jorden. Men psalmisten känner sig icke blott eländig utan han försmäktar, han twinar bort af sorg. Kanste har du erfårit något liknande. Har du icke gjort det, så kan det väl komma. Håll dig beredd därpå, så att du icke må förtwisla, när det sker.

I denna betrydda ställning utgjuter jag mitt bekymmer inför Herren, säger sångaren. Han vredgas icke, han förbannar icke, han smädar icke, han swär icke. Så göra de ogudaktiga. Men sångaren vänder sig till Herren och utgjuter hela sitt hjärtas nöd inför honom. Det är också det bästa, vi kunna göra. Låt oss göra det.

Herre, hör min bön och låt mitt rop komma in till dig. Psalmisten tror på bönhörelse. Det är en rätt tro. En Gud, som icke hör bön, är ingen Gud alls. I själfwa begreppet Gud ingår det med nödvändighet, att han måste höra bön. Huru falska föreställningar hedningarna än hafwa om Gud eller gudar, så hafwa de dock däri en rätt mening, att den, som är Gud, måste höra bön. Därför bedja de också till sina gudar. Mycket mer bör det då vara wißt för oss, att vår Gud, som är den lefwande Guden, måste vara en bönhörande Gud. Han hör våra ord, han hör våra suckar, som vi icke kunna uttala, han genomskådar fullkomligt vårt hjärta och ser allt, hwad som rör sig där inne. Och med honom så vi tala om allt, om andligt och lekamligt, om stort och smått, om syndernas förlåtelse, om hjälp mot frestelser, om kraft till helgelse, om mat och kläder, om hälsa och sjukdom — korteligen det finnes ingenting i vårt lif, hwarom vi böra tänka: "Icke kan Gud bry sig om sådant". Han tager del i allt. För honom är ingenting stort och ingenting smått. En konung, som har wiktiga regeringsärenden att sköta, anser det icke vara under sin wärdighet att taga sin lille son upp i knä och torla bort hans tårar, när han har stött sig. Ja, det kan väl hända, att han för en sådan sak kastar undan regeringshandlingarna en timme eller två.

Dölj icke ditt ansikte för mig på den dag, då jag är i nöd. Sammalunda beder David i Ps. 27: Fördölj icke ditt ansikte för mig,

drif icke bort din tjänare i wrede. Du har varit min hjälp, förstjut mig icke, öfvergif mig icke, du min frälsnings Gud (v. 9). Hör hwilka ifriga bönerop nöden pressar fram. Men så war också hans nöd förfärlig, efter som han beskriswer den. Mina dagar hafwa förswunnit såsom rök eller i rök. Han känner sig så tillintetgjord, så utan kraft, som wore han en rök, som håller på att stingras af vinden. Hvilken sorglig bild! Benen i min kropp äro förbrända såsom en eldhård. Såsom en eld brinner på härden, så brinner en febereld i benen på min kropp. Mitt hjärta är nedslaget såsom gräs och förwißnadt. Han känner hela sitt inre icke blott såsom en rykande weke utan såsom en slofnad asfhög, såsom ett nedslaget och af elden ödelagdt gräsfält. Jag förgäter att äta mitt bröd. Ja, när man är i riktig nöd, så förlorar man all matlust. Han är också till den grad asmagrad af sorg, att benen i hans kropp låda wid hans lött. Han är bara skinn och ben, såsom wi pläga uttrycka oss. I landsflykten bland ett hednist folk känner han sig såsom en pelikan i öknen, såsom en uggla bland ruiner (v. 7). Han kan icke sofwa, utan medan andra i huset sofwa, sitter han såsom en ensam fågel på taket (v. 8). Korteligen: han känner sig alldeles ensam och öfvergiven. Och o, huru många de äro, som hafwa det på samma sätt!

Hela dagen försmäda mig mina fiender. Och man kan lätt förstå det. De gjorde spe af hans tro. Liksom wille de säga: "Nu ser du, hurudan den Gud är, som du tröstar på. Ha, ha, ha. Han frågar intet efter dig, eller är han wanmättig. Hvilken däre är du icke! Ha, ha, ha", o. s. w. På samma sätt smädade fienderna Kristus på korset. "Han har tröstat på Gud, nu må Gud hjälpa honom, ifall han bryr sig om honom. Han har sagt, att han är Guds Son, må han då stiga ned från korset, att wi må tro på honom" o. s. w. Där war ingen barmhärtighet. De som rasa mot mig, förbanna med mitt namn (v. 9). När de wilja förbanna någon, så önska de, att det må gå med honom såsom med mig. Ty jag äter asfa såsom bröd. De gamla israeliterna plägade wid stor sorg sätta sig i asfa och strö asfa på sitt hufwud, ja, äfwen stoppa den i munnen. Och jag blandar min dryck med gråt, mina tårar rinna ned i det kärl, hwarur jag dricker. Och detta för din wredes skull (v. 11). Ty det war en Guds wrededom, som nu hade gått öfwer folket, då det blifwit bortfördt i fångenskap, och detta lidande måste de gudfruktiga dela med de ogudaktiga. Det sker alltid så, när Guds straffdomar komma öfwer ett folk. Men Gud har nog sedan en riklig wedergällning i beredskap åt de sina för allt, hwad de lidit. Ty du har lyft mig upp och kastat mig bort. Gud hade liksom gripit honom, lyft honom från

marken och slängt honom långt bort. O hwilken bild! Tänk, när en troende får känna det så, men ändå skall öfwa sig att tro, att han hwilar i Guds armar! Det är i sanning att tro utan att se. Men det är saligt att så tro, säger Jesus, och han förstår den saken allra bäst.

Mina dagar äro såsom en långt utsträckt stugga (v. 12). Det är en sorglig bild. Hans lif ligger bakom honom såsom en lång, mörk stugga, som blir längre och längre, ju djupare ned solen kommer. På samma sätt säger han i Ps. 109: Såsom stuggan, när hon förlänges, går jag bort (v. 23). **Och jag själf förwißnar såsom gräs.** Allt kött är gräs och all dess härlighet är såsom blomster på marken. Gräset torkar bort, blomstret förwißnar, när Herrens andedräkt blåser därpå. Gräset torkar bort, blomstret förwißnar (Ej. 40). Ja, en fläkt allenast äro alla människor, huru säkra de än stå (Ps. 39: 6), lättare än en fläkt allesamman (Ps. 62: 10). När du tuktar någon, så förtäres hans härlighet såsom af mal (Ps. 39: 12). O, hwilket ömkligt ting är icke en människa, lämnad åt sig själf! Ja, hon är för wißo den eländigaste bland alla warelser.

Men nu behöfwer hon icke wara lämnad åt sig själf. Hon har en tillflykt hos Gud. Han är en Gud, som frälsar, och hos Herren, Herren finnas utwägar för döden (Ps. 68: 21). Finnas inga utwägar åt wänster eller åt höger, framåt eller bakåt, så finnas de hos Herren. Han är Gud, den sanne Guden, allsmäktig, trofast, ewig, oföränderlig. Och han har ställt fram sin egen enfödde Son till en nådastol, dit han bjuder alla syndare att komma för att finna nåd och få barmhärtighet till hjälp i rätta stunden (Ebr. 4: 16). De som söka Herren, behöfwa aldrig förtwisla. Nej, **saliga** äro de, som taga sin tillflykt till honom, säger David i Ps. 2. Med sådana tröstord är det också vår psalm slutar. Men dem skola wi spara till nästa betraktelse. Nu må wi bedja: Gud, vår himmelske Fader, se till dem, som lida. Hjälp dem. Håll dem uppe. Bewara dem i tron, att de icke må förtwisla utan hålla ut och winna frälsning, ditt eget namn till ära genom Jesus Kristus, din Son, vår frälsare. Amen.

Du, Herre, tronar till ewig tid.

Ps. 102: 13—27.

13. Men du, Herre, tronar till ewig tid, och din åminnelse warar från släkte till släkte. 14. Du — du skall stå upp och förbarma dig öfwer Sion; ty det är tid att du bewisar det nåd, ty den rätta stunden har kommit. 15. Ty dina tjänare hafwa deß stenar låra och ömka sig öfwer deß grus. 16. Och hedningarna skola frukta Herrens namn och alla jordens konungar din härlighet, 17. emedan Herren har byggt upp Sion och uppenbarat sig i sin härlighet; 18. och har wändt sig till de utblottades bön och icke föraktar deras bön. 19. Detta skall upptecknas för ett kommande släkte, och ett folk, som warder slappadt, skall lofwa Herren, 20. ty han har blickat ned från sin heliga höjd, Herren har skådat ned från himlarna till jorden, 21. för att höra den fångnes ångestrop, för att befria dödens barn, 22. på det man i Sion må förkunna Herrens namn och hans lof i Jerusalem, 23. när alla folk församlas och alla riken, för att tjäna Herren. 24. Han har på wägen böjt ned min kraft, han har förlortat mina dagar. 25. Jag säger: Min Gud, tag mig icke bort i mina halfwa dagar; från släkte till släkte wara dina år. 26. I urtiden lade du jordens grund, och himlarna äro dina händers werk: 27. de skola förgås, men du förblir stående, de skola alla falla sönder såsom en klädnad; du skall förwandla dem såsom en klädnad, och de förwandlas.

Det war en jämmerlig klagan psalmisten utgöt i förra delen af denna psalm. I den senare delen finnas wäl ock uttryck af samma klagan. Dock är hufwudsaken här förtröstan på Guds nåd och hjälp. Det är tron, som kämpar sig igenom de mörka molnen och behåller segern.

Du, Herre, tronar till ewig tid. Wi — wi äro såsom blomstret, som wißnar, kortlifwade, swaga, wanmäktiga, men du är ewig, du är allsmäktig, du är en konung, hwars tron står till ewig tid. Inga stormar kunna staka din tron, inga fiender kunna störta den. Ditt rikets spira är en ewig spira. Detta har också i alla tider warit en af grundhörnstenarna för tron. Därför är det ock, som Skriften så ofta kallar Gud

för en klippa. Klippan är bland alla jordiska ting den bästa bilden af wälde och orubblighet.

Hwad har också Guds folks historia i alla tider bekräftat om icke detta, att Herren tronar till ewig tid? Finnes någonting, mot hwilket ondskans makter stormat så som mot Guds folk? Och finnes det något medel, något wapen, som man försummat att använda för att krossa och tillintetgöra detta folk? Man har utgjutit strömmar af blod — ja, för ingen sak skull har så mycket blod flutit på jorden som för detta — men det har icke hjälpt. Man har använt eld, watten, swärd, kors, för att bränna, dränka, halshugga, korsfästa Guds barn, man har uppfunnit de allra ohyggligaste tänkbara pinoredskap, men ingenting har hjälpt. Den s. k. wetenskapen — ja, ett helt kompani wetenskaper — har lupit till storms mot detta folk, såsom wore det endast en lutande vägg och en kullstött mur (Ps. 62: 4). Men allt lika fåfängt. Slutet på allt har varit, att Herrens tron stått lika orubblig som förr. Och så blifwer det i ewighet. Ingen fruktar, att jolen skall rubbas af de stormar, som rasa på jorden. Men ännu mindre kan det komma i fråga, att Guds tron skulle stötas eller omstörtas af något, ehwad det wara må. Därför behöfwer hans folk för wisso icke räddas. Men hwad som gäller Guds folk i det stora hela, det gäller också hwarje enskild medlem däraf. Och det utan afseende på hans egen kraft eller swaghet. Om den som står på ett berg, är stark eller swag, det inverkar i intet afseende på berget själf. Hans starkhet stärker icke berget, och hans swaghet förswagar det icke.

Din åminnelse warar från släkte till släkte. Människor dö och försvinna och warda glömda. Äfwen de största, de mäktigastes åminnelse bleknar så småningom. Till slut äro de kända allenast af de lärda bland de lärda. Kanste blifwa de och en gång glömda äfwen af dem. Men Herrens åminnelse förblifwer. Han träder alltjämt fram för människorna i sina werk och sina domar, så att hwar och en måste utropa: Herren är Gud, Herren är Gud (1 Kon. 18: 39). Må de ogudaktiga bjuda till att glömma honom. Det går dock icke. Och på den yttersta dagen skola de få en påminnelse om hans ewiga makt och gudom, som skall bränna dem såsom en eld i ewighet. Men för hans trogna är hwarje påminnelse om Guds makt och närvaro en salig erfarenhet, och allramest den erfarenhet däraf, som de skola göra på den yttersta dagen, då de skola få ståda Gud och Lammet, såsom han är. Då skola de riktigt få förnimma, huru wäl det lönade sig att tro, äfwen när det stormade och war mörkt.

Du skall stå upp och förbarma dig öfwer Sion, ty det är tid att du bewisar det nåd, ja, stunden har kommit. Du skall, säger han, och därefter säger han rätt. Det kan icke wara annorlunda. Herren skall förbarma sig öfwer de sina och frälja dem. Men tiden har han förbehållit sig själf. Vi kunna wäl säga: "Herre, nu är det tid, nu har stunden kommit." Men då svarar kånste Herren: "Annu icke." Och om wi då säga: "Herre, det kan icke gå längre, wi duka under", så svarar han: "Det är min sak; war icke rädd, jag styrker dig, jag stödjer dig, jag håller dig wid makt genom min rättfärdighets högra hand. Och i min tid skall jag låta dig se min härlighet. War allenast stilla och tro". En fader skall kunna öfwergefwä sina barn och lämna dem åt sitt öde, om han är en ond, dålig, owärdig fader. Men hwem skulle wäga att tro något sådant om den himmelske Fadern, vår Herre Jesu Kristi fader, som är en fader öfwer allt, hwad fader heter i himlar och på jord? Bort med sådan försträcklig hädelse!

Ty dina tjänare hafwa dej stenar lära och ömla sig öfwer dej grus. Ehuru den heliga staden nu låg i ruiner, så älskade dock hwarje sann israelit honom. Sammalunda må wi, om wi wilja wara kristna, göra med den kristna församlingen, hwartill Sion war en förebild. Vi böra älska henne, wårda oss om henne, glädjas öfwer henne, när det går henne wäl. Men om det för tillfället går henne illa, om slitningar och ledsamheter uppstå, skola wi icke låta vår kärlek sloäna utan twärtom fördubbla den, icke harmset löpa vår wäg utan med det innerligaste deltagande se till, hwad wi kunna göra för att hjälpa till, att allt må bli godt och bra igen. Sådant är ett rätt kristligt sinne. Har du detta sinne?

Men psalmisten stannar icke wid, att Jerusalem blir åter upprättadt. Hans blick går mycket vidare ut. Sedan skola hedningarna frukta Herrens namn och alla jordens konungar hans härlighet (v. 16), när de få se, huru han har uppenbarat sig i sin härlighet (v. 17), då han wändt sig till de utblottades bön (v. 18). Ja, alla folk och riken skola församlas för att tjäna Herren (v. 23). Tänk, hwilka profetior, och det under en tid, då det såg ut, som om Herren alldeles hade förgätit och kastat bort sitt folk! Det war icke på grund af egen tanke- och slutledningskonst utan endast på grund af Guds löfte och uppenbarelse psalmisten kunde tala så. Och hans ord, som då kunde synas såsom den största dårskap, så att hwarje "förståndig" människa måste skratta däråt, hafwa genom årtusenden bewisat sin sanning. Missionen går med säkra steg framåt bland nästan alla folk och lägger stara efter stara till Herren Jesu fötter. Och detta icke genom wäldets makt utan genom det glada

och saliga budskapet, att Herren, som tronar ewinnerligen, **blidat ned från sin heliga höjd, från himlarna till jorden, för att höra den fångnes ångestrop, för att befria dödens barn** (v. 20, 21), ja, att han för detta ändamål har gifwit ut den enfödde Sonen. Den dag skall också komma, då en samfäld lofsång till Gud och Lammet skall stiga upp från alla hedningar och släkter och folk och tungomål (Uppb. 5: 9). Intet enda folk skall därwid saknas.

Men på samma gång detta är trösteligt att weta, så lägger det också på hwarje kristen den plikten att med sina gåfwor bidraga, hwad han kan, till missionens heliga verk. Såsom Petrus säger: **J ären ett egendomsfolk, på det J stolen förkunna hans dygder, som har kallat eder från mörkret till sitt underbara ljus** (1 Petr. 2: 9). Ingen får här wara neutral. Med eller mot måste hwar och en wara. Den som icke är med, han är emot; den som icke församlar, han förstingrar. Tänk på det, du som berömmar dig af att tro på Jesus. Fråga dig själf, hwad du gör. Är du med? Och är du glad att få wara med? Salig är du då, och din lön skall blifwa stor, när du står där i den oräkneliga skaran af frälsta. Hvilken ousäglig fröjd skall det icke wara att då weta med dig, att du såsom en trogen Herren Jesu lärjunge och tjänare har warit med och hjälpt till i det stora arbete, hwarigenom denna skara blifwit samlad! Unna dig själf den saligheten.

Herren har på wägen böjt ned min kraft, han har förlortat mina dagar. Jag säger: **Min Gud, tag mig icke bort i mina halfwa dagar.** Psalmisten känner sig swag och nedböjd af sorg och lidande, ehuru han ännu ej är kommen till mer än hälften af en människas wanliga lefnads-ålder. Och han beder, att Gud icke må taga honom ur lifwet utan låta honom upplefwa den saliga dagen, då Jerusalem åter uppbygges och hednafolken samlas där för att lofsjunga Gud för hans nåd. Han trodde, att detta war så nära förestående, att det skulle ske inom en half mans-ålder, och han kunde icke tänka sig annat, än att alla hednafolk måste omvända sig, när de finge se, huru Herren åter uppbyggde Jerusalem och därigenom uppenbarade sin härlighet (v. 17). Sammalunda trodde aposteln Paulus, att Herren Jesus skulle komma igen, medan han ännu lefde. Denna tro kom af hans lifliga wäntan. Men Herren hade icke uppenbarat dagen och stunden. Därför stebde det icke på den tid, som han wäntade. Men det skall en gång ske. Saken är wiß, om än tiden är så owiß, att Herren Jesus liknar sin ankomst wid tjufwens ankomst, som sker, när man icke wäntar honom. Må wi bara wala och wänta. Om det synes dröja, så är det ändå icke fördröjelse, säger aposteln, utan

endast ett uttryck af Guds tålmod, som gör, att han väntar på syndares omvändelse, emedan han icke vill, att några skola förgås (2 Petr. 3: 9). Annu hörer synen (d. ä. profetian) till framtiden, säger Herren till profeten, men den trängtar efter målet och skall icke slå fel. Om den dröjer, så förbida den, ty den skall komma och skall icke uteblifwa (Hab. 2: 3). Märk: dröja men icke uteblifwa.

Hwad som synes långt för oss, som hafwa en så kort lifstid, det är kort för Herren, hwilkens år wara från släkte till släkte (v. 25), han som i urtiden lade jordens grund (v. 26) och som skall förblifwa, när himlar och jord förgås (v. 27). För honom äro tusen år såsom en dag (Ps. 90: 4), ja, hwarför icke säga: såsom en sekund, en tusendedel af en sekund? Han är den ewige. Bergen synas fasta och orubbliga, jorden själf ändå mer, himlarna allramest, men de skola falla sönder såsom en klädnad (v. 27). Himlarnas hela här, säger profeten, skall ruttna, och himlarna rullas tillsammans såsom en bokrulle, och all deras här skall wisna och falna, såsom ett wisnadt blad från en winstock och såsom ett wisnadt löf från ett fikonträd (Es. 34: 4). Och åter: Himlarna skola förswinna såsom en röf och jorden föråldras såsom en klädnad (Es. 51: 6). Och aposteln Petrus säger: Herrens dag skall komma såsom en tjuf, och då skola himlarna med dån förswinna och elementen upplösas af hetta och jorden och de werf, som äro därpå, förbrännas (2 Petr. 3: 7, 10). Men finnes då ingenting, som är fast, som är orubbligt, som man tryggt kan hwila wid? Jo, Herren, Herren, han förblifwer stående (v. 27). Hans år taga ingen ände (v. 28). Och hwad psalmisten sålunda säger om Gud Fader, det tillämpar ebreerbrefwet på Kristus. Och det med all rätt, ty han och Fadern äro ett (Joh. 10), och i honom bor gudarwandets fullhet lekamligen (Kol. 2: 9). Må wi därför icke fastna med våra hjärtan wid det föränderliga och tillfälliga. Det wallar bara oro och fruktan, alldeles såsom ett hus, som står på osäker grund, ständigt wallar sin ägare oro. Må wi i stället med hela hjärtat stöbja och hwila oss wid honom, som war och som är och förblifwer i ewighet (Ebr. 13: 8). Ja, Gud, gif oss din nåd därtill. O, gif oss din Ande, att han må werka tro — tro — enfaldig tro, orubblig tro till dig och din Son. Amen.

Du är densamme.

Ps. 102: 28—29.

28. Och du är densamme, och dina år skola icke hafwa någon ände. 29. Dina tjänares barn skola få bo tryggt, och deras säd skall stå säker inför ditt ansikte.

Ad, huru förgängligt är icke allt på jorden! Allt kött är hö. All den härlighet af rikedom, ära, makt är såsom blomster, som wißnar och faller af (Ef. 40). De äro lättare än en fläkt allesammans (Ps. 62). Och hwem litar på en fläkt? Hwem sätter sig på den? Hwem bygger sitt hus eller sitt hopp på den? Därför är det Herrens råd: lita icke på människor, hwarken på dig själf eller på andra. Men war icke heller rädd för människor. Hwad kunna de göra? Snart äro de sin lös. Döden fördrar dem, och hwad betyder då deras wrede, deras makt, deras wåld? Herodes den store förföljde Jesusbarnet och wille dräpa det. För öfrigt for han fram med en omänsklig grymhet, så att alla bäfwade för honom. Gud slog honom, och han war ej mer. En förfärlig sjukdom gjorde ände på hans lif. Räds icke för det, att de gudlösa äro wäldiga. Gud har warit före dem, och han skall förblifwa efter dem. När de äro multnade, när deras namn äro glömda, då är Herren kwar, densamme som förr, en klippa som förut för alla dem, som trösta på honom. Summa: trösta icke på människor och räds icke för människor. Allena Gud är ewig.

Ja, Gud är ewig. När allting på jorden förgås, så blifwer han ifrån ewighet till ewighet. Wänner dö; föräldrar som woro barnens hjälp och skydd, de dö; barn som utgjorde föräldrars stöd, de dö. Men Herren förblifwer. Därom säger redan Mose: Herre, du är vår boning från släkte till släkte. Förr än bergen föddes, och du födde jorden och världen, är du, Gud, från ewighet till ewighet (Ps. 90: 1, 2).

Men Gud är icke blott ewig, utan han är oö ewinnerligen densamme, såsom här står (v. 28). Hos honom är ingen förändring, säger Jakob, eller wärling af ljus och mörker. Oföränderlighet är en nödwän-

dig egenkap hos allt, som är fullkomligt. Så snart någonting förändras, så är det ofullkomligt. Det fullkomliga kan icke vara på mer än ett sätt. Visserligen talar Skriften stundom om Gud så, som om han wore föränderlig. Men det är allenast för vår mänskliga svaghets skull, som Gud nedlåter sig att tala så där mänskligt om sig själf, emedan vi annars icke kunna fatta honom på ett riktigt lefwande sätt.

Alltså, det är Skriftens bestämda lära, att Gud förblifwer sådan, som han är. Det finnes ingenting i himmelen eller på jorden eller under jorden, som kan hos honom verka någon förändring. Om någonting kunde verka förändring hos Gud en enda dag, så skulle man säga: "Han är icke i dag densamme, som han war i går". Och då kunde vi icke vidare hafwa något fäste för vår själ uti honom. Ty är han en annan i dag, än han war i går, så hafwa vi ingen borgen för, att han icke i morgon är återigen en annan. Och då hafwa vi aldrig någon wißhet, att vi icke till äfwenthrs till sist skola blifwa bedragna i vår tillit till honom. Om jag t. ex. säger, att Gud är nådigare i dag, än han war i går, så skulle jag därmed hafwa sagt, att han icke war den fullkomlige Guden i går. Jag skulle icke heller weta, om han är det i dag. Kanske blir han ändå bättre i morgon. Så skulle hela mitt inre lif upplösa sig i owißhet och twifwel, ja, förtwiflan. Men nu, des bättre, weta vi, att hos vår Gud finnes ingen förwandling alls.

Icke ens människans syndafall, så försträckt det än war, och så stor förödelse och förändring det än wällade här på denna jord, kunde i minsta mån verka någon förändring hos Gud. Äfwen den dag, då människan föll i synd, kunde änglarne säkert sjunga: "Människan, kronan af din stapelse, är fallen, men du, Herre, blifwer, såsom du är, och dina år taga ingen ände". När barnaskepets ande wet ur människans hjärta, blef faderskepets ande oföränderlig kwar uti den himmelske Faderns hjärta. Det låter visserligen underligt att tala så, ja, för den naturliga människan är det ett galet tal. Men låtom of ändå hålla fast wid Skriftens lära, att hos Gud är ingen förwandling, d. w. s. verkliga hwad orden innebära: ingen förwandling alls. Det hör till trons lamp att blifwa wid det, som Skriften säger om Gud i strid emot, hwad vi af naturen föreställa of. Låtom of kämpa den kampen. Låtom of hålla fast, att det äfwen på syndafallets dag icke skedde någon förändring hos Gud, icke heller på den dag då Kristus dog för världens synd. Syndafallet war något, som människan gjorde till sitt fördärf; Kristi werk war något, som Gud gjorde till hennes upprättelse och räddning, och det därför att han själf förblifwit oföränderlig.

Men ändrades icke Gud genom människans grusliga syndafall, så skall han icke heller blifwa förändrad därigenom, att wi, som tillhöra honom, ofta förändras. Den ena gången känner du dig brinnande i anden och glad i Gud; den andra gången känner du dig kall och erfar ingen glädje, så att du kanske undrar, huru det nu kan wara med dig. Den ena gången kan du bedja med en ofantlig kraft; den andra gången kan du icke bedja alls. Den ena gången erfar du en stor kraft af Guds ord; den andra gången erfar du ingenting, utan ordet är för dig såsom torrt trä. Den ena gången känner du dig stark emot frestelserna; den andra gången känner du dig wanmäktig, stupar och faller, så att du nästan i förtwiflan måste ropa: Jag wet icke, hwad jag gör, ty det jag will, det gör jag icke, men hwad jag hatar, det gör jag. Detta allt hör till föränderligheten hos dig. Skriften lär aldrig heller om dig, att du är oföränderlig. Men under allt detta är hos Gud ingen wäxling af ljus eller mörker. När det ljusnar för dig, så blir det icke ljusare för honom, och när det mörknar för dig, så blir det icke mörkt för honom. Själswa mörkret är icke mörkt för dig, säger David, mörkret är såsom ljuset (Ps. 139: 12). När det blir varmt i ditt hjärta, så blir det icke warmare i Guds hjärta. Och när det blir kallt i ditt hjärta, blir det icke kallare i Guds hjärta, utan hans kärlek är alltid lika brinnande. När Israel hade syndat, sade Herren genom profeten: Huru skall jag göra med dig, Efraim? Huru försara med dig, Israel? Mitt hjärta wänder sig i mig, allt mitt medlidande är i rörelse. Jag will icke verkställa min wredes brand; jag will icke vidare fördärfwa Efraim, ty jag är Gud och icke en människa. Helig är jag midt ibland dig, och med wrede will jag icke komma (Hos. 11: 8, 9). Hör hwilka märkwärdiga ord! Efraim hade syndat. Och hade Gud warit såsom en människa, så skulle han hafwa fördärfwat Efraim. Men nu war han Gud och icke en människa, därför kunde han icke göra det. Helig är jag midt ibland dig, säger han, och denna helighet gjorde, att hans barmhärtighet förblef lika brinnande, trots det att Israel hade syndat. Jag är Herren, säger han, jag förändras icke. Också hafwen J, Jakobs barn, icke blifwit tillintetgjorda (Mal. 3: 6). Hade Gud förändrats efter folket, då hade Israel längesedan warit tillintetgjordt. Men han förändras icke. Ja, så talar han själf om sig. Gör honom den äran att tro det. Ty han är den äran wärd, och du behöfwer den tron. Gå icke och fördärfwa dig själf genom otro och synd, när du har en sådan Gud.

Men hwad här säges om Gud, det säges äfwen om Herren Jesus. Han är densamme i går och i dag och i ewighet (Ebr. 13: 8). Ty han

och Fadern äro ett. Den som ser honom, han ser Fadern. Den som vill lära att känna Fadern, han skall se på Jesus. Alltså, såsom du i evangelium ser, huru Jesus vandrar omkring och söker efter det förtappade, så gör han i dag. Såsom du där ser honom taga emot syndare och äta med dem, så gör han i dag. Såsom du ser, att han icke stöter ut någon, som kommer till honom, utan förlåter dem deras synder och talar tröst till dem, så gör han i dag. Såsom du ser, att han bewarar de sina, så att ingen kan rycka dem utur hans hand, att han stödjer dem, när de äro swaga, upprättar dem, när de falla, hjälper dem i deras frestelser och bewarar dem till ewigt lif, så gör han än i dag. Och så det största af allt, såsom han aldrig har gjort sin nåd beroende af din wärdighet eller owärdighet utan låtit sin nåd öfwerflöda öfwer alla dina synder, så skall han alla dagar göra intill änden.

Därför säger nu psalmisten här till sibt: Dina tjänares barn skola så bo tryggt, och deras såd skall stå säler inför ditt ansikte. Likasom Herren förblifwer ewinnerligen, så skola också alla de, som hafwa sin tröst uti honom, förblifwa ewinnerligen. De äro gångna från döden till lifwet. De hafwa redan det ewiga lifwet i den enfödde Sonen, genom hwilken de åter blifwit förenade med Gud. Och öfwer detta lif har döden ingen makt. När de leamligen dö, så flytta de blott högre upp, in i ett annat och bättre rum i Guds hus, och det bör egentligen icke kallas död. Guds gåfwa till de sina är det ewiga lifwet i Kristus Jesus (Rom. 6: 23), och detta lif wet af ingen död. Gud har födt oss på nytt till ett oförgängligt och owansfligt arf, som är förwaradt i himmelen, säger Petrus (1 Petr. 1: 4). När Jesus kommer igen, då skola de, som äro hans, med honom så gå in och taga arfwet i besittning i hans rike. Då skola de ifrån ewighet till ewighet stå omkring hans tron och sjunga hans lof där, hwarest ingen gråt mer skall wara, ingen klagan, ingen wärpling, intet som vidare kan såra deras hjärtan. Och då skall all den nöd wara glömd, som de ledo här på denna jorden, där allt förwandlades och tog en ända, till och med deras egen nöd. O, det är en stor tröst för alla troende, att vår Gud är en ewig och oföränderlig Gud. Den som står med den ena foten, om wi så få säga, på Guds ewiga herradöme och med den andra foten på hans oföränderliga trofasthet samt lutar sitt hjärta mot Herren Jesu Kristi kors, han står trygg och säler för ewigt.